

ΑΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
Α.Μ. : 3947
ΟΝΟΜΑ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ
ΕΠΩΝΥΜΟ: ΔΙΔΥΜΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΘΕΜΑ: « Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ
ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ»

ΠΑΤΡΑ
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2007

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ	- 5 -
1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.	- 7 -
1.1 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΕΠΙΣΤΗΜΗ.....	- 7 -
1.2 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ	- 8 -
1.3 ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	- 10 -
2.ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	- 15 -
2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	- 15 -
2.2 ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ.....	- 17 -
2.3. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.	- 18 -
2.3.1 Η Ανάπτυξη των Μέσων Συγκοινωνίας & Επικοινωνίας.....	- 18 -
2.3.2 Η βελτίωση των ατομικών εισοδημάτων των εργαζομένων..	- 19 -
2.3.3 Η άνοδος του πολιτιστικού επιπέδου των λαών.	- 20 -
2.3.4 Η καθιέρωση κοινωνικών παροχών.....	- 20 -
2.3.5 Η αντίδραση σε διάφορους καταναγκασμούς,	- 21 -
2.3.6 Η πληρότητα της ενημέρωσης.....	- 21 -
2.3.7 Η ανάπτυξη των μαζικών κέντρων.....	- 22 -
2.3.8 Ο αστυκεντρισμός.....	- 22 -
3. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΗ	- 23 -
3.1 ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΜΑΣ.....	- 23 -
3.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	- 24 -
3.2.1 Εισαγωγή.....	- 24 -
3.2.2 Συνεδριακός, Επιχειρηματικός Τουρισμός, Τουρισμός Κινήτρω ..	- 26 -
3.2.3 Μορφωτικός Τουρισμός.....	- 26 -
3.2.4 Τουρισμός Εκθέσεων.....	- 27 -
3.2.5 Τουρισμός Υγείας.....	- 27 -
3.2.6 Τουρισμός Άθλησης.....	- 28 -
3.2.7 Τουρισμός Πόλης.....	- 29 -
3.2.8 Τουρισμός Περιπέτειας.....	- 29 -
3.2.9 Οικογενειακός Τουρισμός.....	- 30 -
3.2.10 Τουρισμός Τρίτης Ηλικίας.....	- 30 -
3.2.11 Τουρισμών Χειμερινών Σπορ.....	- 31 -
3.2.12 Αγροτικός Τουρισμός.....	- 31 -
3.2.13 Θαλάσσιος Τουρισμός.....	- 33 -
3.2.14 Χρονομεριστικός Τουρισμός.....	- 33 -
3.2.15 Θρησκευτικός Τουρισμός.....	- 34 -
3.2.16 Επίλεκτος Τουρισμός.....	- 35 -
3.2.17 Κοινωνικός Τουρισμός.....	- 36 -
3.2.18 Οικολογικός Τουρισμός.....	- 36 -
3.2.19 Ιαματικός – Θεραπευτικός Τουρισμός.....	- 37 -
4.ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ.	- 38 -
4.1 ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ.....	- 39 -
4.2 ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΣ.....	- 40 -

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

4.3. ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ.....	- 41 -
5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	- 43 -
5.1 ΜΕΤΡΑ – ΣΤΟΧΟΙ.....	- 43 -
5.2 Ε.Ο.Τ. & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	- 44 -
6. ΠΡΟΒΟΛΗ – ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ.....	- 46 -
7. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	- 48 -
7.1 ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ.....	- 48 -
7.2 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ.....	- 50 -
8. ΑΡΓΟΛΙΔΑ.....	- 54 -
8.1 «Το Λυκαυγές του Ελληνικού Πολιτισμού».....	- 54 -
8.2 ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΦΥΣΗ.....	- 55 -
8.3 ΜΥΚΗΝΕΣ.....	- 57 -
8.4 ΑΡΓΟΣ.....	- 59 -
8.4.1 Γύρω Από Το Άργος.....	- 61 -
8.5 ΤΥΡΙΝΘΑ Η ΤΕΙΧΙΟΘΕΣΣΑ.....	- 63 -
8.6 ΝΑΥΠΛΙΟ.....	- 64 -
8.6.1 Γύρω από το Ναύπλιο.....	- 68 -
8.7 ΑΣΙΝΗ.....	- 70 -
8.8 ΤΟΛΟ.....	- 74 -
8.9 ΚΡΑΝΙΔΙ.....	- 76 -
8.9.1 Γύρω από το Κρανίδι.....	- 78 -
8.10 ΠΟΡΤΟΧΕΛΙ.....	- 80 -
8.11 ΕΡΜΙΟΝΗ.....	- 82 -
8.12 ΑΡΧΑΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ.....	- 85 -
8.13 ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ.....	- 87 -
8.14 ΙΕΡΟ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ.....	- 89 -
9. ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.....	- 92 -
9.1 ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	- 92 -
9.1.1: Αξιολόγηση των υφιστάμενων τουριστικών πόρων.....	- 92 -
9.1.2: Αξιολόγηση της υφιστάμενης τουριστικής προσφοράς και της σύνθεσης του τουριστικής προϊόντος της περιφέρειας.....	- 95 -
9.1.3: Εκτίμηση της «φέρουσας ικανότητας» συγκεκριμένων περιοχών της περιφέρειας ως προς την βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.....	- 97 -
9.1.4: Ανάλυση των ευρύτερων επιπτώσεων του τουρισμού στην οικονομία, την τοπική κοινωνία, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον της περιφέρειας.....	- 98 -
9.1.5: Ανάλυση των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών της σημερινής τουριστικής ανάπτυξης.....	- 99 -
9.1.6: Διερεύνηση των ευκαιριών και των δυνατοτήτων αξιοποίησης, αναβάθμισης και προβολής του τουριστικού δυναμικού της περιφέρειας..	- 100 -

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

9.1.7: Εξέταση των απειλών και εντοπισμός προβληματικών ζωνών και τομέων.	- 101 -
9.1.8: Διερεύνηση της δυνητικής ζήτησης, τόσο στις ξένες αγορές όσο και στο εσωτερικό.	- 101 -
9.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ. . .	- 104 -
9.2.1: Καθορισμός στρατηγικής για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας.	- 104 -
9.2.2: Προσδιορισμός των προτεραιοτήτων και των αξόνων παρέμβασης των δημοσίων φορέων.	- 108 -
9.2.3: Πρόταση για τους Άξονες και τις μορφές κινητοποίησης των φορέων του Ιδιωτικού τομέα και των αναγκαίων κοινών δράσεων των δημόσιων και των ιδιωτικών φορέων.	- 109 -
β. Επιχειρήσεις.	- 110 -
9.2.4: Στρατηγική Μάρκετινγκ και Επικοινωνιακή Στρατηγική.	- 111 -
10. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ ..	-
113 -	
10.1 ΚΛΙΜΑ.	- 114 -
10.2 ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ.	- 115 -
10.2.1: Αστικά Κέντρα.	- 115 -
10.2.2: ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ.	- 116 -
10.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ.	- 120 -
10.4 ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ.	- 133 -
11. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗΣ.	- 134 -
11.1 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ.	- 134 -
11.1.1 Καταλύματα στο Νομό Αργολίδας.	- 134 -
11.1.2: Β' Κατοικία.	- 139 -
11.2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ.	- 140 -
11.2.1 Τουριστική ζήτηση και πληρότητα στις τουριστικές περιοχές του Νομού Αργολίδας.	- 142 -
12. ΖΩΝΗ Ι: ΑΣΙΝΗ, ΝΑΥΠΛΙΟ, ΤΙΡΥΝΘΑ.	- 145 -
12.1 Τεκμηρίωση.	- 145 -
12.1.1: Οριοθέτηση και Διοικητική Οργάνωση.	- 145 -
12.1.2: Γενικά Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά και Ιδιαιτερότητες.	- 146 -
12.1.3: Τουριστική ελκυστικότητα της περιοχής και πόλοι έλξης.	- 150 -
12.1.4: Τουριστική δραστηριότητα της περιοχής.	- 152 -
12.1.5 Ανάλυση-αξιολόγηση.	- 157 -
12.1.6 Περιορισμοί -δυνατότητες ανάπτυξης.	- 158 -
12.1.7: Αξιολόγηση τουριστικών πόρων, τουριστικής ζήτησης και τουριστικού προϊόντος.	- 163 -
12.1.8 Επιλογές τουριστικής ανάπτυξης-Ανάλυση βασικού σεναρίου.	- 166 -
Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ.	- 168 -
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.	- 172 -
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.	- 173 -

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Η τουριστική ανάπτυξη είναι ένας κλάδος στον οποίο δεν είναι εύκολο να εισχωρήσει κανείς, ώστε να τον μελετήσει σε όλο του το φάσμα, για πολλούς λόγους.

Ο συνδυασμός της τουριστικής ανάπτυξης με τη θεωρία και την πράξη είναι εξαιρετικά ευρύς.

Έτσι καλούμαστε να αναπτύξουμε ένα πλήθος δραστηριοτήτων , που ως κοινό χαρακτηριστικό έχουν ότι κινούνται γύρω από τον τουρισμό.

Δυσκολίες δημιουργούνται από το γεγονός ότι οι τουριστικές δραστηριότητες, εμπλέκονται σε διάφορους τομείς, έτσι ώστε συχνά υπόκεινται σε διατάξεις που θεσπίζονται από όργανα της πολιτείας, όχι άμεσα αρμόδια για τον τομέα του τουρισμού.

Επίσης δεν πρέπει να παραλειφθεί ότι ο κλάδος αυτός έχει κατεξοχήν διεθνή χαρακτήρα με αποτέλεσμα να αναπροσαρμόζεται στην πραγματικότητα αυτή με ιδιαίτερη συχνότητα.

Με αυτή την εργασία θα γίνει μία προσπάθεια να καλυφθεί η Τουριστική Ανάπτυξη στη θεωρία και την πράξη, σε ένα όσο το δυνατόν ευρύτερο φάσμα και να μελετηθεί σαν ένα ενιαίο σύνολο.

Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής, έπρεπε να ξεπεραστούν δύο ουσιαστικές αδυναμίες:

- Αρχικά αυτή της έλλειψης των πραγματολογικών στοιχείων και δεδομένων που η μεν ελληνική βιβλιογραφία είναι ιδιαίτερα φτωχή, ενώ η ξενόγλωσση είτε δεν ανταποκρίνεται στις ελληνικές συνθήκες, είτε έχει προχωρήσει στην ανάλυση εξαιρετικά ειδικών θεμάτων.
- Ως δεύτερη αδυναμία έχουμε ότι η μελέτη και ερμηνεία μίας γενικής θεώρησης της τουριστικής ανάπτυξης απαιτεί ένα διεπιστημονικό συγκερασμό για τη σφαιρική κάλυψη μίας τόσο ευρείας πραγματικότητας, αφού η πορεία ανάλυσης περνάει αναπόφευκτα μέσα από το κοινωνιολογικό, οικονομικό, ψυχολογικό, νομικό και πολιτισμικό επίπεδο.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Όλα αυτά τα στοιχεία που απαραίτητα έπρεπε να δανειστούμε από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους, συνθέτουν την πολυπλοκότητα του Τουριστικού φαινομένου, που γίνεται πιο εμφανής, όσο ο γνώστης των θεωρητικών δεδομένων πλησιάζει την πρακτική. Είναι γεγονός, ότι αν και η μεγάλη πλειοψηφία των θεμάτων είναι δημοσιευμένα και έχει περάσει κάποιος χρόνος, δεν έχουν χάσει τίποτα από την επικαιρότητά τους. Ίσως διότι, η εφαρμοσθείσα Τουριστική Πολιτική στον τόπο μας διέπεται από μία στασιμότητα, με κάποιες ορισμένες φωτεινές αναλαμπές.

Με τις σκέψεις αυτές, παραδίδω την προσπάθειά μου, ζητώντας παράλληλα την επιείκειά σας, που για τους λόγους που προανέφερα δεν είναι και ούτε θα μπορούσε να είναι πλήρης. Είναι απλά μία προσπάθεια να μπορέσουμε να καταλάβουμε όσο το δυνατόν περισσότερο την έννοια της Τουριστικής Ανάπτυξης όπως επίσης και να μάθουμε κάποια πράγματα για μία από τις ομορφότερες περιοχές της χώρας μας, την Αργολίδα.

ΠΑΤΡΑ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2007.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.

1.1 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ – ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Όπως είναι γνωστό άρχισε σοβαρά να απασχολεί την επιστημονική σκέψη, το τουριστικό φαινόμενο, κυρίως μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Αυτός ο προσανατολισμός, κατά την πολεμική περίοδο για επιστημονική μελέτη και έρευνα του Τουρισμού υπήρξε συνέπεια, όπως φαίνεται, της ανάγκης να αντιμετωπιστούν κατά τρόπο μεθοδικό και συστηματικό τα διάφορα προβλήματα, τα οποία παρουσιάστηκαν με αιφνίδια ανάπτυξη στη διεθνή κλίμακα. Πράγματι η εξελικτική πορεία ανάπτυξης του Τουρισμού και η ανάγκη αντιμετώπισης στα κάθε εμφανιζόμενα ποικιλόμορφα προβλήματα σε διάφορες φάσεις του όλου τουριστικού κυκλώματος, δεν ήταν δυνατόν παρά να οδηγήσει στην αναζήτηση μίας τεχνικής. Και όπως κάθε τεχνική, έτσι και η τεχνική του Τουρισμού είχε προχωρήσει με πρακτικούς σκοπούς, που κύριο χαρακτηριστικό της ήταν ο εμπειρισμός, το τυχαίο, ο αυτοσχεδιασμός και φυσικά η άγνοια των νόμων της επιτυχίας της. Από τη στιγμή όμως, που ο τουρισμός σημείωσε μία αλματώδη άνοδο τόσο ποσοτικός όσο και ποιοτικός, η τεχνική αυτή ήταν όχι μόνο ανεπαρκής και αδύνατη να υποβοηθήσει στην επίλυση των προβλημάτων της πρακτικής, αλλά και πολλές φορές και επιζήμια. Έτσι κάτω από την πίεση των πραγμάτων, η προσφυγή στις υπηρεσίες της επιστήμης, των επιστημονικών γνώσεων ήταν αναγκαία. Ιδιαίτερα μάλιστα, αυτό συνέβη κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες, όπου αποδείχτηκε ότι ο τουρισμός και τα προβλήματα που απορρέονται από αυτόν, ήταν αδύνατον να επιλυθούν διαφορετικά, εκτός από την επιστημονική αντιμετώπιση.

Έτσι ορισμένοι επιστήμονες από διαφορετικές χώρες στράφηκαν στη μελέτη και έρευνα του τουριστικού φαινομένου, με σκοπό να εξυπηρετήσουν τόσο τη θεωρία όσο και την πρακτική του Τουρισμού. Ειδικότερα ασχολήθηκαν με τη μελέτη του τουριστικού φαινομένου εκείνοι οι οποίοι

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

προέβλεπαν την παραπέρα ανάπτυξη και σπουδαιότητα του Τουρισμού, από άποψη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική.

Ο Τουρισμός έχει δημιουργήσει μία σειρά οικονομικών δραστηριοτήτων και έχει αποτελέσει ίδιο κλάδο με την εθνική οικονομία διαφόρων χωρών. Επίσης κατά την πορεία εξέλιξής του, υπήρξε λόγος διαφόρων βασικής σημασίας κοινωνικών γεγονότων καθώς και των νέων σχέσεων μεταξύ των ανθρώπων, οι οποίες συμβάλλουν στην πολιτιστική τους άνοδο, στην αλληλογνωριμία και την αλληλοκατανόηση.

Οι πρωτοπόροι αυτοί επιστήμονες, που οι πιο αντιπροσωπευτικοί είναι οι καθηγητές: της Ιταλίας ο Ang. Marrioti, της Ελβετίας ο Walter Hunziker, της Δανίας ο E. Alkjaer και της Ελλάδας ο Ν. Αιγινίτης, που με τη δράση τους και τις εργασίες τους, υπήρξαν οι κύριοι παράγοντες, οι οποίοι συνέβαλαν στην ανάπτυξη της τουριστικής σκέψευς και συντέλεσαν στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών, για την απομάκρυνση του εμπειρισμού και του αυτοσχεδιασμού.

Από τότε ολοένα και περισσότερο, η επιστημονική μελέτη και έρευνα του τουριστικού φαινομένου, απασχολεί τον επιστημονικό κόσμο, που τείνει από τη φάση του καθορισμού μιας χώρας, μιας περιοχής «ως τουριστικής αξίας», μέχρι την αξιοποίηση αυτής, με διάφορα έργα υποδομής, της εκμεταλλεύσεως αυτής με την εφαρμογή ορισμένων μέτρων και μεθόδων, που προσπαθούν να καλύψουν ολοένα και περισσότερο ολόκληρο το τουριστικό κύκλωμα.

1.2 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Στα χρόνια που μεσολάβησαν από το 1945 και μετά μία σειρά δομικών και διαρθρωτικών αλλαγών, που μπορούν να συνοψιστούν στην επέκταση της πληρωμένης άδειας των τριών ή τεσσάρων εβδομάδων, στην υπερβολική ανάπτυξη των τεχνολογικών δεδομένων και των συγκοινωνιακών μέσων, στη μείωση του χρόνου εργασίας, στην αλλαγή προς το χειρότερο των περιβαντολογικών συνθηκών και ακόμα στην παραλλαγή των συνθηκών

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

διαβίωσης, που διόγκωσαν το άγχος της ζωής και χειροτέρεψαν αισθητά τη δημόσια υγεία, ο τουρισμός έγινε μία σύγχρονη κοινωνική αναγκαιότητα.

Απόρροια αυτής της αλλαγής των κοινωνικών συνθηκών είναι η νέα μορφή εκβιομηχανοποιημένου τουρισμού, που πέρα από την αναπόσπαστη οικονομική νομοτέλεια περιβλήθηκε με ένα κοινωνικό και ανθρωπιστικό σχήμα μεγάλης σημασίας.

Έτσι αυτό το πλαίσιο εμπεριέχει 4 βασικές θέσεις:

1. Την πανανθρώπινη και διεθνολογική αξία του Τουρισμού.
2. Το ανθρώπινο δικαίωμα που προκύπτει από την εναλλαγή των χρονικών περιθωρίων ανάμεσα στην εργασία, στη διασκέδαση και την ψυχαγωγία.
3. Τη συμβολή στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διαμόρφωση νέων συνθηκών ζωής.
4. Την επισήμανση της καθολικής ευθύνης για την ανάπτυξη του τουρισμού, που βοηθάει σημαντικά την υπόθεση της διεθνούς ειρήνης και ύφεσης.

Από τη στιγμή που ο τουρισμός έχει πέρα από τον απλά οικονομικό χαρακτήρα του και την ανθρωπιστική και κοινωνική προοπτική, είναι φυσικό η επιστημονική θεώρησή του να αποτελεί μία συγκεκριμένη πραγματικότητα. Μία πραγματικότητα που ξεκινάει από τη διαίρεση των επιστημονικών κλάδων, σχετικά με τη μορφή και το περιεχόμενο της κάθε τουριστικής δραστηριότητας.

Με βάση αυτό το πλαίσιο σήμερα – σε μία εποχή όπου η εξειδίκευση είναι κάτι το δεδομένο- κάνουμε λόγο για τη Γενική Θεωρία του Τουρισμού, για την Τουριστική Πολιτική, το Τουριστικό Δίκαιο, την Τουριστική Οικονομία, την Τουριστική Κοινωνιολογία, την Τουριστική Ψυχολογία, το Τουριστικό Μάρκετινγκ κ.λ.π.

Αν σε αυτά προσθέσει κανείς και το δεδομένο αρχαιολογικό περιεχόμενο, που συχνά συνδυάζεται με το όλο εθνογραφικό, λαογραφικό και πολιτιστικό πλαίσιο, αντιλαμβάνεται εύκολα την ιδιαιτερότητα του τουριστικού φαινομένου στις μέρες μας. Αυτή ακριβώς η μεγάλη επέκταση του τουριστικού φαινομένου, έχει άμεση σχέση με τα προβλήματα υποδομής,

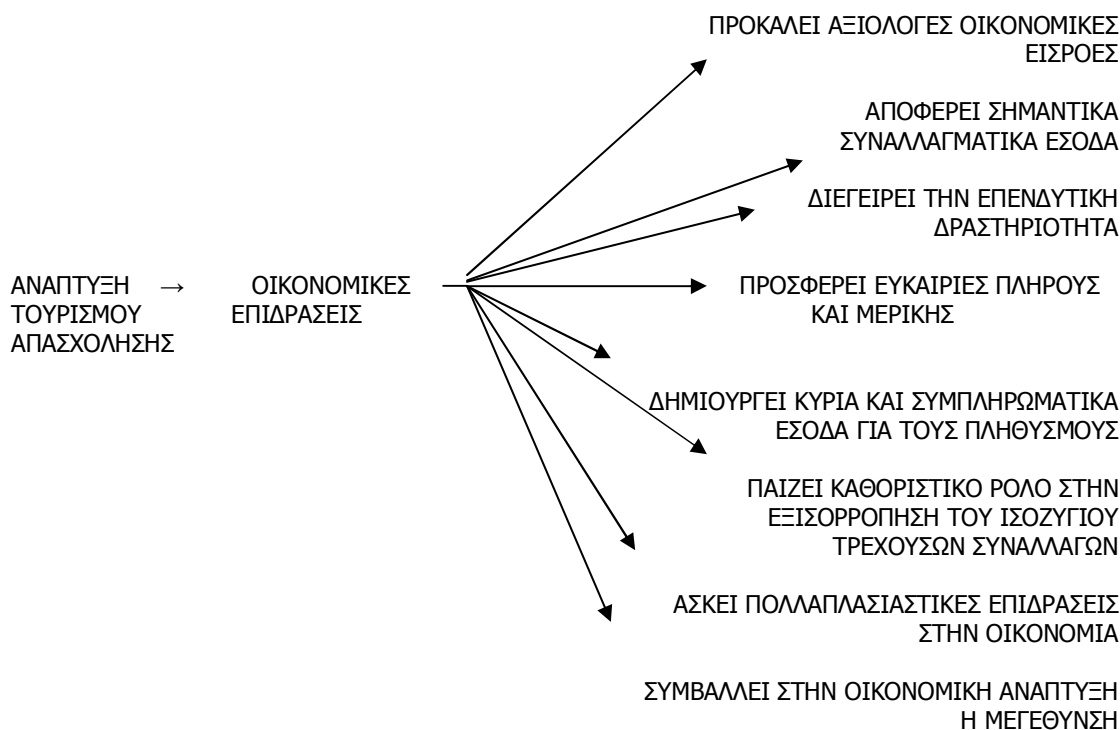
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

που κάθε κλάδος ξεχωριστά και όλοι μαζί έχουν να αντιμετωπίσουν για την επιτέλεση των στόχων και των σκοπών τους.

1.3 ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.

Είναι πέρα από κάθε αμφισβήτηση ότι ο τουρισμός σαν κλάδος οικονομικής δραστηριότητας μπορεί κάτω από προϋποθέσεις να αποτελέσει σημαντικότατο παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης ή μεγέθυνσης.

Σημαντικές οικονομικές επιδράσεις από την ανάπτυξη του τουρισμού:

Στα περισσότερα κράτη του πλανήτη μας και κυρίως στα αναπτυσσόμενα οι πολιτικές εξουσίες τους, από τα πρώτα κιόλας στάδια ανάπτυξης του τουρισμού, προσέδωσαν σε αυτόν ένα μονόπλευρο οικονομικό προσανατολισμό. Το γεγονός αυτό είχε σαν συνέπεια να αποτελέσει ο τουρισμός αντικείμενο εκμετάλλευσης εκ μέρους μερίδας επιχειρηματιών που σε πολλές περιπτώσεις όχι μόνο άγγιζε αλλά και ξεπερνούσε τα όρια της αισχροκέρδειας, καθώς επίσης να εμφανίζεται η τουριστική προσφορά

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ασύνδετη και αποκομμένη από τους άλλους κλάδους της οικονομικής δραστηριότητας. Επιπλέον η αλόγιστη και αφυχολόγητη αυτή πολιτική είχε σαν συνέπεια, από τη μία πλευρά, να παραβλεφτούν οι κοινωνικές και πολιτιστικές πτυχές του τουριστικού φαινομένου και από την άλλη να αγνοηθεί σκόπιμα η ανθρώπινή του πτυχή. Έτσι λοιπόν ο τουρισμός αποτέλεσε σε πολλές περιπτώσεις μέσο στυγνής εκμετάλλευσης του ανθρώπου, του φυσικού του περιβάλλοντος και της πολιτιστικής του κληρονομιάς, ενώ παράλληλα συνέβαλε στο να αλλοιωθεί σημαντικά η τουριστική εικόνα πολλών κρατών.

Η διεθνής πρακτική έχει αποδείξει ότι για πολλά κράτη και ιδιαίτερα για τα αναπτυσσόμενα, ο τουρισμός αναμφίβολα αποτελεί αν όχι την αξιολογότερη, σίγουρα μία από τις πιο αξιόλογες συναλλαγματοφόρες πηγές τους. Το συνάλλαγμα που εισρέει σε αυτά κάθε χρόνο από τον τουρισμό, καλύπτει σε πολλές περιπτώσεις ένα μεγάλο ποσοστό του παθητικού του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών τους. Πέρα όμως από αυτό, ο τουρισμός συμβάλλει αποφασιστικά στην ανάπτυξη πολλών κλάδων οικονομικής δραστηριότητας. Όπως είναι γνωστό τα χρήματα που δαπανούν οι ξένοι και οι ντόπιοι τουρίστες διοχετεύονται μέσα από τις τουριστικές επιχειρήσεις σε άλλους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας για την αγορά αγροτικών, βιομηχανικών κλπ προϊόντων, καθώς επίσης διαφόρων υπηρεσιών, με αποτέλεσμα να τονώνεται σημαντικά η εγχώρια οικονομική και εμπορική δραστηριότητα σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Ο τουρισμός εκτός από σημαντικός κλάδος οικονομικής δραστηριότητας είναι ταυτόχρονα και σημαντικός εργοδότης. Η ανάπτυξή του όπως είναι γνωστό είναι στενά συνυφασμένη και με τη δημιουργία ικανοποιητικού αριθμού νέων θέσεων εργασίας έστω και αν αυτές τις περισσότερες φορές έχουν εποχιακό χαρακτήρα. Χάρη σε αυτόν βρίσκουν απασχόληση πολλοί άνεργοι και κυρίως υποαπασχολούμενοι σε αγροτικές περιοχές της περιφέρειας. Το σημαντικότερο ίσως απ' όλα είναι ότι ο τουρισμός μπορεί και δημιουργεί θέσεις εργασίας εκεί που συνήθως άλλοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας όπως π.χ. η βιομηχανία, η γεωργία κλπ, για λόγους που έχουν σχέση με τις εξωτερικές οικονομίες του τόπου στον οποίο επιχειρείται η

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ανάπτυξή του, αδυνατούν να δημιουργήσουν. Έτσι, λοιπόν, με την ανάπτυξη του τουρισμού σε περιοχές ενός κράτους, όπου άλλοι κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας έχουν περιορισμένες ή καθόλου πιθανότητες να αναπτυχθούν, δεν επιτυγχάνονται μόνο οικονομικοί στόχοι, αλλά παράλληλα και κοινωνικοί, που απορρέουν από τον περιορισμό της μετανάστευσης και κυρίως της μαζικής μετατόπισης των πληθυσμών τους στα μεγάλα, κυρίως αστικά κέντρα προς αναζήτηση καλύτερης τύχης.

Πέρα από τις θέσεις εργασίας, ο τουρισμός δημιουργεί και έσοδα για τους πληθυσμούς των περιοχών όπου αναπτύσσεται και εξασφαλίζει πρόσθετα εισοδήματα για πολλές οικογένειες μικρομεσαίων επιτηδευματιών, ενώ παράλληλα συμβάλλει αποφασιστικά και στον περιορισμό του ανοίγματος της ψαλίδας που υπάρχει ανάμεσα στα εισοδήματα των κατοίκων των αστικών κέντρων και εκείνων της περιφέρειας. Εκτός όμως από τη δημιουργία εσόδων για τους πληθυσμούς της περιφέρειας και την εξομάλυνση του προσωπικού τους εισοδήματος, ο τουρισμός, συμβάλλει επίσης, στην περιφερειακή εξομάλυνση του εισοδήματος, ιδιαίτερα δε σε περιοχές με χαμηλό δείκτη οικονομικής δραστηριότητας και χαμηλό κατά κεφαλήν εισόδημα των πληθυσμών τους. Η ανάπτυξη του τουρισμού σε αυτές τις περιοχές προκαλεί αξιόλογες οικονομικές εισροές. Μεταξύ άλλων φέρνει άφθονα χρήματα στους τόπους όπου πραγματοποιείται αυτή, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων κυκλοφορεί μέσα σε αυτούς, δημιουργώντας έτσι πρόσθετο εισόδημα για τους κατοίκους τους, καθώς επίσης έσοδα για την τοπική αυτοδιοίκηση και γενικότερα για το κράτος.

Η ανάπτυξη του τουρισμού δεν μπορεί να επιτευχθεί από τη μια στιγμή στην άλλη, αλλά ούτε και από μόνη της. Όπως είναι γνωστό, αυτή εκτός των άλλων είναι στενά συνυφασμένη και με την πραγματοποίηση σοβαρών επενδύσεων από πλευράς κράτους, τοπικής αυτοδιοίκησης και κυρίως ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Οι επενδύσεις αυτές πραγματοποιούνται κατά κύριο λόγο, για την κατασκευή, επέκταση και συντήρηση των έργων τουριστικής υποδομής και ανωδομής, πλην όμως συνοδεύονται και από άλλες δαπάνες, όπως π.χ. για φορολογικά και επενδυτικά κίνητρα, για τουριστική διαφήμιση

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

και δημόσιες σχέσεις, για καθαριότητα, για φωτισμό και ύδρευση, για προστασία του περιβάλλοντος κλπ των τουριστικών τόπων.

Οι θετικές επιδράσεις από τον τουρισμό σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο γίνονται αισθητές μόνο όταν η επιχειρούμενη ανάπτυξη ή μεγέθυνσή του πραγματοποιείται ορθολογιστικά, προγραμματισμένα και κυρίως με συνεχή και λεπτομερειακό έλεγχο σε κάθε αναπτυξιακή / μεγεθυντική φάση, πολύ περισσότερο δε, όταν αυτή συνοδεύεται από παράλληλη προσπάθεια ανάπτυξης ή μεγέθυνσης των τομέων πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής.

Με αυτόν τον τρόπο περιορίζονται σημαντικά οι αρνητικές επιδράσεις του τουρισμού, και αυτό γιατί:

1. αποφεύγεται ο συγκεντρωτισμός και το φαινόμενο της εξάρτησης του τουριστικού τόπου από έναν και μόνο κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και συγκεκριμένα τον τουρισμό
2. αμβλύνεται η εποχιακή απασχόληση του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου υποδοχής και φιλοξενίας των τουριστών
3. αυξάνεται η χρονική διάρκεια εκμετάλλευσης των τουριστικών εγκαταστάσεων
4. μετριάζεται η αντιμετώπιση του ντόπιου τουρίστα σαν ανεπιθύμητο πελάτη
5. περιστέλλεται η υποβάθμιση και πολύ περισσότερο η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, καθώς επίσης της πολιτιστικής κληρονομιάς
6. μειώνεται σημαντικά η ποιοτική υποβάθμιση των προσφερόμενων τουριστικών προϊόντων και
7. παύει βαθμιαία να θυσιάζεται η ανταγωνιστικότητα του τουρισμού χάρη στο εύκολο πρόσκαιρο κέρδος και στα τεράστια οικονομικά συμφέροντα των μεσαζόντων του τουρισμού.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι ο τουρισμός μπορεί να προκαλέσει δυσμενέστερες συνέπειες για το φυσικό περιβάλλον, αν δεν ληφθούν έγκαιρα κατάλληλα μέτρα. Οι διαστάσεις που μπορεί να πάρει το τουριστικό ρεύμα, πολλές φορές ενδέχεται να είναι δυσανάλογες και προς το μέγεθος του πληθυσμού, αλλά και την κλίμακα ενός κράτους υποδοχής τουριστών, με

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

αποτέλεσμα να κινδυνεύει άμεσα να τεθεί σε δοκιμασία το φυσικό του περιβάλλον. Πέρα από αυτό όμως η αρμονία του χώρου κινδυνεύει και από ορισμένες ροπές, που δεν μπορούν να ελεγχθούν αρκετά και που ακολουθούν και προωθούν την τουριστική ανάπτυξη ή μεγέθυνση. Έτσι, λοιπόν, η τάση για αστικοποίηση, σε γραφικές και ιστορικές περιοχές ενός κράτους, ασκεί ισχυρή πίεση στο φυσικό περιβάλλον τους, ενώ η κακώς νοούμενη σκοπιμότητα στην οικοδομική δραστηριότητα ευνοεί την «αρχιτεκτονική ρύπανση» με την κατασκευή ακαλαίσθητων κτισμάτων. Επίσης η αυξημένη κινητικότητα ανθρώπων και πόρων από την οποία εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό η τουριστική ανάπτυξη ή μεγέθυνση, επιβάλλει ρυθμούς κυκλοφορίας που επηρεάζουν αρνητικά το φυσικό περιβάλλον ενός κράτους υποδοχής τουριστών.

2. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

2.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο όρος τουρισμός, έχει επικρατήσει και χρησιμοποιείται με την ίδια ρίζα σε όλες σχεδόν τις γλώσσες του κόσμου. Προέρχεται από τη γαλλική λέξη «TOUR» η οποία σημαίνει το γύρο, την περιήγηση «TOUR LE MONDE» ο γύρος του κόσμου.

Υποστηρίζεται όμως από πολλούς γλωσσολόγους ότι η γαλλική λέξη TOUR που αποτελεί τη ρίζα του όρου ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ με τη σημερινή του έννοια, προέρχεται από την ελληνική λέξη «Τ ό ρ ν ο ς » που σημαίνει στην παλιά του έννοια το Διαβήτη.

Την άποψη της ελληνικής προελεύσεως του όρου Τ ο υ ρ ι σ μ ό ς, υποστήριξε και ο Γενικός Διευθυντής του Ιρλανδικού Τουρισμού, στο συνέδριο της ΑΣΤΑ, που έγινε στην Αθήνα το 1967.

Για τον καθορισμό του περιεχομένου της έννοιας του όρου ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, έχουν διατυπωθεί πολλές απόψεις και έχουν δοθεί πολλοί ορισμοί. Καθένας από τους ορισμούς αυτούς εκφράζει, κατά κανόνα, τις αντιλήψεις της εποχής που διατυπώθηκε. Δεδομένου ότι το φαινόμενο του Τουρισμού είναι νέο και τελεί εξέλιξης, είναι επόμενο και οι δεδομένοι ορισμοί να είναι επιδεκτικοί συμπληρώσεων και μεταβολών. Στη συνέχεια θα παραθέσω τους κυριότερους από αυτούς και θα προσπαθήσω να επισημάνω τα στοιχεία που εκφράζουν και το ουσιαστικό περιεχόμενο του όρου «Τουρισμός».

1. Ο Αιγινήτης στη Μεγάλη Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια «Πυρσός», διατυπώνει τον εξής ορισμό: **ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ** καλείται η από χώρα σε χώρα η πόλη σε άλλη πόλη μετάβαση ατόμων κάθε ομάδας ή μόνων, επί σκοπό βραχείας ή μακράς πάντως όχι μονίμου διαμονής, δια λόγους εν γένει αναψυχής, αποκλεισμένης εργασίας αποφερούσης άμεσον υλικόν όφελος, πλην εκείνης ήτις δύναται να έχει σκοπόν ή

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

αποτέλεσμα τη διαφήμιση της χώρας εις την οποία κατευθύνεται ο επιχειρηματίας, με αυτή τη μετάβαση.

2. Οι Ελβετοί W. Hunziker και K. Krapf οι οποίοι θεωρούνται από τους πρωτοπόρους ερευνητές του τουριστικού φαινομένου, έδωσαν τον παρακάτω ορισμό: **ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ** είναι το σύνολο των σχέσεων και εκδηλώσεων οι οποίες γίνονται από τη διαμονή των ξένων, όταν αυτή δεν καλύπτεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της από κάποια απασχόληση κερδοσκοπικής μορφής.
3. Η Διεθνής Ομοσπονδία Δημοσιογράφων και Συγγραφέων Τουρισμού, έδωσε τον εξής ορισμό για τον τουρίστα: **ΤΟΥΡΙΣΤΑΣ** ονομάζεται ο πραγματιών μία μετακίνηση για μία οποιαδήποτε αιτία, πέρα του συνήθους περιβάλλοντός του, χρησιμοποιώντας το χρόνο της σχολής του, για την ικανοποίηση της περιέργειάς του υπό όλες τις μορφές της και την ανάγκη αυτού για ανάπαυση και ψυχαγωγία.
4. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και αναπτύξεως (Ο.Ο.Σ.Α.) για την εξυπηρέτηση κυρίως, στατιστικών σκοπών και για την ομοιόμορφη καταγραφή των τουριστών από όλα τα κράτη μέλη, καθόρισε περιοριστικώς εκείνους που θεωρούνται τουρίστες σύμφωνα με τα διεθνή δεδομένα και πρέπει να καταχωρούνται στις στατιστικές, καθώς κι εκείνους οι οποίοι δεν θεωρούνται τουρίστες και οι οποίοι πραγματοποιούν ταξίδια εκτός του τόπου της διαμονής τους και κυρίως στο εξωτερικό.

Βάση των διακρίσεων αυτών ως τουρίστες χαρακτηρίζονται:

A) άτομα τα οποία ταξιδεύουν για ψυχαγωγία, για οικογενειακούς λόγους, για λόγους υγείας κ.λ.π.

B) άτομα τα οποία ταξιδεύουν για συμμετοχή σε συνέδρια ή σε οποιαδήποτε αντιπροσωπεία (επιστημονική, διπλωματική, διοικητική, θρησκευτική, αθλητική κ.λ.π.)

Γ) άτομα τα οποία φτάνουν για θαλάσσια περιήγηση (CRUISE) ακόμα και όταν παραμένουν για λιγότερο από 24 ώρες.

Δ) άτομα τα οποία ταξιδεύουν για επιχειρηματικούς σκοπούς.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Ε) Σπουδαστές και νέοι γενικά οι οποίοι διαμένουν στο εξωτερικό, σε Ιδρύματα ή Σχολεία.

Αντίθετα από τα παραπάνω δεν θεωρούνται τουρίστες οι παρακάτω κατηγορίες ανθρώπων:

Α) άτομα τα οποία φτάνουν σε μία χώρα με συμβόλαιο εργασίας ή χωρίς συμβόλαιο με σκοπό όμως να απασχοληθούν σε κάποια εργασία ή να ασκήσουν οποιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα.

Β) άλλα άτομα τα οποία έχουν ως σκοπό τη μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μετάβασής τους.

Γ) μόνιμοι κάτοικοι παραμεθόριων περιοχών και άτομα τα οποία κατοικούν σε μία χώρα και εργάζονται σε μία άλλη.

2.2 ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ.

Δεν χαρακτηρίζεται ως τουριστική κάθε μετακίνηση του ανθρώπου σε κάποιο μέρος εκτός της μόνιμης κατοικίας του, αλλά μόνο εκείνη που έχει σαν σκοπό την ικανοποίηση τουριστικών αναγκών. Γι'αυτό είναι πολύ σημαντικό να διευκρινιστεί ο όρος τουριστική ανάγκη.

Από τους ορισμούς που έχουν δοθεί προκύπτει ότι η τουριστική ανάγκη είναι η ικανοποίηση ψυχικών επιθυμιών και πνευματικών περιεργειών τις οποίες το άτομο πρέπει να επιδιώκει με την ευκαιρία της πραγματοποίησης του ταξιδιού του. Η ικανοποίηση των αναγκών αυτών γίνεται με ψυχαγωγία ή με οποιοδήποτε άλλο ψυχοπνευματικό τρόπο.

Στην πρακτική όμως, ως τουρίστες χαρακτηρίζονται όλοι όσοι ταξιδεύουν ακόμα και για επαγγελματικούς ή επιστημονικούς σκοπούς, αρκεί να μην εμπίπτουν στους περιορισμούς που τίθενται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, όπως είναι η μετακίνηση σ'ένα τόπο για μόνιμη διαμονή, για εργασία κ.λ.π. Η ελαστικότητα αυτή είναι λογική, διότι σήμερα πολλοί άνθρωποι φροντίζουν να συνδυάζουν τις επαγγελματικές τους ενασχολήσεις με την ψυχαγωγία και την ψυχική και πνευματική τους ανάσταση.

2.3. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.

Ο τουρισμός στις μέρες μας σε περιορίζεται πλέον σε λίγα άτομα των ανώτερων κοινωνικών ομάδων, τα οποία διαθέτουν χρήμα και χρόνο, αλλά αναπτύσσεται ολοένα και περισσότερο και στους οικονομικά ασθενέστερους, τους εργαζόμενους, τους επαγγελματίες, στους διανοούμενους, στους φοιτητές κ.λ.π.

Επίσης οι εξελίξεις που σημειώνονται δεν αναφέρονται μόνο στην αύξηση του όγκου του τουριστικού πλήθους και των τουριστικών διακινήσεων, αλλά και στην ανάπτυξη κάθε είδους τουριστικών δραστηριοτήτων.

Με άλλα λόγια, αυτή η εμφανιζόμενη άνοδο του τουρισμού είναι καθολική και περιλαμβάνει όλες τις φάσεις του κυκλώματος, διαφέρει όμως από τις προηγούμενες περιόδους τόσο από πλευράς σκοπού όσο και μέσω και τρόπων ικανοποιήσεως.

Οι λόγοι οι οποίοι ουσιαστικά συντέλεσαν σε αυτή τη ραγδαία ανάπτυξη του τουρισμού, σε διεθνή κλίμακα, υπήρχαν πολλοί και διάφοροι.

Παρακάτω θα αναφέρουμε τους πλέον βασικούς, οι οποίοι επίδρασαν αποφασιστικά σ'αυτή την άνοδο του τουρισμού μεταπολεμικά.

2.3.1 Η Ανάπτυξη των Μέσων Συγκοινωνίας & Επικοινωνίας.

Η επέκταση του τουρισμού, κυρίως του σύγχρονου, είναι στενά συνδεδεμένη με την ανάπτυξη των μέσων συγκοινωνίας και επικοινωνίας. Από μελέτες και έρευνες που έγιναν αποδείχτηκε το μέγεθος της επίδρασης, της βελτίωσης και της τελειοποίησης αυτών των μέσων στην ανάπτυξη του τουρισμού, στη διεθνή κλίμακα.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

α) Ανάπτυξη συγκοινωνιακών μέσων:

Μετά τον Β΄ Παγκόσμιο πόλεμο, σημειώθηκε εξέλιξη στον τομέα των συγκοινωνιών, που αποτέλεσαν σοβαρό παράγοντα ανάπτυξης του τουρισμού. Χάρη στην ανάπτυξη της συγκοινωνίας, η διακίνηση σήμερα των τουριστικών ρευμάτων έγινε όχι μόνο άνετη, γρήγορη και οικονομική αλλά και απλούστατη. Η αύξηση και βελτίωση των διαφόρων συγκοινωνιακών μέσων (σιδηρόδρομοι, ατμόπλοια, αεροσκάφη, αυτοκίνητα κ.λ.π.), η επέκταση των οδικών δικτύων, η πτώση των ναύλων, καθώς και η διάδοση του αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσης, συνέβαλαν αποφασιστικά στην ποσοτική αύξηση του τουριστικού πλήθους και των τουριστικών διακινήσεων.

Έτσι, η συγκοινωνία, ενώ κατά το παρελθόν αποτελούσε σοβαρό, μεταξύ των άλλων ανασταλτικό παράγοντα ανάπτυξης του τουρισμού, σήμερα αντίθετα με αυτή την εξέλιξη της μετατράπηκε σ'έναν από τους κυριότερους αναπτυξιακούς παράγοντες.

β) Η ανάπτυξη των μέσων επικοινωνίας.

Ένας άλλος παράγοντας, ο οποίος συνέβαλε αισθητά στην ανάπτυξη του σημερινού τουρισμού, είναι η επέκταση και τελειοποίηση του συστήματος των μέσων επικοινωνίας.

Στην εποχή μας η επικοινωνία δεν περιορίζεται μόνο στην αλληλογραφία, αλλά έχει επεκταθεί στο αυτόματο τηλέφωνο, στο σύστημα τέλεξ, φαξ κ.λ.π. Όλα αυτά τα σύγχρονα μέσα επικοινωνίας, χωρίς υπερβολή, έχουν εκμηδενίσει τις αποστάσεις, ώστε η συμβολή τους ότι αφορά την ανάπτυξη του τουρισμού να είναι μέγιστη.

2.3.2 Η βελτίωση των ατομικών εισοδημάτων των εργαζομένων.

Ο μεταπολεμικός προσανατολισμός της οικονομικής σκέψης και της οικονομικής πολιτικής στις διάφορες χώρες για την εφαρμογή των αρχών της οικονομικής ανάπτυξης, οδήγησαν στην άνοδο του κατά κεφαλήν εθνικού εισοδήματος και την αύξηση των χρηματικών εισοδημάτων των εργαζομένων.

Το γεγονός αυτό υπήρξε βασικός λόγος ανάπτυξης του τουρισμού, γιατί πραγματικά, η ποσοτική και ποιοτική μεταβολή του τουριστικού πλήθους πήρε

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

έκταση λόγω αυτής της βελτίωσης του ατομικού εισοδήματος των εργαζομένων.

2.3.3 Η άνοδος του πολιτιστικού επιπέδου των λαών.

Χαρακτηριστική συνέπεια της τάσεως των διαφόρων χωρών για την επίτευξη οικονομικής ανάπτυξης τους υπήρξε και η επίτευξη ανάλογης ανόδου του πολιτιστικού επιπέδου του λαού τους.

Έτσι η επέκταση της μόρφωσης σε ολοένα και περισσότερα ευρύτερα στρώματα, η σαφέστερη γνώση για τον κόσμο μας και την ιστορία του κ.λ.π. συντέλεσαν στην εξέλιξη του τουριστικού ενστίκτου, στην ενεργοποίησή του και στη συγκεκριμένη κατεύθυνσή του για τον τουριστικό σκοπό.

Συνέπεια όλων αυτών των ψυχοπνευματικών μεταβολών, υπήρξε η τάση του ατόμου προς ικανοποίηση της τουριστικής ανάγκης για πραγματοποίηση της τουριστικής διακίνησης.

2.3.4 Η καθιέρωση κοινωνικών παροχών.

Οι τεχνολογικές, οι οικονομικές και οι κοινωνικοπολιτικές προόδους της μεταπολεμικής εποχής, επέβαλαν την καθιέρωση σειράς κοινωνικών παροχών, οι οποίες υπήρξαν αιτία να δημιουργηθεί ένα πλέγμα συνθηκών κατάλληλων για την ανάπτυξη του τουρισμού.

α) Οι κοινωνικές ασφαλίσεις: Καθιερώθηκαν ορισμένες παροχές (π.χ. σύνταξη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, επιδόματα αδείας κ.λ.π.), οι οποίες επέφεραν βελτίωση στην οικονομική κατάσταση των εργαζομένων.

Έτσι με αυτό τον τρόπο οι τάξεις των εργαζομένων διαθέτουν πλέον τα απαραίτητα χρηματικά μέσα για την πραγματοποίηση τουριστικών διακινήσεων.

β) Η επέκταση του θεσμού των αδειών: Η καθιέρωση και επέκταση του θεσμού των ετήσιων αδειών ανάπαυσης αποτελεί αναμφίβολα ένα σοβαρό παράγοντα αύξησης των τουριστικών μετακινήσεων (διακοπές) για ανάπαυση και τέρψη των ομάδων των εργαζομένων.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Αυτό το δικαίωμα αποδείχτηκε ότι συνέβαλε αποφασιστικά στη δημοκρατικοποίηση του τουρισμού και την ομαδοποίησή του και γενικά την ανάπτυξή του.

γ) Η αύξηση του ελεύθερου χρόνου: Μετά την αλματώδη ανάπτυξη της τεχνολογίας και τη βελτίωση των ωρών εργασίας η αύξηση του ελεύθερου χρόνου των εργαζομένων, συνέβαλε στο να γίνει δυνατή η πραγματοποίηση της τάσης για τουριστική διακίνηση. Μάλιστα η προσπάθεια κάλυψης του ελεύθερου χρόνου σε συνδυασμό με το θεσμό των αδειών, υπήρξε ένας από τους κύριους συντελεστές εξάπλωσης του τουρισμού σε όλα τα κοινωνικά στρώματα.

2.3.5 Η αντίδραση σε διάφορους καταναγκασμούς.

Η ένταση της σημερινής ζωής και η δημιουργία διαφόρων ψυχολογικών καταστάσεων προκαλεί στα άτομα αντιδράσεις οι οποίες εκδηλώνονται με διάφορους τρόπους. Μία από τις εκδηλώσεις αυτών των αντιδράσεων των ατόμων στους κοινωνικούς καταναγκασμούς της εποχής μας είναι και η τάση που εμφανίστηκε για πραγματοποίηση τουριστικών διακινήσεων . Ο τουρισμός είναι το καλύτερο αντίδοτο κατά του κομφορμισμού του άγχους της καταναλωτικής κοινωνίας.

2.3.6 Η πληρότητα της ενημέρωσης.

Σήμερα η συστηματική και οργανωμένη ενημέρωση των ατόμων, όπως και η τακτική πληροφόρησή τους, αποκρίνουν το φόβο του άγνωστου και διευκολύνουν την πραγματοποίηση της τουριστικής διακίνησης. Ο τύπος, η τηλεόραση, ο κινηματογράφος, οι ειδικές εκδόσεις κ.λ.π. συντελούν στην έμμεση γνωριμία του χώρου και πέρα από το περιβάλλον της μόνιμης διαμονής των ατόμων, τα εξοικειώνουν για ότι αφορά τα νέα γεωγραφικά περιβάλλοντα και διευκολύνουν τη λήψη αποφάσεων για τουριστική διακίνηση

2.3.7 Η ανάπτυξη των μαζικών κέντρων.

Η δημιουργία και επέκταση των μαζικών κέντρων, τα οποία είναι τα διάφορα σωματεία, οι λέσχες, οι ψυχαγωγικές οργανώσεις κ.λ.π. βοήθησαν σημαντικά στην ανάπτυξη του τουρισμού.

Αυτού του είδους τα σωματεία συνέβαλαν ουσιαστικά στην αύξηση της τουριστικής κίνησης, δεδομένου ότι διευκόλυναν την πραγματοποίηση μετακινήσεων καθ'όλο το χρόνο με την ευκαιρία διαφόρων εορτών (Πάσχα, Χριστούγεννα κ.λ.π.).

Σήμερα η αύξηση της συχνότητας της τουριστικής διακίνησης και του αριθμού των διακινούμενων ανθρώπων, τείνει να γενικευθεί, ακριβώς λόγω των ειδικών σωματείων και οργανώσεων.

2.3.8 Ο αστυκεντρισμός.

Η εξέλιξη του αστυκεντρισμού επέδρασε θετικά στον τουρισμό και συνέβαλε στην ανάπτυξή του.

Πράγματι, η έξοδος του τουρισμού από το στάδιο της προνομίας και η θεαματική είσοδος του στο σημερινό στάδιο της κοινωνικοποίησης και του εκδημοκρατισμού, αποτελεί σαφή επιβεβαίωση του γεγονότος αυτού. Ο τουρισμός σήμερα αποτελεί μία βιομηχανία.

Κανένας δεν αμφισβητεί το γεγονός ότι, ο τουρισμός εντάσσεται μέσα στο ευρύ πλέγμα των οικονομικών δραστηριοτήτων του ανθρώπου.

3. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΥΣΗ

3.1 ΤΟ ΚΛΙΜΑ ΜΑΣ

Στη χώρα μας έχουμε αμιγώς μεσογειακό κλίμα. Ημιτροπικό είναι το κλίμα στα νότια της χώρας, όπως είναι η Κρήτη, η Νότια Πελοπόννησος κ.α. Μεγάλη είναι η ηλιοφάνεια και οι υψηλές θερμοκρασίες θάλασσας και αέρα για εφτά περίπου μήνες στα νότια δε και μετά την περίοδο του χειμώνα. Ήπιος ο χειμώνας, ξερό και θερμό το καλοκαίρι, η άνοιξη υγρή με βροχές και το φθινόπωρο θερμό με βροχές, είναι χαρακτηριστικά του μεσογειακού κλίματος.

Ιδιαίτερα η χώρα μας χωρίζεται σε 4 ζώνες:

- α)** Η ανατολική ζώνη, με θερμό καλοκαίρι και γενικά ξηρασία.
- β)** Η δυτική ζώνη, με δροσερό καλοκαίρι και ήπιο γενικά χειμώνα, με πολλές βροχές που κατανέμονται όλο σχεδόν το χρόνο.
- γ)** Η ηπειρωτική ζώνη, που χαρακτηριστικό της είναι η ξηρασία και συχνά ο παγετός. Επίσης έχουμε μεγάλες διαφορές θερμοκρασίας μεταξύ καλοκαιριού και χειμώνα.
- δ)** Η ορεινή ζώνη, χαρακτηριστικό της οποίας είναι η δροσιά το καλοκαίρι και τα πολλά χιόνια και το μεγάλο ψύχος το χειμώνα.

Τα επίκτητα τουριστικά προσόντα είναι οι λουτροπόλεις, οι ιστορικοί και αρχαιολογικοί χώροι, τα ήθη και τα έθιμα, η λαϊκή τέχνη και οι τοπικές ενδυμασίες, τα αξιόλογα καλλιτεχνικά φεστιβάλ, οι τόποι παραθερισμού και διασκέδασης, οι εκθέσεις, τα αξιοπερίεργα ανθρώπινα επιτεύγματα και ο αθλητισμός.

Η απλή μόνο ύπαρξη τουριστικών προϊόντων σε μία χώρα, όπως είναι ευνόητο, δεν αρκεί για να εξασφαλίζεται η επιθυμητή τουριστική κίνηση. Οποσδήποτε υπάρχουν ορισμένα μέτρα τα οποία λαμβάνονται για την αξιοποίηση των περισσότερων τουριστικών προσόντων. Ενδεικτικά αναφέρονται:

- α)** Η άψογη καθαριότητα ολόκληρης της περιοχής στην οποία διέρχονται οι περιηγητές.
- β)** Η προσθήκη νέων τουριστικών προσόντων σε αυτά που υπάρχουν.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

γ) Η έντεχνη διαφήμιση.

δ) Η διαφύλαξη των τουριστικών προσόντων από καταστροφές.

ε) Η επίδειξη σεβασμού και εκτίμησης από όλους τους πολίτες προς τα τουριστικά προσόντα.

στ) Η απομάκρυνση ή εξάλειψη οποιασδήποτε αιτίας που μπορεί να μειώσει την αξία του προσόντος που υπάρχει (π.χ. θορύβων, αποπνικτική ατμόσφαιρα από εργοστάσια που λειτουργούν κοντά κ.λ.π.).

3.2 ΕΙΔΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

3.2.1 Εισαγωγή

Όπως γνωρίζουμε η Ελλάδα λόγω του φυσικού της πλούτου, των κατάλληλων κλιματολογικών συνθηκών, του πλούσιου και σημαντικού ιστορικού της παρελθόντος, μαζί με τα λαμπρά μνημεία αυτής της ιστορίας, τον ήλιο και τη θάλασσα, αποτέλεσε από τη ρωμαϊκή εποχή τόπο προορισμού, τουριστών – επισκεπτών, για ανέμελες διακοπές. Από το 1960 και μετά η χώρα των διακοπών, του ήλιου και της θάλασσας, η Ελλάδα, έπρεπε να ανταποκριθεί στις νέες αναζητήσεις των τουριστών που αποζητούσαν όλο και μεγαλύτερη ενεργό συμμετοχή στην απόλαυση του περιβάλλοντος και σε άλλου είδους δραστηριότητες.

Η εποχή της απόλαυσης μόνο του ήλιου, της θάλασσας και της ξενάγησης στα αρχαία μνημεία είχε τελειώσει.

Η δημιουργία νέων μορφών τουρισμού με παράλληλη αύξηση σε αριθμό και πολυτέλεια των καταλυμάτων ύπνου και εστίασης ήταν πλέον επιτακτική, όχι μόνο για λόγους ανταγωνισμού, αλλά και γι'αυτή τη ζήτηση.

Από τις νέες μορφές τουρισμού, αναπτύχθηκε στην αρχή ο θαλάσσιος τουρισμός, με σκάφη αναψυχής, οι κρουαζιέρες (κυκλικά ταξίδια περιήγησης) και βελτιώθηκαν οι θαλάσσιες συγκοινωνίες, οι οποίες δίνουν τη δυνατότητα σε πολλές περιπτώσεις εκτέλεσης κυκλικού ταξιδιού, με πλοίο γραμμής.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Ο Ιαματικός – Θεραπευτικός Τουρισμός και ο Φυσιολατρικός αποτέλεσε μορφή εσωτερικού τουρισμού, αλλά η τεχνική υποδομή του, δεν στάθηκε σε επίπεδο προσέλευσης επισκεπτών από άλλες χώρες.

Σ'αυτές τις νέες ανάγκες προσφοράς που έχει ο τουρισμός της Ελλάδας, ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), βάζει κάποιους στόχους, που έχουν σχέση με τις ειδικές μορφές τουρισμού. Στόχος λοιπόν της τρέχουσας πολιτικής της τουριστικής μας προσφοράς είναι κατά κύριο λόγο ο ποιοτικός, ο επιλεκτικός και ο συναλλαγματικά αποδοτικότερος τουρισμός.

Γι'αυτό η τουριστική μας υποδομή προσαρμόζεται στις ανάγκες της ποιοτικά αναβαθμισμένης ζήτησης.

Δίνεται προτεραιότητα στη βελτίωση και στον έλεγχο της ποιότητας των τουριστικών μας υπηρεσιών και στον εμπλουτισμό της τουριστικής προσφοράς.

Η προσπάθεια αυτή της ποιοτικής αναβάθμισης του ελληνικού τουρισμού θα πετύχει με θεσμικά πλαίσια και ο εμπλουτισμός και η διαφοροποίηση της τουριστικής μας προσφοράς με νέες μορφές τουρισμού, ειδικές μορφές τουρισμού.

Έτσι, θα πετύχουμε την ποιοτικά αναβαθμισμένη ζήτηση με τα προαναφερθέντα οφέλη και θα ανταποκριθούμε στις ανάγκες των νέων εποχών που ανοίγονται για τον τουρισμό.

Ακόμη με τις ειδικές μορφές τουρισμού, γίνεται αξιοποίηση ανεκμετάλλεπτων δυνατοτήτων π.χ. αυτών που παρουσιάζει η Ελλάδα και προβάλλονται πλευρές που έχουν αγνοηθεί.

Επίσης, προσφέρουμε στον επισκέπτη, διακοπές, που πλην της αναψυχής να του δίνεται η ευκαιρία της θετικής επαφής με τη φύση και μία στενότερη και ουσιαστικότερη γνωριμία με τους ανθρώπους, τις συνήθειές τους, τα ήθη και τα έθιμά τους, τις παραδόσεις τους και συμβάλλουμε στη διάσωση της φυσικής και πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Έτσι με τις ειδικές μορφές τουρισμού, θα αμβλύνουμε το πρόβλημα της εποχικότητας σε πολλές περιοχές, θα ενισχύσουμε την περιφέρεια, θα γίνει αποκέντρωση και γεωγραφική ανακατανομή της τουριστικής κίνησης, θα αναδειχθούν νέες

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

περιοχές, θα διασωθούν αλλά και θα προβληθούν οι φυσικοί, οι ιστορικοί κ.λ.π. πόροι.

3.2.2 Συνεδριακός, Επιχειρηματικός Τουρισμός, Τουρισμός Κινήτρων

Μία ειδική μορφή τουρισμού είναι και αυτή του επιστημονικού, επιχειρηματικού ταξιδιού, σε όλους τους τύπους, όπως Διεθνή Συνέδρια, Επαγγελματικά Ταξίδια, Συνέδρια Επιστημονικά, Συνδέσμων, Συλλόγων, Σωματείων κ.λ.π.

Αυτή η μορφή τουρισμού συγκεντρώνει διεθνώς μεγάλο ενδιαφέρον, γιατί πρόκειται για μία σοβαρή συναλλαγματοφόρο μορφή, αφού σ'αυτόν μετέχουν κατά κανόνα, άτομα υψηλού ποιοτικού και εισοδηματικού επιπέδου. Λειτουργεί ικανοποιητικά κατά την εκτός αιχμής περίοδο, καθώς και σε μη τουριστικές κατ'ανάγκη περιοχές. Προϋποθέτει όμως την ύπαρξη ειδικής υλικοτεχνικής υποδομής που συνίσταται σε εγκαταστάσεις υψηλών προδιαγραφών και πολλαπλών λειτουργιών και χρήσεων. Αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα μέσα προβολής της χώρας, υποδοχής του στη Διεθνή Τουριστική Αγορά.

Έτσι, πρέπει να έχουμε υπόψη μας ορισμένες βασικές προδιαγραφές και προϋποθέσεις για την ειδική αυτή μορφή τουρισμού:

- 1) Οι ταξιδιώτες επιχειρηματίες δεν είναι πλέον κατ'ανάγκη ομοιογενείς.
- 2) Η τουριστική βιομηχανία πρέπει λοιπόν να προσφέρει τουριστικό προϊόν που να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις, ανάγκες και ενδιαφέροντα διαφορετικών κατηγοριών επιχειρηματιών.

3.2.3 Μορφωτικός Τουρισμός.

Ο μορφωτικός τουρισμός αποτελεί μία μορφή τουρισμού, στην οποία τα άτομα έχουν σαν κύριο σκοπό τη συμμετοχή σε πολιτιστικές, γενικά εκδηλώσεις. Συγκεκριμένα το είδος αυτό τουρισμού, που ας σημειωθεί εμφανίζει ανοδικές τάσεις διεθνώς, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επισκέψεις,

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

μελέτες ιστορικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, ταξίδια με σκοπό την επίσκεψη θεάτρου, όπερας, καθώς επίσης τη συμμετοχή σε ειδικά μαθήματα ή σεμινάρια γλώσσας, φιλοσοφίας, ψυχολογίας, κοινωνιολογίας, ανθρωπολογίας κ.λ.π. Εξυπακούεται ότι για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού απαιτείται πέρα από τη βασική τουριστική υποδομή και ειδική υποδομή, όπως για παράδειγμα πλούσια προγράμματα πολιτιστικών, καλλιτεχνικών και μορφωτικών εκδηλώσεων. Κάτι τέτοιο όμως προϋποθέτει την ύπαρξη διεθνούς φήμης θεάτρων κάθε είδους, μουσείων, πινακοθηκών, ιστορικών χώρων, βιβλιοθηκών, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης κ.λ.π.

3.2.4 Τουρισμός Εκθέσεων

Πρόκειται ουσιαστικά για μία μορφή τουρισμού που αναπτύσσεται δυναμικά ολοένα και περισσότερο. Σε αυτήν υπάγονται κάθε είδους εκθέσεις που συνήθως οργανώνονται σε μεγάλα αστικά κέντρα, ώστε οι επισκέπτες εκθέσεων να μπορούν να συνδυάσουν την επαγγελματική τους ενημέρωση με κάποια μορφή τουρισμού, όπως για παράδειγμα τουρισμό πόλης, μορφωτικό τουρισμό κ.λ.π.

Για την ανάπτυξη του τουρισμού εκθέσεων απαιτείται εκτός των άλλων και η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής και συγκεκριμένα σύγχρονων εκθεσιακών χώρων, που να είναι κατάλληλα εξοπλισμένα και να διαθέτουν τους αναγκαίους βοηθητικούς χώρους, δηλαδή εστιατόρια, καφετέριες, ταχυδρομείο, γραφείο εξυπηρέτησης επισκεπτών, χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων, ιατρεία κ.λ.π.

3.2.5 Τουρισμός Υγείας.

Ο Τουρισμός Υγείας ή Θεραπευτικός Τουρισμός, όπως ονομαζόταν παλιότερα, εξελίσσεται σε μία από τις βασικότερες μορφές τουρισμού. Τα δε άτομα που μετέχουν σε αυτόν έχουν σαν κύριο κίνητρο της αποκατάστασης της υγείας τους, τη θεραπεία και ανάρρωση από διάφορες ασθένειες κ.λ.π. Ας

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

σημειωθεί ότι τα άτομα αυτά, που κυρίως κατοικούν σε μεγαλουπόλεις και είναι κατά το πλείστον εύπορα, επενδύουν χρόνο και χρήματα στην υγεία τους και κατ'επέκταση στη μακροζωία τους.

Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της μορφής τουρισμού, αναφέρονται από τη μία πλευρά στη σύνθεση της πελατείας του, που αποτελείται αποκλειστικά από άτομα της δεύτερης και τρίτης ηλικίας και από την άλλη πλευρά στον τόπο που προσφέρονται οι υπηρεσίες και που προσδιορίζεται αποκλειστικά από τους φυσικούς τους πόρους. Η μορφή αυτή τουρισμού, εκτός από ειδικές εγκαταστάσεις υδρο- λουτρό – θαλασσο – αεροθεραπείας και καταλύματα αξιώσεων με συμπληρωματικές εγκαταστάσεις όπως για παράδειγμα εστιατόρια, χώρους ψυχαγωγίας, χώρους άθλησης κ.λ.π. απαιτεί και ειδικές ιατρικές και φυσιοθεραπευτικές υπηρεσίες.

Τα οφέλη από την αξιοποίηση της μορφής αυτής του τουρισμού είναι τεράστια διότι το παρεχόμενο προϊόν είναι προϊόν του εθνικού μας πλούτου και η συναλλαγματική απόδοση, η μεγαλύτερη κάθε άλλης μορφής τουρισμού.

3.2.6 Τουρισμός Άθλησης

Η μορφή αυτή του τουρισμού έχει σαν κύριο κίνητρο την άσκηση ενός αθλήματος, όπως είναι για παράδειγμα η ποδηλασία, η ιππασία, το τένις, η πεζοπορία, η ανεμοπορία, διάφορα προγράμματα γυμναστικής κ.λ.π.

Η άθληση σαν απασχόληση κατά τη διάρκεια των διακοπών θεωρείται σε αυτή τη μορφή τουρισμού ο πιο σημαντικός παράγοντας μαζί με τη δυνατότητα που υπάρχει για την πραγματοποίηση εκδρομών και περιηγήσεων.

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού, είναι η δημιουργία εγκαταστάσεων άθλησης εκ μέρους των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων και η απασχόληση έμπειρων γυμναστών, εκπαιδευτών κ.λ.π.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι μία τέτοια επένδυση σε συμπληρωματικές εγκαταστάσεις άθλησης, ανεβάζει αναμφίβολα το επίπεδο αξίας απόλαυσης των διακοπών, παράλληλα δε με την ανταγωνιστικότητα και το κύρος της ξενοδοχειακής επιχείρησης, βελτιώνει την πληρότητά της και γενικά προσελκύει πελατεία υψηλής εισοδηματικής στάθμης. Για την ανάπτυξη

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

αυτής της μορφής τουρισμού, απαιτείται σοβαρός σχεδιασμός και έγκαιρη αναγγελία της διοργάνωσης, ώστε να καθίσταται δυνατή η προώθησή του στο εξωτερικό.

3.2.7 Τουρισμός Πόλης

Πρόκειται για μία μορφή τουρισμού, που έχει σαν κύριο χαρακτηριστικό ότι τα άτομα που μετέχουν σε αυτόν ταξιδεύουν σε μία πόλη και την περιηγούνται για μερικές ημέρες συνήθως δε τρεις έως τέσσερις. Οι περιηγήσεις αυτές είναι άμεσα δεμένες με το μορφωτικό τουρισμό και ιδιαίτερα με διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα ενώ τα επαγγελματικά ταξίδια παίζουν και αυτά με τη σειρά τους σημαντικό ρόλο. Ο τουρισμός πόλης πραγματοποιείται κατά κύριο λόγο από άτομα ανώτερης μορφωτικής και εισοδηματικής στάθμης, που κατοικούν κατά το πλείστον σε μεγάλο αστικό κέντρο και που ταξιδεύουν τις περισσότερες φορές χωρίς να συνοδεύονται από τις οικογένειές τους.

Τα ταξίδια αυτά οργανώνονται σε μεγάλο ποσοστό από μεγάλους ταξιδιωτικούς οργανισμούς (tour operators), τουριστικά γραφεία και αεροπορικές εταιρίες. Επίσης θα πρέπει να ειπωθεί ότι ένας ακόμα πόλος έλξης για πολλά άτομα που κάνουν αυτής τον τουρισμό, είναι η νυχτερινή ζωή, η διασκέδαση, τα ψώνια (shopping), οι ενδιαφέρουσες εκδρομές και τέλος το ωραίο περιβάλλον.

3.2.8 Τουρισμός Περιπέτειας.

Πρόκειται για διακοπές με έντονο το στοιχείο του απροσδόκητου του άγνωστου και της έκπληξης. Σαν τέτοιες θεωρούνται τα σαφάρι, περιπλανήσεις σε άγνωστες περιοχές, κωπηλασία σε ορμητικούς ποταμούς κ.λ.π. Τα άτομα που κάνουν αυτής της μορφής τουρισμό είναι κατά κύριο λόγο ελεύθεροι επαγγελματίες και στελέχη επιχειρήσεων. Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ζήτηση γι' αυτό το είδος διακοπών προβλέπεται να σημειωθεί διεθνώς η αύξηση, έρχεται δε να καλύψει μία ανάγκη του

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

σύγχρονου ανθρώπου των μεγαλουπόλεων για εκτόνωση από το στρες που του προκαλεί ο σύγχρονος τρόπος ζωής και η ανία της ρουτίνας.

3.2.9 Οικογενειακός Τουρισμός

Είναι γνωστό ότι η ύπαρξη παιδιών σε μία οικογένεια αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα επιλογής του τόπου διακοπών όσο και του χρόνου που θα πραγματοποιηθούν αυτές. Οι μεγάλοι ταξιδιωτικοί οργανισμοί γνωρίζουν ότι τα «τουριστικά πακέτα» που προσφέρουν στην τουριστική αγορά είναι προσιτά στις οικογένειες, τότε αυτές ταξιδεύουν συνήθως με τα παιδιά τους. Αλλά ακόμα και αν τα τουριστικά πακέτα που προσφέρουν δεν είναι και τόσο προσιτά στον οικογενειακό προϋπολογισμό, προσπαθούν να τα κάνουν προσφέροντας ειδικές εκπώσεις για τα παιδιά. Επίσης προσφέρουν διάφορες εκπώσεις και στα παιδιά των οικογενειών που κάνουν ατομικό και όχι μαζικό τουρισμό, όπως για παράδειγμα στα μεταφορικά μέσα που χρησιμοποιούν για τη μετακίνησή τους από τον τόπο της μόνιμης διαμονής τους στο τόπο του τουριστικού τους προορισμού. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού, είναι η δημιουργία κατάλληλης υποδομής όπως για παράδειγμα αίθουσες παιχνιδιών, παιδικές χαρές, παιδικές πισίνες, παιδικοί σταθμοί κ.λ.π. και ακόμα ειδικευμένο προσωπικό για να προσέχει και να συντροφεύει μικρά κυρίως παιδιά.

3.2.10 Τουρισμός Τρίτης Ηλικίας.

Η τάση που υπάρχει σήμερα για περισσότερα και μακρύτερα ταξίδια επηρέασε όπως είναι φυσικό και την Τρίτη ηλικία που συνήθως διαθέτει ελεύθερο χρόνο, σταθερό εισόδημα, υψηλό δείκτη αποταμίευσης λόγω νοοτροπίας και τρόπου ζωής, μα πάνω απ'όλα μεγάλη επιθυμία για ταξίδια και γενικότερα για τουρισμό.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις των ειδικών, το ποσοστό συμμετοχής της τρίτης ηλικίας στο συνολικό πληθυσμό της γης, θα αυξηθεί αισθητά, δημιουργώντας έτσι ένα νέο ανθρώπινο δυναμικό, που σε μεγάλο ποσοστό θα

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

επηρεαστεί από το σύγχρονο τρόπο ζωής και θα έχει μεγάλο δείκτη ροπής για τουρισμό. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ακόμα ότι η Τρίτη ηλικία αποτελεί το συντηρητικότερο τμήμα του τουριστικού δυναμικού μιας χώρας που κινείται συνήθως τουριστικά στο εσωτερικό της ή το πολύ σε χώρες κοντινές και κυρίως σε αυτές που συνορεύουν με τη χώρα της μόνιμης διαμονής τους. Τα συγκοινωνιακά μέσα που χρησιμοποιεί γι'αυτόν το σκοπό είναι κατά κύριο λόγο το τρένο κατά δεύτερο λόγο το ιδιωτικό αυτοκίνητο και το πούλμαν και κατά τρίτο λόγο το αεροπλάνο.

Για τον τουρισμό τρίτης ηλικίας δεν απαιτείται ειδική υποδομή εκ μέρους των χωρών που επιθυμούν να τον αναπτύξουν.

3.2.11 Τουρισμών Χειμερινών Σπορ.

Ο τουρισμός χειμερινών σπορ είναι μία δυναμική μορφή τουρισμού που προσπαθούν να αναπτύξουν οι χώρες στα πλαίσια της προσπάθειάς τους να διαφοροποιήσουν το τουριστικό τους προϊόν και με αυτόν τον τρόπο να αξιοποιήσουν και να εκμεταλλευτούν τους αδρανείς μήνες και να προσελκύσουν μία ευρύτερη γκάμα τουριστών, κυρίως δε τουριστών υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

3.2.12 Αγροτικός Τουρισμός.

Ο αγροτικός τουρισμός ή αγροτουρισμός, όπως χαρακτηρίζεται και αλλιώς, αναφέρεται στις δραστηριότητες υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού που αναπτύσσονται στον αγροτικό χώρο και εντάσσονται στα πλαίσια του αγροτικού περιβάλλοντος και της αγροτικής ζωής.

Συγκεκριμένα αναφέρεται σε μορφές τουριστικών δραστηριοτήτων που εντάσσονται οργανικά και αρμονικά στον αγροτικό χώρο και περιλαμβάνει διάφορες τουριστικές δραστηριότητες που είναι συμπληρωματικές ή δεν έρχονται σε σύγκρουση με άλλες δραστηριότητες, όπως για παράδειγμα οικονομικές και κοινωνικές, που χαρακτηρίζουν τον αγροτικό τουρισμό.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική και εμπειρία ο αγροτικός τουρισμός διακρίνεται σε δύο βασικές μορφές και συγκεκριμένα:

α) Σε εκείνη που καλύπτει υποδοχή και φιλοξενία τουριστών σε αγροκτήματα, όπου οι φιλοξενούμενοι συμμετέχουν στη ζωή των αγροτών και στις αγροτικές δραστηριότητες γενικότερα.

Η μορφή αυτή του αγροτικού τουρισμού είναι ευρύτερα γνωστή σε διακοπές αγροικιών (farm – house holidays).

β) Σε εκείνη που αφορά στη δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων και ενοικιαζόμενων δωματίων σε εξωαστικούς μικροσυννοικισμούς, όχι απαραίτητα αγροτικού χαρακτήρα και τη φιλοξενία τουριστών σ'αυτά συνήθως με το σύστημα «κλίνη και πρόγευμα» (bed and breakfast).

Η ανάπτυξη του αγροτικού τουρισμού σε οποιαδήποτε αγροτική περιοχή προϋποθέτει τη δημιουργία της κατάλληλης εκείνης υποδομής που θα επιτρέψει την ανάπτυξη των σχετικών δραστηριοτήτων, όπως για παράδειγμα εσωτερική διαμόρφωση και εξοπλισμός δωματίων που προορίζονται για ενοικίαση, διάνοιξη δρόμων, ή βελτίωση του ήδη υφιστάμενου δικτύου, δημιουργία χώρων εστίασης και αναψυχής, αξιοποίηση των τουριστικών φυσικών πόρων της περιοχής κ.λ.π.

Ο **ιπποτουρισμός**, είναι μία εξειδικευμένη μορφή τουρισμού του αγροτουρισμού. Με τον όρο ιπποτουρισμός εννοούμε τη χρησιμοποίηση αλόγων, για μεταφορά τουριστών, άθληση, αναψυχή και άλλες δραστηριότητες της τουριστικής πελατείας.

Αποτελεί τουριστική δραστηριότητα που κατά τα τελευταία χρόνια έχει λάβει μεγάλη εξάπλωση στο εξωτερικό και προσελκύει σημαντικό αριθμό πελατών. Για το σκοπό αυτό, λειτουργούν σε διάφορες Ευρωπαϊκές χώρες ιπποτουριστικά κέντρα που έχουν ιδρυθεί σε εθνικό επίπεδο. Οι ομοσπονδίες ιπποτουρισμού έχουν αναλάβει μάλιστα και την προβολή – διαφήμιση του. Η χώρα μας λόγω του μεγάλου φυσικού της πλούτου, των κατάλληλων κλιματολογικών συνθηκών, του έντονου αγροτικού χαρακτήρα και του οικολογικού ενδιαφέροντος που παρουσιάζει, προσφέρεται ιδιαίτερα για την προώθηση του ιπποτουρισμού, ο οποίος μεταξύ άλλων ενισχύει και το αγροτικό εισόδημα.

3.2.13 Θαλάσσιος Τουρισμός.

Ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μία από τις κυριότερες πηγές του τουριστικού μας πλούτου που διαφοροποιεί και εμπλουτίζει την τουριστική μας προσφορά.

Συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας μας στον τομέα αυτό, είναι η γεωφυσική διαμόρφωσή της με τα 16,000 χιλιόμετρα ακτογραμμής και τα νησιώτικα συμπλέγματα του Αιγαίου και Ιονίου Πελάγους (3,000 μικρά και μεγάλα νησιά) καθώς και οι κλιματολογικές συνθήκες που αποτελούν κατάλληλες προϋποθέσεις για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού.

3.2.14 Χρονομεριστικός Τουρισμός

Η ταχύτερα αναπτυσσόμενη μορφή τουρισμού σήμερα είναι αναμφίβολα ο χρονομεριστικός τουρισμός (timesharing travel). Με ρυθμό ανάπτυξης 30% περίπου το χρόνο οι χρονομεριστικές διακοπές πιστεύεται βάσιμα ότι θα αποτελέσουν για τη δεκαετία του «2000» ότι ήταν το οργανωμένο τουριστικό πακέτο για τη δεκαετία του «50». Ο πρωτοποριακός αυτός θεσμός δίνει τη λύση στο «κορεσμένο» τουρίστα του τουριστικού πακέτου, που απαιτητικός όσο ποτέ άλλοτε σήμερα αναζητά υψηλή ποιότητα στις διακοπές του. Η υπερσύγχρονη αυτή μορφή τουρισμού, που ως σημειωθεί έχει κατά κανόνα πελατεία μέσης και υψηλής εισοδηματικής στάθμης, βασίζεται στην αρχή της πώλησης του δικαιώματος χρήσης ορισμένων εβδομάδων σε ένα ξενοδοχείο ή ένα συγκρότημα διαμερισμάτων, την ίδια περίοδο του έτους κάθε χρόνο.

Επειδή όμως είναι πολύ φυσικό ο αγοραστής του δικαιώματος αυτού να αρχίσει γρήγορα να κουράζεται με την ιδέα της επιστροφής στο ίδιο μέρος, στο ίδιο ξενοδοχείο ή συγκρότημα διαμερισμάτων, την ίδια περίοδο του έτους κάθε χρόνο, οδηγήθηκε από τα πράγματα να επιδιώξει την ανάπτυξη δικτύων ανταλλαγής παρόμοιων δικαιωμάτων. Και το πέτυχε τελικά.

Έτσι λοιπόν, μπορεί πια να ανταλλάξει το δικαίωμα χρήσης που έχει αγοράσει σ'ένα ξενοδοχείο ή ένα συγκρότημα διαμερισμάτων για ορισμένο

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

χρονικό διάστημα κάθε χρόνο, με παρόμοιο δικαίωμα χρήσης άλλου αγοραστή σε ξενοδοχείο ή συγκρότημα διαμερισμάτων όχι μόνο σε άλλη περιοχή, αλλά και σε άλλη χώρα. Επίσης μπορεί να το πουλήσει, να το νοικιάσει ή να το κληροδοτήσει, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τα άλλα ακίνητα.

Ειδικότερα σε ότι αφορά στα ξενοδοχεία, θα πρέπει να ειπωθεί ότι πολλά από αυτά έχουν αρχίσει να συνειδητοποιούν ότι γίνεται ολοένα και πιο δύσκολο γι'αυτά να πετύχουν ικανοποιητική απόδοση του κεφαλαίου που έχουν επενδύσει, όταν εξαρτώνται μόνο από το παραδοσιακό τουριστικό πακέτο, σε μία εποχή που οι μεγάλοι ταξιδιωτικοί οργανισμοί (tour operators) πιέζουν για χαμηλότερες τιμές. Γι'αυτό και επιδιώκουν να εφαρμόσουν το σύστημα των χρονομεριστικών διακοπών που τους εξασφαλίζει, πέρα από την αρχική εισροή κεφαλαίων, ένα σταθερό εισόδημα και μία σταθερή πληρότητα με τουρίστες κατά κανόνα μέσης και υψηλής εισοδηματικής στάθμης, όπως ήδη ειπώθηκε.

3.2.15 Θρησκευτικός Τουρισμός.

Ο θρησκευτικός Τουρισμός είναι μία μορφή τουρισμού που αφορά σε μία κατηγορία ατόμων που επισκέπτονται θρησκευτικούς τόπους, που βρίσκονται στη χώρα της μόνιμης διαμονής τους ή σε κάποια άλλη για λόγους λατρείας, είτε για να πάρουν μέρος σε κάποιες θρησκευτικές εκδηλώσεις ή τελετές είτε για να πάνε κάποιο τάμα που είχαν κάνει κ.λ.π.

Η μορφή αυτή τουρισμού είναι περιορισμένης διάρκειας, συνήθως μία έως τρεις ημέρες. Επίσης τα τουριστικά πακέτα για θρησκευτικό τουρισμό είναι σχετικά φθηνότερα από εκείνα άλλων μορφών τουρισμού, επειδή είναι οπωσδήποτε λιγότερα ενώ τα οικονομικά ωφέληματα για τους θρησκευτικούς τόπους και κατ'επέκταση για τις οικονομίες των χωρών στις οποίες βρίσκονται αυτοί σημαντικά.

3.2.16 Επίλεκτος Τουρισμός.

Η συνειδητοποίηση των τουριστικών επιχειρηματιών, αλλά και των πολιτικών ηγεσιών των χώρων υποδοχής τουριστών, ότι η ικανοποιητική απόδοση του κεφαλαίου που έχουν επενδύσει στην τουριστική οικονομία γίνεται με το πέρασμα του χρόνου ολοένα και πιο δύσκολη, όταν εξαρτώνται μόνο από το παραδοσιακό τουριστικό πακέτο και μάλιστα σε μία εποχή που οι μεγάλοι ταξιδιωτικοί οργανισμοί (tour operators), πιέζουν συνεχώς για χαμηλότερες τιμές, οδήγησε στην ωρίμανση της ιδέας για την ανάπτυξη του επιλεκτικού τουρισμού.

Ο επιλεκτικός τουρισμός πραγματοποιείται κατά κανόνα από άτομα υψηλής εισοδηματικής στάθμης, που όμως μπορεί να συμπεράνει κανείς, όχι μόνο θέλουν αλλά και μπορούν να ξοδέψουν μεγάλα ποσά για την ικανοποίηση των τουριστικών αναγκών ή επιθυμιών. Τα άτομα αυτά ταξιδεύουν συνήθως μεμονωμένα, δηλαδή κάνουν ατομικό τουρισμό, που σημαίνει ότι είτε αγοράζουν ατομικά τουριστικά πακέτα (Individual Inclusive Tours), είτε τα φτιάχνουν όπως αυτοί ακριβώς θέλουν, έτσι τα φτιάχνουν όπως αυτοί ακριβώς θέλουν, έτσι ώστε να ικανοποιούνται κατά τον καλύτερο τρόπο οι τουριστικές τους ανάγκες ή επιθυμίες, είτε δεν αγοράζουν καθόλου τουριστικά πακέτα, που σημαίνει ότι αγοράζουν τις διάφορες τουριστικές υπηρεσίες μεμονωμένα. Τα άτομα που κάνουν επίλεκτο τουρισμό, μπορεί να ξοδεύουν πολλά χρήματα για την ικανοποίηση των τουριστικών τους αναγκών ή επιθυμιών, αλλά ταυτόχρονα είναι και απαιτητικά. Συγκεκριμένα έχουν την απαίτηση τα χρήματα που ξοδεύουν για την αγορά τουριστικών αγαθών να τους προσφέρουν τουλάχιστον την ικανοποίηση ή την ωφέλεια ή τη χρησιμότητα που προσδοκούν.

Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη του επίλεκτου τουρισμού, είναι η χώρα υποδοχής αυτής της κατηγορίας τουριστών να δημιουργήσει την κατάλληλη υποδομή, δηλαδή ξενοδοχεία πολυτέλειας και Α' κατηγορίας με πολλούς συμπληρωματικούς χώρους, υψηλής ποιοτικής στάθμης, σέρβις, νυχτερινή ζωή, καλλιτεχνική κίνηση, αναπτυγμένη αγορά, μεταφορικά μέσα. καθαρό περιβάλλον κ.λ.π.

3.2.17 Κοινωνικός Τουρισμός.

Ο κοινωνικός Τουρισμός, σαν ιδιαίτερη μορφή τουρισμού, ορίζεται το σύνολο των σχέσεων και φαινομένων τουριστικού χαρακτήρα που διευκολύνουν τη συμμετοχή στον τουρισμό των ασθενέστερων οικονομικών τάξεων. Με άλλα λόγια ο κοινωνικός ή επιδοτούμενος τουρισμός, αποτελεί το είδος εκείνο του τουρισμού που χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι πραγματοποιείται από μέλη του κοινωνικού συνόλου, των οποίων η αγοραστική δύναμη, είναι λίγο περιορισμένη, χάρη σε ειδικές παροχές προς αυτά που μπορεί να είναι άμεσες ή έμμεσες.

3.2.18 Οικολογικός Τουρισμός.

Το φυσικό περιβάλλον και η πολιτιστική κληρονομιά αποτελούν πολύτιμες πηγές τουριστικού πλούτου. Εδώ στηρίζει την ανάπτυξή του ο Τουρισμός. Η ορθολογικά προγραμματισμένη και αρμονική με τους άλλους τομείς τουριστική ανάπτυξη όχι μόνο δεν καταστρέφει, αλλά συμβάλλει αποφασιστικά τόσο στην προστασία όσο και την ανάσχεση υποβάθμισης του περιβάλλοντος. Η χώρα μας έχει πλούσια χλωρίδα και πανίδα και οικοσυστήματα φυσικής ομορφιάς (εθνικά πάρκα κ.λ.π.).

Με τον οικολογικό τουρισμό, αναδεικνύουμε και αξιοποιούμε αυτή τη φυσική ομορφιά και παράλληλα την προστατεύουμε και εξυπηρετούμε εξ αντικειμένου το φυσιολατρικό, φυσιогνωστικό, τον οδοιπορικό τουρισμό ή ορεινό.

Ο οικολογικός τουρισμός αποτέλεσε και αποτελεί το κύριο ενδιαφέρον του ανθρώπου. Η φυσιολατρία στην Ελλάδα αποτέλεσε σοβαρή αιτία του εσωτερικού μας τουρισμού και το ενδιαφέρον για την πανίδα της Ελλάδας αλλοδαπών τουριστών με ειδικά ενδιαφέροντα. Η αξιοποίηση και η ανάδειξη από την πολιτεία αυτού του τομέα, ανοίγει τους ορίζοντες για Οικολογικό Τουρισμό σε σοβαρή βάση, διαμόρφωση αυτών, αλλαγή χρήσης δασικών εκτάσεων, αξιοποίηση σπηλαίων, ανάδειξη βιοτόπων, χάραξη δρόμων και μονοπατιών στους εθνικούς δρόμους μας και βουνά της Ελλάδας.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Η οργάνωση οικολογικού τουρισμού δείχνει μία μεριά της Ελλάδας άγνωστη στα εκατομμύρια τουριστών που έρχονται στην Ελλάδα.

3.2.19 Ιαματικός – Θεραπευτικός Τουρισμός.

Η ιστορία των λουτρών είναι στενά συνδεδεμένη με την ιστορία του τόπου μας. Οι πρόγονοί μας ήταν από τους πρώτους που χρησιμοποιούσαν τα λουτρά, τα οποία ήταν ένα δείγμα του πολιτισμού τους. Επίσης αρχαίοι Έλληνες, ιατροί, φυσικοί, ιστορικοί και γεωγράφοι ήταν οι πρώτοι ασχοληθέντες με τις πηγές και τα μεταλλικά νερά. Από το έδαφος της χώρας μας αναβλύζει μεγάλος αριθμός μεταλλικών πηγών και ποικίλης συστάσεως αλλά και αξιόλογων τόσο από άποψη φυσικοχημικής συστάσεως του νερού όσο και για τις θεραπευτικές τους ιδιότητες.

4. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ.

Οι πρώτοι, οι πρωτοπόροι, αυτοί που σε «ανακαλύπτουν», είναι διατεθειμένοι να έρθουν ακόμα και κάτω από δυσμενείς συνθήκες. Για να αυξηθεί όμως το ρεύμα, για να επισκεφθούν πιο πολλοί και πιο εύποροι πρέπει να τους διευκολύνεις, «να τους στρώσεις το χαλί». Μόνο τότε οι μετακινήσεις και οι κάθε είδους επικοινωνίες τους θα είναι γρήγορες, ευκολοπρόσιτες και οι τουρίστες θα μείνουν τελικά ευχαριστημένοι. Γιατί αυτό είναι το ζητούμενο.

Για να ορίσει κανείς την έννοια του τουρισμού, της πλέον «διάσπαρτης» βιομηχανίας – χωρίς μάλιστα συγκεκριμένα προϊόν – ίσως σπαταλήσει πολύ χρόνο.

Αντίθετα, ο τουρίστας είναι μία έννοια ξεκάθαρη στη διεθνή βιβλιογραφία. Είναι αυτός που διανυκτερεύει για τουλάχιστον μία νύχτα μία νύχτα μακριά από τον τόπο μόνιμης διαμονής του.

Από τον ορισμό καταδεικνύεται η στενή σχέση, η αλληλοσύνδεση, η αλληλεξάρτηση του τουρίστα με τη μετακίνηση, την αλλαγή του τόπου. Πάντως αυτή η εν γένει μετακίνηση, μπορεί να διακριθεί σε απολύτως ξεχωριστές ενότητες.

1) Η πρώτη αποτελεί το συνδετήριο κρίκο, μεταξύ των περιοχών προέλευσης και προορισμού του τουρίστα. Πρόκειται για το αναπόφευκτο σκέλος μίας εξόρμησης, αναψυχής, η ενός επιχειρηματικού ταξιδιού. Αν μάλιστα πρόκειται για διεθνή τουρισμό, τότε η μετακίνηση – ανεξάρτητα του αν θα πραγματοποιηθεί από θάλασσα, αέρα, οδικώς ή με σιδηρόδρομο – περιλαμβάνει αναπόφευκτα τη διέλευση συνόρων.

2) Η δεύτερη εμπεριέχει τις αστικές, περιαστικές και κοντινές υπεραστικές μετακινήσεις των τουριστών μέχρι την περιοχή προορισμού τους. Είναι δυναμικές και συνήθως απαιτούν κατάλληλη ενθάρρυνση.

3) Η τρίτη ενότητα μετακινήσεων συνδέεται με την πρωτόγονη αντίληψη για τον τουρισμό. Είναι η περίπτωση που ο τουρισμός ταυτίζεται με το ταξίδι σε στερεά και θάλασσα – περιήγηση και κρουαζιέρα.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Κατά τη διάρκεια της μετακίνησης ο τουρίστας εξακολουθεί να διατηρεί έναν πολύ μεγάλο κατά κανόνα αριθμό των καθημερινών συνηθειών του. Οι βασικές παράμετροι άνεσης, οι δυνατότητες επικοινωνίας και το επίπεδο παροχών κοινής ωφέλειας, που έχει συνηθίσει, αποτελούν λογικές κατηγορίες απαιτήσεων.

4) Πέρα λοιπόν των τριών ενοτήτων όσον αφορά τη μορφή της μετακίνησης, προκύπτει και μία τέταρτη ενότητα υπηρεσιών που ζητείται από τους τουρίστες και εντοπίζεται στην εύκολη επικοινωνία και την άνετη διαβίωση – πέρα των συνθηκών διαμονής σε κάποιο κατάλυμα.

Η τουριστική ανάπτυξη προϋποθέτει λοιπόν, αυξημένη δυνατότητα φυσικής μετακίνησης ατόμων καθώς και διακίνησης μηνυμάτων και πληροφοριών.

Άρα προκύπτει θέμα τεχνικών υποδομών για την υλοποίηση και στήριξη των υπηρεσιών που συνεπάγεται η παροχή των πιο πάνω δυνατοτήτων.

Επομένως, για την περαιτέρω ενθάρρυνση του τουρισμού απαιτούνται μεγάλα έργα υποδομής.

4.1 ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ.

Σημαντικότερο πλεονέκτημα του τουρισμού μας είναι η προσφορά πολλών αεροδρομίων (35) και επομένως πολλών τουριστικών προορισμών. Η λειτουργία και η επέκτασή τους αλλά και η δημιουργία νέων αεροδρομίων απαιτεί δαπάνες και ταχύτερες διαδικασίες.

Έμφαση πρέπει να δοθεί:

- Στην αύξηση των δαπανών για βελτιώσεις των αεροδρομίων. Ο εκσυγχρονισμός τους είναι άμεσης και επείγουσας προτεραιότητας. Παράλληλα επιβάλλεται και ο εκσυγχρονισμός των μέσων ελέγχου της εναέριας κυκλοφορίας.
- Στην αυτοχρηματοδότηση της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας προκειμένου να χρησιμοποιηθούν ανταποδοτικά τα εισπραττόμενα αεροπορικά τέλη.
- Στην αύξηση των δαπανών για έργα ασφάλειας των αεροδρομίων.

4.2 ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΣ.

Οι αερομεταφορές αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της τουριστικής πολιτικής λόγω του καθοριστικού ρόλου που διαδραματίζει στη διαμόρφωση των τιμών του τουριστικού πακέτου και την ποιότητα των τουριστικών υπηρεσιών.

Η χώρα μας έχει το συγκριτικό μειονέκτημα, έναντι των Μεσογειακών τουριστικών χωρών, της μεγαλύτερης χρονοαπόσπασης από τις κύριες χώρες – πηγές τουρισμού – πράγμα που έχει άμεση επίπτωση στην τιμή της μεταφοράς και επομένως στη διαμόρφωση της συνολικής τιμής του πακέτου. Επί πλέον το μεγαλύτερο ποσοστό τουριστών διακινείται αεροπορικά (75% περίπου) ενώ, το μεγαλύτερο ποσοστό των τουριστών που δέχονται οι ανταγωνίστριες χώρες της Νότιας Ευρώπης, διακινούνται με μεταφορικά μέσα επιφάνειας.

Η ταχύτητα της αερομεταφοράς και η σαφής πλέον προοπτική φιλελευθεροποίησης ναύλων και διαδικασιών, θα διευκολύνουν στο μέλλον τη χρησιμοποίηση του μέσου αυτού από όλο και μεγαλύτερο αριθμό τουριστών.

Με τις έκτακτες ναυλωμένες αεροπορικές πτήσεις (charters) διακινείται προς τη χώρα μας περισσότερο από το 65% περίπου των αεροπορικών αφικνούμενων τουριστών. Είναι, συνεπώς, σαφές ότι το μεγαλύτερο ποσοστό της τουριστικής αγοράς επηρεάζεται έντονα από την πολιτική των πτήσεων Charters.

Η πολιτική αυτή αποτελεί προέκταση των επιλογών και του ανταγωνισμού των ξένων διοργανωτών ταξιδιών (Tour Operators). Όσο σκληρότεροι είναι οι όροι του ανταγωνισμού αυτού, τόσο θα συμπιέζονται οι τιμές των ναύλων και θα ευνοούνται τα αεροπορικά ταξίδια των χαμηλότερων εισοδημάτων. Η μείωση όμως των αεροπορικών ναύλων δεν φαίνεται να διατηρεί άθικτη την ποιότητα των υπηρεσιών του υπόλοιπου τουριστικού πακέτου (Land Package). Παρατηρείται δηλαδή κάτω από συνθήκες έντονου ανταγωνισμού, να πωλείται στις πτήσεις Charters μόνο το εισιτήριο (seat only) χωρίς παράλληλη εξασφάλιση τουριστικού καταλύματος, εκδρομών, αναψυχής κ.λ.π.

4.3. ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ.

Στον τομέα των Τουριστικών Λεωφορείων, που εκτελούν στο εσωτερικό και το εξωτερικό τουριστικές επιβατικές μεταφορές, θα πρέπει να αντιμετωπισθούν οι κίνδυνοι από τον ανταγωνισμό των αντίστοιχων ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, οι οποίες θα εγκαθίστανται ελεύθερα στην Ελλάδα με την ολοκλήρωση των σχετικών κοινοτικών ρυθμίσεων και διαθέτουν μεγαλύτερη οικονομική επιφάνεια και οργανωτική υποδομή.

Ο κλάδος των τουριστικών λεωφορείων που εκτελεί καθαρά τουριστικό έργο και διαθέτει ταξιδιωτική υποδομή, πρέπει να εκσυγχρονιστεί με σύγχρονο υλικό. Στα πρώτα στάδια ο εκσυγχρονισμός του κλάδου αυτού θα πρέπει να στηριχθεί με οικονομικά και θεσμικά κίνητρα. Η ανάπτυξη της Ελληνικής αυτοκινητοβιομηχανίας, θα μπορέσει να βοηθήσει στην αγορά λεωφορείων, σε τιμές που να βρίσκονται σε επίπεδα ανταγωνιστικά με αυτά των λοιπών χωρών της ΕΟΚ και να γίνεται έγκαιρη αντικατάσταση με καινούρια.

Αποφασιστική θα πρέπει να είναι η παρέμβασή μας στις διεθνείς οδικές μεταφορές, τακτικές και έκτακτες, κυρίως στο σχεδιασμό κοινής πολιτικής με το Υπουργείο Μεταφορών και στη βελτίωση των Υπηρεσιών που παρέχονται για την ανάπτυξη του τουρισμού που φτάνει οδικά στη χώρα μας. Η πολιτική αυτή θα πρέπει να κατευθύνεται:

- § Στην αύξηση των τακτικών γραμμών με την επίτευξη των συμφοροτέρων διακριτικών συμφωνιών.
- § Στην αξιοποίηση της εμπειρίας των Ελληνικών ταξιδιωτικών γραφείων στις διεθνείς γραμμές.
- § Στον καθορισμό σαφών προϋποθέσεων και στη διευκόλυνση ανάληψης από τα ταξιδιωτικά γραφεία των έκτακτων διεθνών γραμμών.

Οι αφίξεις τουριστών σιδηροδρομικά, αντιπροσωπεύουν μικρό ποσοστό (2,5%). Με την πρόοδο όμως του εκσυγχρονισμού των ελληνικών σιδηροδρόμων υπάρχουν δυνατότητες αύξησης του ποσοστού αυτού.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Στον τομέα της ακτοπλοΐας απαιτείται η συνεχής προσπάθεια για:

- ✚ τον εκσυγχρονισμό των πλοίων
- ✚ τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχουν
- ✚ την τήρηση των δρομολογίων και την εγκυρότερη ανακοίνωσή τους καθώς και την αύξηση του αριθμού τους.
- ✚ την παροχή δυνατότητας προκράτησης και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος κρατήσεων με αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας της πληροφορικής.
- ✚ τη βελτίωση της υποδομής των λιμανιών εσωτερικών και διεθνών πλοίων.
- ✚ τη βελτίωση της εκπαίδευσης και της επιμόρφωσης των πληρωμάτων των πλοίων.

5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

5.1 ΜΕΤΡΑ – ΣΤΟΧΟΙ.

Υλοποίηση του προγράμματος των παραδοσιακών οικισμών για τη διατήρηση και ανάπτυξη ολοκληρωμένων οικιστικών συνόλων ή μεμονωμένων κτηρίων, με ιδιαίτερη πολιτιστική ταυτότητα, που συμβάλλει όχι μόνο στην διατήρηση πολυτίμων στοιχείων της ιστορικής μας μνήμης και της πολιτιστικής μας ταυτότητας, αλλά και στη δημιουργία μοντέλων ήπιας τουριστικής ανάπτυξης ενταγμένης στις σύγχρονες αντιλήψεις για την προστασία του φυσικού και του δομημένου περιβάλλοντος. Το πρόγραμμα συμβάλλει ουσιαστικά:

- Στη διατήρηση της πολιτιστικής και αρχιτεκτονικής μας κληρονομιάς
- Στη δημιουργία ειδικής τουριστικής υποδομής για ειδική ζήτηση
- Στον περιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων του τουρισμού στο Περιβάλλον
- Στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας
- Στην οικονομική ανάπτυξη των μειονεκτικών περιοχών
- Στη βελτίωση της ποιότητας ζωής
- Στη λειτουργία υποδείγματος για την ιδιωτική πρωτοβουλία
- Στη συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Διαφημιστική εκστρατεία για το περιβάλλον, με αφίσες που στοχεύουν στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού σε θέματα καθαριότητας και την αγάπη που οφείλουμε να δείξουμε στο φυσικό χώρο που μας περιβάλλει.

Ειδικά έντυπα σε ανακυκλωμένο χαρτί με οδηγίες για την προστασία και βοήθεια στα ζώα που κινδυνεύουν από εξαφάνιση (χελώνα caretta caretta, φώκια monachus – monachus, σε συνεργασία με το διεθνές ταμείο για την προστασία της φύσης W.W.F.).

Ειδικό έντυπο σε ανακυκλωμένο χαρτί για την ενημέρωση του κοινού σε θέματα ανακύκλωσης αντιμετώπισης των σκουπιδιών, εξοικονόμησης ενέργειας, νερού και όλων των φυσικών πόρων και γενικής μέριμνας για το περιβάλλον.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Ανάθεση εκπόνησης μελέτης προστασίας φυσικού περιβάλλοντος και οικολογικής ανάπτυξης 4 περιοχών της Κρήτης:

- Λίμνη Πρεβέλη – Φαράγγι Κουρταλλιώτη στο Ν. Ρεθύμνου
- Δέλτα Αποσελέμη ποταμού στις Γούβες Ν. Ηρακλείου
- Εκβολές Αλμυρού ποταμού στο Ν. Λασιθίου
- Υγροβιότοπος Γεωργιούπολης – Λίμνη Κουρνά Ν. Χανίων.

5.2 Ε.Ο.Τ. & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.

Πρωταρχική σημασία δίδεται από τον Ε.Ο.Τ. στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος σε όλες του τις μορφές (αέρας, ύδατα, έδαφος, υπέδαφος, χλωρίδα, πανίδα) δεδομένου ότι το περιβάλλον αποτελεί βασικό παράγοντα στην προώθηση του τουριστικού μας προϊόντος και στην προσέλκυση ποιοτικού τουρισμού.

Προκειμένου να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα ρύπανσης ο Ε.Ο.Τ. σε συνεργασία με τους αρμόδιους κρατικούς και ιδιωτικούς φορείς (Υπουργείο Εσωτερικών, ΥΠΕΧΩΔΕ, ΟΤΑ, ΞΕΕ, ΠΟΞ) έχει ξεκινήσει μία σοβαρή προσπάθεια για την προστασία των ακτών, την τήρηση της καθαριότητας στους χώρους που παρουσιάζουν αυξημένη τουριστική κίνηση (π.χ. λιμένες, αεροδρόμια, σταθμοί, εθνικές οδοί) και γενικότερα την καλλιέργεια περιβαλλοντικής συνείδησης και ευαισθητοποίησης του κοινού. Για το σκοπό αυτό, έχει ως γνωστό προβλεφθεί η εγκατάσταση βιολογικού καθαρισμού στις πρακτικές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις, υπάρχουν ρυθμίσεις για την προστασία των μαρίνων από τη θαλάσσια ρύπανση, εκπονούνται μελέτες για την επίδραση της τουριστικής ανάπτυξης στο περιβάλλον και έχουν ανακηρυχθεί ως κορεσμένες ορισμένες περιοχές, όχι μόνο για λόγους υπερπροσφοράς τουριστικών καταλυμάτων ή έλλειψης επαρκούς υποδομής, αλλά και για λόγους περιβαλλοντικούς.

Η Κοινότητα όπως είναι γνωστό προωθεί τη διακρατική συνεργασία των χωρών μελών στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος με

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

προγράμματα όπως το «Γαλάζιες Σημαίες της Ευρώπης» κ.α. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα έχει έρθει πρώτη μεταξύ των χωρών μελών της Ε.Ο.Κ. στο πρόγραμμα αυτό, το 1993, αποσπώντας βραβεία για 237 ακτές και 6 μαρίνες. Παράλληλα επιδιώκεται η προώθηση ήπιων μορφών τουρισμού (π.χ. αγροτουρισμός, οικοτουρισμός) που σέβονται το περιβάλλον και την πολιτιστική ταυτότητα της περιοχής που τους φιλοξενεί.

6. ΠΡΟΒΟΛΗ – ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ.

Η διαφήμιση σαν απαραίτητο εργαλείο για τη γνωστοποίηση σε όσο το δυνατό μεγαλύτερο αριθμό ατόμων του τουριστικού μας προϊόντος, αποτελεί σοβαρή επένδυση και σαν τέτοια πρέπει να αντιμετωπίζεται.

Οι κύριοι άξονες της διαφημιστικής προβολής της χώρας μας στο εξωτερικό και το εσωτερικό θα πρέπει να στραφούν στην αναδιαμόρφωση της τουριστικής εικόνας της με έμφαση στις **ποιοτικές** της **αρετές** και την **πολιτιστική** του **διάσταση**.

Ειδικότερα, η προβολή στο εξωτερικό θα πρέπει να επικεντρωθεί:

- α)** στην προσέλκυση ειδικών μορφών τουρισμού (συνεδριακό, θαλάσσιο, incentives κ.λ.π.)
- β)** στην εντατικοποίηση της προβολής σε συναλλαγματικά αποδοτικότερα κοινωνικά στρώματα της Ευρώπης και της Άπω Ανατολής.
- γ)** στην προβολή νέων τουριστικών Περιοχών, όταν και εφόσον δημιουργηθούν.
- δ)** στην προβολή του πολιτιστικού μας στοιχείου.

Όμως όλες οι προσπάθειες προβολής μέχρι σήμερα γίνονται αποσπασματικά και απρογραμματίστα. Πρέπει, η όποια προσπάθεια προβολής επιχειρηθεί στο μέλλον να αποτελεί μέρος ενός συγκεκριμένου Σχεδίου μέσα από μία κατά χώρα λεπτότερη μελέτη – ανάλυση της αγοράς. Η σημερινή έλλειψη στρατηγικής Marketing πρέπει να δώσει τη θέση της σε μία οργανωμένη και ενορχηστρωμένη προσπάθεια από τον Ε.Ο.Τ. για την κατάρτιση Σχεδίου Δράσης που να προδιαγράφει τους στόχους και να προβλέπει το πιθανό αποτέλεσμα. Είναι τουλάχιστον θλιβερό μία τόσο γιγαντιαία επιχείρηση όπως ο ελληνικός τουρισμός να στερείται στρατηγικής προβολής και να αρκείται σε ερασιτεχνικές κινήσεις επιπέδου μικροεπιχείρησης.

Για να καταρτιστεί όμως ένα σοβαρό σχέδιο δράσης απαιτείται μία καλά οργανωμένη Υπηρεσία που θα συντονίσει τις προσπάθειες Έρευνας Αγοράς σε κάθε χώρα προέλευσης τουριστών ξεχωριστά, θα αξιοποιήσει τα

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

συμπεράσματα, θα συντάξει τις σχετικές Στατιστικές Μελέτες για να δώσει τελικά τα απαραίτητα εργαλεία.

Αυτός ο τομέας μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο είτε μίας αναβαθμισμένης και διευρυμένης υπηρεσίας του Ε.Ο.Τ. είτε, ακόμη καλύτερα, μίας αυτόνομης Υπηρεσίας που θα λειτουργεί με ευθύνη και επίβλεψη φορέων του Ιδιωτικού Τουριστικού Χώρου.

Με δεδομένη τη στρατηγική προβολής υπάρχει αφθονία μέσων για την επίτευξη των στόχων: Ταινίες, video, τηλεόραση, Περιοδικά, Εφημερίδες, Festivals κ.λ.π. Η επιλεκτική χρήση των πιο πάνω μέσων δίνει μεγάλη ευχέρεια χειρισμών στον Ε.Ο.Τ. με τη συνεργασία πάντοτε ειδικευμένων οργανισμών και ιδιωτικών φορέων.

Η έλλειψη οργανωμένου εσωτερικού τουρισμού έχει οδηγήσει στην αδυναμία επίτευξης καλών τιμών στα τουριστικά καταλύματα και τη μεγάλη εποχικότητα της εσωτερικής ζήτησης. Η ενίσχυση του οργανωμένου εσωτερικού τουρισμού απαιτεί τη λήψη θεσμικών μέτρων για τις άδειες των εργαζομένων, την ταξιδιωτική οργάνωση των εργαζομένων στις μεγάλες επιχειρήσεις και οργανισμούς. Τα Ελληνικά Ταξιδιωτικά γραφεία εφόσον βοηθηθούν μπορούν μεσοπρόθεσμα να αναλάβουν την προβολή και τη διακίνηση του εσωτερικού τουρισμού σε οργανωμένη βάση.

Για την ευαισθητοποίηση και την ενεργό συμμετοχή του κοινού στην καλλιέργεια Τουριστικής Αντίληψης πρέπει να γίνει συστηματική προβολή και σωστή παρουσίαση των διακοπών σαν αγαθού με κοινωνική και πολιτιστική διάσταση.

ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ:

Η Ελλάδα είναι μία μοναδική χώρα για διακοπές, εντελώς διαφορετική από οποιαδήποτε άλλη χώρα έχετε γνωρίσει μέχρι σήμερα.

Slogan:

« Ελλάδα – Διαλεγμένη από τους Θεούς! ».

7. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ - ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.

7.1 ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗΣ.

Η ιστορικά διαπιστωμένη εξάπλωση των δυτικοευρωπαϊκών τουριστικών ροών προς νότο και ανατολή το τελευταίο διάστημα επιταχύνεται. Οι λόγοι είναι τόσο το περιβαλλοντικό – κλιματικό πλεονέκτημα και το σχετικά χαμηλό κόστος στις περιοχές αυτές, όσο και η έμφυτη ροπή του τουρίστα καταναλωτή για αναζήτηση νέων εμπειριών.

Στα παραπάνω ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά η δυναμική των πολυεθνικών τουριστικών επιχειρήσεων, με κύριο στόχο τη δημιουργία προϋποθέσεων για κερδοφόρα εκμετάλλευση της νέας αυτής πραγματικότητας.

Πιο συγκεκριμένα, από την αρχή της 10ετίας του '80 παρατηρείται αυξανόμενη επέκταση της ευρωπαϊκής, αλλά και υπερπόντιας ζήτησης για τουρισμό και εκτός των παραδοσιακών μεσογειακών προορισμών (Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία) προς χώρες της βορειοανατολικής και δευτερεύοντος της νότιας μεσογειακής ζώνης.

Η Ελλάδα που ήδη από τα μέσα της 10ετίας του '70 έχει επικρατήσει στη βορειοανατολική μεσογειακή ζώνη ως χώρα οργανωμένου τουρισμού κύριας προέλευσης Δυτικής Ευρώπης και Βόρειας Αμερικής, αντιμετωπίζει πρόσφατα, μέσα σε εντεινόμενο ανταγωνισμό, την επιθετική είσοδο νέων χωρών στην τουριστική αγορά της Μεσογείου. Οι χώρες αυτές επιχειρούν έμμεσα να εκμεταλλευτούν για όφελος τους την εικόνα της τουριστικής Ελλάδας, που στη δεκαετία του '70 με υψηλό διαφημιστικό κόστος, την καθιέρωσε ως δημοφιλή προορισμό στη συνείδηση του καταναλωτικού κοινού Ευρώπης και Αμερικής.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα, οι εναλλακτικές επιλογές μακροχρόνιας πολιτικής που διαγράφονται για το τουριστικό μέλλον της Ελλάδας είναι οι εξής:

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

α) Η διατήρηση της θέσης στην οποία έχει περιέλθει η χώρα ως προορισμός μαζικού τουρισμού, που αναπόφευκτα οδηγεί σε διατήρηση των αφίξεων τουριστών μεσαίας και κατωτέρας εισοδηματικής στάθμης.

β) Η αναζήτηση νέας θέσης στη μεσογειακή αγορά που να εξασφαλίζει αύξηση των συναλλαγματικών εσόδων, με βαθμιαία ίσως συγκράτηση των αριθμών στις αφίξεις.

Βέβαιες επιπτώσεις της εναλλακτικής αυτής πολιτικής είναι ότι με δεδομένα τα διαρθρωτικά προβλήματα του Ελληνικού τουρισμού, η πρώτη επιλογή θα ωθήσει τους δείκτες εποχικότητας της ζήτησης και γεωγραφικής συγκέντρωσης της προσφοράς σε οριακές τιμές και θα υποβαθμίσει ακόμη περισσότερο το τουριστικό προϊόν της χώρας μας ενώ η δεύτερη απαιτεί ειδικές επενδύσεις υποδομής, σημαντική ποιοτική βελτίωση των υπολοίπων τουριστικών υπηρεσιών και δαπανηρή διαφημιστική εκστρατεία διάρκειας μέχρι το ποιοτικά διαφοροποιημένο προϊόν να επικρατήσει στην αγορά και να επιτρέψει τη μακροοικονομική συγκρότηση ενός οικονομικά αποδοτικότερου κλάδου, ανταγωνιστικού στο διεθνές επίπεδο και συμπληρωματικού στο εθνικό επίπεδο σε σχέση με τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας.

Στο πνεύμα αυτό, προτεραιότητα δίνεται στην ανάπτυξη του ποιοτικά αναβαθμισμένου τουρισμού, δηλαδή ενός τουρισμού περισσότερο συναλλαματοφόρου, με την προσέλκυση τουριστών υψηλότερης εισοδηματικής στάθμης και διαφοροποιημένου καταναλωτικού προτύπου σε σχέση με το παρελθόν.

Βέβαια προϋπόθεση της στροφής προς την ποιότητα που επιχειρείται είναι η επιτυχής συλλογική προσπάθεια, οικονομική και οργανωτική, όλων των φορέων του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα που άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται με τον τουρισμό. Μέσα στο οργανωτικό τρίπτυχο: κατάλυμα, μεταφορά, αναψυχή που συνθέτει το τουριστικό προϊόν, η πολιτική του Ε.Ο.Τ. και των συνεργαζομένων φορέων (Ιδιωτικού ή Δημοσίου) πρέπει να τείνει:

1. στην ποιοτική αναβάθμιση όλου του φάσματος των ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών, και

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

2. στον εμπλουτισμό της προσφοράς με νέες συναλαγματοφόρες υπηρεσίες που να αφορούν ειδικές μορφές Τουρισμού και ειδικές κατηγορίες τουριστικής πελατείας.

Παράλληλα ο Ε.Ο.Τ. και οι φορείς του δημοσίου τομέα που συμβάλλουν στην ανάπτυξη του κλάδου, αποβλέπουν στην υλοποίηση μέτρων πολιτικής και έργων υποδομής των εξής κατηγοριών:

1. προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος (γιατί η φύση και η ιστορία εξακολουθεί να αποτελεί κύριο πόλο τουριστικής έλξης)
2. δημιουργίας έργων τεχνικής υποδομής και κοινωνικού εξοπλισμού , γιατί το σύγχρονο καταναλωτικό πρότυπο καλύπτει όχι μόνο τους τουριστικούς τόπους στην περιφέρεια αλλά και τα αστικά κέντρα.

Συμπερασματικά, σημειώνεται ότι η πολιτική απόφαση για σταδιακή στροφή προς την επίτευξη της ποιοτικής αναβάθμισης του ελληνικού Τουρισμού έχει διπλή προέλευση: τόσο εξειδικευμένα τουριστική, όσο και γενικότερα οικονομική. Στο μακροχρόνιο δε επίπεδο υπαγορεύθηκε από την ανάγκη επαναπροσδιορισμού της ελληνικής θέσης στο μεταβαλλόμενο συσχετισμό των τουριστικών δυνάμεων της Μεσογείου.

Πέρα όμως από τη σημασία της πολιτικής απόφασης για αλλαγή της δομής του Ελληνικού Τουρισμού, κοινή πεποίθηση είναι ότι το μελλοντικό όφελος θα υπερκαλύψει το σημερινό κόστος και ότι η ποιότητα του περιβάλλοντος που αποτελεί την πρώτη ύλη της τουριστικής προσφοράς της χώρας, θα είναι ο μεγάλος κερδισμένος της δομικής αυτής αλλαγής.

7.2 ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ.

Η Ελλάδα έχει αποφασίσει να επαναπροσδιορίσει τη στρατηγική της τουριστικής ανάπτυξης προς μία κατεύθυνση, ώστε να εκμεταλλευτούμε τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει η χώρα και να επιδιώξουμε πλέον να προσελκύσουμε τον πιο απαιτητικό, επιλεκτικό και εύπορο τουρίστα που

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

αναζητά ψυχαγωγία, περιπέτεια και κουλτούρα (κλασσική και σύγχρονη) σε συνδυασμό με υπηρεσίες υψηλού επιπέδου.

Αυτή η αναβάθμιση του τουρισμού μας μπορεί να επιτευχθεί αν αναπτύξουμε και προβάλλουμε τις δυνατότητες που προσφέρονται για κρουαζιέρες και γενικά θέματα θαλάσσιου τουρισμού για διαμονή σε καταλύματα μεσαίας και ανώτερης τάξεως, για διεξαγωγή συνεδρίων και για την υποδοχή τουρισμού κινήτρων (incentive travel) και εξασφαλίζουμε τα απαιτούμενα standards στις εγκαταστάσεις υποδοχής, όπως αεροδρόμια, λιμάνια, μαρίνες, σταθμούς, βιολογικούς καθαρισμούς κ.λ.π. Η στρατηγική της τουριστικής μας ανάπτυξης κατευθύνεται πλέον στην εξυπηρέτηση της ποιοτικά αναβαθμισμένης ζήτησης. Η πολιτική Δημοσίων επενδύσεων ενθαρρύνει τη βελτίωση της υποδομής και συγκεκριμενοποιείται με την κατασκευή αναβαθμισμένων έργων.

Παράλληλα, δίνονται πρόσθετα κίνητρα σε ιδιώτες επενδυτές προκειμένου να κάνουν επενδύσεις υψηλού επιπέδου.

Τέτοια κίνητρα είναι:

1. Παροχή επιχορηγήσεων για μεγαλύτερη δυναμικότητα και υψηλού επιπέδου τουριστικά συγκροτήματα.
2. Ευνοϊκότεροι όροι δόμησης και λιγότεροι περιορισμοί για την ορθολογικότερη χρήση της γης (ενώ παράλληλα δίδεται ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος και την αρχιτεκτονική του χώρου και λαμβάνεται υπόψη η δημογραφική κατάσταση κάθε περιοχής).
3. Πρόσθετα κίνητρα για συμπληρωματικές εγκαταστάσεις όπως sports, συνεδριακά και αναψυχής συμπεριλαμβανομένων γηπέδων golf, συνεδριακών κέντρων, υδροθεραπευτηρίων κ.λ.π.
4. Προδιαγραφές για νέες μορφές καταλυμάτων, όπως τουριστικά χωριά, μονάδες self – catering και εισαγωγή του συστήματος της χρονομεριστικής μίσθωσης (time sharing).

Η πολιτική εξάλλου marketing επίσης προσανατολίζεται στις ανώτερες ποιοτικά αγορές. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην προσέλκυση τουριστών μέσης και ανώτερης εισοδηματικής τάξης από την Ευρώπη, συμμετέχοντας σε

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

επαγγελματικές εκθέσεις συμπεριλαμβανομένων και των σαλονιών θαλάσσιου τουρισμού και προβολής του Τουρισμού των Incentives.

Με βάση τις κατευθύνσεις της Τουριστικής Πολιτικής μία σειρά συγκεκριμένων αναπτυξιακών έργων και προσπαθειών αποσκοπούν:

- στην αύξηση του ανταγωνισμού στον τουριστικό τομέα
- στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών
- στην προώθηση των άλλων μορφών τουρισμού έτσι ώστε να διαφοροποιηθεί η τουριστική προσφορά και να αγγίζει περισσότερες κοινωνικές ομάδες
- στη χορήγηση κινήτρων για την ανάπτυξη νέων τουριστικών πόλων έλξης
- στη χρονική επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου
- στην προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος
- στην ανάπτυξη της προβολής και διαφήμισης μέσα στη χώρα και ιδίως στο εξωτερικό.

Για την ανάπτυξη του τουρισμού το υψηλό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών θεωρείται απολύτως αναγκαίο.

Για το λόγο αυτό έχει αρχίσει μία εκστρατεία, σε συνεργασία με τους άλλους αρμόδιους φορείς, με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών υγιεινής, των μέσων μεταφοράς, των εστιατορίων, των λιμανιών, των αεροδρομίων, των μουσείων κ.λ.π. η εντατικοποίηση του ελέγχου στους σταθμούς άφιξης και αναχώρησης τουριστών και στα τουριστικά καταλύματα, καθώς και η βελτίωση των δέκα μεθοριακών σταθμών της χώρας.

Προτεραιότητα έχει δοθεί σε ορισμένα έργα τουριστικής ανάπτυξης σε παραμεθόριες περιοχές, καθώς και σε έργα που περιλαμβάνονται σε κοινοτικά προγράμματα. Τέτοια έργα είναι:

- Η κατασκευή 21 μαρίνων και η επέκταση αυτών που ήδη υπάρχουν.
- Η αποκατάσταση και συντήρηση των παραδοσιακών οικισμών.
- Η ανάπτυξη ιαματικών πηγών και η κατασκευή νέων εγκαταστάσεων.
- Η αξιοποίηση των αρχαιολογικών θησαυρών της χώρας που παρουσιάζουν τουριστική σημασία.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- Ο περιορισμός και ο έλεγχος των παράνομων τουριστικών καταλυμάτων. Έχουν δοθεί οδηγίες στους ιδιοκτήτες παρόμοιων καταλυμάτων να τα βελτιώσουν ώστε να ανταποκρίνονται στις ισχύουσες διατάξεις, ενώ δεν θα επιτρέπεται στο μέλλον η αυθαίρετη λειτουργία δωματίων σε ιδιωτικά σπίτια.
- Η προβολή της Αθήνας σαν σπουδαίου κόμβου παραμονής και όχι μόνο σαν χώρου transit, των τουριστών.

8. ΑΡΓΟΛΙΔΑ

8.1 «Το Λυκαυγές του Ελληνικού Πολιτισμού»

Το 1874 ο Γερμανός Ερρίκος Σλήμαν, μεγαλέμπορος και ερασιτέχνης αρχαιολόγος, ξεκινά ανασκαφές στην Ακρόπολη των Μυκηνών, υπό την επίβλεψη του Έλληνα εκπροσώπου της «Εν Αθήναις Αρχαιολογικής Εταιρίας», εφόρου Παναγιώτη Σταματάκη.

Δύο χρόνια μετά θα αποκαλύψει τον πρώτο κυκλικό περίβολο των βασιλικών τάφων και θα φέρει στο φως εντυπωσιακά ευρήματα που ξεπερνούν κάθε προσδοκία. Κτερίσματα σπάνιας αξίας και ομορφιάς θα επαληθεύσουν τη φήμη των «Πολύχρυσων Μυκηνών».

Από τότε αρχίζει η μελέτη του Μυκηναϊκού κόσμου με τις ανασκαφές που συνέχισαν αρχικά η Ελληνική Αρχαιολογική Εταιρία με τους Π. Σταματάκη και Χ. Τούντα και κατόπιν η Αγγλική Σχολή με την εποπτεία των Α. Wace και W. Taylor. Η διεθνής επιστημονική κοινότητα μιλά για έναν περίφημο... «προελληνικό πολιτισμό».

Το 1952 ο Βρετανός Μαικλ Βέντρις εκμεταλλευόμενος την εμπειρία του στο «σπάσιμο» των κωδικοποιημένων μηνυμάτων των Γερμανών κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου θα προσπαθήσει να αποκρυπτογραφήσει τη Γραμμική γραφή Β.

Το 1953 ο Βέντρις θα αποδείξει ότι η γραφή των πινακίδων αντιστοιχούσε σε κάποια ελληνική διάλεκτο που μιλιόταν στην περιοχή από το 1500 – 1200 π.Χ. Έτσι διεύρυνε το ιστορικό πλαίσιο της ελληνικής γλώσσας κατά επτά αιώνες, απέδειξε ότι οι Μυκηναίοι είναι Έλληνες και ανέδειξε την Αργολίδα ως ένα από τα σημαντικότερα κέντρα του Αρχαίου Ελληνικού κόσμου.

Ο σημαντικός Έλληνας Αρχαιολόγος Ακαδημαϊκός Γεώργιος Μυλωνάς έφερε στο φως πλούσια και ανεκτίμητα Αρχαιολογικά ευρήματα και αφιέρωσε τη ζωή του από το 1958 στην έρευνα του Μυκηναϊκού Πολιτισμού.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Μας κληροδότησε σημαντικές μελέτες όπου αποδεικνύεται ότι η Αργολίδα υπήρξε το λυκαυγές του ελληνικού Πολιτισμού.

8.2 ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΦΥΣΗ

«Ο Στρατοκόπος που διασχίζει τον ανατολικό Μωριά τραβώντας κατά το νότιο κόρφο του, σαν προσπεράσει της Νεμέας τις σκυθρωπές κλεισούρες και τις λαγκαδιές, βλέπει σε λίγη ώρα ν'ανοίγεται μπροστά του, φαρδύς κι ολόφωτος ένας μεγάλος καρπερός κάμπος. Κάτω από τον πλατύστερνο θόλο τ'ουρανού, που πριν από λίγο τον λιβάνιζε ερημικά με τον ανασασμό του το θυμάρι, τώρα μία βλάστηση χαρούμενη απλώνεται. Είναι μία χώρα ήρεμη, με γη αφράτη και παχιά, σάρκα όλο χυμό, που στέκεται παραδομένη ολοχρονίς, ατάραχα στη μυστική κυοφορία. Η ευλογημένη τούτη χώρα είναι ο κάμπος ο Αργολικός...»

Στον αντίχειρα του χεριού της Πελοποννήσου και με τα διοικητικά του όρια να ταυτίζονται στα δυτικά με τα όρη Παρθένιο, Κτενίας, Αρτεμίσιο, Λύρκειο και Τραχύ και στο βορρά με τον Ολίγυρτο, το όρος Φαρμακάς, το Μεγαλοβούνι, την Ψηλή Ράχη και την Τραπεζώνα, ο νομός Αργολίδας, δίνει την αίσθηση ενός κόσμου χωριστού. Προστατευμένου, αυτάρκη, μυστικού.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Αυτή η προστασία από τα βουνά τα πλούσια σε υπόγεια ρέματα και δεξαμενές, τα εύφορα πεδινά του, αλλά και το φιλικό για τον άνθρωπο κλίμα της περιοχής, κατέστησαν τον ιερό αυτό τόπο, ιδανικό για την ανάπτυξη του πολιτισμού απ'τα προϊστορικά χρόνια.

Ο Αργολικός κάμπος πραγματικά ευλογημένος, απλώνεται μέχρι τη θάλασσα και βρίσκει διέξοδο σε πολυάριθμους πολυσχιδείς κολπίσκους, προσπαθώντας να μη φύγει από τον προστατευτικό εναγκαλισμό των Αργολικών και Αρκαδικών βουνών.

Η Αργολική χερσόνησος αποτελεί παράδειγμα αρμονικής συνύπαρξης βουνού και θάλασσας, με τα όρη Αραχναίο, Δίδυμο και Αδέρεις να δεσπόζουν επιβλητικά ανάμεσα στα πεδινά του Κρανιδίου και της Ερμιόνης απ'τη μία και την πεδιάδα του Λυγουριού, που βρίσκει έξοδο στον πανέμορφο κόλπο της Επιδαύρου απ'την άλλη.

Ο σύγχρονος επισκέπτης θα θαυμάσει την πολυμορφία του Αργολικού τοπίου με τους αγρούς, τους ελαιώνες, τα δάση, τα βοσκοτόπια, τα ορεινά χωριά και τις γυμνές βουνοκορφές. Θα χαρεί τις όμορφες παραλίες, άλλες γνωστές στην Καραθώνα, στο Τολό, στα Ίρια και το Σαλάντι, στο Πόρτο Χέλι, την Ερμιόνη και την Επίδαυρο και άλλες ανεξερεύνητες ακόμα, διάσπαρτες σε μία μακριά ακτογραμμή γεμάτη αναρίθμητους όρμους και ακρωτήρια.

8.3 ΜΥΚΗΝΕΣ

**«Δωσ μου τα χέρια σου, δωσ μου τα χέρια σου,
δωσ μου τα χέρια σου.**

...

**Φωνές από την πέτρα από ύπνο
βαθύτερες εδώ που ο κόσμος σκοτεινιάζει
μνήμη του μόχθου ριζωμένη στο ρυθμό
που χτύπησε της με πόδια
λησμονημένα.»**

Γ.Σεφέρη

Συλλογή: Γυμνοπαιδία

«Οι Πολύχρυσες Μυκήνες».

Ακριβώς στο κέντρο ενός ονειρικού και σκληρού μαζί τοπίου που γαληνεύει νότια στον Αργολικό κόλπο, δεσπόζει η μυθική Ακρόπολη των Μυκηνών και ελέγχει τον κάμπο του Άργους.

Το Ιωνικό ύψωμα των Μυκηνών με τα βαθιά και απότομα φαράγγια που το περιτριγυρίζουν γοητεύει τον επισκέπτη με την επιβλητικότητά του.

Όλο αυτό το τοπίο με τα τεράστια βράχια που η φύση έσπειρε τριγύρω μοιάζει με το ιδανικότερο σκηνικό που στήθηκε, για να παιχτεί το δράμα της τραγικής οικογένειας των Ατρείδων.

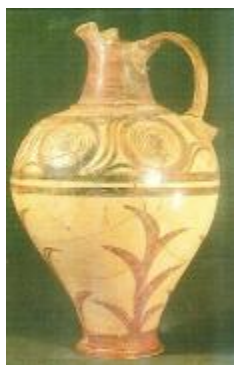
Εδώ ο Δίας, πατέρας των Θεών και των ανθρώπων, ενώθηκε μεταμορφωμένος σε χρυσή βροχή, με την όμορφη Δανάη, την τρισέγγονη του Δαναού. Από την ένωση αυτή γεννήθηκε ο Περσέας, ο ιδρυτής των Μυκηνών.

Εδώ έφτασαν, διωγμένοι από τον πατέρα τους, τον Πέλοπα, ο Ατρέας κι ο Θυέστης, όταν βασιλιάς των Μυκηνών ήταν ο Σθέnelος, ο γιος του

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Περσέα. Οι Πελοπίδες πήραν το θρόνο των Μυκηνών στον οποίο αργότερα ανέβηκε ο Αγαμέμνονας ο γιος του Ατρέα.

Ο Αγαμέμνονας ηγήθηκε της εκστρατείας των Ελλήνων εναντίον της Τροίας όπως μας αναφέρει ο Όμηρος στην Ιλιάδα.

Από τη ζωή και τα λάθη του Αγαμέμνονα και της οικογένειάς του θα εμπνευστούν τον 5^ο π.Χ. αι. οι μεγάλοι τραγικοί της αρχαιότητας και θα γράψουν τις αξεπέραστες τραγωδίες τους.

Με βάση τα έπη του Ομήρου ο Ερ. Σλήμαν το 1580 θα κάνει ανασκαφές και θα αποδείξει ότι πίσω από τους πανάρχαιους μύθους κρυβόταν μία ιστορική αλήθεια, ένας λαμπρός πολιτισμός.

Όποιος επισκεφτεί σήμερα το χώρο των Αρχαίων Μυκηνών θα θαυμάσει την Πύλη των Λεόντων με τα κυκλώπεια Τείχη. Ακόμα μπορεί να δει τον ταφικό κύκλο Α' το μεγάλο παλάτι με τα συνεχόμενα διαμερίσματα και πλήθος οικιών της μυκηναϊκής εποχής.

Πιο πέρα είναι ο ταφικός κύκλος Β' με 24 συνολικά τάφους από τους οποίους οι 14 είναι βασιλικοί. Επιβλητικός στέκεται και ο περίφημος θολωτός τάφος ο ονομαζόμενος «Θησαυρός του Ατρέα».

Η επίσκεψη στις Μυκήνες προσφέρει μία ανεπανάληπτη εμπειρία ταξιδιού που συνεχώς εναλλάσσεται ο μύθος με την ιστορική πραγματικότητα.

8.4 ΑΡΓΟΣ

«Σε λίγο βγαίνουμε στη μεγάλη πεδιάδα του Άργους, που φθάνει ως τη θάλασσα και η οποία λαμποκοπάει απέναντί μας στο βάθος του ορίζοντα. Στο νότο υψώνονται οι γυμνές κορυφές που πάνω τους διακρίνονται τα γκριζωπά και οδοντωτά τείχη του οχυρού του Άργους...»

Henri Belle

«Ταξίδι στην Ελλάδα-Τρία χρόνια παραμονής και περιπλανήσεων».

«Το Βασίλειο του Άργους».

Ο Ίναχος γέννησε τον Φορωνέα, ο Φορωνέας τον Άργο, ο Άργος τον Πείρασο και τον Φόρβαντα, ο Φόρβαντας τον Τρίοπα, ο Τρίοπας τον Ίασο και τον Αγήνορα, ο Αγήνορας τον Κρότωπο, ο Κρότωπος τον Σθενέλα και ο Σθενέλας το Γελάνορα που διαδέχτηκε ο Λυγκέας, που γέννησε τον Άβα που γέννησε τον Άκρισο και τον Προίτο...

Και μόνο διαβάζοντας κανείς αυτό τον ατελείωτο κατάλογο των Βασιλιάδων της μπορεί να καταλάβει πόσο παλιά είναι αυτή η πόλη που κατάφερε να επιβιώσει ως τις μέρες μας εδώ και 5000 χρόνια, αφού σύμφωνα με τη μυθολογία ο γιος του βασιλιά των Πελασγών Ινάχου, Φορείς ίδρυσε το

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

«Φορωνικόν Άστυ» που έγινε γνωστό σ'εμάς με το όνομα του γιου του: Άργος.

Το Άργος βρίσκεται σε χαρισματική θέση με την αργολική πεδιάδα στα πόδια του και την προστατευτική κάλυψη των λόφων της Λάρισας και της Δειράδας (γνωστότερης ως Ασπίδα). Το βασίλειο του Άργους θα παίξει σπουδαίο ρόλο στην ευρύτερη περιοχή της Αργολίδας.

Το Άργος θα γνωρίσει τη μεγαλύτερη ακμή του στο τέλος του 7^{ου} π.Χ. αιώνα επεκτείνοντας την επιρροή του σε όλη την ανατολική Πελοπόννησο, αλλά και αναδεικνύοντας στη συνέχεια κορυφαίους καλλιτέχνες. Περίφημοι γλύπτες ανεδείχθησαν ο Αγελάδας και ο Πολύκλειπος αποκτώντας μία ευρύτερη πολιτισμική ακτινοβολία. Στη συνέχεια θα δεχθεί διαδοχικές επιθέσεις και θα κατακτηθεί από Έλληνες, Ρωμαίους, Ενετούς, Γότθους, Σλάβους και Βυζαντινούς.

Σημαντικό αγροτικό κέντρο της Βυζαντινής περιόδου, το Άργος θα περιέλθει στην κυριαρχία των Φράγκων (1212), των Ενετών (1388-1463 και 1687-1715) και των Τούρκων ως το 1821.

Σήμερα γνωρίζει μία νέα ακμή ως αγροτικό, βιομηχανικό και εμπορικό κέντρο της Αργολίδας και καλωσορίζει τον επισκέπτη παρέχοντάς του την ανεκτίμητη ιστορική του προίκα: την Ακρόπολη της Λάρισας, το ιερό του Πυθίου Απόλλωνα και της Αθηνάς Οξυδερκούς, το Μυκηναϊκό Νεκροταφείο της Δειράδας, τη χτισμένη πάνω στο αρχαίο ιερό της Ήρας Ακραίας «Παναγία του Βράχου» το Νυμφαίο, το 20.000 θέσεων αρχαίο θέατρο όπου έγινε η Δ' Εθνοσυνέλευση), τις Ρωμαϊκές Θέρμες, την Αρχαία Αγορά, το Ωδείο και το Ιερό της Αφροδίτης. Ακόμη τις εκκλησίες του Αγίου Πέτρου Επισκόπου του Άργους και του Αγίου Ιωάννη, τους Στρατώνες του Καποδίστρια και πολλά αξιόλογα νεοκλασικά. Σ'ένα απ'αυτά, στο αρχοντικό του Καλλέργη, στεγάζεται σήμερα ένα από τα σημαντικότερα Μουσεία της Ελλάδας, το Μουσείο του Άργους. Στο Άργος εξάλλου, ο ταξιδιώτης θα έχει την ευκαιρία να δοκιμάσει τους φυσικούς καρπούς της Αργολικής γης, με την ιδιαίτερη γεύση, όπως τα περίφημα εσπεριδοειδή, τα νόστιμα βερίκοκα, τα εξαιρετικής ποιότητας λαχανικά.

8.4.1 Γύρω Από Το Άργος.

Το Άργος αποτελεί ιδανική αφετηρία για την εξερεύνηση τόπων με μεγάλη αρχαιολογική αξία, αλλά και τόπων με ιδιαίτερο φυσικό κάλλος. Αρχικά θα δείτε το Ηραίο, ναό αφιερωμένο στην προστάτιδα θεά του Άργους, την Ήρα.

Πηγαίνοντας ανατολικά στο Δήμο Μηδέας μπορείτε να επισκεφτείτε τον αρχαιολογικό χώρο των Δενδρών (κοντά στο χωριό Μάνεσι) με τους περίφημους θολωτούς και λαξευτούς τάφους και τη Μυκηναϊκή Ακρόπολη της Μιδέας. Η Μιδέα σύμφωνα με τη μυθολογία ήταν πατρίδα της Αλκμήνης, μητέρας του Ηρακλή.

Ακόμη και στην Αγία Τριάδα (Μέρμπακα) που είναι η έδρα του σημερινού Δήμου Μιδέας, μπορείτε να θαυμάσετε το μοναδικό σε ιστορική αξία, ομορφιά και αρχιτεκτονική Βυζαντινό Ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου του 12^{ου} αι. που αρχικά ήταν μοναστήρι. Η περιοχή του σημερινού Δήμου Μιδέας γνώρισε μεγάλη ακμή στα Μυκηναϊκά χρόνια και στη Βυζαντινή περίοδο. Αυτό αποδεικνύεται όχι μόνο επειδή η Αγία Τριάδα ήταν έδρα επισκοπής την περίοδο αυτή αλλά και από τα άλλα δύο σημαντικά Βυζαντινά εκκλησάκια του 12^{ου} αι., της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (στο δρόμο από Αγία Τριάδα προς Ανυφί) και της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο Χώνικα. Τα δύο αυτά εκκλησάκια και ο Ναός της Κοίμησης στην Αγία Τριάδα ήταν μετόχια της σημαντικής Αγίας Μονής στην Άρια Ναυπλίου που χτίστηκε το 1143 μ.Χ.

Στην αντίθετη κατεύθυνση με αφετηρία πάντα το Άργος, μπορείτε να επισκεφθείτε το χωριό Ελληνικό για την πολυσυζητημένη πυραμίδα του, το προϊστορικό σπήλαιο του Κεφαλαρίου και την Εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής. Συνεχίζοντας παραλιακά θα φτάσετε στο Δήμο Λέρνας, που περιλαμβάνει τις πρώην Κοινότητες Ανδρίτσας, Κιβερίου, Μύλων και Σκαφιδακίου.

Ο Δήμος αυτός, πήρε την ονομασία του από τις πηγές της Λέρνας, όπου σύμφωνα με τη μυθολογία ο Ηρακλής με τον Ιόλαο σκότωσαν το μυθικό τέρας Λερναία Ύδρα.

Στους Μύλους υπάρχει το Αρχαιολογικό Μουσείο, το κάστρο των Μύλων, ο Πύργος της Βασιλοπούλας, το σπίτι που είχε σαν αρχηγείο ο

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

στρατηγός Μακρυγιάννης στη μάχη με τον Ιμπραήμ, μάχη πολύ κρίσιμη για τη θετική έκβαση της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Τέλος παίρνοντας τον παραλιακό δρόμο για το Ναύπλιο θα περάσετε από τη Νέα Κίο. Πολυτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις πραγματοποιούνται όλη τη διάρκεια του χρόνου με κορύφωση το καλοκαίρι που γίνονται τα «Κιανά» και τα « Μικρασιατικά», εκδηλώσεις με μεγάλη εμβέλεια στο Νομό.

8.5 ΤΥΡΙΝΘΑ Η ΤΕΙΧΙΟΘΕΣΣΑ.

«Το δε τοίχος, ο δη μόνον των ερειπίων λείπεται Κυκλώπων με εστίν έργον, πεποιήται δε αργών λίθων, μέγεθος έχων έκαστος λίθος ως απ'αυτόν μηδ'αν αρχήν κινηθήναι το μικρότατον υπό ζεύγους ημιόνων»

ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ

«Ελλάδος Περιήγησις».

Στο δρόμο που συνδέει το Άργος με το Ναύπλιο, βρίσκεται χτισμένη πάνω σε βραχώδες ύψωμα, η αρχαία ακρόπολη της Τίρυνθας, που ήταν από τις σημαντικότερες μυκηναϊκές πόλεις και συνέδεσε το όνομά της με το μυθικό κύκλο του Ηρακλή.

Η πόλη ιδρύθηκε από τον ομώνυμο ήρωα Τίρυνθα, γιο του Άργου και εγγονό του Δία, που σύμφωνα με τη μυθολογία, έχτισε τα απόρθητα τείχη με τη βοήθεια των Κυκλώπων.

Κατοικημένα ήδη από την Πρωτοελλαδική εποχή, γνώρισε μεγάλη ακμή μέχρι και την κάθοδο των Δωριέων, ενώ καταστράφηκε το 460 π.Χ. από τους Αργείους.

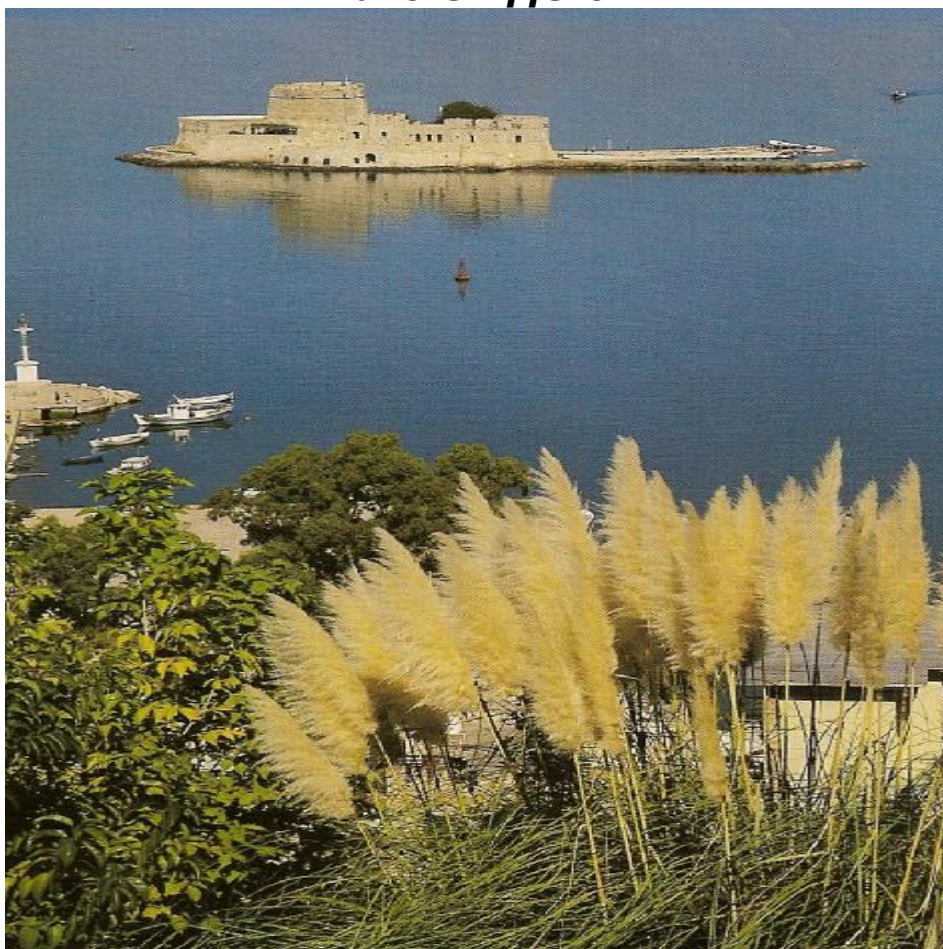
Ο επισκέπτης σήμερα θα θαυμάσει τα μυθικά κυκλώπεια τείχη, τις μοναδικές σήραγγες καθώς και το μέγαρο των ανακτόρων με την αίθουσα και τον πρόδρομο που είναι διακοσμημένα με υπέροχες παραστάσεις.

8.6 ΝΑΥΠΛΙΟ.

Η Ομορφότερη Πόλη της Ελλάδας.

***«Λες δεν υπάρχει Παράδεισος.
Και όμως, κατοικώ στο Ναύπλιο.»***

***Χρήστος Ε. Κατσιγιαννης
«Κάποτε Άγγελοι».***

Η παραπάνω φράση δείχνει με απλό τρόπο την άποψη που επικρατεί στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ότι το Ναύπλιο θεωρείται ως μία από τις ομορφότερες πόλεις της Ελλάδας.

Ο Πωλ Μωράν στο βιβλίο του «Μεσόγειος, θάλασσα των εκπλήξεων» γράφει ότι το Ναύπλιο από όλα τα λιμάνια της Ελλάδας είναι το πιο γραφικό, αφού πρώτα υπήρξε το πιο ένδοξο και το πιο περιζήτητο από όλους τους κατακτητές που ήρθαν από την ανατολή ή τη δύση.

Αυτή η ιστορική διάσταση φαίνεται και από το Ναυπλιώτη Άγγελο Τερζάκη: «...στο Ναύπλιον ο χρόνος έχει εξαγιάσει το αίμα και το θάνατο, τα

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

μετουσίωσε σε μνημείο της ομορφιάς, μιας αυστηρής κρυφής ομορφιάς, που απαιτεί προετοιμασία της ψυχής, μύηση, για να την προσεγγίσεις. Κι ευλάβεια.»

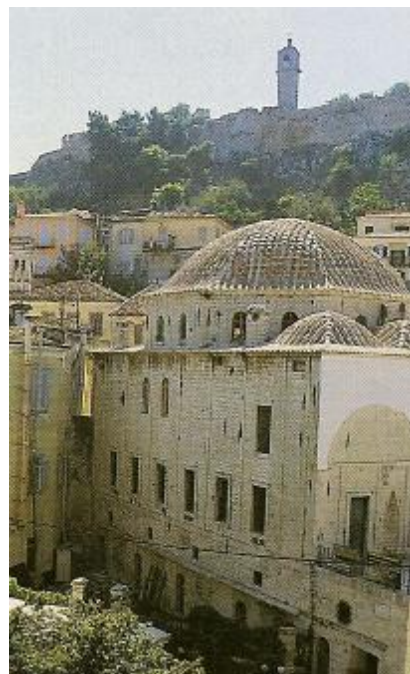
Με μία τέτοια ρομαντική και νοσταλγική διάθεση ο περίφημος Γάλλος περιηγητής Rouquerville αποχαιρετούσε το Ναύπλιο όταν

έλεγε: «Ήμουν λυπημένος για πρώτη φορά.... και σύλωνα με θλίψη τα μάτια μου στην πόλη που φαινόταν ότι μας έφευγε... Χαιρετούσα την αρχαία αυτή πολιτεία, τους χώρους τους τόσο υμνημένους, τον όμορφο αυτό τόπο...»

Σ'αυτόν τον όμορφο τόπο πρωτοείδε ο Θεός Ποσειδώνας την πανέμορφη κόρη του Δαναού Αμυμώνη και την ερωτεύτηκε. Από την ένωση τους γεννήθηκε σε κάποια ακτή της Εύβοιας ο Νάυπλιος που όταν μεγάλωσε έφτασε με το καράβι του στο μυχό του Αργολικού κόλπου και ίδρυσε εκεί την αρχαία πόλη της Ναυπλίας, που πήρε το όνομα του.

Η καίρια θέση του για τις θαλάσσιες επικοινωνίες αλλά και η φυσική προστασία από τη θάλασσα που του πρόσφερε ο απότομος βράχος της Ακροναυπλίας θα κάνουν το Ναύπλιο από τη Νεολιθική εποχή ως ιδανικό τόπο κατοίκησης αλλά και ιδανικό τόπο... κατάκτησης, καθώς θα γνωρίσει τη μία πίσω από την άλλη τις εισβολές Αργείων, Αβάρων, Γόθων, Οστρογόθων, Σλάβων και Αλβανών, Βυζαντινών, Φράγκων, Ενετών, Τούρκων... ως το 1822 που οι επαναστατημένοι Έλληνες με διοικητή το Στάικο Σταϊκόπουλο, θα αλώσουν το Παλαμήδι και θα ελευθερώσουν το Ναύπλιο.

Το Ιανουάριο του 1823, το Ναύπλιο θα ορισθεί ως έδρα προσωρινής Κυβέρνησης του μαχόμενου Ελληνικού Έθνους. Εδώ θ'αποβιβαστεί τον Ιανουάριο του 1828 ο πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδας Ιωάννης Καποδίστριας, ο οποίος όμως θα βρει τραγικό θάνατο στις 27 Σεπτεμβρίου του 1831, θύμα δολοφονίας έξω από την εκκλησία του Αγίου Σπυριδώνα. Μετά

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

από δύο χρόνια αβεβαιότητας και αναρχίας, τον Ιανουάριο του 1833 φτάνει στο λιμάνι του Ναυπλίου ο Βασιλιάς Όθωνας με συνοδεία 36 ξένων πλοίων και πολυμελή ακολουθία. Τον επόμενο χρόνο θα μεταφέρει την πρωτεύουσα της Ελλάδας στην πόλη των Αθηνών.

Αρχιτεκτονικά το Ναύπλιο είναι ένα σύμπλεγμα, από κτίρια φράγκικα, ενετικά και τούρκικα, λαϊκά και νεοκλασικά, γεμάτο από στενούς και φαρδιούς

δρόμους, μικρέ και μεγάλες πλατείες, οθωμανικές κρήνες, κανόνια, μνημεία, αγάλματα και όμορφα πάρκα.

Με τις βουκαμβίλιες του να λάμπουν στο πρωινό φως το Ναύπλιο προκαλεί τον επισκέπτη να το εξερευνήσει.. Αυτή είναι η καλύτερη ώρα για μία επίσκεψη στο Αρχαιολογικό Μουσείο με τα πλούσια ευρήματα, το περίφημο Μουσείο του Πελοποννησιακού Λαογραφικού Ιδρύματος, την οχυρωμένη Ακροναυπλία και το επιβλητικό Φρούριο του Παλαμηδιού με το εντυπωσιακό ενετικό κάστρο και τα 999 λαξευμένα σκαλιά.

Κατοικημένος από τους προϊστορικούς χρόνους ο Βράχος της Ακροναυπλίας, προσφέρει θέα κυριολεκτικά πανοραμική! Την παλιά πόλη με τις αμέτρητες κεραμοσκεπές που διακόπονται εδώ κι εκεί από απ'τις

κορφές των υπεραιώνόβιων δένδρων και από τα καμπαναριά των εκκλησιών. Το μοναδικό Μπούρτζι που στέκεται σαν καράβι ακίνητο στη μέση των νερών του ακυμάτιστου λιμανιού. Και τέλος από την άλλη μεριά τη φορτωμένη φραγκοσουκιά που κρέμονται βαριά από τα βράχια η μαγευτική θέα του κόλπου της Αρβανιτιάς που κρύβεται κάτω από τον επιβλητικό όγκο του Παλαμηδιού, ο οποίος θα'ναι και ο επόμενος σταθμός της περιήγησης..

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Δύο είναι οι τρόποι για να επισκεφτεί κανείς το Κάστρο. Αρχικά υπάρχουν τα 999 σκαλοπάτια που οδηγούν στο Παλαμήδι. Οι περισσότεροι επισκέπτες όμως προτιμούν να ανέβουν στο κάστρο από τον ασφαλτοστρωμένο δρόμο που οδηγεί σε μία από τις εισόδους. Πάντως όποιος αποφασίσει να ανέβει τα 999 σκαλιά σίγουρα ανταμείβεται από την άπλετη θέα σ'όλο τον αργολικό κάμπο...

Από τη βάση του Παλαμηδιού με το πάρκο του Σταϊκόπουλου, την Πύλη της Ξηράς, το σπίτι του αντιβασιλέα Άρμανσπεργκ, το Δικαστικό Μέγαρο, το άγαλμα του Καποδίστρια και την πλατεία των Τριών Ναυάρχων με το πρώτο εν Ελλάδα Φαρμακείο, το πρώτο Γυμνάσιο (σήμερα Δημαρχείο), τη Σχολή Ευελπίδων και το άγαλμα του Όθωνα μέχρι την πλατεία Συντάγματος, με το σπίτι του Κολοκοτρώνη, το παλιό Βουλευτικό, το Τζαμί, τις Φυλακές του Λεονάρδου και το στεγασμένο σε παλιά ενετική αποθήκη Αρχαιολογικό Μουσείο, το σπίτι του Άγγελου Τερζάκη, ο επισκέπτης ταξιδεύει σε ένα μοναδικό για την Ελλάδα χώρο ιστορικής μνήμης.

Τα πολλά μαγαζιά της παλιάς πόλης με είδη τέχνης και δώρων, παλαιά αντικείμενα, κοσμήματα, μουσικά όργανα, φιγούρες του Καραγκιόζη, παραδοσιακά γλυκά κ.α. ομολογουμένως υψηλής αισθητικής και ποιότητας θα σας οδηγήσουν στο λιμάνι με τις ονομαστές ψαροταβέρνες αλλά και στα καφενεία και στα μπαράκια που είναι απέναντι από το φωτισμένο Μπούρτζι.

Εδώ, στην προκουμαία θα συναντήσετε οικογένειες που κάνουν το βραδινό τους περίπατο, νεανικές παρέες, ζευγάρια ερωτευμένων, καλλιτέχνες που αναζητούν έμπνευση...

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Με τα νυχτολούλουδα, που δημιουργούν ατμόσφαιρα ερωτική και ανεπανάληπτη το Ναύπλιο παραδίνεται στη νυχτερινή διασκέδαση μέχρι πρωίας.

8.6.1 Γύρω από το Ναύπλιο.

Με αφετηρία το Ναύπλιο ο ταξιδιώτης μπορεί να επισκεφτεί το σημαντικότερο μοναστήρι της Αγίας Μονής στην Άρια, αφιερωμένο στη Ζωοδόχο Πηγή που χτίστηκε το 1143 μ.Χ. Για μπάνιο μπορεί να πάει στην όμορφη αμμουδερή παραλία της Καραθώνας.

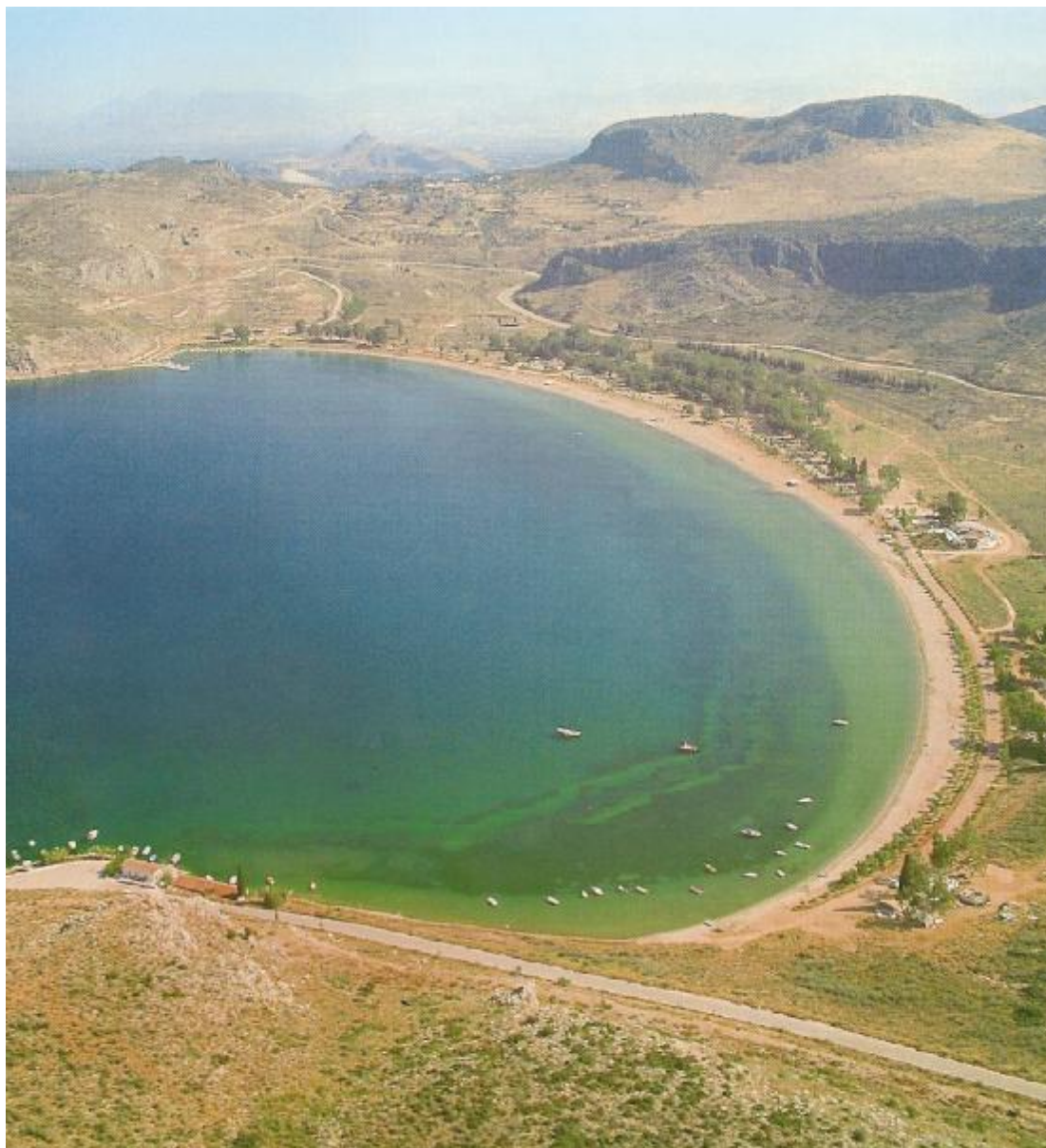
Σε απόσταση 30 περίπου χιλιομέτρων

βρίσκεται το χωριό Αραχναίο, με 1100 μόνιμους κατοίκους στους πρόποδες του ομώνυμου βουνού. Οι κάτοικοι ασχολούνται με την κτηνοτροφία και την καλλιέργεια καπνού. Εκεί υπάρχει το Βυζαντινό Μοναστήρι της Κοιμήσεως της Θεοτόκου γνωστό ως «Μονή Ταλαντίου» ή «Παναγία του Χελιού». Υπάρχουν δύο κτίσματα: το παλιότερο του 14^{ου} αιώνα και το νεότερο του 16^{ου} αιώνα.

Τέλος, έξω από το Ναύπλιο υπάρχουν τα γραφικά χωριά Άγιος Ανδριανός, Νέο Ροεινό, Προφήτης Ηλίας, Άρεια, Πυργιώτικα, Αρκαδικό, Άγιος Δημήτριος, Γιαννουλείκα με διάφορα ταβερνάκια για δοκιμή παραδοσιακών μεζέδων.

ΠΑΡΑΛΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΑΘΩΝΑΣ

8.7 ΑΣΙΝΗ.

«Χρώματα της γης και της θάλασσας».

Ο βασιλιάς της Ασίνης.

«...παντού μαζί μας παντού μαζί μας

Κάτω από ένα όνομα:

Ασίνην τε... Ασίνην τε...»

Γ.Σεφέρη

Συλλογή: Ημερολόγιο Καταστρώματος

Πολύ παλιά υπήρχε ένα τρανό βασίλειο στην περιοχή της Ασίνης. Οι Ασιναίοι με τον πανίσχυρο βασιλιά της Ασίνης, έλαβαν μέρος στον Τρωικό πόλεμο. Το 1104 π.Χ. οι Δωριείς κατέκτησαν την Αρχαία Ασίνη, ενσωματώθηκαν με τους ντόπιους και δημιούργησαν ένα βασίλειο ισχυρό και πλούσιο, το οποίο οι Αργείοι κατά τον Α΄ Μεσσηνιακό Πόλεμο, κατέστρεψαν ολοκληρωτικά το 740 π.Χ. Ο ιστορικός Πausanias βρήκε την Αρχαία Ασίνη εντελώς ερειπωμένη, με μοναδικό σημάδι της ύπαρξής της τα ερείπια του παλατιού που σώζονται μέχρι σήμερα.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Οι ανασκαφές στην Ακρόπολη της Αρχαίας Ασίνης στο Καστράκι και στη νεκρόπολη στην Μπαρμπούνα, άρχισαν την Άνοιξη του 1922 και

τελείωσαν το 1930, από τους Σουηδούς αρχαιολόγους Axel Persson και Otto Frodin και τη συνεχή επίβλεψη του διαδόχου του θρόνου Γουσταύου. Ερευνήθηκαν τα τείχη, ο εσωτερικός χώρος της Ακρόπολης όπου ανακαλυφθήκαν θεμέλια κτιρίων και αγγεία διαφόρων εποχών. Μεταξύ των άλλων στο Καστράκι βρέθηκε ένα πήλινο προσωπίο που

αποδόθηκε στο βασιλιά της Ασίνης, το οποίο και βρίσκεται στο Μουσείο του Ναυπλίου.

Ο νεοσύστατος δήμος Ασίνης βρίσκεται ΝΔ του Νομού Αργολίδας και βρέχεται από τον Αργολικό Κόλπο. Τα πέντε μεγάλα χωριά που τον απαρτίζουν είναι η Ασίνη, το Τολό, το Δρέπανο, τα Ίρια και τα Καρναζέικα με τους οικισμούς της Κάντιας, του Βιβαριού, της Καλλιθέας, της Αγίας Παρασκευής,

Καναπίτσας και

Το
σημερινό
ατελείωτο
μανταρινιών

του Αγίου Αντωνίου, της του Σταυροποδίου.

Δρέπανο που είναι η έδρα του Δήμου Ασίνης, συνδυάζει το βαθύ πράσινο των με το γλυκό γαλάζιο της

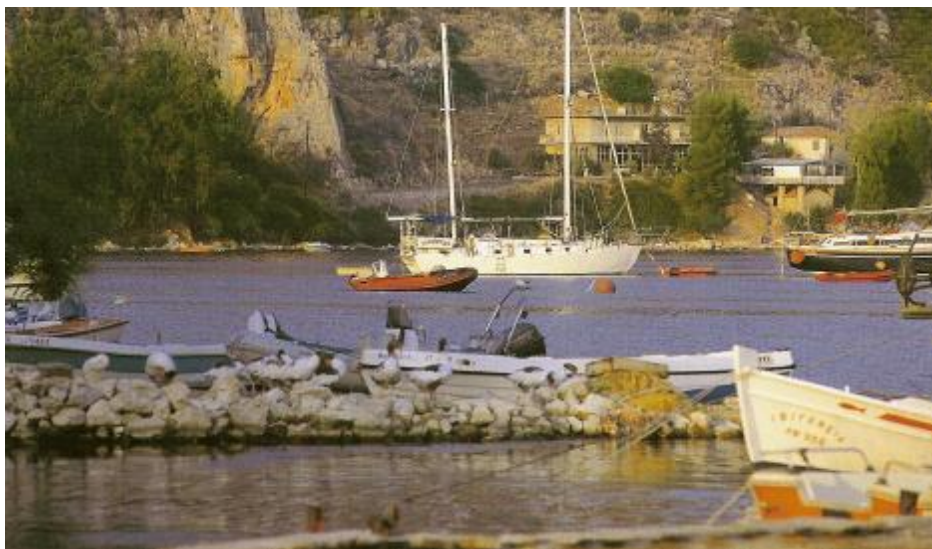
θάλασσας στην παραλία της Πλάκας. Διαθέτει ξενοδοχειακές μονάδες δίπλα στη θάλασσα, οργανωμένα campings και πολλά ενοικιαζόμενα δωμάτια. Περίφημες είναι οι παραδοσιακές ταβέρνες στην πλατεία του χωριού.

Η Ασίνη παραδοσιακό Μεγαλοχώρι, χτισμένο στους πρόποδες ενός βουνού, που έχει σχήμα αυγού και πάνω το εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία. Τη νύχτα φωτισμένο δίνει μία αίσθηση μοναδική. Εδώ υπάρχει και η εκκλησία του Αγίου Δημητρίου με το παμπάλαιο καμπαναριό το οποίο είναι διατηρητέο, η

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Βυζαντινή εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος του 14^{ου} αι. καθώς επίσης τον Πύργο του Μπέη και τη Βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Γεωργίου.

Το Βιβάρι είναι ένα γραφικό ψαροχώρι με φημισμένες ψαροταβέρνες.

Διαθέτει ενοικιαζόμενα δωμάτια και camping. Το τοπίο είναι γαλήνιο και ανεπανάληπτο. Κοιτάζοντας από τη στεριά την είσοδο του λιμανιού, αριστερά και δίπλα απ'το φάρο βλέπεις το κατάλευκο γραφικό ξωκλήσι του Αγίου Νικολάου, που είναι ο προστάτης των ναυτικών. Απέναντι είναι το βενετσιάνικο κάστρο που χτίστηκε από τους Ενετούς το 1714, αδιάψευστο σημάδι της σημασίας που είχε η περιοχή την περίοδο της κυριαρχίας τους.

Φεύγοντας από το Βιβάρι και πηγαίνοντας προς Κάντια διανύουμε μία υπέροχη διαδρομή. Η Κάντια είναι ο επόμενος σταθμός. Η παραλία χωρίζεται από το μεσόγειο χωριό με το δρόμο. Μέσα στο χωριό βρίσκεται αρχοντική κατοικία-πύργος τουρκικός του Αγά της περιοχής που μπορεί να ήταν και Ενετικός. Πάνω στο λόφο της Αγίας – Ελεούσας βρισκόταν η ακρόπολη της Κάντιας (μυκηναϊκής εποχής).

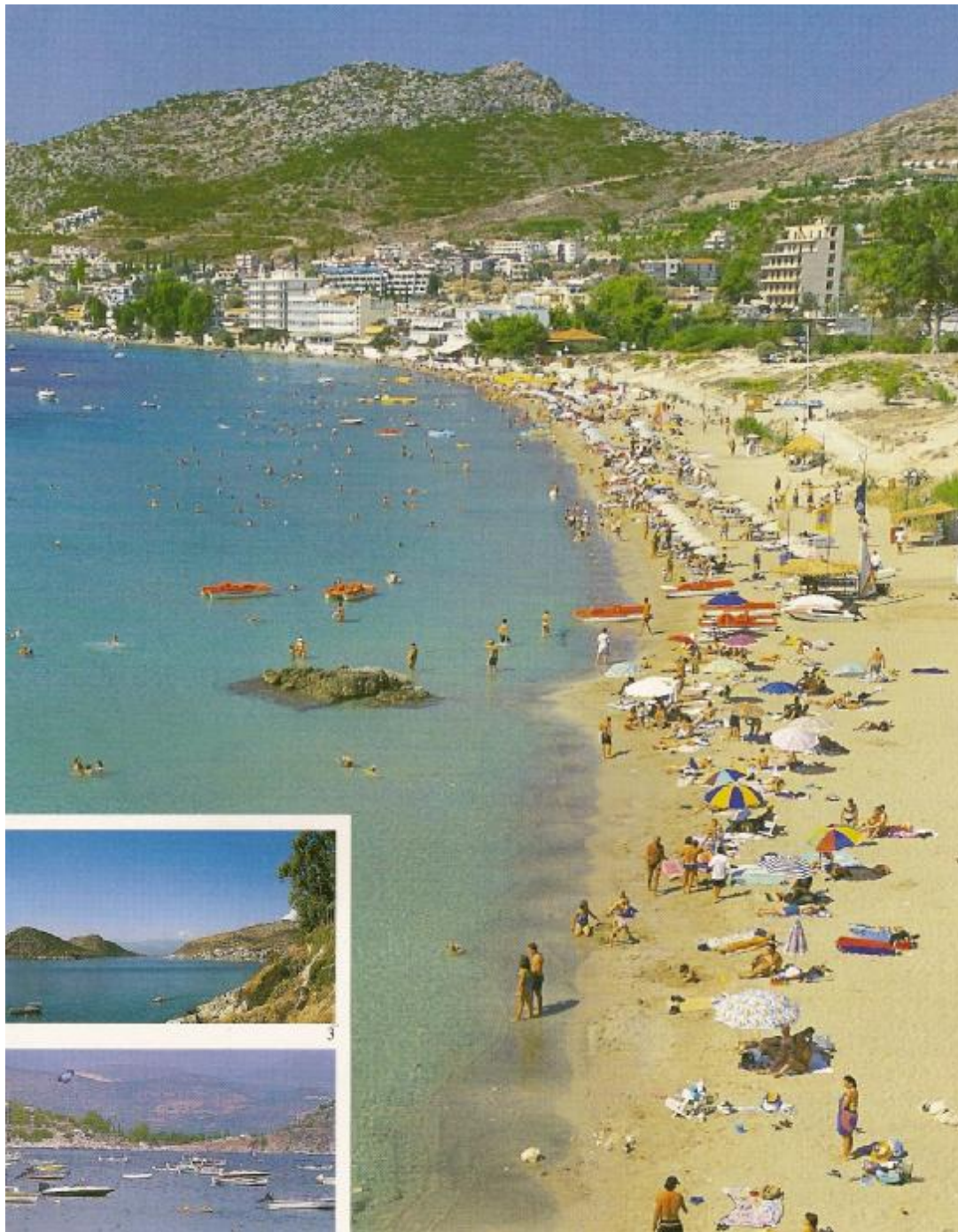
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Μετά το πράσινο του κάμπου της Ασίνης και του Δρεπάνου, ένα άλλο πράσινο γεμίζει τα μάτια μας. Είναι το πράσινο της αγκινάρας του κάμπου των Ιρίων, που αρχίζει από την Κάντια και τελειώνει στη Γωνιά και τα Καρναζέϊκα.

Μετά τη σκάλα των Ιρίων αριστερά συναντάμε ένα φρουκτώριο του 7^{ου} αι. και στη συνέχεια πάντα αριστερά, μία πολύ όμορφη Βυζαντινή εκκλησία του 14^{ου} αι., τον Άγιο Νικόλαο.

Η μαγεία και η ομορφιά, το ανεπανάληπτο τοπίο και η συγκίνηση προκαλούν και γεμίζουν την ψυχή του επισκέπτη του Δήμου Ασίνης. Δεν είναι τυχαίο άλλωστε ότι ο τόπος αυτός αποτέλεσε έμπνευση ποιητών και λογοτεχνών, όπως ο Σεφέρης, ο Καρούζος, ο Φίλης και ο Λιαλιάτσης.

8.8 ΤΟΛΟ.

«...τα σκιερά λεμονοδάση και οι πορτοκαλεώνες της περιοχής του πορτ Τουλόν, ενός μικρού λιμανιού τέσσερα ελληνικά μίλια από το Ναύπλιο, είναι ο συνηθισμένος περίπατος των χριστιανών...»

Φραγκίσκος Κάρολος Πουκεβίλ

«Ταξίδι στην Ελλάδα».

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Φεύγοντας από την Ασίνη φτάνουμε στο πασίγνωστο τουριστικό θέρετρο το Τολό. Η ιστορία του έρχεται από τους παλιούς χρόνους και γίνεται γνωστό κατά την ενετική περίοδο με το όνομα PORTO DI ROGDI και PORT AULON. Τον όρμο του επέλεξε ο Μοροζίνης για να αποβιβάσει με το στόλο του το στρατό του για την κατάκτηση του Ναυπλίου. Με Β.Δ. επί Όθωνος το 1834 το Τολό παραχωρείτε σε οικογένειες προσφύγων πολεμιστών από την Κρήτη. Οι κάτοικοί του ακολουθώντας την παραδοσιακή ελληνική φιλοξενία είναι φιλικοί εργατικοί και φιλόξενοι. Η φυσική ομορφιά του Κόλπου και η ηρεμία που γεμίζει τον επισκέπτη το μαγευτικό τοπίο θα μετατρέψουν το κάποτε γραφικό ψαροχώρι σε ένα υπερ-σύγχρονο τουριστικό θέρετρο με όλες τις σύγχρονες ανέσεις που μπορούν να προσφερθούν από τα ξενοδοχεία – ενοικιαζόμενα δωμάτια- διαμερίσματα – campings συνολικής δυναμικότητας περίπου 7000 κλινών.

Χτισμένο σχεδόν πάνω στην παραλία το Τολό με τις παραδοσιακές ψαροταβέρνες και τα εστιατόρια, τα μπαράκια, τα clubs με ελληνική και ξένη μουσική, δημιουργούν ένα κοσμοπολίτικο περιβάλλον για όλες τις ηλικίες και τα όλα τα γούστα.

Η μοναδική θάλασσα προσφέρεται τόσο για οικογενειακές διακοπές, όσο και για νεανικό ξεφάντωμα, αφού εδώ θα βρει κανείς μία από τις πιο καλά οργανωμένες για θαλάσσια σπορ αμμουδερές παράλιες. Για τους ρομαντικούς μία βόλτα στα όμορφα μονοπάτια, προσφέρει την επαφή με τη φύση. Ανεπανάληπτα είναι τα χρώματα και η πανοραμική θέα όλου του κόλπου και του κάμπου με τις μανταρινιές. Ο επισκέπτης δεν πρέπει να παραλείψει να επισκεφθεί τα γραφικά νησάκια Ρόμβη- Δασκαλειό- Κορωνήσι για ένα μπάνιο στις μικρές απομονωμένες παραλίες. Βάρκες, θαλάσσια ποδήλατα, κανώ σας δίνουν τη δυνατότητα για μία άνετη πρόσβαση. Στο Τολό διεξάγονται διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως το καρναβάλι τις Αποκριες, αλλά και την περίοδο της πανσέληνου του Αυγούστου, ή το Λαϊκό Πανηγύρι του ΨΑΡΑ και της ΤΡΑΤΑΣ τέλος Σεπτεμβρίου.

8.9 ΚΡΑΝΙΔΙ

Σκαρφαλωμένη στους βραχώδεις λόφους και στεφανωμένη με το ειδυλλιακό καταπράσινο πευκοδάσος της Αγ. Άννας η πολιτεία του Κρανιδίου επιβλέπει από ψηλά ολόκληρη τη χερσόνησο της Ερμιονίδας. Σε χαρισματική θέση, στη μέση των πεδινών της χερσονήσου, το σημερινό Κρανίδι – πρωτεύουσα της Ερμιονίδας – είναι χτισμένο στα όρια της αρχαίας πολιτείας του Μάσητος, που περιελάμβανε επίσης, την περιοχή της σημερινής Κοιλιάδας καθώς και τμήμα της κοντινής κοινότητας των Φούρνων. Το Κρανίδι εμφανίζεται με το σημερινό του όνομα, μόλις στις αρχές του 16^{ου} αι. αλλά κατοικείται ήδη από το 13^ο αι. όταν ο αυτοκράτορας του Βυζαντίου Ανδρόνικος Β' παραχώρησε την περιοχή στο Θεόδωρο Νομικόπουλο.

Το όνομά του πιθανότατα οφείλεται σε παραφθορά της λέξης Κορωνίδα, από το όνομα του μικρού νησιού της Κοιλιάδας.

Με τους κατοίκους του να ασχολούνται με τη γεωργία και την κτηνοτροφία αλλά και με τη ναυτιλία και το εμπόριο, το Κρανίδι αρχίζει να

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

αναπτύσσεται γύρω από το εκκλησάκι του Αγ. Ιωάννη του Προδρόμου, σημερινή Μητρόπολη του Κρανιδίου, φτάνοντας σε μεγάλη οικονομική ακμή που θα του επιτρέψει να πρωτοστατήσει στην εθνική προσπάθεια για ανεξαρτησία, διαθέτοντας στον Αγώνα μέρος του στόλου του, υλικούς πόρους αλλά και έμπυχο υλικό. Εδώ γεννήθηκε ο περίφημος ιερομόναχος και αγωνιστής του '21 Παπαρσένης Κρέστας, που επικεφαλής του τάγματος των Κρανιδιωτών συμμετείχε στην άλωση του Παλαμηδίου. Κατά την περίοδο του εμφυλίου πολέμου το 1823 το Κρανίδι θα γίνει έδρα του Εκτελεστικού Σώματος για λίγους μήνες. Μετά την Επανάσταση και μέχρι τις αρχές του 20^{ου} αι., το Κρανίδι αριθμούσε μεγάλο εμπορικό στόλο. Η αδυναμία όμως των Κρανιδιωτών να ανταποκριθούν στις προκλήσεις των καιρών και να αντικαταστήσουν τα σκάφη τους με ατμοκίνητα, οδήγησε τις σχετικές με τη ναυτιλία και το θαλάσσιο εμπόριο δραστηριότητες, σε μαρασμό. Αδιάψευστος μάρτυρας της οικονομικής ακμής του Κρανιδίου, ο παραδοσιακός και χαρακτηρισμένος διατηρητέος οικισμός του, με τα πανέμορφα αρχοντικά του, να θυμίζουν- όχι τυχαία – τα αντίστοιχα των Σπετσών και της Ύδρας.

Οι μυρωδάτες αυλές, με τις ασβεστωμένες μάντρες, οι στέρνες και τα λιακωτά, οι καμάρες και τα παλιά μπαλκόνια, τα αξεπέραστης τέχνης και αισθητικής αξίας ζωγραφισμένα ταβάνια, δημιουργούν αίσθηση μοναδική. Τα χαρακτηριστικά για τη τοπική αρχιτεκτονική κτίρια του Δημαρχείου, και της Βιβλιοθήκης, οι πέντε μεγάλες εκκλησίες του 19^{ου} αι. με σημαντικότερη τη μητρόπολη του Αγ. Ιωάννη, το μοναδικό καλοδιατηρημένο καλντερίμι, στο πηγάδι του Πύργου, οι τρεις πλήρως ανακαινισμένοι ανεμόμυλοι, τα παραδοσιακά λιοτρίβια με τις μεγάλες πέτρες, ταξιδεύουν τον επισκέπτη σε καιρούς αλλοτινούς και είναι αδιάψευστοι μάρτυρες του υψηλού αισθητικού και πολιτισμικού επιπέδου των κατοίκων. Διάσπαρτα είναι τα γραφικά ξωκλήσια που αγκαλιάζουν το Κρανίδι. Το ησυχαστήριο στο λόφο της Αγ. Άννας με το υπέροχο πράσινο και την πανοραμική θέα, καθώς και του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου στο Αρτίκι και του προφήτη Ελισαίου στον περιφερειακό δρόμο. Το πιο σημαντικό ξωκλήσι της Αγίας Τριάδας στην περιοχή της Πικροδάφνης, χτίστηκε το 1244 από τον «άρχοντα» Μιχαήλ Μουρμούρα, τοποτηρητή των Φράγκων στην περιοχή. Η εκκλησία είναι

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

σταυρόσημη με σαμαρωτή στέγη και σ'αυτή σώζονται αξιόλογες τοιχογραφίες.

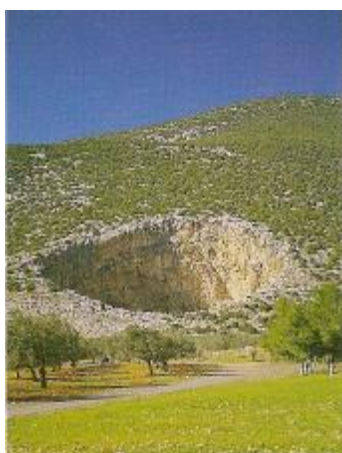
8.9.1 Γύρω από το Κρανίδι.

Δίδυμα, Φούρνοι, Κοιλιάδα

Με τόπο διαμονής το Κρανίδι, ο ταξιδιώτης θα έχει την ευκαιρία να επισκεφθεί, μνημεία μοναδικά αλλά και να απολαύσει την καταγάλανη θάλασσα και το ζεστό ήλιο της Ερμιονίδας.

Απαραίτητοι σταθμοί στην περιήγησή του, η χτισμένη πάνω σε απόκρημνο βράχο μοναδική βυζαντινή Μονή του Αυγού που βρίσκεται πίσω από το όρος Δίδυμο και πάνω από τον οικισμό Πελεή. Χτίστηκε τον 11^ο αι. και έκλεισε το 1883 με τα αντιακκλησιαστικά μέτρα του Όθωνα. Στο χωριό των Διδύμων υπάρχουν η Μικρή και η Μεγάλη Σπηλιά (Μικρή και Μεγάλη Δολίνα). Στη μικρή Σπηλιά υπάρχουν δύο ξωκλήσια, του Αγίου Γεωργίου με τοιχογραφίες του 13^{ου} αι. και της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος (Αγια-Σωτήρα).

Στο κέντρο του χωριού δεσπόζει ο Ναός του Αγίου Νικολάου, χτισμένος πάνω στα ερείπια αρχαίου ναού του Ποσειδώνα. Πολύ κοντά βρίσκεται το Σαλάντι όπου ο ταξιδιώτης μπορεί να κολυμπήσει στα πεντακάθαρα νερά του και να φάει φρέσκο ψάρι. Λίγο πιο κάτω από τα Δίδυμα θα σας υποδεχθεί το πανέμορφο, πεντακάθαρο και γραφικό χωριό των Φούρνων, με τις περιποιημένες αυλές και τους ολάνθιστους κήπους. Από εκεί μπορούμε να επισκεφθούμε τα Παπούλια με το ξωκλήσι των Αγίων Αναργύρων και αφού ξαποστάσουμε και δροσιστούμε από το τρεχούμενο νερό, μπορούμε να συνεχίσουμε τη βόλτα μας στο φαράγγι Καταφύκι. Εκεί θα δούμε και μία

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

σπηλιά για την οποία λέγεται ότι ήταν η είσοδος του Άδη (Ευρυπίδη Ηρακλής Μαινόμενος) από όπου ο Ηρακλής πήρε τον Κέρβερο.

Ακόμα από τους Φούρνους δεν πρέπει να παραλείψουμε να επισκεφθούμε την παραλία Λάζες και το ειδυλλιακό ξεκλήσι του Αη-Γιάννη του Λαμπαγιανά, για να θαυμάσουμε ένα πανέμορφο ηλιοβασίλεμα.

Επόμενος σταθμός η Κοιλάδα, το πασίγνωστο ψαροχώρι της περιοχής με τα ολόφρεσκα ψάρια και τους θαλασσινούς μεζέδες. Διάσημοι σε όλη την Ελλάδα είναι και οι δύο παραδοσιακοί ταρσανάδες (ναυπηγεία) ξύλινων σκαφών αλιείας. Απέναντι ακριβώς από την Κοιλάδα βρίσκεται το σπήλαιο

Φράγγχι, που είναι παγκόσμια γνωστό για τα αξιόλογα προϊστορικά ευρήματα του (8000 π.Χ.). Σ' αυτό έκανε ανασκαφές η αμερικανική αρχαιολογική Σχολή του Πανεπιστημίου της Ιντιάνα και έχει

βρεθεί ο αρχαιότερος πλήρης ανθρώπινος σκελετός, καθώς επίσης και πλήθος στοιχείων για τον τρόπο ζωής του προϊστορικού ανθρώπου. Τα ευρήματα, που είναι πάρα πολλά, φυλάγονται στο Μουσείο του Ναυπλίου και μικρό μέρος τους εκτίθονται στο κοινό. Το σημαντικό αυτό σπήλαιο, πρόκειται σύντομα με ενέργειες του ΥΠΠΟ, να γίνει επισκέψιμο από τους ενδιαφερόμενους.

Δυτικά του Κρασιδίου και πολύ κοντά στην Κοιλάδα βρίσκονται οι παραλίες, Λεπίτσα, Δορούθη, Βροχίτσα, Λάκες και Θυβί με καταγάλανες θάλασσες και μικρούς κολπίσκους.

8.10 ΠΟΡΤΟΧΕΛΙ

Απέναντι από τα Ερείπια των αλιέων, βρίσκεται το σημερινό Πορτοχέλι. Προάστιο της Ερμιόνης οι αρχαίοι Αλιείς, όφειλαν το όνομά τους στην κύρια δραστηριότητα των κατοίκων τους, που ήταν αλιείς πορφύρας και τεχνίτες στην επεξεργασία της. Στο πέρασμα του χρόνου, το Αλιείς έγινε Χαλιείς, Χέλι και τελικά Πόρτο-χέλι καθώς η πόλη ήταν και είναι χτισμένη σε φυσικό λιμάνι.

Τα ερείπια της αρχαίας πόλης σώζονται ακόμη και σήμερα τόσο στην ξηρά με την Ακρόπολη των Αλιέων, όσο και στον πυθμένα της θάλασσας με τα τείχη του αρχαίου λιμανιού και το Ναό του Απόλλωνα. Στη μέση ενός τοπίου αξεπέραστου φυσικού κάλλους, το Πορτοχέλι, είναι σήμερα ένας τόπος μαγευτικός.

Αυτό ακριβώς το μοναδικό τοπίο, σε συνδυασμό με το υπέροχο κλίμα και την ανοιχτή αλλά ήρεμη θάλασσα, οδήγησαν εδώ ένα πλήθος επώνυμων, όπως μεγαλοβιομηχάνους, εφοπλιστές και καλλιτέχνες που επέλεξαν το Πορτοχέλι, ως τόπο μόνιμης ή παραθεριστικής κατοικίας τους.

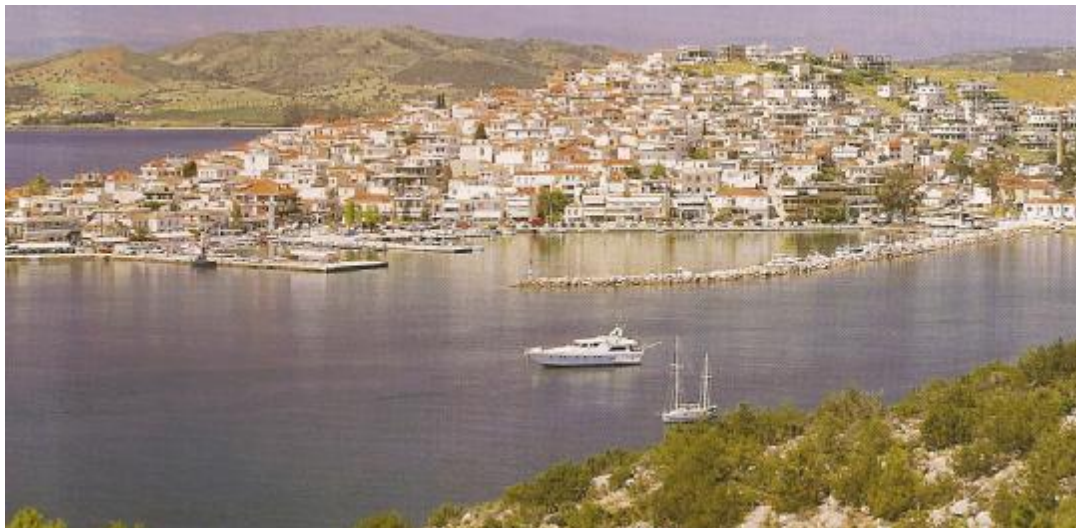

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Τόπος με ιδιαίτερα ανεπτυγμένη υποδομή, το Πορτοχέλι προσφέρεται για τουρισμό υψηλών απαιτήσεων γιατί εδώ, ο επισκέπτης θα βρει ότι θέλει: πολυτελείς ξενοδοχειακές μονάδες ιδανικές για θαλάσσια σπορ παραλίες, πολυτελή εστιατόρια, γραφικά ταβερνάκια, μοναδικά μεζεδοπωλεία, όμορφα καφέ, μπαρ και νυχτερινά club.

Από εδώ τέλος, ο ταξιδιώτης μπορεί να εξερευνήσει ένα πλήθος από μοναχικούς κολπίσκους και υπέροχες παραλίες: Βεβρερόντα, Κορακιά, Χηνίτσα, Κόστα, Κοστούλα, Λιμανάκια, Άγιος Αιμηλιανός, Κουνούπι, Τζέμη, Πετροθάλασσα...

Από το Πορτοχέλι ο επισκέπτης μπορεί να κάνει εκδρομή στις Σπέτσες, στην Ύδρα, στη Μονεμβασιά και σε άλλες παραλίες της ανατολικής Πελοποννήσου.

8.11 ΕΡΜΙΟΝΗ

**«... Οι δ'Αργος τ'είχον Τιρυνθά τε τειχιοεσσαν,
Ερμιονην Ασίνη Τε βαθύν κατά κόλπον έχουσας...»**

Ομήρου Ηλιάδα

«Ερμιόνη ουκ έστι εκ των ασήμων πόλεων»

Στράβων

Η περιοχή της Ερμιόνης κατοικείται τουλάχιστον από το 3000 π.Χ. και ήδη από τη Μυκηναϊκή εποχή υπήρξε ένα σημαντικό εμπορικό κέντρο. Αναφέρεται για πρώτη φορά στον Όμηρο (Ιλιάδα, Β', 560) ως μία από τις πόλεις που έλαβαν μέρος στον Τρωϊκό Πόλεμο. Γνώρισε μεγάλη ακμή από τον 5^ο αι. π.Χ. και εξακολουθούσε να είναι μία σημαντική πόλη, ακόμα και τον 1^ο αι. π.Χ. (Ρωμαϊκή Περίοδος), όπως φαίνεται και από το σχόλιο του γεωγράφου Στράβωνα. Το 480 π.Χ. έστειλε 3 τριείρεις στη Ναυμαχία της Σαλαμίνας και το 479 π.Χ. 500 άντρες πολέμησαν στις Πλαταιές (Ηρόδοτος 8.42 και 72 9.28.5).

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

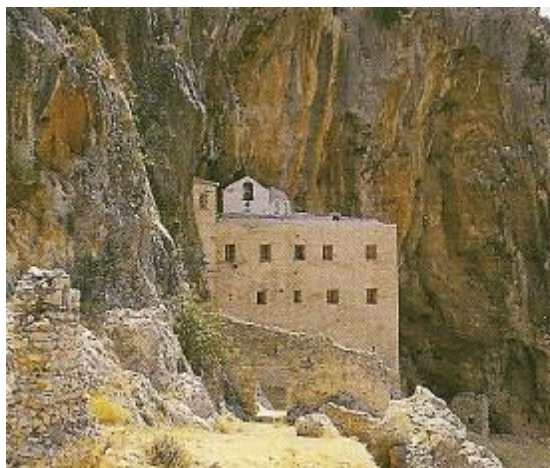
Κατοικείται σχεδόν χωρίς διακοπή από τότε, χτισμένη και ξαναχτισμένη στο ίδιο μέρος, όπως μαρτυρούν τα διάσπαρτα αρχαία κομμάτια ενσωματωμένα στα σπίτια και τους ναούς της. Χτισμένη στην πλαγιά του αρχαίου λόφου Πρωνός κατεβαίνει ομαλά προς τη θάλασσα που την αγκαλιάζει από δύο πλευρές σχηματίζοντας στο βοριά το Λιμάνι και στο νοτιά τα Μαντράκια. Ο επισκέπτης αφού απολαύσει το ούζο με χταπόδι σ'όποιο από τα δύο προτιμά, μπορεί να ξεκινήσει τη γνωριμία της κάνοντας το γύρο του Μπιστιού.

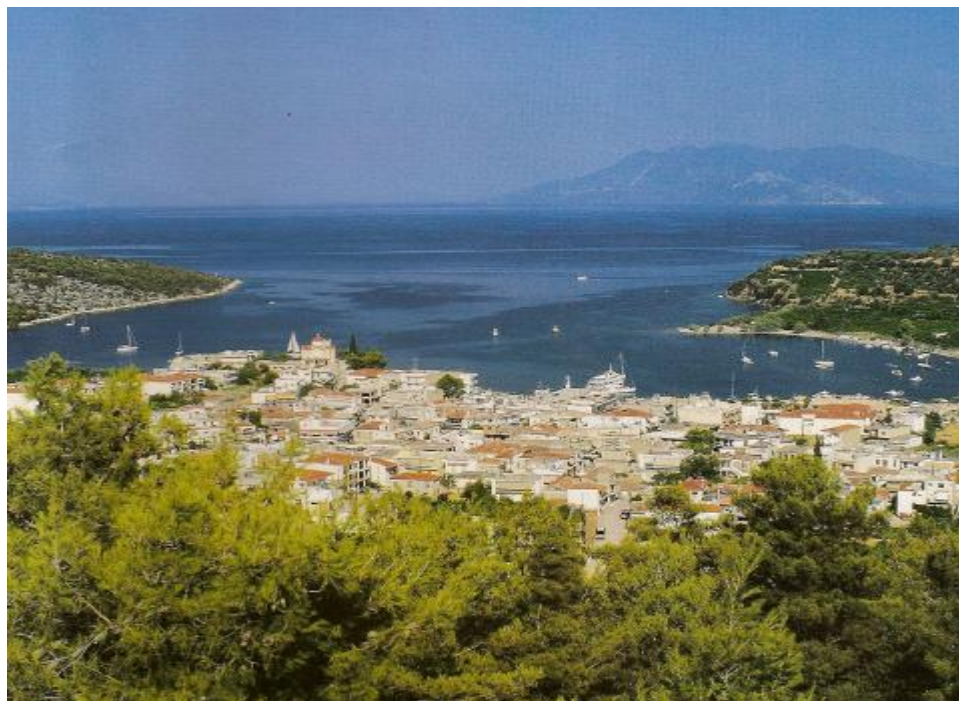
Το Μπίστι είναι μία μικρή πευκόφυτη χερσόνησος στην άκρη της πόλης και συγχρόνως ένας υπαίθριος αρχαιολογικός χώρος. Το καλοκαίρι απολαυστικό το κολύμπι στις ακτές του με τα πεντακάθαρα νερά. Όλες όμως τις ώρες και τις εποχές ένας περίπατος δείχνει, εκτός από τον ανακαινισμένο κατάλευκο ανεμόμυλο, ερείπια από το παλιό κάστρο της πόλης, θεμέλια από αρχαίους ναούς, θραύσματα από όστρακα πορφύρας που στην κατεργασία της οφείλεται η οικονομική ακμή της Ερμιόνης. Σε κάθε ιστορική στιγμή άλλωστε έκανε αισθητή την παρουσία της. Ο Πausανίας που την επισκέφθηκε τον 2^ο αι. π.Χ. θαύμασε τους ναούς, τους αγώνες και τις γιορτές τους. Ο επισκέπτης θα γνωρίσει τη σύγχρονη, αν ανηφορίσει ως το μητροπολιτικό ναό των Ταξιαρχών χτισμένο από το 2^ο αι., στη θέση αρχαίου ναού της Χθονίας Δήμητρας. Οι αρχαίοι δρόμοι είναι εμφανείς σαν περίβολο. Δίπλα ακριβώς, αναπαλαιωμένο ένα χαρακτηριστικό Ερμιονίτικο σπίτι, στο οποίο το 1827 άρχισε η 3^η Εθνοσυνέλευση, στεγάζει το Ιστορικό και Λαογραφικό Μουσείο της πόλης. Στον κήπο μπροστά του οι προτομές των αδελφών Μήτσα που μαζί με άλλους Ερμιονείς αγωνίστηκαν το 1821 για την ελευθερία μας. Πολύ κοντά βρίσκεται και το παλιό σχολείο από την εποχή του Καποδίστρια χτισμένο και αυτό πάνω σε αρχαίο τείχος. Σήμερα χρησιμοποιείται ως αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων. Όποιος ανέβει ακόμα ψηλότερα κι από τα τελευταία σπίτια στην κορυφή του Πρωνός, που τη στολίζει το γραφικό σε νησιώτικο ρυθμό εκκλησάκι της Αγίας Ερμιόνης, θα απολαύσει μία υπέροχη θέα. Ο ορίζοντας ανατολικά φτάνει ως το Δοκό και την Ύδρα κι ακόμα πιο μακριά. Άλλωστε από την Ερμιόνη γίνεται το ξεκίνημα για τα νησιά αυτά καθώς και για τις Σπέτσες. Το μάτι από εκεί ψηλά αντικρίζει και τον κάμπο,

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

γνωστό για τα εκλεκτά του προϊόντα, ρόδια ερμιονίτικα, εσπεριδοειδή και κυρίως το φημισμένο λάδι. Γύρω από την Ερμιόνη υπάρχουν οι αμμουδερές παραλίες, Κουβέρτα, Μπουρλότο, Πετροθάλασσα και σε όλες σύγχρονα πολυτελή ξενοδοχειακά συγκροτήματα. Ο επισκέπτης δεν πρέπει να παραλείψει να προσκυνήσει στη βυζαντινή γυναικεία Μονή των Αγίων Αναργύρων με τις ωραίες τοιχογραφίες και το ιαματικό νερό στην αυλή της. Επιστροφή στην Ερμιόνη για βραδινό φαγητό, φρέσκο ψάρι, νυχτερινή ζωή και διαμονή στα ξενοδοχεία της. Όσοι όμως έχουν αδυναμία στο καλό κρασί ας επισκεφθούν το Ηλιόκαστρο, που η αρχαία του ονομασία «Ειλεοί» σχετίζεται με αυτό το γλυκόπιοτο κρασί. Ο ανηφορικός αλλά άνετος δρόμος που σας προσφέρει μία πανοραμική θέα των δαντελωτών ακτών οδηγεί στο μικρό παραδοσιακό χωριό και τις ταβέρνες του.

Επίσης μία βόλτα στις ανατολικότερες παραλίες της Ερμιονίδας δεν πρέπει να παραλειφθεί. Έτσι φτάνουμε ως τη Δάρδιζα και το Θερμήσι, μικρό χωριό πνιγμένο στα περιβόλια που μοσχοβολούν την άνοιξη. Δίπλα του μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες και από πάνω του επιβάλλεται με τη μεγαλοπρέπειά του το ενετικό κάστρο που προκαλεί τον ταξιδιώτη να το εξερευνήσει.

8.12 ΑΡΧΑΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ

**«... και η αργή πομπή ξαναβάζει εμπρός
μεσ' απ' τα 'αμπέλια,**

**τις ελιές, τα κυπαρίσσια και τις χαρουπιές... με τα
βουνά της Πελοποννήσου στον ορίζοντα και, πιο κοντά,
ακριβώς πάνω από την Επίδαυρο, το όρος Αραχναίον...
όταν είπα στον οδηγό το όνομα του βουνού και κρατώντας
με το ένα χέρι του στο τιμόνι άπλωσε το άλλο και μου
έδειξε αυτό το φαλακρό βουνό λεγοντάς μου: Αραχναίον,
ήταν σαν ο ίδιος ο Αισχύλος, αυτοπροσώπως, να μας
οδηγούσε στην Επίδαυρο...»**

Jaques Lacarriere

«Το ελληνικό καλοκαίρι»

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Απόπου κι αν προσεγγίσει κανείς την περιοχή της Επιδαύρου, είτε από Βορρά με τη μαγευτική παραθαλάσσια διαδρομή από την Κόρινθο, είτε από το Ναύπλιο μέσω του Λυγουριού, δεν μπορεί παρά να θαυμάσει τη χαρισματική φυσική καλλονή που τράβηξε σε αυτό εδώ τον τόπο Θεούς και ανθρώπους.

Στις ράχες του βουνού Άκρα και με τα πεύκα που κατεβαίνουν απ'τις πλαγιές μέχρι τα νερά του ομόνυμου κόλπου της Επιδαύρου, η Αρχαία Επίδαυρος είναι χτισμένη τη θέση όπου αναπτύχθηκε ο αρχαίος πολιτισμός της Επιδαύρου, όχι μακριά από το ιερό του Ασκληπείου και το γνωστό σε όλους αρχαίο θέατρο.

Περνώντας, διαδοχικά, από τους Κάρες, τους Ίονες και τους Δωριείς, έγινε σπουδαίο εμπορικό κέντρο διατηρώντας δικές τους αποικίες. Εδώ υπήρχε ιερό του Ασκληπιού, ναός αφιερωμένος στο Διόνυσσο, άλσος αφιερωμένο στη θεά Άρτεμη και ιερό της Αφροδίτης, ενώ στην περιοχή της χερσονήσου που αγκαλιάζει προστατευτικά τα νερά του λιμανιού, με το ιερό της Ήρας, αποκαλύφθηκαν θαλαμοειδείς μυκηναϊκοί τάφοι, νεκροταφείο με επιτύμβιες πλάκες και μία πληθώρα αγγμάτων και επιγραφών.

Στην ίδια περιοχή της χερσονήσου ανακαλύφθηκε το θαμάσια διατηρημένο και μόλις πρόσφατα παραδομένο στο κοινό, Μικρό Θέατρο της Επιδαύρου με τις 6000 θέσεις όπου φιλοξενούνται υψηλής καλλιτεχνικής αξίας εκδηλώσεις.

Σήμερα όλα αυτά τα μοναδικά ευρήματα, σε συνδυασμό με τις φυσικές καλλονές της περιοχής αλλά και το θαυμάσιο κλίμα, έχουν μετατρέψει την Αρχαία Επίδαυρο σε μαγευτικό θέρετρο επισκεφθεί το κάστρο της Νέας Επιδαύρου στο οποίο βρίσκεται ο ιερός ναός του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου (1710 μ.Χ.), όπου φυλάσσεται η κέρα του Οσίου Λεωνίδα, προστάτη της Νέας Επιδαύρου.

Ακόμη υπάρχουν Μυκηναϊκοί τάφοι στο Παλαιοχώρι, στην Αγία Μαρίνα, την Καθολική και τις Λίμνες, το πανέμορφο τοπίο της ποταμιάς του Γάλλου με την Ακρόπολη και τα Κυκλώπεια Τείχη.

8.13 ΑΣΚΛΗΠΕΙΟ

(ΛΥΓΟΥΡΙΟ)

Το Λυγουριό είναι ένας από τους σημαντικούς συγκοινωνιακούς κόμβους της ανατολικής Αργολίδας. Απέχει 20 λεπτά από το Ναύπλιο και έχει συγκοινωνιακή σύνδεση με τον Αργολικό και το Σαρωνικό κόλπο σε απόσταση 9 και 14 χλμ αντίστοιχα. Από την Αθήνα απέχει 130 χιλιόμετρα.

Μετά την εφαρμογή του σχεδίου «Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» ο Δήμος περιλαμβάνει και τις πρώην κοινότητες Αγίου Δημητρίου, Αδαμίου και Αρκαδικού. Είναι εμπορικό κέντρο με δυναμικές επιχειρήσεις: Λατομείων Μαρμάρων (είναι φημισμένο το μάρμαρο του Λυγουριού), βιομηχανίες επεξεργασίας ξύλου, κεραμικών, τουριστικών και ξενοδοχειακών επιχειρήσεων. Έχει επίσης μεγάλη παραγωγή σιτηρών, καπνών και ελαίων.

Διαθέτει αξιόλογο Μουσείο Φυσικής Ιστορίας με μοναδικά και πλούσια εκθέματα.

Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Λυγουριού, υπάρχουν περί τα 300 κτίσματα χριστιανικών ναών. Σημαντικότεροι είναι, η παλαιοχριστιανική βασιλική του Αγίου Ιωάννη του Νηστευτή (6^{ος} αι.), η Αγία Άννα (7^{ος} αι.), Αγίου Αθανασίου (15^{ος} αι.), οι βυζαντινοί ναοί Αγίων Ταξιαρχών (17^{ος} αι.), Παναγίας στο Κορώνι, Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου (13^{ος} αι.), και οι εξαιρετοι ναοί Κοιμήσεως της Θεοτόκου (17^{ος} αι.), Αγίου Ιωάννη του Ελεήμονος (11^{ος} αι.) και Αγίας Μαρίας (17^{ος} αι.).

Στο όρος Αραχναίο υπάρχουν βωμοί του Δία και της Ήρας, όπου τελούσαν θυσίες κάθε φορά που παρουσιαζόταν ανάγκη βροχής. Στους πρόποδες του σώζονται η βάση αρχαϊκού ορθογώνιου κτίσματος (4^{ος} αι. π.Χ.) που μοιάζει με πυραμίδα.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Στην περιοχή του Αρκαδικού σώζεται σε άριστη κατάσταση, πλησίον του επαρχιακού δρόμου, Μυκηναϊκή γέφυρα καθώς και τμήματα Μυκηναϊκού κάστρου (Καζάρμα). Επίσης σε πολλές τοποθεσίες συναντάμε θεμέλια αρχαίων οικιών, τεχνητούς γηλόφους, τάφους, όστρακα και άλλα αρχαιολογικά ευρήματα που μαρτυρούν τη συνέχεια της ύπαρξης ζωής.

Στους Μεσαιωνικούς χρόνους έχουμε ευρήματα, κτίσματα και οχυρώσεις, που τεκμηριώνουν την ύπαρξη του Μεσαιωνικού Λυγουριού.

Το Λυγουριό υπάρχει και στην εποχή της ξενοκρατίας (Φράγκοι, Βενετοί, Τούρκοι) και μνημονεύεται στις επίσημες βενετικές απογραφές και τα κτηματολόγια. Στην επανάσταση του 1821 πρόσφερε πολλά στον αγώνα, σε έμπυχο και άψυχο υλικό.

Από το 1954 ξεκινάει ο παγκόσμιος γνωστός θεσμός των Επιδαυρίων που εξελίχθηκε σε Φεστιβάλ Επιδαύρου στο Αρχαίο Θέατρο του Ασκληπιείου, που από

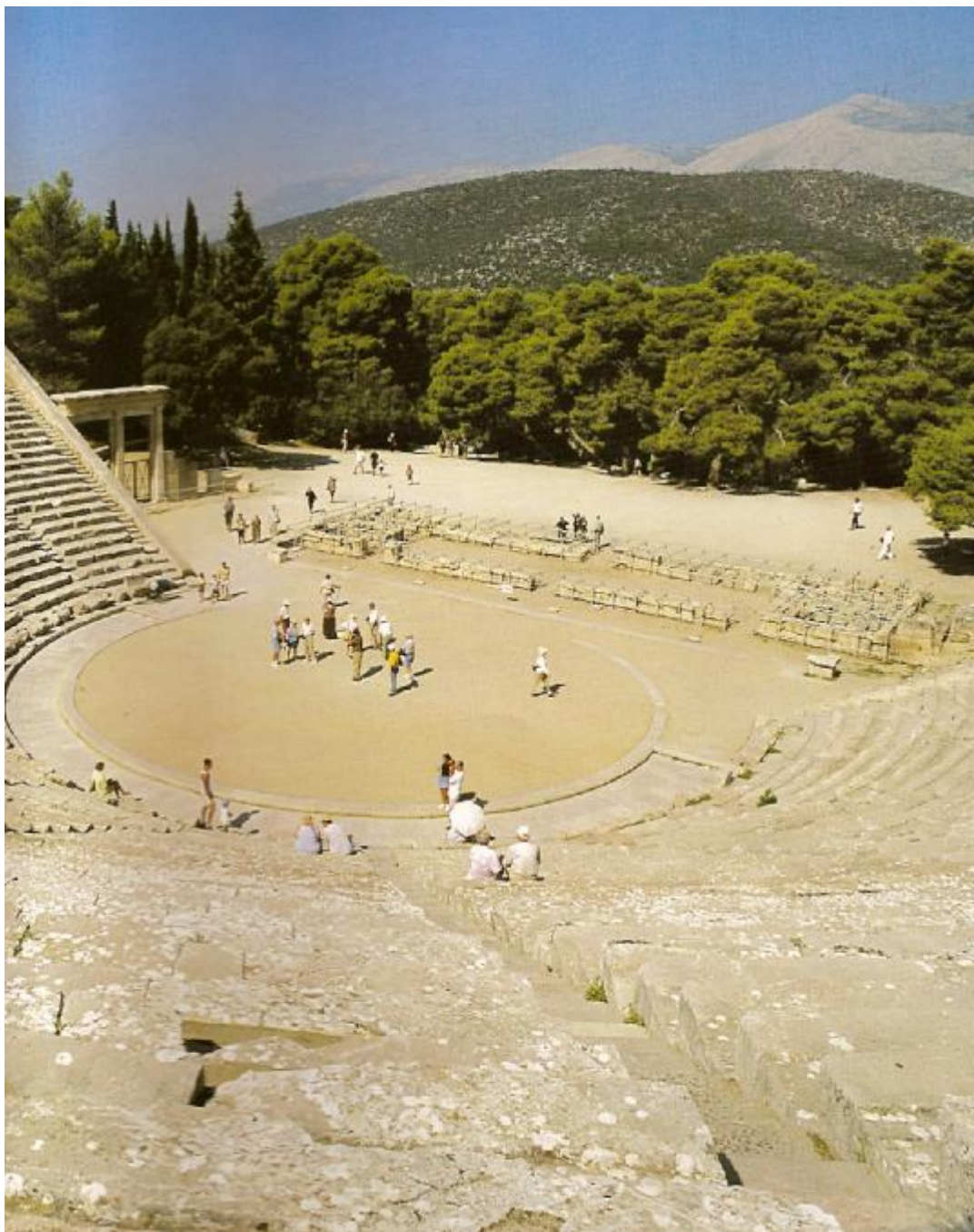

την πρώτη στιγμή τον αγάλιασαν και τον στήριξαν οι κάτοικοι του Λυγουριού.

Στο Λυγουριό οργανώνονται πολιτιστικές εκδηλώσεις από δύο σημαντικούς φορείς του τόπου: από τη Δημοτική Επιχείρηση Πολιτιστικής Ανάπτυξης (ΔΕΠΑΑ) και από τον πολιτιστικό σύλλογο «Ο ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ».

8.14 ΙΕΡΟ ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Το Ασκληπιείο της Επιδαύρου είναι ένας από τους τόπους αρχαιότητας που απέκτησε οικουμενική φήμη και σεβασμό. Υπήρξε το θρησκευτικό αλλά και πολιτικό κέντρο της πόλης – κράτους Αρχαίας (ή Παλιάς) Επιδαύρου, μίας μικρής σε σημασία πόλης που έζησε στη σκιά των δυνατών κέντρων της εποχής, της Κορίνθου, της Σπάρτης και της Αθήνας.

Το Ασκληπιείο της Επιδαύρου θεωρήθηκε η αφετηρία της ιατρικής, που ασκήθηκε ως δύναμη και δόθηκε και στους ανθρώπους ως γνώση από το Θεό.

Οι αρχές της λατρείας στην Επίδαυρο, ανάγονται, τουλάχιστον στο 16^ο αι. π.Χ. Στο λόφο του Κυνορτίου πίσω από το θέατρο δημιουργήθηκε τότε ένα ασυνήθιστα μεγάλο για την εποχή ιερό. Ιδιαίτερη σημασία για τη λατρεία έπαιξε το νερό, που αναβλύζει λίγο πιο πάνω από πηγές. Η κάθαρση με το νερό και η μετάληψη θεωρήθηκαν ότι εξασφαλίζουν την υγεία και την ευτυχία.

Μετά την πτώση του μυκηναϊκού κόσμου το ιερό ξαναζωντανεύει γύρω στο 800 π.Χ., την εποχή που δημιουργούνται οι πόλεις – κράτη. Η λατρεία τώρα τίθεται υπό την προστασία του Απόλλωνα. Ο μύθος λέει ότι στο Κυνόρτιον Όρος ο βασιλιάς της Επιδαύρου Μάλος ίδρυσε το ιερό του Απόλλωνος Μαλεάτα, κοντά στο οποίο η εγγονή του Κορωνίς έφερε στον κόσμο το γιό του Απόλλωνα, τον Ασκληπιό.

Με την ανάπτυξη του αστικού χαρακτήρα των αρχαίων πόλεων από τον 6^ο αιώνα π.Χ. και εξής η ανθρώπινη υγεία και η προσωπική ευτυχία ως αγαθό αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία για τον άνθρωπο. Η φήμη του ιερού της Επιδαύρου αυξάνεται, το ίδιο και οι προσκυνητές. Έτσι προέκυψε η ανάγκη μεταφοράς του ιερού και γύρω στα μέσα του 6^{ου} αιώνα π.Χ. ιδρύεται στην ευρύχωρη κοιλάδα, γύρω στα 1000 μέτρα Β.Δ. του παλιού λατρευτικού κέντρου, το ιερό που ο περισσότερος κόσμος σήμερα γνωρίζει ως Ασκληπιείο. Βάση της λατρείας παραμένει το νερό, που μεταφέρεται στο νέο χώρο από την πανάρχαια πηγή του βουνού με μεγάλο υδραγωγείο σκαμμένο στο έδαφος και εμφανίζεται σε ιερό φρέαρ.

Στο νέο χώρο απονεί σιγά σιγά η λατρεία του Απόλλωνα και ισχυροποιείται η λατρεία του Ασκληπιού, του γιου του.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Η μεγάλη εποχή του ιερού της Επιδαύρου είναι ο 4^{ος} και ο 3^{ος} π.Χ. αιώνας. Την εποχή αυτή ο πλούτος που συγκεντρώνει η πόλη στο ιερό, επιτρέπει τη συστηματική και μνημειώδη ανάπτυξή του: Ο ναός του Ασκληπιού, η Κυκλική Θόλος, το Άβατο, το Γυμνάσιο, το Καταγώγιον, και το κόσμημα του ιερού το Αρχαίο Θέατρο ήταν μερικά από τα σημαντικότερα οικοδομήματα του ιερού.

Κατά την πρώιμη ρωμαϊοκρατία τον 1^ο π.Χ. αιώνα το ιερό υπέστη

σημαντικές καταστροφές. Τον 2^ο μ.Χ. αιώνα το ιερό ήκμασε πάλι και η λατρεία συνεχίστηκε μέχρι την επίσημη απαγόρευση των αρχαίων λατρειών το 426 μ.Χ.

Ανασκαφές έγιναν στα τέλη του περασμένου αιώνα από τον αρχαιολόγο Παναγή Καββαδία. Από το 1954 – 1963 αναστηλώθηκε το Θέατρο από τον Α. Ορλάνδο, ενώ από το 1984 συνεχίζονται τις εργασίες στο χώρο η Ομάδα Εργασίας για τη συντήρηση των μνημείων της Επιδαύρου με επικεφαλής τους αρχαιολόγους Β. Λαμπρινουδάκη, Λ. Παρλαμά και Ε.Σπαθάρη.

Οι ανασκαφές που άρχισαν στο τέλος του 19^{ου} αιώνα (1880) και συμπληρώθηκαν με αναστηλώσεις στον 20^ο αιώνα αποκάλυψαν αυτό που αποτελεί σήμερα το αρτιότερο δείγμα αρχαίου ελληνικού θεάτρου. Έχει 55 σειρές καθισμάτων που χωρίζονται σε 12 κερκίδες στο κάτω διάζωμα και 22 στο επάνω – και χωράει περισσότερους από 20 χιλιάδες θεατές. Από το σκηνικό του χώρου - προσκήνιο κλπ - σώζονται μόνο τα θεμέλια. Η ορχήστρα του, αντίθετα, μας δίνει μία θαυμάσια εικόνα κυκλικής – με διάμετρο 20 μέτρα ορχήστρας του γνήσιου ελληνικού ρυθμού. Το κοίλο, που ακουμπάει σε φυσική πλαγιά λόφου είναι στραμμένο βορειοδυτικά – προσανατολισμός μοναδικός σχεδόν στον αρχαίο θεατρικό κανόνα.

9. ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ.

Η μελέτη ανατέθηκε από τον Ε.Ο.Τ. τον Ιανουάριο 2002 στα συνεργαζόμενα γραφεία μελετών Α.Κοτζαμπόπουλου και Γ.Παυλάκη, ύστερα από δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο πρώτο μέρος της μελέτης γίνεται διάγνωση του δυναμικού της τουριστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας, η οποία περιλαμβάνει αξιολόγηση των υφιστάμενων πόρων της τουριστικής προσφοράς και της σύνθεσης του τουριστικού προϊόντος, καθώς και εκτίμηση της φέρουσας ικανότητας ειδικών περιοχών. Στη συνέχεια αναλύονται τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες της σημερινής τουριστικής ανάπτυξης, επισημαίνονται οι ευκαιρίες και οι απειλές που αντιμετωπίζει το τουριστικό δυναμικό της περιφέρειας και διερευνάται η δυνητική ζήτηση. Στο δεύτερο μέρος προτείνεται η στρατηγική τουριστικής ανάπτυξης της περιφέρειας, καθορίζονται στόχοι και άξονες προτεραιότητας και καταστρώνεται πρόγραμμα δράσης.

9.1 ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

9.1.1: Αξιολόγηση των υφιστάμενων τουριστικών πόρων.

Οι αξιόλογοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι της Περιφέρειας Πελοποννήσου αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματά της πάνω στα οποία πρέπει να βασιστεί η τουριστική της ανάπτυξη. Αυτοί κατατάσσονται ως εξής:

ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ακτές

Το μήκος των ακτών που προσφέρεται για κολύμβηση, στο σύνολο της Περιφέρειας (1.200 χ.λ.μ.) φτάνει τα 333,7 χ.λ.μ. δηλαδή το 27,8% του συνολικού μήκους της ακτογραμμής της. Το μεγαλύτερο σχεδόν μήκος των παραπάνω ακτών χαρακτηρίζονται ως πολύ καλές, ενώ στο σύνολο αυτών οι περισσότερες χαρακτηρίζονται ως άριστες.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έχουν θεσμοθετηθεί 15 περιοχές ως τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Οι περιοχές αυτές έχουν μεγάλη αισθητική αξία, ενώ προσφέρονται για αναψυχή και ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων, με ταυτόχρονη όμως ανάγκη προστασία τους. Τα 14 μνημεία φύσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου έχουν εξ ορισμού ιδιαίτερη παλαιοντολική γεωμορφολογική και ιστορική αξία. Έχουν καταμετρηθεί 42 βιότοποι CORINNE (και 32 υγρότοποι). Οι περιοχές αυτές είναι σημαντικές για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, ενώ ταυτόχρονα συνθέτουν τους φυσικούς πόλους έλξης επισκεπτών στην Περιφέρεια. Μεγάλος αριθμός αυτών των βιότοπων είναι επισκέψιμος και ήδη εντάσσεται σε δίκτυα περιήγησης περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος. Στο δίκτυο Natura 2000 έχουν ενταχθεί 26 περιοχές. Η αξιοποίηση των περιοχών αυτών, μέσω της ανάπτυξης τουριστικών δραστηριοτήτων, γίνεται πάντα με γνώμονα την προστασία τους. Στο νομό Λακωνίας υπάρχει ένα από τα πιο όμορφα λιμναία σπήλαια στην Ελλάδα, το σπήλαιο του Δυρού. Τα υπόλοιπα σπήλαια που έχουν εντοπισθεί στην Περιφέρεια αν και είναι επισκέψιμα δεν είναι κατάλληλα αξιοποιημένα και οργανωμένα για την υποδοχή επισκεπτών.

Παραδοσιακοί Οικισμοί

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου περιλαμβάνει ένα μεγάλο αριθμό θεσμοθετημένων παραδοσιακών οικισμών οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις αποτελούν τη βάση ανάπτυξης του ορεινού τουρισμού. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση θεσμοθετημένων παραδοσιακών οικισμών παρατηρείται στη Λακωνική Μάνη.

Αρχαιολογικοί Χώροι

Τα σημαντικότερα σε πολιτιστική αξία και μέγεθος μνημεία της Περιφέρειας είναι της Αρχαίας Επιδαύρου, των Μυκηνών, της Αρχαίας Κορίνθου, της Αρχαίας Μεσσήνης, της Αρχαίας Τίρυνθας κ.λ.π. Ο συνολικός αριθμός των αρχαιολογικών χώρων της Περιφέρειας ανέρχεται στους 60 περίπου. Στα μνημεία αυτά έχουν γίνει έργα ανασύλωσης και ανάδειξης αλλά, λόγω της μεγάλης κλίμακας δεν έχουν ολοκληρωθεί σε όλους τους αρχαιολογικούς χώρους.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Μουσεία

Ο συνολικός αριθμός Μουσείων στην Περιφέρεια φτάνει στα 20. Σε αυτά περιλαμβάνονται αρχαιολογικά, βυζαντινά, λαογραφικά, και θεματικά μουσεία και συλλογές. Τα σπουδαιότερα αρχαιολογικά μουσεία είναι της Επιδαύρου, του Ναυπλίου, της Τρίπολης, της Κορίνθου, της Νεμέας, της Σπάρτης, Της Χώρας Μεσσηνίας και της Πύλου. Τα πιο σημαντικά βυζαντινά μουσεία είναι του Μιστρά και η βυζαντινή συλλογή της Μονεμβασίας. Από τα λαογραφικά μουσεία τα πιο αξιόλογα είναι του Ναυπλίου, της Κορίνθου, του Γυθείου και της Καλαμάτας. Εκτός από τα παραπάνω μουσεία υπάρχουν αξιόλογα θεματικά μουσεία όπως της Υδροκίνησης στη Δημητσάνα και του Σιδηροδρόμου στην Καλαμάτα.

Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά Μνημεία

Από τη βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο έχει διασωθεί μεγάλος αριθμός αξιόλογων μνημείων, τα οποία έχουν ανακηρυχθεί και ως προστατευμένα μνημεία από την πολιτεία. Αυτά αφορούν κυρίως εκκλησίες, ιερές μονές, κάστρα, φρούρια, οχυρωματικά τείχη πόλεων, οικισμούς και πύργους.

Ιστορικά διατηρητέα μνημεία και έργα τέχνης

Η Περιφέρεια Πελοποννήσου διαθέτει και ένα σημαντικό αριθμό μνημείων της νεότερης ιστορίας. Αυτά αφορούν κυρίως σε δημόσια κτίρια και οικίες επιφανών προσώπων με μεγάλη ιστορική και αρχιτεκτονική αξία. Πολλές φορές τα μνημεία δεν είναι μεμονωμένα αλλά συνθέτουν οικιστικά σύνολα, όπως το Ναύπλιο, το Γύθειο και η Πύλος.

Τοπικές Εκδηλώσεις – Εορτές

Το πιο δημοφιλές με παγκόσμια ακτινοβολία Φεστιβάλ είναι της «Επιδαύρου» που διοργανώνεται στο αρχαίο θέατρο της Επιδαύρου.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

9.1.2: Αξιολόγηση της υφιστάμενης τουριστικής προσφοράς και της σύνθεσης του τουριστικού προϊόντος της περιφέρειας.

Περιοχές Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.)

Προβλέπεται η δημιουργία μίας Περιοχής Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης (Π.Ο.Τ.Α.) στο Ν. Μεσσηνίας. Το έργο αυτό συνίσταται στην προγραμματισμένη δημιουργία ενός νέου ποιοτικού και προσανατολισμένου σε ειδικές μορφές τουριστικού προορισμού, που θα αποτελεί από μόνος του μία νέα τοπική αγορά υψηλής στάθμης.

Χιονοδρομικά Κέντρα

Αν και η Περιφέρεια Πελοποννήσου χαρακτηρίζεται για τον έντονο ορεινό ανάγλυφό της, δεν έχουν γίνει επενδύσεις σε υποδομές χειμερινών αθλημάτων, με εξαίρεση μόνο το μοναδικό χιονοδρομικό κέντρο στο όρος Μαίναλο του Ν. Αρκαδίας.

Ορεινές διαδρομές

Η γεωμορφολογία της Περιφέρειας Πελοποννήσου με τον έντονα ορεινό χαρακτήρα ενδείκνυται για περιηγητικές και ορειβατικές διαδρομές. Στους ορεινούς όγκους της Ζήρειας, του Μαινάλου, των Γορτυνιακών Βουνών, του Πάρνωνα και του Ταυγέτου πραγματοποιούνται οι κυριότερες διαδρομές από ορειβατικούς συλλόγους.

Rafting και Kayak

Μόνο στο νομό Αρκαδίας οργανώνονται διαδρομές rafting και kayak στους ποταμούς Λούσιο και Αλφειό, οι οποίες συγκεντρώνουν κόσμο από διάφορα μέρη της Ελλάδας.

Ιαματικές Πηγές

Οι μοναδικές οργανωμένες υποδομές αυτού του τύπου είναι οι εγκαταστάσεις ιαματικού τουρισμού στο Λουτράκι, οι οποίες είναι πολύ διαδεδομένες και αποτελούν έναν από τους λόγους που βοήθησαν στην τουριστική ανάπτυξη της περιοχής.

Μαρίνες – τουριστικά αγκυροβόλια

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου υπάρχουν λιμενικές εγκαταστάσεις υποδοχής ανεφοδιασμού για ιδιωτικά σκάφη αναψυχής. Αυτού του είδους οι

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

υποδομές εντοπίζονται σε όλους τους Νομούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Δεν παρέχουν όμως όλες το ίδιο επίπεδο εξυπηρέτησεων. Υπάρχει επομένως, η ανάγκη αναβάθμισής τους και σε ορισμένες περιπτώσεις και η δημιουργία νέων.

Περιοχές Καταδύσεων

Ο φυσικός θαλάσσιος πλούτος της Περιφέρειας Πελοποννήσου μπορεί να καλύψει δραστηριότητες αυτού του είδους καθώς υπάρχουν οι κατάλληλες περιοχές σε όλους τους Νομούς, όπου είναι δυνατή η ελεύθερη κατάδυση.

Περιοχές Τουριστικής Ανάπτυξης

α) Αστικές περιοχές

- α1) Θύλακες ώριμης Ανάπτυξης: Ναύπλιο, Λουτράκι
- α2) Δυναμικές Ζώνες: Σπάρτη, Καλαμάτα.

β) Παραθαλάσσιες περιοχές (μη αστικές)

- β1) Θύλακες ώριμης τουριστικής ανάπτυξης

β1.1) Αμιγής τουριστική αγορά: Ξενοδοχειακές κλίνες και ενοικιαζόμενα δωμάτια:

Τύπου Α: Πορτοχέλι – Ερμιόνη

Τύπου Β: Τολό – Ασίνη – Δρέπανο – Γύθειο

Τύπου Γ: Μονεμβασιά

β1.2) Έντονη παραθεριστική κατοικία μέσα και γύρω από ημιαστικά κέντρα:

Ø Ξυλόκαστρο – Μελίσσι – Κιάτο – Βραχάτι

Ø Άγιοι Θεόδωροι

- β2) Δυναμικές Ζώνες

Ø Παλιά – Νέα Επίδαυρος

Ø Άστρος – Τυρός – Λεωνίδιο

Ø Ίσθμια – Σολυγία (Κόρφος, Σοφικό) – Σαρωνικός

Ø Νεάπολη – Ελαφώνησος

Ø Δυρός – Αερόπολη – Οίτυλο

Ø Πύλος – Μεθώνη – Φοινικούντα

Ø Πεταλίδι – Κορώνη – Αιπεία

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

β3) Αναξιοποίητες περιοχές

- Ø Κότρωνας – Κοκκάλα στον Δυτικό Λακωνικό Κόλπο
- Ø Ελίκα – Αρχάγγελος στον Ανατολικό Λακωνικό Κόλπο
- Ø Γερολιμένας – Βάθεια στη Νοτιοδυτική Λακωνία
- Ø Μαραθόπολη – Φιλιατρά – Κυπαρισσία – Καλό Νερό στο Ιόνιο

γ) *Ορεινές Ζώνες*

γ1) Γνωστές, Δυναμικές Περιοχές:

- Ø Γορτυνία – Βόρεια Μαντινεία

γ2) Αναξιοποίητες Περιοχές με δυνατότητες θεματικού Τουρισμού:

- Ø ορεινού, περιβαλλοντικού – οικολογικού: Φαλαισία, Ανατολική Λακωνία. Κορινθία (Στυμφαλία)
- Ø περιοχές σε δρόμους του κρασιού (Νεμέα, Μαντινεία)

γ3) Περιοχές ενταγμένες σε δίκτυα περιήγησης – διημέρευσης – επίσκεψης:

- Ø Μυστράς – Μάνη

γ4) Περιοχές εξαρτώμενες από Παράλια:

- Ø Ορεινή Δυτική Κορινθία, Ανατολική Αρκαδία (Αγ. Πέτρος, Καστανίτσα, Κοσμάς)

9.1.3: Εκτίμηση της «φέρουσας ικανότητας» συγκεκριμένων περιοχών της περιφέρειας ως προς την βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη.

Η ποσοτική ανάλυση, η οποία προέκυψε με βάση την επιλεγείσα μεθοδολογία οδηγεί στα ακόλουθα συμπεράσματα:

- ✓ Ο Δήμος Ασίνης εμφανίζει τη μεγαλύτερη τουριστική εξειδίκευση και συγκέντρωση.
- ✓ Η ζώνη Κρανιδίου – Ερμιονίδας εμφανίζει πολύ υψηλή τουριστική συγκέντρωση και εξειδίκευση και ειδικότερα στα Θερμήςια και το Πορτοχέλι.
- ✓ Ο Δήμος Απόλλωνος, εμφανίζει υψηλούς δείκτες τουριστικής εξειδίκευσης αλλά σχετικά χαμηλό δείκτη τουριστικής συγκέντρωσης.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- ✓ Το Λουτράκι Περαχώρας εμφανίζει πολύ υψηλό δείκτη τουριστικής συγκέντρωσης. Επιπρόσθετα δεδομένου ότι αποτελεί αστικό κέντρο, πολύ υψηλή κρίνεται η τιμή του δείκτη τουριστικής εξειδίκευσης και του δείκτη Πληθυσμού Αιχμής προς Μόνιμο Πληθυσμό.
- ✓ Το Γύθειο – Νεοχώρι εμφανίζει σχετικά υψηλούς δείκτες τουριστικής συγκέντρωσης και εξειδίκευσης, αλλά υπολείπεται ως προς τα μεγέθη αυτών των δεικτών σε σχέση με τις άλλες περιοχές που εξετάζονται.
- ✓ Τέλος, το Λεύκτρο εμφανίζει πολύ υψηλό δείκτη τουριστικής συγκέντρωσης με δεδομένο το μικρό πληθυσμιακό μέγεθος και υψηλό δείκτη τουριστικής εξειδίκευσης.

9.1.4: Ανάλυση των ευρύτερων επιπτώσεων του τουρισμού στην οικονομία, την τοπική κοινωνία, τον πολιτισμό και το φυσικό περιβάλλον της περιφέρειας.

Το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας παρουσιάζει μικρές τάσεις μείωσης, με Μέσο Ετήσιο Ρυθμό Μεταβολής κατά την περίοδο 1990-1999 - 0,3%. Η μείωση που παρατηρείται στο απόλυτο μέγεθος του τουριστικού «τομέα» κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90, έχει ως άμεση συνέπεια τη μείωση της συμμετοχής του τουριστικού προϊόντος στη διαμόρφωση του προϊόντος του τριτογενή τομέα και του συνολικού ακαθάριστου προϊόντος της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Ο τουρισμός συμβάλλει για το 1999 μόλις κατά 3,3% στη διαμόρφωση του συνολικού ακαθάριστου προϊόντος της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Επίσης, φαίνεται να επιδρά και να επηρεάζει ένα σύνολο δραστηριοτήτων. Η περισσότερο ισχυρή συσχέτιση του τουρισμού παρατηρείται ως προς τις δραστηριότητες των μεταφορών και του εμπορίου για προφανείς λόγους, ενώ λιγότερο ισχυρή συσχέτιση παρατηρείται με τη μεταποιητική δραστηριότητα.

Όσον αφορά στην ιδιωτική κατανάλωση, ο τουρισμός στην Περιφέρεια Πελοποννήσου δεν φαίνεται να την επηρεάζει ιδιαίτερα. Γενικά διαπιστώνεται ότι κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του '90 η ιδιωτική κατανάλωση αν και

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ακολουθεί αυξητικές τάσεις, επηρεάζεται σε πολύ μικρό βαθμό από τον τουρισμό.

Όσον αφορά τη διάρθρωση της απασχόλησης στον τριτογενή τομέα, παρουσιάζεται συγκέντρωση της απασχόλησης σε επιχειρήσεις που σχετίζονται με τουριστικές δραστηριότητες (εμπόριο – εστιατόρια – ξενοδοχεία) σε ποσοστό 17,3% του συνόλου των απασχολουμένων και ακολουθούν ο κλάδος των Υπηρεσιών σε ποσοστό 16,8% του συνόλου των απασχολουμένων και ο κλάδος των Τραπεζών σε ποσοστό του 4,3%. Από την ανάλυση που προηγήθηκε προκύπτει ότι η απασχόληση στις τουριστικές επιχειρήσεις κρατά την πρώτη θέση στους τομείς απασχόλησης της Περιφέρειας, εντούτοις για το έτος 2001 παρουσίασε μικρή μείωση της τάξης του 0,3%,

9.1.5:Ανάλυση των πλεονεκτημάτων και των αδυναμιών της σημερινής τουριστικής ανάπτυξης.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

Τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Περιφέρειας Πελοποννήσου αναφορικά με την τουριστική ανάπτυξη, εστιάζονται κυρίως στα εξής:

- Ø Ισχυρή ιστορική, αρχαιολογική και πολιτιστική κληρονομιά
- Ø Σημαντικά μνημεία της φύσης
- Ø Μεγάλη ποικιλία χλωρίδας και πανίδας
- Ø Καλές κλιματολογικές συνθήκες
- Ø Πολλαπλές επιλογές διαφορετικού τύπου τουριστικών προορισμών
- Ø Πλούσια ιστορική και λαογραφική παράδοση
- Ø Γειτνίαση με τη μητροπολιτική περιοχή της πρωτεύουσας
- Ø Δυνατότητες του πρωτογενή τομέα για παραγωγή υψηλής ποιότητας παραδοσιακών αγροτικών προϊόντων
- Ø Χαμηλοί δείκτες κορεσμού
- Ø Ακτογραμμή πολλών χιλιομέτρων καθ'όλη την περίμετρο.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ

Τα μειονεκτήματα / αδυναμίες της Περιφέρειας αναφορικά με την τουριστική ανάπτυξη επικεντρώνονται στα εξής:

- Ø Συγκριτικά χαμηλό επίπεδο προσφερόμενων υπηρεσιών
- Ø Ανεπάρκεια υποστηρικτικών υποδομών αναψυχής (γκολφ, μαρίνες, θεματικά πάρκα)
- Ø Σχετικά χαμηλό Επίπεδο Τεχνικών Υποδομών
- Ø Ανεπαρκής συντήρηση και αξιοποίηση χώρων αρχαιολογικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- Ø Η υπερκάλυψη της φέρουσας ικανότητας ορισμένων τουριστικών περιοχών
- Ø Συγκοινωνιακή απομόνωση των νότιων άκρων της Πελοποννήσου
- Ø Καθυστέρηση στην εισαγωγή και εφαρμογή νέων τεχνολογιών δικτυακής υποδομής και e – commerce από επιχειρήσεις και φορείς
- Ø Ελλείψεις σε ειδικευμένο προσωπικό και managers.

9.1.6: Διερεύνηση των ευκαιριών και των δυνατοτήτων αξιοποίησης, αναβάθμισης και προβολής του τουριστικού δυναμικού της περιφέρειας.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Ø Η Ελλάδα ως μέλος της ΕΕ (ισχυρή οικονομία, οικονομική στήριξη)
- Ø Η Διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004
- Ø Ασφαλής τουριστικός προορισμός
- Ø Αναπτυξιακά κίνητρα για τον τουρισμό
- Ø Ενδυνάμωση της τάσης Εγχώριου Τουρισμού
- Ø Βιώσιμη αξιοποίηση των τουριστικών πόρων
- Ø Σχεδιασμός / Προγραμματισμός υποδομών επί των οποίων μπορούν να αναπτυχθούν οι ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού
- Ø Ευνοϊκές επενδυτικές τάσεις στον σταθερά αναπτυσσόμενο τουριστικό κλάδο.

9.1.7: Εξέταση των απειλών και εντοπισμός προβληματικών ζωνών και τομέων.

ΑΠΕΙΛΕΣ

- ∅ Ισχυρός ανταγωνισμός
- ∅ Προσέλκυση σημαντικού μέρους των επενδύσεων σε ήδη ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές
- ∅ Χρονοβόρες διαδικασίες ολοκλήρωσης των τουριστικών επενδυτικών σχεδίων
- ∅ Χρονοβόρες και δύσκολες διαδικασίες στη δανειοδότηση των επιχειρήσεων
- ∅ Έλλειψη συντονισμού κρατικών φορέων και ιδιωτών για την προβολή του τουριστικού προϊόντος.

9.1.8: Διερεύνηση της δυνητικής ζήτησης, τόσο στις ξένες αγορές όσο και στο εσωτερικό.

Οι παράμετροι που επηρεάζουν τη δυνητική ζήτηση είναι οι ακόλουθες:

- **Ο τουρισμός από την αλλοδαπή** και ιδιαίτερα ο περιηγητικός τουρισμός που αποτελεί μία ειδική αγορά που συγκεντρώνει τα τελευταία χρόνια το ενδιαφέρον τουριστών από την αλλοδαπή, οι οποίοι έχουν ποιοτικά χαρακτηριστικά και ειδικά ταξιδιωτικά ενδιαφέροντα. Σύμφωνα με τη μέχρι σήμερα εξέλιξη της τουριστικής αγοράς της αλλοδαπής, η προέλευση των τουριστών εντοπίζεται κυρίως στις μεσογειακές χώρες αλλά και σε χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Θετικές προοπτικές φαίνεται να έχει η τουριστική αγορά των πρώην Ανατολικών χωρών και της Ιαπωνίας, δύο σχετικά νέες και ανερχόμενες τουριστικές αγορές για την Περιφέρεια Πελοποννήσου. Επίσης, η ενδυνάμωση της τουριστικής κίνησης από Αμερική και ιδιαίτερα από Η.Π.Α. είναι εφικτή λόγω του έντονου μεταναστευτικού ρεύματος που υπήρξε από την Πελοπόννησο στις Η.Π.Α. και την ύπαρξη πλέον δεύτερης και τρίτης γενιάς μεταναστών.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- **Τα ταξίδια μικρής διάρκειας**, τα οποία γίνονται τόσο κατά τους θερινούς, όσο και κατά τους χειμερινούς μήνες. Τα ταξίδια αυτά γίνονται από τουρίστες της ημεδαπής (κυρίως Σαββατοκύριακα), όσο και της αλλοδαπής. Η κατάλληλη υποδομή διευκολύνει την προσπελασιμότητα προς τους τουριστικούς τόπους. Προς την κατεύθυνση αυτή υπάρχουν μεγάλες δυνατότητες διεύρυνσης της τουριστικής αγοράς και ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού (π.χ. αγροτουρισμού, ορεινού και χειμερινού τουρισμού) που λόγω του γεωγραφικού ανάγλυφου της Πελοποννήσου παρέχουν συγκριτικό πλεονέκτημα στην προώθησή τους. Γίνεται ήδη φανερό ότι τα ταξίδια μικρής διάρκειας έχουν ως προορισμό τους κυρίως τη Βόρεια Πελοπόννησο (Κορινθία και Αργολίδα), περιοχές που ικανοποιούν τους όρους των μικρών χρονοαποστάσεων από την πρωτεύουσα. Ως εκ τούτου, φαίνεται να είναι καθοριστικός παράγοντας η βελτίωση του οδικού δικτύου προς το νότο, έτσι ώστε να μειωθούν οι χρονοαποστάσεις και να είναι ευχάριστο και ασφαλές το ταξίδι αναψυχής.

- **Ο παραθεριστικός τουρισμός**. Η ζήτηση για παραθεριστικό τουρισμό εκτιμάται ότι θα διευρυνθεί τα προσεχή χρόνια, αφενός λόγω της γειτνίασης της Πελοποννήσου αλλά και της ευκολότερης σύνδεσης με τη μητροπολιτική περιφέρεια της Αττικής, αφετέρου λόγω της εξέλιξης της Πελοποννήσου ως τουριστικού τόπου της Χώρας.

- **Οι νέες αγορές της αλλοδαπής** αποτελούν νέες τουριστικές αφετηρίες, καθώς κάθε τουρίστας θέλει να γνωρίσει νέους τόπους, νέους πολιτισμούς και σε χαμηλό κόστος σχετικά. Όσον αφορά στην Πελοπόννησο σε αυτή τη διαδικασία και τάση θα συμβάλλουν οι οδικοί άξονες όπως του ΠΑΘΕ, της Εγνατίας, του Ρίου – Αντίρριου κ.λ.π.

- **Οι νέες αγορές της ημεδαπής** εκφράζονται ως η νέα τάση για ταξίδια μικρής διάρκειας ή διημέρευσης αλλά και για τουρισμό διακοπών που έχουν φυσικά ή τεχνητά θέλγητρα και συγκεντρώνουν το ενδιαφέρον των τουριστών της ημεδαπής. Ο κοινωνικός τουρισμός, ο τουρισμός για νέους, αλλά και τουρισμός από αγορές άλλοτε απομακρυσμένες, από τις οποίες όμως τώρα διευκολύνεται η πρόσβαση λόγω των τεχνικών οδικών υποδομών, συνιστούν τις νέες αγορές της χώρας. Νέοι εν δυνάμει τουριστικοί προορισμοί

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

που προσφέρονται κυρίως για τουρισμό διακοπών στην Περιφέρεια Πελοποννήσου εντοπίζονται κυρίως στο Ανατολικό τμήμα της και ειδικότερα στην παραλιακή ζώνη του Νομού Αρκαδίας (Λεωνίδιο, Άστρος, Παραλίου Τυρού), στο Λακωνικό Κόλπο και στην παράλια ζώνη του Νομού Μεσσηνίας προς το Ιόνιο (Πύλος, Μεθώνη, Φοινικούντα, Γαργαλιάνοι, Κυπαρισσία). Η ορεινή Πελοπόννησος προσφέρεται για τουρισμό περιπέτειας, ενώ για τουρισμό διημέρευσης προσφέρονται οι περιοχές της Βόρειας Πελοποννήσου, κυρίως η Αργολίδα και η Κορινθία.

- **Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού.** Οι κυριότερες εναλλακτικές μορφές τουρισμού που μπορούν να αξιοποιηθούν στην Πελοπόννησο είναι:

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Ο πολιτιστικός τουρισμός εμφανίζει διεθνώς ανοδικές τάσεις και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επισκέψεις – μελέτες ιστορικών μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, ταξίδια με σκοπό την παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων, κινηματογραφικών και μουσικών φεστιβάλ κ.α. Στην Πελοπόννησο υπάρχουν παγκόσμιοι τουριστικοί προορισμοί όπως Επίδαυρος, Αρχαία Μεσσήνη, Μυστράς, Μονεμβάσια, Ναύπλιο, Μυκήνες κ.λ.π. καθώς και αρχαιολογικοί χώροι που προκαλούν το ενδιαφέρον των επισκεπτών.

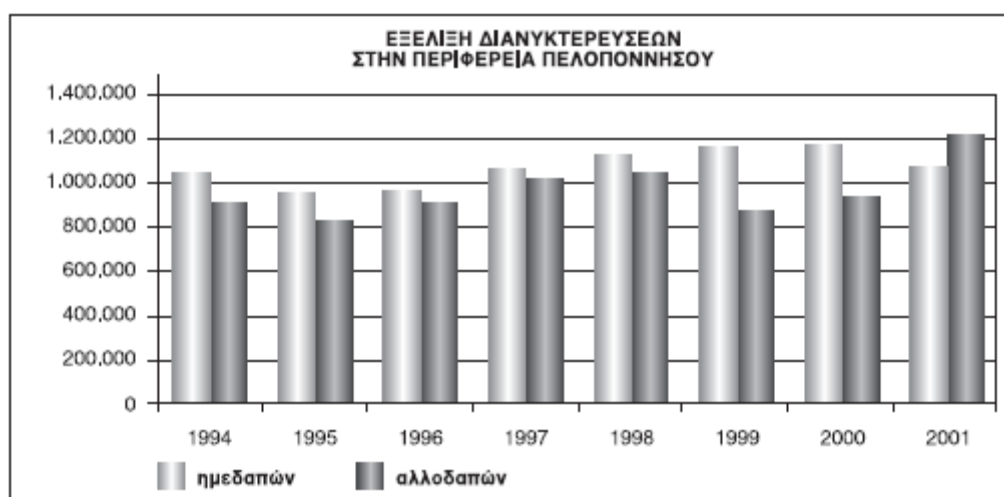
ΟΙΚΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ / ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Στη μορφή αυτή τουρισμού, μπορεί να ενταχθεί η περιήγηση σε παραδοσιακούς οικισμούς βιότοπους, εθνικούς δρυμούς, πεζοπορικά μονοπάτια, φαράγγια, σπήλαια κ.α. Η Πελοπόννησος διαθέτει οικότουριστικά θέλγητρα που προσελκύουν τους τουρίστες και αποτελούν σημαντικά κίνητρα για κάλυψη της τουριστικής ζήτησης των ατόμων που έχουν «εν δυνάμει» τη θέληση για άσκηση τουριστικής δραστηριότητας.

ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη του τουρισμού άθλησης είναι η δημιουργία αθλητικών εγκαταστάσεων κυρίως σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και η στελέχωσή τους με εξειδικευμένο προσωπικό. Σε αρκετές πόλεις της Πελοποννήσου βρίσκονται σε εξέλιξη αθλητικά κέντρα

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

και έχουν προγραμματιστεί να γίνουν μία σειρά από αθλητικές/ πολιτιστικές εκδηλώσεις.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΣ: Η Πελοπόννησος με την ιδιαιτερότητα του φυσικού της περιβάλλοντος, έχει μεγάλες δυνατότητες για ανάπτυξη τουρισμού ήπιας ή ακραίας περιπέτειας, που διευρύνει την τουριστική αγορά και καλύπτει τη δυναμική ζήτηση.

9.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.

9.2.1: Καθορισμός στρατηγικής για την προώθηση της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Οι στόχοι της Περιφέρειας ανά κατηγορία περιοχών όπως αυτές αναφέρθηκαν κατά την Α' Φάση της μελέτης, εξειδικεύονται ως ακολούθως:

α) Θύλακες ώριμης ανάπτυξης

Στους θύλακες ώριμης ανάπτυξης, κύριο χαρακτηριστικό είναι ο μαζικός, κυρίως θαλάσσιος αλλά και ο πολιτιστικός τουρισμός, καθώς και η έντονη σχετικά παρουσία παραθεριστικής κατοικίας. Στις περιοχές αυτές οι επιμέρους στόχοι της τουριστικής ανάπτυξης είναι οι ακόλουθοι:

- Ø Αναβάθμιση της ποιότητας των τουριστικών υποδομών

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- ∅ Εμπλουτισμός και αναδιάρθρωση των βασικών χαρακτηριστικών του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος και διάχυση της ανάπτυξης
- ∅ Δυναμική προώθηση της διαφημιστικής τους εικόνας.

β) Δυναμικές Ζώνες

Πρόκειται για περιοχές με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης αλλά και ελλείψεις στο σχεδιασμό και τον προγραμματισμό αυτής της ανάπτυξης. Οι επιμέρους στόχοι για την τουριστική ανάπτυξη είναι οι ακόλουθοι:

- ∅ Συγκρότηση των βασικών χαρακτηριστικών του τουριστικού προϊόντος
- ∅ Σχεδιασμός και Προγραμματισμός της βιώσιμης ανάπτυξης
- ∅ Επιλεκτικό Μάρκετινγκ με βάση προτεραιότητες της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης

γ) Αναξιοποίητες Περιοχές

Η περιφέρεια Πελοποννήσου χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ενός σημαντικού αριθμού αναξιοποίητων περιοχών (ορεινών και παραθαλάσσιων), με σημαντικές προοπτικές τουριστικής ανάπτυξης, εφόσον υπάρξουν οι κατάλληλες ενέργειες. Οι επιμέρους στόχοι κατά περίπτωση είναι:

- ∅ Η προώθηση ενός βιώσιμου προτύπου τουριστικής ανάπτυξης με έμφαση στον εναλλακτικό τουρισμό
- ∅ Έμφαση στην προστασία του πολιτιστικού, καθώς και του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος
- ∅ Συγκρότηση μίας διαφημιστικής εκστρατείας, η οποία να προβάλλει το πρότυπο του εναλλακτικού τουρισμού
- ∅ Η χωροθέτηση νέων τουριστικών υποδομών.

ΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑ ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ.

Με βάση τους γενικούς στόχους που τίθενται τόσο σε εθνικό, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και των ειδικών στόχων ανά κατηγορία περιοχής προσδιορίζονται οι Άξονες Δράσης του προτεινόμενου Προγράμματος Ανάπτυξης του Τουρισμού στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και διαμορφώνεται ως εξής:

1. Αναβάθμιση, Διεύρυνση/ Μεγέθυνση της Τουριστικής Προσφοράς

Μέσω του πρώτου Άξονα επιχειρείται η αναβάθμιση, η διεύρυνση αλλά και η μεγέθυνση της τουριστικής προσφοράς της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ειδικότερα προβλέπεται η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων τουριστικών καταλυμάτων υψηλής ποιότητας, η ενίσχυση της μετατροπής των παραδοσιακών και αρχιτεκτονικών κτισμάτων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον σε τουριστικά καταλύματα υψηλής ποιότητας, η ενσωμάτωση επιπρόσθετων υπηρεσιών, όπως η εισαγωγή και χρήση νέων τεχνολογιών, η δημιουργία αναγκαίων έργων για την προστασία του περιβάλλοντος, η χρήση συστημάτων ποιότητας και ελέγχου των προσφερόμενων υπηρεσιών και η ενίσχυση των μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό των προσφερόμενων υπηρεσιών.

2. Προώθηση Ειδικών Μορφών Τουρισμού

Στόχος των δράσεων του Άξονα είναι η προώθηση των ειδικών μορφών τουρισμού και η ενσωμάτωσή τους στο υφιστάμενο προϊόν. Η πραγματοποίηση του στόχου αυτού μπορεί να επιτευχθεί μέσω της δημιουργίας κατάλληλων υποδομών ειδικών μορφών τουρισμού, όπως για παράδειγμα υποδομές για την ανάπτυξη τουρισμού υγείας (ιαματικά κέντρα, κέντρα υγείας), του επαγγελματικού τουρισμού (συνεδριακά και εκθεσιακά κέντρα), του εναλλακτικού τουρισμού (αγροτουριστικές μονάδες, ορειβατικά ή περιπατητικά μονοπάτια, οικοτουρισμός), του τουρισμού ειδικών ενδιαφερόντων (ανάπτυξη του τουρισμού γκολφ, του τουρισμού περιπέτειας, άθλησης). Η υλοποίηση αυτών των δράσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε από δημόσιους φορείς, είτε από ιδιώτες επενδυτές. Παράλληλα η ενίσχυση και η βελτίωση των αναγκαίων τουριστικών υποδομών όπως τα χιονοδρομικά κέντρα, οι μαρίνες, τα αγκυροβόλια βοηθούν περαιτέρω την ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού. Προϋπόθεση για την ανάπτυξη των νέων αυτών μορφών τουρισμού είναι καταρχήν η ευαισθητοποίηση των ιδιωτικών τουριστικών

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

επιχειρήσεων και η ενίσχυσή τους για την ανάληψη πρωτοβουλίας για εφαρμογή, υλοποίηση και προώθηση δράσεων ειδικών μορφών τουρισμού.

3. Ρύθμιση της ανάπτυξης και Προστασία και Ανάδειξη των Τουριστικών Πόρων

Στόχος του Άξονα είναι να προβλεφθούν όλα τα αναγκαία μέτρα, θεσμικά και διοικητικά, για την προστασία αλλά και την ανάδειξη των φυσικών και πολιτιστικών πόρων μέσω δράσεων όπως η θεσμοθέτηση προστατευμένων περιοχών, η κήρυξη παραδοσιακών οικισμών, ο προσδιορισμός των κατάλληλων φορέων για τη διαχείριση των φυσικών πόρων ή την εκμετάλλευση των πολιτιστικών πόρων, ο καθορισμός απαιτούμενων προδιαγραφών για τον τρόπο ανάδειξης των πόρων αυτών. Επιπρόσθετα η εκπόνηση μέτρων σχεδιασμού και χωροταξίας που αφορούν στο δομημένο περιβάλλον, διαχειριστικών σχεδίων και μελετών, αναπτυξιακών μελετών ή και περιβαλλοντικών μελετών ενισχύουν επιπρόσθετα τους στόχους του Άξονα.

4. Ανάπτυξη / Βελτίωση Βασικών Τεχνικών, Κοινωνικών Υποδομών και Υπηρεσιών

Μέσω του Άξονα προβλέπεται η ενίσχυση των βασικών τεχνικών και κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών που αποτελούν βασικό παράγοντα της τουριστικής ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου και εξυπηρετούν το σύνολο των στόχων που τίθενται στην εθνική και περιφερειακή τουριστική πολιτική. Ειδικότερα προβλέπεται η ενίσχυση της βελτίωσης των μεταφορικών υποδομών (οδικών, σιδηροδρομικών, λιμενικών), των αστικών τεχνικών υποδομών (δίκτυα αποχέτευσης, ύδρευσης, διευθέτησης απορριμμάτων κ.λ.π.), η αναβάθμιση της λειτουργικότητας των οικιστικών συνόλων (αναπλάσεις, συγκοινωνιακές και κυκλοφοριακές ρυθμίσεις κ.λ.π.), η βελτίωση των κοινωνικών υποδομών (κυρίως η πρωτοβάθμια περίθαλψη) καθώς και η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών (διοικητικών και άλλων) που στόχο έχουν την εξυπηρέτηση του τουρίστα – επισκέπτη.

5. Προβολή και Προώθηση του Τουριστικού Προϊόντος

Η βελτίωση της εικόνας της Περιφέρειας Πελοποννήσου ως τουριστικού προϊόντος αποτελεί στόχο του πέμπτου άξονα δράσης της στρατηγικής για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, ο οποίος μπορεί να επιτευχθεί μέσω

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

της κατάρτισης ενός στρατηγικού σχεδίου προβολής τόσο σε βραχυχρόνιο, όσο και σε μακροχρόνιο επίπεδο, όπου αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα θα ορίσει τις ομάδες – στόχο και τα χαρακτηριστικά τους, προκειμένου να τις συνδέσει με το συγκεκριμένο προσφερόμενο προϊόν ανά περιοχή υποδεικνύοντας τις επιμέρους δράσεις και ενέργειες προβολής (εκδόσεις, διαφημιστικές καμπάνιες, διοργάνωση εκδηλώσεων – εκθέσεων κ.λ.π.), Η ενίσχυση της συμμετοχής των φορέων και των μηχανισμών της Περιφέρειας που δραστηριοποιούνται στον τομέα του τουρισμού και των αντίστοιχων δράσεων προβολής θα συμβάλλουν επιπρόσθετα στη διαμόρφωση της στρατηγικής μάρκετινγκ και στην περαιτέρω ανάπτυξη του τουρισμού.

6. Ανάπτυξη των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού και προώθηση της απασχόλησης.

Η αύξηση της απασχολησιμότητας και της προσαρμοστικότητας του εργατικού δυναμικού, μέσω της βελτίωσης και της προσαρμογής των δεξιοτήτων τους στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται, τόσο στον τουριστικό τομέα, όσο και στους τομείς του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και η προώθησή τους σε νέες θέσεις εργασίας αποτελούν στόχο του τελευταίου Άξονα δράσης.

9.2.2: Προσδιορισμός των προτεραιοτήτων και των αξόνων παρέμβασης των δημοσίων φορέων.

Οι μορφές παρέμβασης των φορέων του Δημοσίου τομέα σε «τομείς» ή κατηγορίες δράσεων ανά Άξονα Δράσης και Μέτρο Πολιτικής του προτεινόμενου Προγράμματος Δράσης, μπορούν να αντιμετωπιστούν:

- α)** ως φορείς αρμόδιοι για το Σχεδιασμό ή και την Εξειδίκευση της εφαρμογής των δράσεων
- β)** ως αποδέκτες των δράσεων, όπου η δραστηριοποίησή τους εμπλέκει και τα τρία επίπεδα εκπροσώπησής τους, κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό.

Σε γενικές γραμμές η παρέμβαση ανά φορέα και Άξονα Δράσης έχει ως ακολούθως:

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- Ø Η Περιφέρεια Πελοποννήσου έχει κυρίαρχο ρόλο και εμπλέκεται σε όλους τους άξονες Δράσης και στα αντίστοιχα μέτρα Πολιτικής.
- Ø Το Υπουργείο Ανάπτυξης δύναται να εμπλακεί στις δράσεις των Αξόνων 1,2,3,5 και 6.
- Ø Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών πρωτεύοντα ρόλο έχει στην ενίσχυση των δράσεων των Αξόνων 1 και 2.
- Ø Το ΥΠΕΧΩΔΕ δύναται να εμπλακεί στο σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων των Αξόνων 3 και 4.
- Ø Το Υπουργείο Πολιτισμού δραστηριοποιείται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του τρίτου Άξονα Δράσης και τις αντίστοιχες δράσεις αρμοδιότητάς τους.
- Ø Το Υπουργείο Εργασίας συμμετέχει στο σχεδιασμό των δράσεων του έκτου Άξονα Δράσης.
- Ø Το Υπουργείο Γεωργίας μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στους Άξονες 2,3 και 5.
- Ø Τα Υπουργεία Εσωτερικών, Δημοσίας Τάξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών μπορούν να συμμετέχουν στο σχεδιασμό των αντίστοιχων δράσεων του Άξονα 4.
- Ø Τέλος οι φορείς της Νομαρχιακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης διαδραματίζουν ενεργό ρόλο ως αποδέκτες των ενεργειών του Προγράμματος Δράσης.

9.2.3: Πρόταση για τους Άξονες και τις μορφές κινητοποίησης των φορέων του Ιδιωτικού τομέα και των αναγκαίων κοινών δράσεων των δημόσιων και των ιδιωτικών φορέων.

Οι κατηγορίες ιδιωτών επενδυτών καθώς και των αρμόδιων φορέων εκπροσώπησής τους που δραστηριοποιούνται ή δύναται να δραστηριοποιηθούν σε επενδύσεις και δράσεις που αφορούν στην τουριστική δραστηριότητα διακρίνονται κατά βάση σε τρεις κατηγορίες:

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

α. Επαγγελματικοί και Συλλογικοί Φορείς

Οι φορείς αυτοί αναλαμβάνουν σημαντική δράση στον τομέα της προώθησης – προβολής του τουριστικού προϊόντος, στη διεθνή συνεργασία καθώς και στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πρωτοβάθμιων μελών τους, μέσω δράσεων όπως ενημέρωσης σχετικά με ζητήματα και εξελίξεις που αφορούν στα μέλη τους, οργάνωσης επιμορφωτικών σεμιναρίων, συνεργασίας με ξενοδοχειακές οργανώσεις του εξωτερικού, οργάνωσης ξενοδοχειακών εκθέσεων στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό και συμμετοχή σε αυτές, οργάνωσης τοπικών ή πανελλήνιων συνεδρίων ξενοδοχειακού ενδιαφέροντος.

Το πλέον σημαντικό όμως πεδίο στο οποίο δραστηριοποιούνται οι φορείς (ΞΕΕ, ΠΟΞ, ΣΕΕΔΔΕ), σε κεντρικό επίπεδο κυρίως είναι, αφενός ο τομέας της χάραξης της στρατηγικής για τον τουρισμό, αφετέρου η ενεργός συμμετοχή κάποιων από αυτούς, ως τελικοί Δικαιούχοι, σε διάφορα Επιχειρηματικά Προγράμματα του Γ' ΚΠΣ, κυρίως Περιφερειακά, όπως το ΠΕΠ Πελοποννήσου. Σε τοπικό επίπεδο δραστηριοποιούνται οι Τοπικές Ενώσεις των κεντρικών φορέων, η δράση των οποίων όμως δεν είναι ιδιαίτερα έντονη, αποσκοπούν στην ενημέρωση των μελών τους και δευτερευόντως στην προβολή του τουριστικού προϊόντος της περιοχής τους.

β. Επιχειρήσεις

Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε ένα ευρύ φάσμα με αφετηρία την επενδυτική δραστηριότητα και το κέρδος, είτε σε υφιστάμενες είτε σε νέες υποδομές και υπηρεσίες. Προβάλλουν το τουριστικό προϊόν της περιοχής και δίνουν έμφαση στον τομέα ανάπτυξης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού τους. Οι παραπάνω φορείς είναι κατά βάση αποδέκτες / άμεσα ωφελούμενοι των δράσεων που υλοποιούνται ή εφαρμόζονται στο πλαίσιο του Γ' ΚΠΣ.

γ. Ειδικοί Φορείς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

Οι ειδικοί φορείς αναλαμβάνουν δράση σε εξειδικευμένα πεδία, συντελώντας στην προβολή του τουριστικού προϊόντος με έμφαση στις ειδικές μορφές τουρισμού, με στόχο την προώθηση ενός νέου τουριστικού προτύπου

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

και την προβολή νέων τουριστικών προορισμών. Αναλαμβάνουν ενεργό δράση μέσω της συμμετοχής τους σε έργα / ενέργειες για την προστασία και αναβάθμιση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων, στην οργάνωση και προβολή ειδικών μορφών τουρισμού, συμβάλλουν στην επίλυση οικολογικών και πολιτιστικών προβλημάτων στη διαχείριση πολιτιστικών και περιβαλλοντικών υποδομών, καθώς και στην περιβαλλοντική εκπαίδευση.

Οι παραπάνω ιδιωτικοί φορείς μπορούν να εμπλακούν σχεδόν στο σύνολο των δράσεων του Προγράμματος Τουριστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Πελοποννήσου ως αποδέκτες ωφελούμενοι με εξαίρεση τον Άξονα 4 που αφορά σε έργα δημόσια, πέραν βέβαια των δράσεων που αφορούν στην εκπόνηση των μελετών.

9.2.4: Στρατηγική Μάρκετινγκ και Επικοινωνιακή Στρατηγική.

Το σχέδιο Μάρκετινγκ της Περιφέρειας Πελοποννήσου οφείλει να στηρίζεται και συνακόλουθα να παρέχει σε συνεχή βάση ένα πολύτιμο απόθεμα πληροφοριών, προκειμένου να υποστηρίξει την περιφερειακή τουριστική πολιτική σε ένα μεταβαλλόμενο και έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον. Παράλληλα οφείλει για λόγους αξιοπιστίας της χρησιμότητάς του να προσφέρει τις ακόλουθες δυνατότητες:

- Ø τη συσχέτιση των δραστηριοτήτων με τις στοχευόμενες αγορές, χρησιμοποιώντας μία τμηματοποιημένη στρατηγική μάρκετινγκ
- Ø τη συνέπεια των στόχων και των προτεραιοτήτων ως προς τις στοχευόμενες αγορές
- Ø διαμόρφωση κοινής βάσης του Σχεδίου Μάρκετινγκ, για τη διευκόλυνση του συντονισμού των προσπαθειών όσων εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα με την τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας
- Ø τη συνεχή αξιολόγηση και ανατροφοδότηση του σχεδίου
- Ø τη συνέχεια στο μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.

Για την προώθηση του τουριστικού προϊόντος της περιοχής απαιτείται η ίδρυση και λειτουργία πολυμερούς θεσμού με συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών φορέων και με άκρως συντονιστικό και συνθετικό

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ρόλο στη Διοίκηση της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ο θεσμός αυτός προτείνεται να έχει τη δοκιμασμένη μορφή του Γαλλικού «Maison de France» σε περιφερειακό επίπεδο με τη συμμετοχή και των εκπροσώπων των τουριστικών επαγγελματικών φορέων της περιφέρειας και πρέπει να χρηματοδοτείται με χρονικό ορίζοντα δύο τουλάχιστον ετών. Για την ορθολογική εκπόνηση ενός κατάλληλου και αποτελεσματικού Σχεδίου Προβολής πρέπει να εφαρμοστεί η στρατηγική – ολοκληρωμένη μεθοδολογία marketing, η οποία αποτελείται από δύο φάσεις συνολικής διάρκειας 10-12 μηνών.

- **Πρώτη Φάση:** η στρατηγική ανάλυση marketing με μία ολοκληρωμένη καταγραφή, ανάλυση και αξιολόγηση όλων των παραμέτρων, στοιχείων και χαρακτηριστικών που συνθέτουν την τουριστική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου (προσφορά και ζήτηση τουριστικών υπηρεσιών)
- **Δεύτερη Φάση:** η εκπόνηση του επιχειρησιακού σχεδίου προβολής, με στόχους, τη στρατηγική επίτευξη των στόχων, τις δραστηριότητες προβολής, τις τεχνικές και τα εργαλεία προβολής και προώθησης σε χρονικό προγραμματισμό (εκστρατεία προβολής με χρονοδιάγραμμα) και εκτίμηση του απαραίτητου προϋπολογισμού.

Η εκπόνηση ενός σχεδίου Marketing και Επικοινωνίας για το τουριστικό προϊόν της Πελοποννήσου (Marketing Plan) πρέπει να στοχεύει:

- Στον επηρεασμό και την αύξηση της τουριστικής ζήτησης για το τουριστικό προϊόν της περιοχής, που όπως αναφέρθηκε είναι «ο προορισμός Πελοπόννησος»
- Στην ποιοτική αναβάθμιση της ζήτησης και στην αύξηση της κατά κεφαλήν ημερήσιας τουριστικής δαπάνης
- Στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της περιφέρειας και των επιμέρους τουριστικών προορισμών της.

10. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΟΜΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Ο Νομός Αργολίδας συγκεντρώνει το 16,6% του πληθυσμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ήτοι 105.295 κατοίκους, σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της απογραφής του 2001. Είναι ο μικρότερος σε έκταση νομός της Περιφέρειας. Η πληθυσμιακή πυκνότητα φθάνει τους 48,9 κατοίκους ανά τ. Χλμ., υπερβαίνοντας το μέσο όρο της Περιφέρειας. Ο πληθυσμός του Νομού ακολουθεί αυξητικές τάσεις από το '70 και μετά. Σε αντίθεση με την Περιφέρεια, στην περίοδο 1961-2001 ο πληθυσμός του Νομού Αργολίδας αυξήθηκε κατά 16,8%.

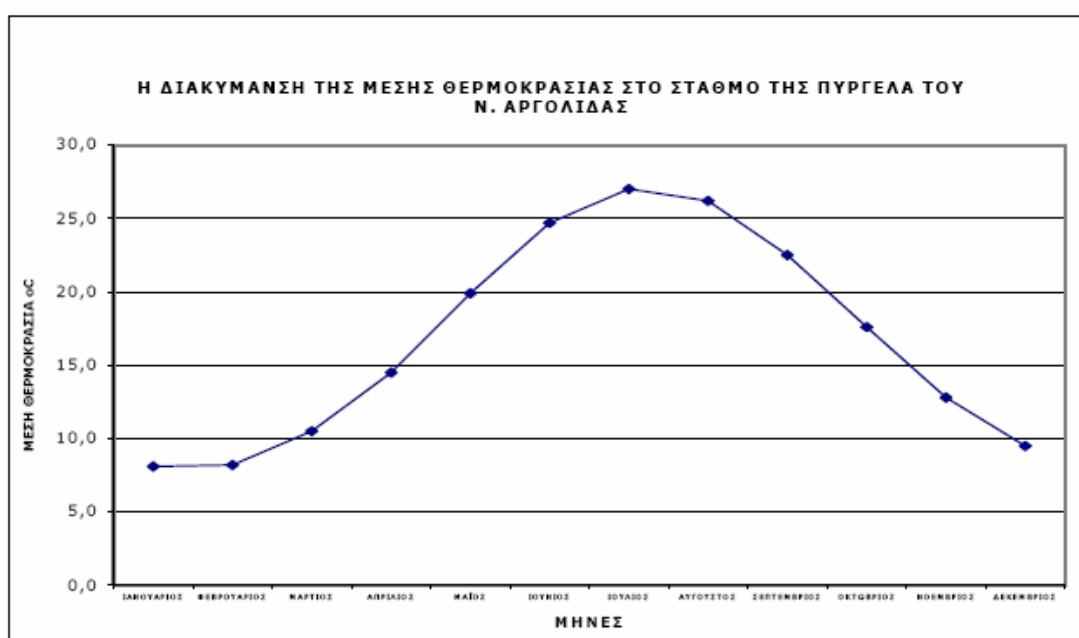
Η αστικοποίηση που χαρακτηρίζει το Νομό είναι εντονότερη σε σχέση με το μέσο όρο της Περιφέρειας, καθώς το 35% του συνολικού πληθυσμού για το έτος 1991 κατοικεί στις αστικές περιοχές του Νομού. Ένα πολύ σημαντικό ποσοστό που αντιστοιχεί στο 52% του πληθυσμού κατοικεί σε αγροτικές περιοχές ενώ το υπόλοιπο 13% κατοικεί σε ημιαστικές περιοχές. Η πλειονότητα του πληθυσμού του Νομού, σε ποσοστό που φθάνει το 63% κατοικεί σε πεδινές περιοχές, σημαντικά υψηλότερο ποσοστό από το μέσο όρο της Περιφέρειας, ενώ το 13% κατοικεί σε ορεινές περιοχές και το 18% σε ημιορεινές.

Η ηλικιακή πυραμίδα του Νομού Αργολίδας δεν αποτελεί αντιπροσωπευτική πυραμίδα σε σχέση με το πρότυπο της χώρας, καθώς υπάρχει σημαντική αντιπροσώπευση των παραγωγικών ηλικιακών ομάδων, όπως προκύπτει και από την τιμή του δείκτη γήρανσης που φθάνει στο 74,35 και είναι χαμηλότερος από τους αντίστοιχους δείκτες των υπολοίπων νομών, αλλά και από τον αντίστοιχο εθνικό δείκτη που φθάνει το 77,31.

Ο Νομός αποτελείται από 14 Νέους Δήμους και 2 Κοινότητες σύμφωνα με το πρόγραμμα ανασυγκρότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης «Ιωάννης Καποδίστριας», η πληθυσμιακή εξέλιξη των οποίων κατά την τριακονταετία 1971-2001 παρουσιάζεται στον Πίνακα 1.5 του Παραρτήματος.

10.1 ΚΛΙΜΑ

Το κλίμα στο Ν. Αργολίδας είναι χερσαίου μεσογειακού τύπου χαρακτηριστικά του οποίου είναι οι ήπιοι χειμώνες και η μειωμένη βροχόπτωση. Ο Ν. Αργολίδας συγκαταλέγεται στις πιο ξηρές περιοχές της ηπειρωτικής Ελλάδας. Από τα κλιματολογικά δεδομένα του μετεωρολογικού σταθμού της ΕΜΥ στην Πυργέλα του Ν. Αργολίδας για την περίοδο 1980-1997 παρατηρείται ότι η μέση θερμοκρασία κατά τη διάρκεια του έτους κυμαίνεται από 8,1 έως 27 βαθμούς

Κελσίου, η απόλυτη μέγιστη θερμοκρασία φθάνει τους 43,2 βαθμούς Κελσίου, ενώ η απόλυτη ελάχιστη θερμοκρασία τους -6 βαθμούς Κελσίου. Οι δύο πρώτοι μήνες της άνοιξης είναι ψυχρότεροι από τους δύο τελευταίους μήνες του φθινοπώρου, ενώ ο πιο θερμός μήνας του έτους είναι ο Ιούλιος. Η θερμοκρασία μπορεί να φθάνει κάτω από το μηδέν κατά τη διάρκεια του έτους αλλά η μέση θερμοκρασία είναι υψηλή. Το μέσο ύψος βροχόπτωσης κατά τη διάρκεια του έτους είναι ιδιαίτερα χαμηλό, το δεύτερο πιο χαμηλό από τους μετεωρολογικούς σταθμούς της ΕΜΥ στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, και ανέρχεται συνολικά στα 485,3 χιλιοστά. Το μήνα Νοέμβριο παρατηρείται το μεγαλύτερο ύψος βροχόπτωσης και το μήνα Ιούνιο το μικρότερο. Επίσης, ο μέσος αριθμός ημερών με βροχόπτωση είναι πολύ χαμηλός, ιδιαίτερα τους

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

καλοκαιρινούς μήνες, ενώ και οι χιονοπτώσεις δεν είναι συχνό φαινόμενο, εκτός από τις ορεινές περιοχές του Νομού.

Ο Ν. Αργολίδας αν και ανήκει στη ζώνη με τη μέγιστη ηλιοφάνεια, παρουσιάζει το μικρότερο αριθμό ωρών με ηλιοφάνεια σε σύγκριση με τους υπόλοιπους Νομούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου, αλλά κρίνεται επαρκής. Ο μεγαλύτερος αριθμός ημερών με ηλιοφάνεια παρατηρείται το μήνα Αύγουστο, ενώ ο μικρότερος το Δεκέμβριο. Η κατεύθυνση των ανέμων που επικρατούν στο Ν. Αργολίδας είναι βόρειοι και νότιοι, με χαμηλή ένταση καθώς ο αριθμός ημερών με ανέμους μεγαλύτερους των 6 και 8 Beaufort είναι πάρα πολύ μικρός.

10.2 ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η πρόσβαση στο σύνολο του Ν. Αργολίδας είναι εύκολη και σύντομη, τόσο από το μητροπολιτικό κέντρο της χώρας όσο και από τα άλλα αστικά κέντρα της Πελοποννήσου, παρόλο που δεν εντάσσεται ολοκληρωτικά στον αναπτυξιακό οδικό άξονα ΠΑΘΕ, του τμήματος της Πελοποννήσου. Επίσης, οι πολιτιστικοί και φυσικοί πόροι συνδέονται ικανοποιητικά, τόσο μεταξύ τους όσο και με αστικά κέντρα του Νομού. Η πρόσβαση στο Ν. Αργολίδας γίνεται κυρίως από το οδικό δίκτυο και δευτερευόντως από το σιδηροδρομικό δίκτυο, το οποίο εξυπηρετεί μόνο την πόλη του Ναυπλίου.

10.2.1: Αστικά Κέντρα

Ο Νομός Αργολίδας έχει δύο βασικά αστικά κέντρα, το Ναύπλιο και το Άργος. Η πόλη του Ναυπλίου είναι μια από τις πιο όμορφες ιστορικές πόλεις της Ελλάδας που σε μεγάλο βαθμό έχει διατηρήσει τον οικιστικό παραδοσιακό χαρακτήρα της. Αποτέλεσε την πρώτη πρωτεύουσα του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Τα άφθονα μνημεία του ιστορικού παρελθόντος της σε συνδυασμό με την τοποθεσία της την καθιστούν έναν από τους πιο σημαντικούς προορισμούς των επισκεπτών στην Περιφέρεια. Η εμβέλεια της

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

πόλης του Ναυπλίου ως πόλου έλξης επισκεπτών είναι διεθνής και περιλαμβάνεται σε προγράμματα ξένων πρακτορείων. Η πόλη τους Άργους είναι χτισμένη στη θέση της αρχαίας πόλης και αποτελεί, εμπορικό και βιομηχανικό κέντρο (μεταποίησης κυρίως αγροτικών προϊόντων) ενώ παράλληλα διαθέτει και πολιτιστικούς πόρους.

Άλλο, μικρό όμως, αστικό κέντρο του Νομού (όχι σύμφωνα με την ορολογία της ΕΣΥΕ), με τουριστική κίνηση είναι το Κρανίδι, χτισμένο αμφιθεατρικά σε λόφο με παραδοσιακά σπίτια. Τα βυζαντινά μοναστήρια και εκκλησιάκια στο λόφο είναι ένα από τα αξιοθέατα του Κρανιδίου. Επίσης, ένα άλλο πλεονέκτημα του οικιστικού κέντρου είναι ότι βρίσκεται σε μικρή απόσταση από τις ακτές.

10.2.2: ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Ακτές

Ο Ν. Αργολίδας βρέχεται από το Μυρτώο Πέλαγος και η ακτογραμμή του σχηματίζει τον Αργολικό Κόλπο. Το μεγάλο μήκος ακτογραμμής του Ν. Αργολίδας δεν συνεπάγεται και ανάλογα μεγάλο τμήμα ακτών κατάλληλων για κολύμβηση, καθώς ένα μεγάλο τμήμα της ακτογραμμής είναι δυσπρόσιτο και απότομο. Το συνολικό μήκος της ακτογραμμής του Ν. Αργολίδας είναι 230 χλμ., ποσοστό 19,2% του συνόλου της Περιφέρειας Πελοποννήσου, ενώ το συνολικό μήκος των ακτών που είναι κατάλληλες για κολύμβηση είναι 58,15 χλμ. ποσοστό 24,7% του αντίστοιχου συνολικού μεγέθους της Περιφέρειας.

Στο Ν. Αργολίδας υπάρχουν συνολικά 53 παραλίες που προσφέρονται για κολύμβηση, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως άριστες σχεδόν στο σύνολο τους, ποσοστό 91%, σύμφωνα με μελέτη καταγραφής του ΥΠΕΧΩΔΕ. Ο Ν. Αργολίδας συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό ακτών χαρακτηρισμένων ως άριστων σε σύγκριση με τους άλλους Νομούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Η μορφολογία των ακτών είναι αμμώδης σε συνδυασμό με βραχώδεις.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Το μεγαλύτερο μήκος ακτών, στο οποίο υπάρχει η δυνατότητα κολύμβησης συγκεντρώνεται στις περιοχές Τολό, Δρέπανο, Ίρια του Δήμου Ασίνης, Κιβέρι και Μύλοι του Δ. Λέρνας, Νέα Κίος του Δ. Νέας Κίου, Ναύπλιο του Δ. Ναυπλίου, Κοιλάδα, Κρασιδίου και Πόρτο Χέλι του Δ. Κρασιδίου, Ερμιόνη και Θερμησία του Δ. Ερμιόνης, και Παλαιά και Νέα Επίδαυρος του Δ. Επιδαύρου.

Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλλους

Ως τοπία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους χαρακτηρίζονται θεσμοθετημένες περιοχές με μεγάλη αισθητική και πολιτιστική αξία, οι οποίες είναι επισκέψιμες και προσφέρουν αναψυχή στο κοινό. Η θεσμοθέτηση τους είναι σημαντική για την ανάδειξη και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Στο Ν. Αργολίδας βρίσκονται τρεις (3) τέτοιες περιοχές, όλες γύρω από το Ναύπλιο, στα διοικητικά όρια του Δ. Ναυπλίου, γεγονός που επιβεβαιώνει τη μεγάλη αισθητική αξία της περιοχής.

Διατηρητέα Μνημεία Φύσης

Τα διατηρητέα μνημεία φύσης είναι θεσμοθετημένες εκτάσεις με ιδιαίτερη παλαιοντολογική, γεωμορφολογική και ιστορική σημασία, επίσης μπορεί να είναι μεμονωμένα δέντρα ή συστάδες δένδρων, υγροβιότοποι και σπάνια φυτά.

Στο Ν. Αργολίδας συγκεντρώνονται 6 από τα 14 θεσμοθετημένα διατηρητέα μνημεία φύσης της Περιφέρειας Πελοποννήσου, τα οποία είναι κυρίως δένδρα με ιδιαίτερη μορφολογική και ιστορική και αξία βρίσκονται όλα στο Δήμο Ναυπλίου. Τα συγκεκριμένα διατηρητέα μνημεία φύσης από μόνα τους δεν συνιστούν σημαντικούς πόλους έλξης αλλά προστίθενται στη γενικότερη εικόνα της πόλης του Ναυπλίου.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Βιότοποι CORINE

Σύμφωνα με την απογραφή των βιότοπων CORINE, η οποία πραγματοποιήθηκε την περίοδο 1985-1990 σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Ν. Αργολίδας περιλαμβάνει τέτοιες σημαντικές περιοχές για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος. Οι περιοχές αυτές του Ν. Αργολίδας αφορούν λιμνοθάλασσες, έλη, την Ακροναυπλία, το Παλαμήδι και σπήλαια. Μερικές από τις περιοχές ήδη αξιοποιούνται όπως το Παλαμήδι, για άλλες όμως χρειάζεται να δημιουργηθούν υποδομές προκειμένου να αξιοποιηθούν.

Υγροβιότοποι

Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου έχουν καταμετρηθεί συνολικά 32 υγροβιότοποι, από τους οποίους οι 11 στο Ν. Αργολίδας. Η έννοια των υγροβιότοπων ορίζεται από τη Σύμβαση Ramsar και είναι οι φυσικές ή τεχνητές περιοχές αποτελούμενες από έλη ή περιοχές που καλύπτονται από θαλασσινό νερό με ρηχό βάθος. Επιπλέον, στους υγροβιότοπους συγκαταλέγονται οι παρόχθιες ή παράκτιες ζώνες που συνορεύουν με υγροβιότοπους, νησιά ή θαλάσσιες υδατοσυλλογές, ο οποίες βρίσκονται μέσα στα όρια του υγροβιότοπου.

Από ειδικό καθεστώς προστατεύονται μόνο οι διεθνούς σημασίας υγροβιότοποι Ramsar. Στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και ως εκ τούτου στο Ν. Αργολίδας, δεν έχει καταγραφεί κανείς διεθνούς σημασίας υγροβιότοπος Ramsar αλλά απλοί υγροβιότοποι. Αυτό όμως, δε μειώνει το ρόλο τους στην ισορροπημένη λειτουργία του οικοσυστήματος της περιοχής στην οποία απαντώνται. Οι περιοχές αυτές είναι προσβάσιμες και μπορούν να ενταχθούν ίσως, σε φυσιολατρικά 960 προγράμματα τουρισμού με εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Η οργάνωση όμως, τέτοιων προγραμμάτων απαιτεί κατάλληλες υποδομές και εκπαιδευμένο ανθρώπινο δυναμικό. Το ρόλο αυτό μπορούν να διαδραματίσουν περιβαλλοντικοί σύλλογοι.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Περιοχές Natura 2000

Στο πλαίσιο της Οδηγίας 92/43/ΕΕC, με την οποία ορίζονται οι Περιοχές Natura 2000, έχουν επιλεγθεί 26 περιοχές στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Η διάκριση των περιοχών αυτών έχει σκοπό να συμβάλει στη διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας με την προστασία και διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας. Οι Περιοχές Natura 2000 χωρίζονται σε τρεις κατηγορίες Α, Β, Γ με γνώμονα τη βιοποικιλότητα και μοναδικότητα τους.

Οι περιοχές Natura 2000 του Ν. Αργολίδας εκτός από το Παλαμήδι δεν φαίνεται να μπορούν να αξιοποιηθούν, ενώ ακόμη δεν έχει καθοριστεί το ακριβές θεσμικό πλαίσιο του καθεστώτος προστασίας.

Σπήλαια

Στο Ν. Αργολίδας εντοπίζονται τρία αξιόλογα σπήλαια, τα σπήλαια των Διδύμων και το σπήλαιο Φράχθι στο Δ. Κρανιδίου καθώς και το σπήλαιο Κεφαλάρι στο Δ. Άργους.

- Ø Στο όρος Δίδυμο σε μικρή απόσταση το ένα από το άλλο βρίσκονται τα σπήλαια των Διδύμων με ασβεστολιθικά πετρώματα. Στα τοιχώματα των σπηλαίων έχουν χτιστεί δύο μικρά εκκλησάκια.
- Ø Το σπήλαιο του Φράχθι βρίσκεται στον όρμο της Κοιλάδας σε απόκρημνο σημείο με μεγάλη και εντυπωσιακή είσοδο ενώ στο εσωτερικό του σχηματίζονται λίμνες. Στο σπήλαιο έχει βρεθεί η παλαιότερη ταφή της μεσολιθικής εποχής με αρκετά ευρήματα.
- Ø Από το σπήλαιο Κεφαλάρι οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι πήγαζαν τα νερά στην Στυμφαλίας λίμνης. Το σπήλαιο σχηματίστηκε από την κοίτη υπόγειο ποταμού. Το μεγαλύτερο τμήμα του σπηλαίου δεν είναι επισκέψιμο. Κατά τη διάρκεια ανασκαφών που έγιναν βρέθηκαν ευρήματα από την παλαιολιθική και νεολιθική εποχή. Μέσα στο σπήλαιο έχει χτιστεί εκκλησία, η οποία συγκεντρώνει πλήθος κόσμου την Παρασκευή μετά το Πάσχα.

10.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Παραδοσιακοί Οικισμοί

Ο Ν. Αργολίδας περιλαμβάνει πολύ μικρό αριθμό θεσμοθετημένων «Παραδοσιακών Οικισμών» σε σχέση με τους άλλους Νομούς της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Οι οικισμοί αυτοί έχουν θεσμοθετηθεί είτε από το ΥΠΕΧΩΔΕ είτε από το Υπουργείο Πολιτισμού. Μεταξύ αυτών είναι και το Ναύπλιο με μοναδική ιστορική και αρχιτεκτονική αξία.

Αρχαιολογικοί Χώροι

Ο Ν. Αργολίδας άρχισε να κατοικείται από τη νεολιθική εποχή και κατά την εποχή του χαλκού είχε ήδη αποκτήσει ηγετική και πολιτιστική θέση στον ελλαδικό χώρο. Στους αρχαίους και κλασικούς χρόνους το Άργος υπήρξε αγγειοπλαστικό κέντρο ενώ το αργειακό εργαστήριο ήταν ένα από τα σημαντικότερα της αρχαίας Ελλάδας.

Τα μεγάλα κέντρα – πόλεις κατά τους αρχαίους χρόνους ήταν η Λέρνα, οι Μυκήνες, η Τίρυνθα, το Άργος, η Επίδαυρος, η Ερμιόνη και η Τροιζηνία. Η σημαντική παρουσία του Νομού κατά την αρχαιότητα άφησε πίσω της ένα μεγάλο αριθμό μνημείων διεθνούς σημασίας, τα οποία έφεραν στην επιφάνεια οι συνεχείς ανασκαφές.

Οι αρχαιολογικοί χώροι του Ν. Αργολίδας είναι σημαντικοί σε αριθμό και αξία ενώ οι περισσότεροι από αυτούς έχουν διεθνή εμβέλεια και αποτελούν μερικούς από τους πιο γνωστούς προορισμούς των αλλοδαπών επισκεπτών. Οι κυριότεροι από αυτούς είναι οι εξής:

- ***Ο Αρχαιολογικός χώρος των «Μυκηνών» στο Δ. Μυκηνών***

Ο αρχαιολογικός χώρος των Μυκηνών είναι ένας από τους σπουδαιότερους της Περιφέρειας Πελοποννήσου και περιλαμβάνεται στα προγράμματα περιηγήσεων Ελλήνων και ξένων επισκεπτών. Ο αρχαιολογικός χώρος των Μυκηνών μαζί με της Επιδαύρου συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών από όλους τους αρχαιολογικούς χώρους της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Η ακρόπολη των Μυκηνών βρίσκεται πάνω σε ένα μικρό λόφο, με κυκλώπεια τείχη να την περιβάλλουν. Στην κορυφή της ακρόπολης κτίσθηκαν και βρέθηκαν τα ανάκτορα με την αίθουσα του θρόνου, η κεντρική πύλη "των Λεόντων", το "Θρησκευτικό Κέντρο" και ο Ταφικός Κύκλος Α και Β με τους βασιλικούς λακκοειδείς τάφους. Ενώ σε κοντινή απόσταση ανακαλύφθηκαν οι βασιλικοί θολωτοί τάφοι. Ο μεγάλος αριθμός αντικειμένων που βρέθηκαν εκτίθενται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Ναυπλίου.

- ***Ο Αρχαιολογικός χώρος του αρχαίου θεάτρου της «Επιδαύρου»***

Το θέατρο του Ασκληπιείου της Επιδαύρου εκφράζει στην τελειότερη μορφή της την αρχιτεκτονική εμπειρία της αρχαιότητας στην δομή του θεατρικού χώρου. Το μνημείο εξαιρεί ήδη από την αρχαιότητα ο περιηγητής Πausanίας για τη συμμετρία και ομορφιά του. Φέρει την τυπική διάρθρωση του ελληνιστικού θεάτρου με τα τρία βασικά στοιχεία: **Κοίλο - Ορχήστρα - Σκηνή**. Κτίσθηκε σε δύο οικοδομικές φάσεις στο τέλος του 4^{ου} π.Χ. αιώνα και στο μέσον 2ου π.Χ. αιώνα. Το θέατρο φιλοξενούσε μουσικούς και ωδικούς αγώνες καθώς και παραστάσεις αρχαίου δράματος. Το μνημείο αποτελεί πόλο έλξης μεγάλου αριθμού επισκεπτών, του μεγαλύτερου από όλους της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Στο Αρχαίο Θέατρο της Επιδαύρου γίνονται τα "Επιδαύρια", θεατρικές παραστάσεις στο πλαίσιο οργανωμένου Φεστιβάλ, που ξεκίνησαν το 1954 και καθιερώθηκαν από τον επόμενο χρόνο ως σημαντικότερος θεσμός αρχαίου δράματος.

- ***«Ασκληπιείο Επιδαύρου» στο Δ. Επιδαύρου***

Το Ασκληπιείο της Επιδαύρου υπήρξε το λαμπρότερο θεραπευτικό κέντρο του αρχαίου κόσμου, το οποίο περιλάμβανε ένα μεγάλο οικοδομικό σύνολο για τη στέγαση της λατρείας σε μνημειώδη κτίρια (ναός και βωμός του Ασκληπιού, Θόλος, Άβατο κλπ) και για δραστηριότητες κοσμικού χαρακτήρα (Θέατρο, τελετουργικό εστιατόριο, λουτρά, παλαιστρα κλπ).

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Πραγματοποιείται η αποκατάσταση του Άβατου, της Θόλου, του Προπύλου, του "Γυμνασίου" και της δυτικής παρόδου του θεάτρου με τη συντήρηση, ανάδειξη και ένταξη του αυθεντικού υλικού των μνημείων. Παράλληλα λειτουργεί πρόγραμμα εκτεταμένης συντήρησης του αυθεντικού υλικού και άλλων μνημείων, που αφορά κυρίως σε συγκολλήσεις λίθων στα σωζόμενα τμήματα των κτιρίων ή συμπληρώσεις ρωμαϊκών τοιχοποιιών. Το 1988 το ιερό ενεγράφη στον κατάλογο των μνημείων Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

- ***Ο Αρχαιολογικός χώρος του κάστρου της «Λάρισας» στο Δ. Άργους***

Είναι κτισμένο στον υψηλό λόφο του Άργους, "Λάρισα". Η ίδρυσή του ανάγεται στον 6ο π.Χ. αιώνα. Κατά τη διάρκεια των βυζαντινών χρόνων το κάστρο αποτελούσε προπύργιο της βυζαντινής κυριαρχίας. Ακολουθεί η βενετική κυριαρχία και η τουρκική μέχρι την απελευθέρωση στα 1822. Στον αρχαιολογικό χώρο του κάστρου της «Λάρισσας» έχουν γίνει σωστικές επεμβάσεις στην θεμελίωση, στον εξωτερικό περίβολο και στην υποστύλωση της εισόδου καθώς αποτελεί το αξιολογότερο μνημείο της πόλης του Άργους.

Εκτός από τους παραπάνω αρχαιολογικούς χώρους, στο Ν. Αργολίδας εντοπίζονται και άλλοι οι οποίοι δεν είναι ευρέως γνωστοί αλλά αποτελούν αξιοποιήσιμο πολιτιστικό πόρο. Μεταξύ αυτών οι κυριότεροι είναι:

- ***Ο Αρχαιολογικός χώρος της «Λέρνα» στο Δ. Λέρνας***

Το χαμηλό ύψωμα που βρίσκεται στην δυτική ακτή του Αργολικού κόλπου, παραμένει από τους σημαντικότερους προϊστορικούς χώρους στην Ελλάδα. Στην περιοχή αυτή η μυθολογία τοποθετούσε τη λίμνη της Λερναίας Ύδρας.

Το σημαντικότερο εύρημα είναι η "Οικία των Κεράμων", η οποία ονομάστηκε έτσι από τους άφθονους κεράμους της στέγης του που βρέθηκαν κατά την ανασκαφή. Κατά τη δεκαετία του '60 κατασκευάσθηκε ένα

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

στέγαστρο που περιβάλλει την "Οικία των Κεράμων". Παράλληλα έγιναν αναστηλωτικές εργασίες στην οχύρωση του οικισμού, στον πεταλόσχημο πύργο, και στα σπίτια των Πρωτοελλαδικών και των Μεσοελλαδικών.

Η Δ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων έχει προγραμματίσει εργασίες διαμόρφωσης και ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου και την δημιουργία αρχαιολογικού πάρκου, που θα ενοποιήσει τον επισκέψιμο αρχαιολογικό χώρο, με πρόσφατες ανασκαφές που απεκάλυψαν σημαντικές αρχαιότητες των ιστορικών χρόνων.

- ***Ο Αρχαιολογικός χώρος της «Ασίνης» στο Δ. Ασίνης***

Ο αρχαιολογικός χώρος της Ασίνης, την οποία αναφέρει ο Όμηρος, αποτελείται από την ακρόπολη που είναι κτισμένη σε τριγωνικό βραχώδη λόφο σε επαφή με τη θάλασσα, την γύρω περιοχή και το λόφο της "Μπαρμπούνας" στα δυτικά. Από τις ανασκαφές έχουν αποκαλυφθεί οικισμοί Πρωτοελλαδικής, Μεσοελλαδικής, Μυκηναϊκής, Γεωμετρικής, Αρχαϊκής και Ελληνιστικής εποχής καθώς και τα αντίστοιχα νεκροταφεία και η σημαντική μυκηναϊκή νεκρόπολη της "Μπαρμπούνας". Τα τείχη της Ακρόπολης με το μεγάλο πύργο χρονολογούνται στην ελληνιστική εποχή (3ος αιώνας π.Χ.). Η Ακρόπολη έχει ανοικοδομηθεί κατά τη βυζαντινή εποχή.

- ***Ο Αρχαιολογικός χώρος των ιερών «Απόλλωνος Δειραδιώτη και της Αθηνάς Οξυδερκούς» στο Δ. Άργους***

Από το ιερό του Απόλλωνος Δειραδιώτη ή Πυθίου σώζεται μια μνημειακή κλίμακα λαξευμένη στο βράχο και ένας βωμός. Νοτιοανατολικά του βωμού διατηρούνται λείψανα βυζαντινής βασιλικής. Σε γύρω σημεία σώζονται ορθογώνιο υπόστυλο κτίριο (μαντείο;), θεμέλια κτίσματος με υδατοδεξαμενή (Ασκληπιείο;), λείψανα θόλου που πιθανώς ήταν ιερό της Αθηνάς Οξυδερκούς. Ο αρχαιολογικός χώρος είναι εν δυνάμει αξιοποιήσιμος, ενώ ήδη η μνημειακή κλίμακα και ο χώρος μπροστά του χρησιμοποιείται για πολιτιστικές εκδηλώσεις.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- ***Ο Αρχαιολογικός χώρος της Ακρόπολης της «Καζάρμα» στο Δ. Ναυπλίου***

Η ακρόπολη της Καζάρμα βρίσκεται μεταξύ Ναυπλίου - Επιδαύρου, και είναι κτισμένη σε λόφο. Τα τείχη είναι κατασκευασμένα με πολυγωνικό σύστημα. Η ακρόπολη έχει τέσσερις κυκλικούς πύργους. Η κύρια είσοδος βρίσκεται στα δυτικά και μία πυλίδα υπάρχει στα ανατολικά. Έχει ανοικοδομηθεί κατά την βυζαντινή εποχή. Δεν έχουν γίνει ανασκαφικές έρευνες και εργασίες διαμόρφωσης του χώρου. Επομένως παραμένει ανεκμετάλλετος ενταγμένος γενικά στο πολιτιστικό δυναμικό του Νομού. Παρόλο αυτά ο επισκέπτης μπορεί να επισκεφθεί την ακρόπολη της Καζάρμα από την ανατολική πλευρά του λόφου, όπου έχει κατασκευασθεί δρόμος.

- ***Ο Αρχαιολογικός χώρος της «Μιδέα» στο Δ. Μιδέας***

Η Μιδέα θεωρείται ως η τρίτη σε σημασία οχυρωμένη Μυκηναϊκή Ακρόπολη της Αργολίδας, μετά τις Μυκήνες και την Τίρυνθα, κυρίως, εξ' αιτίας των πλούσιων ευρημάτων του γειτονικού νεκροταφείου των Δενδρών. Οι ανασκαφές στην περιοχή είναι ένα από τα σημαντικότερα αρχαιολογικά έργα που εκτελούνται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα. Το κυκλώπειο τείχος που αποκαλύφθηκε περικλείει έκταση 24.000 τ.μ. μοναδικό για το μέγεθος του.

Από τα κυριότερα ευρήματα των ανασκαφών είναι ένα φυλάκιο, ένα συγκρότημα δωματίων, αποθηκευτικά αγγεία, πλήθος εργαλείων, μολύβδινα σκεύη, κοσμήματα π.Χ. και ένα μεγάλο τροχήλατο γυναικείο ειδώλιο. Ο μεγάλος αριθμός των εργαλείων και των κομματιών από φθορίτη, φίλντισι και ώχρα, πιστοποιεί την ύπαρξη εξειδικευμένων εργαστηρίων κατασκευής κοσμημάτων και άλλων ειδών.

- ***Αρχαιολογικός χώρος Τίρυνς Αργολίδας στο Δ. Νέας Τίρυνθας***

Στο μυχό του αργολικού κόλπου, σε μικρή απόσταση από το Ναύπλιο, προβάλλει η ακρόπολη της Τίρυνθος επιβλητικά πάνω σ' ένα βραχώδη λόφο. Οι ανασκαφές έφεραν στο φως ολόκληρη την άνω και την κάτω ακρόπολη, τμήμα του μυκηναϊκού άστεως της ευρύτερης περιοχής γύρω από το τείχος, καθώς και

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

τμήμα της νεκρόπολης της εποχής του Σιδήρου. Ευρήματα των ανασκαφών της Τίρυνθας εκτίθενται στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και στο Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου.

Μουσεία

Από το πλήθος των ανασκαφών στο Ν. Αργολίδας έχει βρεθεί ένας σημαντικός αριθμός ευρημάτων με μοναδική αξία, τα οποία φυλάσσονται και εκθέτονται σε μουσεία του Νομού αλλά και μερικά στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Η επίσκεψη στα Μουσεία εντάσσεται στο πρόγραμμα περιήγησης στο Νομό και συντελεί στην καλύτερη και ολοκληρωμένη γνώση της ιστορίας της περιοχής. Στα Αρχαιολογικά Μουσεία του Ν. Αργολίδας περιλαμβάνονται:

- ***Αρχαιολογικό Μουσείο Άργους στο Δ. Άργους***

Στις συλλογές του Μουσείου περιλαμβάνονται:

- Ευρήματα από το Άργος και τις γύρω περιοχές, που χρονολογούνται από την Μεσοελλαδική περίοδο έως τα υστερορωμαϊκά χρόνια.
- Ευρήματα από τη Λέρνα (Μύλους), από την Νεολιθική εποχή έως την Μυκηναϊκή.
- Ευρήματα από την Αρχαία Αγορά και την περιοχή του Θεάτρου - αρχαϊκά έως ρωμαϊκά - και από το μυκηναϊκό νεκροταφείο της Δειράδας.

Από τα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου είναι γεφυρόστομη πρόχους (τύπος του αγγείου) των υστεροελλαδικών χρόνων, ειδώλια των μυκηναϊκών χρόνων, πυξίδα των πρώιμων γεωμετρικών χρόνων, κρατήρες και πήλινα ομοιώματα ροδιών των ύστερων γεωμετρικών χρόνων, χάλκινος θώρακας και κράνος του 8^{ου} αιώνα π.Χ., ψηφιδωτό δάπεδο από οικία του 5ου αιώνα μ.Χ. και άγαλμα του Ηρακλή τύπου Farnese.

- ***Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου στο Δ. Ναυπλίου***

Το Αρχαιολογικό Μουσείο Ναυπλίου στεγάζεται σε κτίριο που κτίσθηκε το 1713 και παρουσιάζει το μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών από όλα τα Μουσεία της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Στις συλλογές περιλαμβάνονται:

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

✚ Παλαιολιθικά, Μεσολιθικά και Νεολιθικά ευρήματα (από τα Σπήλαια του Φράγγχι και Κεφαλαρίου και από τα Δενδρά, Ναυπλία).

✚ Πρωτοελλαδικά και Μεσοελλαδικά (από Ασίνη, Τίρυνθα, Μπερμπάτι)

✚ Μυκηναϊκά ευρήματα (από Ασίνη, Δενδρά, Καζάρμα, Μιδέα, Μπερμπάτι, Ναυπλία και Τίρυνθα).

✚ Γεωμετρικά ευρήματα (από Ασίνη, Ναυπλία, Τίρυνθα και από Συλλογές).

✚ Αρχαϊκά και Κλασικά (από Τίρυνθα, Μύλους, Αλιείς, Κορινθία και Ιδιωτικές συλλογές).

✚ Ελληνιστικά και Ρωμαϊκά (από Ασίνη και Μυκήνες).

Στα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου περιλαμβάνονται χάλκινη πανοπλία αμφοροειδής κρατήρας, Μυκηναϊκά ειδώλια, χάλκινο κράνος, πήλινα (τριποδικός αμφορέας, αναθηματική ασπίδα, προσωπίο και ειδώλιο).

• **Αρχαιολογικό Μουσείο Επιδαύρου στο Δ. Επιδαύρου**

Το Μουσείο Επιδαύρου στεγάζει ευρήματα από το Ιερό της Επιδαύρου, από τις μερικές αποκαταστάσεις των σημαντικότερων μνημείων του Ασκληπιείου καθώς και τα σημαντικότερα ευρήματα των ανασκαφών.

Στις συλλογές του περιλαμβάνονται:

✚ Οικοδομικές επιγραφές, επιγραφές ταμάτων, ιεροί ύμνοι

✚ Ελληνικά και Ρωμαϊκά αναθηματικά γλυπτά

✚ Αναθηματικές και τιμητικές επιγραφές

✚ Αποκαταστάσεις αρχιτεκτονικών μελών μνημείων Προπυλαίων, Ναού Ασκληπιού, Ναού Αρτέμιδος

✚ Αρχιτεκτονικά μέλη μνημείων του Ιερού του Ασκληπιείου

✚ Αετωματικά γλυπτά

✚ Προσωρινή έκθεση αρχιτεκτονικών μελών και γλυπτών της Θόλου

✚ Συλλογή Επιγραφών.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- ***Το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα στο Δ. Ναυπλίου***

Το Μουσείο είναι ένα από τα σημαντικότερα της Ελλάδας και έχει βραβευθεί ως το πιο ολοκληρωμένο Λαογραφικό Μουσείο της Ευρώπης. Στεγάζεται σε ένα διατηρητέο νεοκλασικό κτίριο. Στο Μουσείο εκτίθενται με ιδιαίτερη φροντίδα 16.000 αντικείμενα παραδοσιακής λαϊκής τέχνης κυρίως φορεσιές και αντικείμενα καθημερινής χρήσης όχι μόνο από την Πελοπόννησο αλλά και από όλη την Ελλάδα.

- ***Το Πολεμικό Μουσείο στο Δ. Ναυπλίου***

Το Μουσείο στεγάζει εκθέματα που συνδέονται με το πολεμικό υλικό στις διάφορες ιστορικές περιόδους αλλά και εκθέματα με ιστορικό καθαρά ενδιαφέρον.

- ***Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στο Δ. Ασκληπιείου***

Το Μουσείο ιδρύθηκε το 1993 με σκοπό την ανάδειξη του ορυκτού, παλαιοντολογικού και φυσικού πλούτου του ελλαδικού χώρου. Στο Μουσείο μεταξύ άλλων εκτίθενται σπάνια απολιθώματα και ολοκληρωμένες συλλογές αμμωνιτών.

- ***Το Λασκαρίδειο Λαογραφικό Μουσείου Νέας Κίου στο Δ. Νέας Κίου***

Στο Λαογραφικό Μουσείο παρουσιάζονται εκθέματα από χρηστικά και μη αντικείμενα, ενδυμασίες Μικρασιατικής καταγωγής, τα οποία έφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες που ίδρυσαν την πόλη της Νέας Κίου.

Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά μνημεία

Στο Ν. Αργολίδας έχουν ανακηρυχθεί 106 μνημεία της Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής περιόδου. Από το πλήθος αυτό τα σημαντικότερα είναι:

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

• *Το Κάστρο του «Παλαμηδίου» στο Δ. Ναυπλίου*

Το κάστρο του Παλαμηδίου αποτελεί μοναδικό μνημείο ιστορικής σημασίας, το οποίο διατηρείται σε καλή κατάσταση. Άλλωστε αυτό αποδεικνύεται και από τον αριθμό των επισκεπτών του κάθε χρόνο. Είναι οικοδομημένο σε ξεχωριστή από μόνη της τοποθεσία, σε ψηλό λόφο στα ανατολικά της Ακροναυπλίας με θέα την παλιά πόλη του Ναυπλίου. Για πρώτη φορά οχυρώνεται το Παλαμήδι από τους Ενετούς με ένα τέλειο σύστημα συγχρονισμένης οχύρωσης.

Τα σημαντικότερα μνημεία και αρχιτεκτονικά σύνολα είναι:

Το Κάστρο: Ενετικό οχυρωματικό έργο των αρχών του 18ου αιώνα. Αποτελείται από οκτώ προμαχώνες τριγυρισμένους με τείχη. Ναός Αγίου Ανδρέα: Μέσα στον ομώνυμο προμαχώνα του φρουρίου. Στεγάζεται με ημικυλινδρικό θόλο και εισχωρεί κατά το ανατολικό μισό μέρος μέσα σε μία από τις καμάρες που στηρίζουν τον περίπατο των τειχών. Φυλακή Κολοκοτρώνη: ένας από τους προμαχώνες, ο επονομαζόμενος "Μιλτιάδης" χρησιμοποιήθηκε ως φυλακή του ήρωα της Επανάστασης.

• *Το κάστρο στο «Μπούρτζι» στο Δ. Ναυπλίου*

Πρόκειται για μικρό οχυρωμένο νησάκι στην είσοδο του κόλπου του Ναυπλίου. Οχυρώνεται για πρώτη φορά κατά την περίοδο της Α' Ενετοκρατίας. Την αλλαγή της μορφής του κάστρου σε ρυθμό Αναγέννησης, σύμφωνα με τις ανάγκες της πολιορκητικής και με τις νέες απαιτήσεις, μπορεί να παρατηρήσει κανείς στο Μπούρτζι. Το 1715 το κάστρο καταλαμβάνεται από τους Τούρκους, μέχρι το 1822, οπότε και περιέρχεται στην κυριότητα των Ελλήνων. Αποτελούσε αναπόσπαστο μέρος της ευρύτερης οχύρωσης της πόλης για πολλούς αιώνες. Στα πρώτα χρόνια μετά την απελευθέρωση του νέου ελληνικού κράτους το κάστρο χρησίμευσε ως κατοικία των δημίων γιατί ήταν "μισητοί στους κατοίκους του Ναυπλίου". Σήμερα ο χώρος είναι επισκέψιμος με βαρκάκι από το λιμάνι του Ναυπλίου. Τα καλοκαίρια οργανώνονται μουσικές βραδιές με Έλληνες και ξένους ερμηνευτές στο πλαίσιο του Φεστιβάλ του Ναυπλίου με μεγάλη απήχηση.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- **Το κάστρο στο «Βιβάρι» στο Δ. Ασίνης**

Σώζονται ερείπια από το Βενετσιάνικο κάστρο στο λόφο του Βιβαριού σε τοποθεσία με ιδιαίτερη θέα. Το κάστρο στο Βιβάρι δεν διαθέτει την αίγλη του Παλαμηδιού και έχει περισσότερο τοπική σημασία.

Επίσης, ο Ν. Αργολίδας περιλαμβάνει μεγάλο αριθμό θρησκευτικών μνημείων της βυζαντινής περιόδου με ικανοποιητική πρόσβαση. Η αξιοποίηση τους δεν είναι πάντα δυνατή και απαιτείται ο σχεδιασμός ενός προγράμματος για την ένταξη τους σε δίκτυα περιήγησης. Τα κυριότερα μνημεία θρησκευτικού περιεχομένου του Ν. Αργολίδας, τα οποία αποτελούν μοναδικά δείγματα βυζαντινής αρχιτεκτονικής και τεχνοτροπίας είναι τα ακόλουθα:

- **Η Μονή Ζωοδόχου Πηγής Άριας** στο Δ. Ναυπλίου, η οποία χτίστηκε το 1143 από τον επίσκοπο του Άργους – Ναυπλίου Λέοντα. Το καθολικό του είναι από τα πιο αντιπροσωπευτικά δείγματα Βυζαντινής τέχνης.
- **Η εκκλησία της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα** του 14ου και του Προφήτη Ηλία αιώνα με αξιόλογες τοιχογραφίες στο Δ. Ασίνης
- **Οι εκκλησίες του Αγίου Ιωάννη του Ελεήμονα** του 11ου αιώνα και της Παναγίας του 14ου αιώνα με σημαντικές τοιχογραφίες στο Δ. Ασκληπιείου.
- **Η Μονή Καλαμίου** στο Δ. Επιδαύρου, η οποία χτίστηκε το 1616. Η αγιογράφηση του καθολικού της είναι ιδιαίτερα εντυπωσιακή.
- **Η Μονή Ταξιαρχών** στο Δ. Επιδαύρου, η οποία ιδρύθηκε ως σταυροπηγιακή μονή του Οικουμενικού Πατριαρχείου και συνέχισε μέχρι τις μέρες μας αδιάκοπα την πορεία της.
- **Η Μονή Αγνούτος** στο Δ. Επιδαύρου. Πρόκειται για μια μονή ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής αξίας με αξιόλογες τοιχογραφίες και φορητές εικόνες στο εσωτερικό του καθολικού.
- **Η Μονή της Αγίας Άννας** στο Δ. Κρανιδίου, η οποία χτίστηκε το 13ο αιώνα και αγιογραφήθηκε με αξιόλογες τοιχογραφίες.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- **Η Μονή των Αγ. Αναργύρων** στο Δ. Κρανιδίου. Στη μονή έχουν διασωθεί σημαντικά έργα ξυλογλυπτικής τέχνης και λειτουργεί βιβλιοθήκη με σπάνια κειμήλια και χειρόγραφα κείμενα.
- **Η μικρή εκκλησία της Αγίας Τριάδας** στο Δ. Κρανιδίου
- **Το βυζαντινό μοναστήρι της Παναγίας της Παντάνασσας** στο Δ. Κρανιδίου, το οποίο προσφέρει φιλοξενία στο μικρό ξενώνα που διαθέτει.
- **Η εκκλησία της Παναγίας** του 12ου αιώνα στο Δ. Μιδέας
- **Η εκκλησία της Ζωοδόχου Πηγής** χτισμένη μαζί με τα «Ιστορικά Σπήλαια» καταφύγια των ηρώων του 1821 στο Κεφαλάρι του Δ. Άργους.

Ιστορικά διατηρητέα μνημεία και έργα τέχνης

- **Στην πόλη του Άργους** σώζονται πολύ λίγα από τα διατηρητέα κτίρια, το οποία μαρτυρούν την ομορφιά και πλούτο που είχε παλαιότερα. Στα σημαντικότερα περιλαμβάνονται οι στρατώνες του Καποδίστρια, η οικία του στρατηγού Δ. Τσώκρη, η οικία Καλλέργη όπου στεγάζεται το Αρχαιολογικό Μουσείο, το κτίριο του Αλληλοδιδασκτικού Σχολείου, το κτίριο των Δικαστηρίων όπου στεγάζεται το Δημαρχείο, η Δημοτική Αγορά, η οικία του Σπ. Τρικούπη και η Βιβλιοθήκη «Δαναός», η οποία ιδρύθηκε το 1894 και περιλαμβάνει πλούσιο ιστορικό αρχείο.

- **Η πόλη του Ναυπλίου** έχει θεσμοθετηθεί από το Υπ. Πολιτισμού ως ιστορικός τόπος καθώς ήταν η πρώτη πρωτεύουσα του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους. Στην πόλη διατηρείται ανέπαφο ένα μεγάλο τμήμα της παλαιάς πόλης από την εποχή που ήταν πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους. Από τα σημαντικότερα διατηρητέα κτίρια είναι οι ενετικές αποθήκες όπου στεγάζεται το Αρχαιολογικό Μουσείο, το κτίριο που στεγάζει το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα, το κτίριο της πρώτης Σχολής Ευελπίδων που στεγάζεται τώρα το Πολεμικό Μουσείο και το κτίριο του Πρώτου Γυμνασίου επί Καποδίστρια. Άλλα σημαντικά διατηρητέα κτίρια, είναι στην πλατεία Συντάγματος τα δύο παραδοσιακά τούρκικα τζαμιά, στα οποία

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

στεγάστηκαν το πρώτο Αλληλοδιδασκτικό Σχολείο και η πρώτη Βουλή των Ελλήνων που ονομάστηκε Βουλευτικό, η εκκλησία του Αγίου Σπυρίδωνα, η οποία χτίστηκε το 1702 και έγινε η δολοφονία του Ιωάννη Καποδίστρια το 1831 και η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, χτίστηκε το 16^ο αιώνα και το εσωτερικό της διακοσμήθηκε με αντίγραφα έργων μεγάλων Ιταλών ζωγράφων της εποχής.

- **Στην Τίρυνθα** του Δ. Νέας Τίρυνθας σώζεται το κτίριο της Πρώτης Γεωργικής Σχολής που ιδρύθηκε το 1830 από τον Καποδίστρια.

Τοπικές Εκδηλώσεις – Εορτές

Στο Ν. Αργολίδας λαμβάνουν χώρα αξιόλογες πολιτιστικές εκδηλώσεις στο πλαίσιο κυρίως Φεστιβάλ κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Το Φεστιβάλ με τη μεγαλύτερη ακτινοβολία και διεθνή καθιέρωση είναι της Επιδαύρου. Άλλα σημαντικά Φεστιβάλ υπερτόπιας εμβέλειας είναι του Ναυπλίου και Άργους. Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις σε κάθε Δήμο με υπερτόπια και τοπική ακτινοβολία είναι οι εξής:

- Στο Δ. Επιδαύρου, το γνωστό σε διεθνές επίπεδο Φεστιβάλ της Επιδαύρου κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Επίσης, στο Μικρό Θέατρο διοργανώνεται ο «Μουσικός Ιούλιος». Πολλές εκδηλώσεις διοργανώνονται στο πλαίσιο της «Γιορτής των Καρπών» για την προώθηση των τοπικών προϊόντων. Από τους ξενοδόχους της περιοχής οργανώνεται κάθε Σεπτέμβρη η «Εβδομάδα Τουρισμού».

- Στο Δ. Άργους, το Φεστιβάλ του Άργους, το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου, με καλλιτεχνικές εκδηλώσεις όλων των ειδών. Επίσης, διοργανώνονται θρησκευτικές εκδηλώσεις και πανηγύρια του Αγίου Πέτρου και της Ζωοδόχου Πηγής.

- Στο Δ. Ναυπλίου, καθ' όλη τη διάρκεια του έτους πραγματοποιούνται πολιτιστικές εκδηλώσεις καθώς είναι μια παραδοσιακά ζωντανή πολιτιστικά πόλη. Από τις εκδηλώσεις ξεχωρίζουν η «Μουσική Συνάντηση» του Σεπτεμβρίου, το Φεστιβάλ του Ναυπλίου το καλοκαίρι με διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις καθώς και το Αναπλιώτικο Καρναβάλι.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- Στο Δ. Ασίνης, θρησκευτικές εκδηλώσεις, πανηγύρια κατά τον εορτασμό της Αγίας Παρασκευής, της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα, της Κοιμήσεως της Θεοτόκου, των Αγίων Ανδριανού και Ναταλίας και του Αγίου Δημητρίου. Επίσης, τον Οκτώβριο γίνονται εκδηλώσεις στο πλαίσιο της γιορτής της «Τράτας».

- Στο Δ. Ασκληπιείου, γίνονται εκδηλώσεις κατά τη διάρκεια των αποκριών, καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στο πλαίσιο του «Πολιτιστικού Σεπτεμβρη», ενώ αναβιώνετε ο θεσμός των Ασκληπιείων όπως γίνονταν στην αρχαιότητα. Παραδοσιακό πανηγύρι γίνεται στη γιορτή της Αγίας Τριάδας.

- Στο Δ. Ερμιόνης, πραγματοποιούνται πολλές εκδηλώσεις όπως την ημέρα των Θεοφανίων το «Γιαλά – Γιαλά», την 25η Μαρτίου μεγάλο πανηγύρι προς τιμή της εθνικής εορτής, το καρναβάλι, η γιορτή του κρασιού το Σεπτέμβρη, η γιορτή των ψαράδων την Καθαρή Δευτέρα, το κάψιμο του Ιούδα το Πάσχα, τον Αύγουστο το χορωδιακό Φεστιβάλ ενώ το Νοέμβριο διοργανώνονται ιστιοπλοϊκοί αγώνες ανοιχτής θαλάσσης.

- Στο Δ. Μιδέας, είναι καθιερωμένες θρησκευτικές εκδηλώσεις κατά τον εορτασμό του Αγίου Ιωάννη του Βαπτιστή και του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου.

- Στο Δ. Νέας Κίου, γίνονται εκδηλώσεις κατά την τελευταία Κυριακή των αποκριών, τον Ιούλιο τα «Μικρασιάτικα», τον Αύγουστο η γιορτή της Παναγίας της Οδηγήτριας και τα «Κιανά» και τέλος το Σεπτέμβρη η γιορτή της «Παπαλίνας».

- Στο Δ. Κρανιδίου, πραγματοποιείται αναπαράσταση της πυρπόλησης του τούρκικου στόλου από τον Κανάρη, και κάθε Ιούνιο η γιορτή «Πόρτο Χέλια» ενώ κάθε δύο χρόνια διοργανώνεται η «Ναυτική Εβδομάδα».

Δίκτυα Πόλεων

Τα δίκτυα πόλεων, μια νέα μορφή συνεργασίας μεταξύ των τοπικών φορέων (δημόσιων και ιδιωτικών) των πόλεων, η οποία έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια. Ο σκοπός δημιουργίας αυτών των δικτύων είναι η επίλυση κοινών προβλημάτων μέσω της ανάπτυξης ροής πληροφοριών, υπηρεσιών, αγαθών, ιδεών, εμπειριών και τεχνογνωσίας. Την προώθηση της δημιουργίας

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

δικτύων μεταξύ πόλεων ενισχύουν με προγράμματα τους η Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλοι διεθνείς οργανισμοί. Από το Ν. Αργολίδας σε δίκτυα πόλεων συμμετέχει το Άργος στο δίκτυο των αρχαιότερων πόλεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η αδελφοποίηση μεταξύ πόλεων είναι μια άλλη μορφή συνεργασίας, κυρίως σε πολιτιστικό επίπεδο. Οι πόλεις του Ν. Αργολίδας, οι οποίες συμμετέχουν σε τέτοιου είδους συνεργασίες είναι το Ναύπλιο, το Άργος, τα Ίρια, οι Μυκήνες και η Παλιά Επίδαυρος.

10.4 ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ο Ν. Αργολίδας δεν συγκεντρώνει τους ανάλογους φυσικούς πόρους οι οποίοι απαιτούνται για την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως διαδρομές Rafting και kayak, αναρριχήσεις, χιονοδρομικά κέντρα.

Ο πλούσιος θαλάσσιος πόρος της περιοχής μπορεί να αξιοποιηθεί με νέα σπορ όπως η κατάδυση, η οποία είναι ένα από τα αναδυόμενα σπορ, με συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση. Τα τελευταία χρόνια η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων ανακοίνωσε την αποδέσμευση αρκετών περιοχών σε όλες σχεδόν τις Περιφέρειες της Ελλάδας μεταξύ των οποίων και στην Περιφέρεια Πελοποννήσου. Οι περιοχές στο Ν. Αργολίδας όπου επιτρέπεται η κατάδυση είναι ανατολικά του ακρωτηρίου Στενό και δυτικά του ακρωτηρίου Κόρακας, κοντά στη Βάθεια Λάκκα. Από πλευράς ειδικών τουριστικών υποδομών υπάρχουν λιμενικές υποδομές εξυπηρέτησης ιδιωτικών σκαφών αναψυχής στο μόνο λιμάνι του Ναυπλίου (Δ. Ναυπλίου) και του Πορτοχελιού (Δ. Κρανιδίου), τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως βάση για περιηγήσεις με σκάφος στα νησιά του Αργολικού και Αργοσαρωνικού κόλπου.

11. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΣΗΣ.

Στο κεφάλαιο αυτό επιχειρείται μια κατ' αρχήν αξιολόγηση της υφιστάμενης τουριστικής προσφοράς και ζήτησης ανά Νομό, καθώς και της εξελικτικής της πορείας, με βάση τις κύριες παραμέτρους που προσδιορίζουν τα αντίστοιχα μεγέθη.

11.1 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

11.1.1 Καταλύματα στο Νομό Αργολίδας

Η τουριστική προσφορά του Νομού Αργολίδας, όπως εκφράζεται από τον αριθμό ξενοδοχειακών μονάδων, ενοικιαζόμενων δωματίων και camping και των αντίστοιχων κλινών, αποτελεί σημαντικό τμήμα της συνολικής τουριστικής προσφοράς της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Ειδικότερα, όσον αφορά στο ξενοδοχειακό δυναμικό για το 2001, ο αριθμός των μονάδων ανέρχεται σε 149, έναντι 134 μονάδων που υπήρχαν στο Νομό το 1990. Αντίστοιχα, αυξημένος εμφανίζεται ο αριθμός των κλινών, οι οποίες ανέρχονται σε 12.673, έναντι 11.680 το 1990. Σημειώνεται δηλαδή μια αύξηση 10% στον αριθμό των μονάδων και 13% στον αριθμό των κλινών.

Παρά το γεγονός όμως της αύξησης των ξενοδοχειακών μονάδων και κλινών, η συμμετοχή του Νομού Αργολίδας στο ξενοδοχειακό δυναμικό της Περιφέρειας διαχρονικά μειώνεται, καθώς οι ρυθμοί με τους οποίους αυξάνεται ο αριθμός των μονάδων και κλινών της Περιφέρειας είναι υψηλότεροι από αυτούς του Νομού. Έτσι, ενώ η συμμετοχή των κλινών του Νομού στην Περιφέρεια το 1990 διαμορφωνόταν στο 31%, το 1999 είχε μειωθεί κατά τρεις (3) ποσοστιαίες μονάδες, φθάνοντας το 28%. Η πλειονότητα των μονάδων και κλινών, ήτοι 79 μονάδες και 4.068 κλίνες, που αντιστοιχούν στο 53% των συνολικών μονάδων και στο 32% των συνολικών κλινών του Νομού για το 2001, είναι Γ' τάξης.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Η αύξηση που έχει σημειωθεί στον αριθμό των μονάδων και κλινών του Νομού στη διάρκεια της τελευταίας δεκαετίας οφείλεται κατά πολύ μεγάλο βαθμό στην αύξηση των μονάδων της συγκεκριμένης τάξης. Οι μονάδες Β' τάξης ανέρχονται σε 21 και ο αριθμός των κλινών τους στις 4.613, συμμετέχοντας κατά 35% στο συνολικό αριθμό κλινών του Νομού. Η μέση δυναμικότητα των μονάδων Β' τάξης είναι σαφώς πολύ μεγαλύτερη από τη μέση δυναμικότητα των μονάδων Γ' τάξης, αφού οι μεν ξενοδοχειακές μονάδες Β' τάξης έχουν μέση δυναμικότητα 219 κλίνες, ενώ οι ξενοδοχειακές μονάδες Γ' τάξης έχουν μέση δυναμικότητα 55 κλίνες. Οι μονάδες Α' τάξης στο Νομό ανέρχονται σε 15 και ο αριθμός των κλινών τους σε 3.138, αντιπροσωπεύοντας το 25% των συνολικών ξενοδοχειακών κλινών του Νομού.

Η σημαντική συμμετοχή μιας τέτοιας υψηλής τάξης ξενοδοχειακών μονάδων και κλινών υποδηλώνει τη σχετικά υψηλή ποιότητα του τουριστικού προϊόντος του Νομού, όσον αφορά στο θέμα της προσφοράς, σε σύγκριση με το τουριστικό προϊόν της Περιφέρειας. Η ποιότητα του τουριστικού προϊόντος από τις υψηλές τάξεις ξενοδοχειακών καταλυμάτων του Νομού ενισχύεται με δύο από τις τέσσερις συνολικά μονάδες πολυτελείας της Περιφέρειας. Τέλος, το ξενοδοχειακό δυναμικό του Νομού Αργολίδας συμπληρώνεται από 24 μονάδες Δ' τάξης και 8 μονάδες Ε' τάξης, οι οποίες συγκεντρώνουν 644 κλίνες που αντιστοιχούν στο 5% των συνολικών κλινών του Νομού.

Η υποδομή σε κλίνες του Νομού Αργολίδας ενισχύεται από την ισχυρή παρουσία των ενοικιαζόμενων δωματίων, ο αριθμός των οποίων, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του ΕΟΤ, ανέρχεται σε 4.397. Επίσης, σημαντική είναι η παρουσία των camping, η τουριστική κίνηση στα οποία φαίνεται να ισχυροποιείται, κυρίως τα τελευταία χρόνια.

Το προφίλ της τουριστικής προσφοράς του Νομού, όπως προκύπτει από τη διαχρονική εξέλιξη του ξενοδοχειακού δυναμικού, χαρακτηρίζεται μεν από την κυριαρχία των μονάδων / κλινών σχετικά χαμηλής τάξης, στην προκειμένη περίπτωση της Γ', αλλά και από την ύπαρξη και σημαντική συμμετοχή μονάδων υψηλών τάξεων. Η παράλληλη ύπαρξη δε ενός σημαντικού αριθμού κλινών σε ενοικιαζόμενα δωμάτια, δημιουργεί τις

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

προϋποθέσεις για την προσέλκυση τουριστών διαφόρων εισοδηματικών επιπέδων.

Στη συνέχεια, ακολουθεί ανάλυση της τουριστικής προσφοράς που σημειώνεται στις σημαντικότερες τουριστικές περιοχές του Νομού Αργολίδας.

- Η σημαντικότερη συγκέντρωση ξενοδοχειακών κλινών του Νομού σημειώνεται στο Πορτοχέλι, το οποίο με 3.400 κλίνες, συγκεντρώνει το 27% των ξενοδοχειακών 954 κλινών του Νομού Αργολίδας, από τις οποίες κυριαρχούν σε αριθμό οι κλίνες Β' τάξης, έπονται σε αριθμό εκείνες της Α' τάξης και μικρή συμμετοχή έχουν οι κλίνες χαμηλότερων τάξεων και ενοικιαζόμενων δωματίων.

- Η δεύτερη σημαντικότερη συγκέντρωση ξενοδοχειακών κλινών σημειώνεται στο Τολό, το οποίο με 45 μονάδες και 2.102 κλίνες συγκεντρώνει το 17% των ξενοδοχειακών κλινών του Νομού, με πολύ έντονη παρουσία σε μονάδες όσο και σε κλίνες Γ' τάξης. Λιγότερο έντονη είναι η παρουσία ξενοδοχειακών μονάδων τόσο υψηλότερων όσο και χαμηλότερων τάξεων, κυρίως Β' και Δ. Παράλληλα όμως, στην περιοχή υπάρχει πλήθος ενοικιαζόμενων δωματίων, με συνολικό αριθμό κλινών που ανέρχεται στις 2.345. Η συγκέντρωση αυτή αποτελεί τη μεγαλύτερη συγκέντρωση ενοικιαζόμενων δωματίων του Νομού, με ποσοστό που φθάνει το 53%.

- Το Ναύπλιο με 34 ξενοδοχειακές μονάδες και 1.719 κλίνες, σημειώνει την Τρίτη κατά σειρά συγκέντρωση ξενοδοχειακών κλινών στο Νομό. Από τις ξενοδοχειακές μονάδες της περιοχής, οι περισσότερες μονάδες (14 στον αριθμό) με 863 κλίνες είναι Γ' τάξης, ενώ εμφανίζεται μικρός αριθμός μονάδων με επίσης σχετικά μικρό αριθμό κλινών σε όλες τις υπόλοιπες τάξεις.

Χαρακτηριστικό της τουριστικής προσφοράς του Ναυπλίου είναι ότι στην πόλη βρίσκονται οι μοναδικές 2 μονάδες πολυτελείας του Νομού, με 210 κλίνες. Εκτός από τις ξενοδοχειακές κλίνες, η τουριστική προσφορά του Ναυπλίου συμπληρώνεται από 402 κλίνες σε ενοικιαζόμενα δωμάτια, προσφορά που αντιστοιχεί στο 9% των αντίστοιχων κλινών του Νομού.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- Η Ερμιόνη αποτελεί επίσης έναν από τους τουριστικούς πόλους του Νομού Αργολίδας, με σημαντικό αριθμό ξενοδοχειακών κλινών. Το 2001 καταγράφονται στην περιοχή 7 μονάδες με 1.596 κλίνες, οι οποίες αποτελούν περίπου το 14% των ξενοδοχειακών κλινών του Νομού. Στην περιοχή κυριαρχούν οι κλίνες Β' τάξης, (1.020), ενώ σημαντική είναι η παρουσία των κλινών Α' τάξης (320 κλίνες). Η τουριστική προσφορά του Νομού ενισχύεται από τη σημαντική παρουσία ενοικιαζόμενων δωματίων, τα οποία με 238 κλίνες συμμετέχουν κατά 5% στο συνολικό αριθμό ενοικιαζόμενων δωματίων του Νομού.

- Η Θερμησία έχει μια σημαντική συγκέντρωση ξενοδοχειακών κλινών, που για το 2001 ανέρχονται στις 1.038, αποτελώντας το 8% του συνόλου των κλινών του Νομού. Η περιοχή διακρίνεται από υψηλή ποιότητα στην προσφορά κλινών, καθώς οι δύο ξενοδοχειακές μονάδες που διαθέτει είναι Α' τάξης. Αυτό που εντυπωσιάζει στις παραπάνω περιοχές, Πορτοχέλι, Ερμιόνη και Θερμησία, είναι το γεγονός ότι χαρακτηρίζονται από υψηλή μέση δυναμικότητα, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες περιοχές του Νομού Αργολίδας. Ενώ η μέση δυναμικότητα των ξενοδοχειακών μονάδων του Νομού δεν ξεπερνά τις 85 κλίνες περίπου, στο Πορτοχέλι και την Ερμιόνη είναι πάνω από 200 και ξεπερνά τις 500 κλίνες στην περίπτωση της Θερμησίας.

- Ισχυρή σημειακή συγκέντρωση ξενοδοχειακών κλινών παρατηρείται στα Δίδυμα, τα οποία έχουν μία μονάδα Β' τάξης, δυναμικότητας 776 κλινών, συμμετέχοντας κατά 6% στις συνολικά προσφερόμενες κλίνες του Νομού Αργολίδας.

- Μικρότερες συγκεντρώσεις ξενοδοχειακών κλινών παρατηρούνται: στην Παλαιά Επίδαυρο όπου υπάρχουν 19 μονάδες με 604 κλίνες, σημειώνοντας συμμετοχή κατά 5% στις κλίνες του Νομού, στο Δρέπανο, το οποίο έχει 5 μονάδες και 469 κλίνες, που αποτελούν το 4% των κλινών του Νομού, στη Νέα Τίρυνθα, η οποία έχει μια μονάδα με 319 κλίνες, συμμετέχοντας κατά 2,5% στο σύνολο των κλινών του Νομού Αργολίδας για το 2001. Ακόμα μικρότερες συγκεντρώσεις κλινών σημειώνονται στο Άργος, το οποίο με 193 κλίνες συμμετέχει κατά 1,5% στις συνολικά προσφερόμενες κλίνες του Νομού, στα Ίρια που με 109 κλίνες συμμετέχουν κατά 1% στις κλίνες του

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Νομού, στις Μυκήνες που με 82 κλίνες συμμετέχουν κατά 0,6%, στο Λυγουριό το οποίο έχει 64 κλίνες ήτοι 0,5% των συνολικών κλινών, στη Νέα Κίο και στο Κρανίδι κάθε μία εκ των οποίων έχει 52 κλίνες ή 0,4% των κλινών, στη Νέα Επίδαυρο και στα Λευκάκια που με 43 και 44 κλίνες αντίστοιχα συγκεντρώνουν το 0,3% των συνολικών κλινών και τέλος, στην Κοιλιάδα, η οποία έχει μόλις 11 κλίνες, συμμετέχοντας κατά 0,1% στη συνολική προσφορά ξενοδοχειακών κλινών του Νομού Αργολίδας.

- Τέλος, η τουριστική προσφορά του Νομού συμπληρώνεται από την σημαντική προσφορά ενοικιαζόμενων δωματίων, τα οποία εκτός από το Πορτοχέλι, το Τολό και το Ναύπλιο που προαναφέρθηκαν, κατανέμονται σε όλες τις τουριστικές περιοχές του Νομού. Η πλειονότητα των κλινών σε ενοικιαζόμενα δωμάτια συγκεντρώνεται στο Δρέπανο, (364 κλίνες), στην Ασίνη (296 κλίνες), στα Ίρια (294 κλίνες), στην Παλαιά Επίδαυρο (145 κλίνες), ενώ μικρότερες συγκεντρώσεις παρατηρούνται στο Κρανίδι, στην Κοιλιάδα, στις Μυκήνες, στο Λυγουριό, στο Άργος και στους Μύλους και στη Νέα Κίο.

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι οι ισχυροί πόλοι τουριστικής προσφοράς και ζήτησης του Νομού, όπως θα φανεί και στη συνέχεια, εντοπίζονται στο Πορτοχέλι, στο Τολό, στο Ναύπλιο, στην Ερμιόνη και στη Θερμησία, ενώ οι υπόλοιπες τουριστικές περιοχές έχουν μικρότερη συνεισφορά στη διαμόρφωση της τουριστικής προσφοράς του Νομού. Η ποιότητα της τουριστικής προσφοράς διαφοροποιείται από περιοχή σε περιοχή, με το Ναύπλιο, τη Θερμησία και την Ερμιόνη να συγκεντρώνουν τις περισσότερες κλίνες σε μονάδες υψηλών τάξεων.

Ενώ, η ζώνη Ερμιόνη, Θερμησία, Πορτοχέλι χαρακτηρίζεται από υψηλή μέση δυναμικότητα, συγκεντρώνοντας τις μεγαλύτερες ξενοδοχειακές μονάδες όχι μόνο του Νομού αλλά και της Περιφέρειας.

Το προφίλ της τουριστικής προσφοράς του Νομού συμπληρώνεται από την παρουσία camping. Ισχυρότερη είναι η παρουσία τους στην περιοχή του Δρέπανου-Τολού-Ασίνης, στο Πορτοχέλι, στην Παλαιά Επίδαυρο, στις Μυκήνες, και στα Λευκάκια .

11.1.2: Β' Κατοικία

Ένας παράγοντας που επηρεάζει το τουριστικό προφίλ του Νομού Αργολίδας είναι η παραθεριστική κατοικία. Στην περιοχή έχουν δημιουργηθεί εγκεκριμένοι παραθεριστικοί οικισμοί στο Πορτοχέλι, στη Θερμησία και στην Ερμιόνη, ενώ υπάρχουν οικοδομικοί συνεταιρισμοί που ενεργοποιούνται στη δημιουργία παραθεριστικής κατοικίας, οι οποίοι εκκρεμούν ή βρίσκονται στη διαδικασία έγκρισης.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ομάδας Μελέτης οι περιοχές που σηματοδοτούνται από την ισχυρή παρουσία παραθεριστικής κατοικίας είναι το Κρανίδι, το Πορτοχέλι, η Ερμιόνη το Ναύπλιο, η Παλαιά Επίδαυρος, το Τολό, το Άργος, οι οποίες συγκεντρώνουν τις περισσότερες παραθεριστικές κατοικίες. Ακολουθεί η Θερμησία, το Δρέπανο, το Λυγουριό, τα Ίρια, η Νέα Επίδαυρος, η Κοιλάδα, τα Δίδυμα, η Καρυά και το Ελληνικό, ενώ κατά τόπους σημειώνονται άλλοι μικρότεροι πόλοι συγκέντρωσης παραθεριστικής κατοικίας.

Το χαρακτηριστικό του Νομού, όσον αφορά στη Β' κατοικία είναι ότι εμφανίζει έντονα ανισόρροπη ανάπτυξη παραθεριστικής κατοικίας στην παραλιακή ζώνη, ενώ οι ορεινές περιοχές του εμφανίζουν τάσεις εγκατάλειψης. Από την υπάρχουσα παραθεριστική κατοικία, ένα πολύ σημαντικό ποσοστό καλύπτει εκτός σχεδίου περιοχές, είτε με νόμιμη, είτε με αυθαίρετη δόμηση. Τέτοιες περιοχές, εντατικής ανάπτυξης παραθεριστικής κατοικίας, εντοπίζονται στην Παλαιά και Νέα Επίδαυρο, στην Πλάκα Ασίνης και στο Δρέπανο, στην Παραλία Ιρίων, στην Παραλία Κάντιας, στο Ποδάρι Ερμιόνης, στον Κάμπο Κρανιδίου, στον Άγιο Αιμιλιανό, στη Νέα Κίο, στους Μύλους και στο Κυβέρι, καθώς και στη Βερβερόντα.

11.2 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

α) Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις

Ο Νομός Αργολίδας συμμετέχει δυναμικά στην τουριστική κίνηση της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπως αυτή αποτυπώνεται στον αριθμό αφίξεων και διανυκτερεύσεων κατά τη διάρκεια της περιόδου 1990-1999. Το 1999, οι αφίξεις του Νομού Αργολίδας αποτελούν το 29% σχεδόν των αφίξεων της Περιφέρειας, ενώ οι διανυκτερεύσεις το 27% του αντίστοιχου μεγέθους της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Στις αρχές της δεκαετίας του '90, η συμμετοχή του Νομού Αργολίδας στην τουριστική κίνηση της Περιφέρειας ήταν πολύ πιο έντονη, καθώς συμμετείχε κατά 44% στις αφίξεις και κατά 45% στις διανυκτερεύσεις της Περιφέρειας. Έκτοτε, η πορεία που διαγράφει η τουριστική κίνηση στο Νομό είναι φθίνουσα, ιδιαίτερα από το 1995 ως το 1999, όπου η μείωση στην τουριστική κίνηση φθάνει το 24% για τις αφίξεις και το 34% για τις διανυκτερεύσεις. Στο σύνολο δε της περιόδου 1990-1999, η τουριστική κίνηση του Νομού υπέστη ισχυρά πλήγματα, με τις διανυκτερεύσεις να μειώνονται κατά το ήμισυ και τις αφίξεις να υφίστανται μείωση που υπερβαίνει το 1/3.

Η πλειονότητα των τουριστών που επισκέπτονται το Νομό Αργολίδας είναι αλλοδαποί. Η συγκέντρωση ημεδαπών τουριστών, όπως καταγράφεται στατιστικά, πρέπει να θεωρηθεί υποεκτιμημένη, καθώς το στατιστικό σύστημα της ΕΣΥΕ δεν καταγράφει την τουριστική κίνηση στα ενοικιαζόμενα δωμάτια, η ισχυρή παρουσία των οποίων στο Νομό, δύναται να επηρεάσει σημαντικά την κατανομή της τουριστικής αγοράς υπέρ των ημεδαπών.

Η μείωση της τουριστικής κίνησης που σημειώθηκε στο Νομό προέρχεται κυρίως από τη μείωση των αλλοδαπών επισκεπτών, οι διανυκτερεύσεις των οποίων το 1999 είναι κατά 60% περίπου λιγότερες σε σχέση με την αρχή της δεκαετίας του '90. Μείωση σημειώθηκε και στην τουριστική κίνηση των Ελλήνων, φαίνεται όμως ότι ο Νομός κατόρθωσε να συγκρατήσει τους Έλληνες τουρίστες περισσότερο από ότι τους αλλοδαπούς.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Η προέλευση των τουριστών που επισκέπτονται το Νομό διατηρεί διαχρονικά την ίδια εικόνα και εντοπίζεται κατά κύριο λόγο στις χώρες της Ευρώπης, με κυριότερους εκπροσώπους τους Γάλλους, τους Γερμανούς και τους Ιταλούς. Σημαντική είναι η παρουσία των Αμερικανών, η οποία όμως είναι πολύ μικρότερη σε σχέση με την παρουσία των Ευρωπαίων στην τουριστική αγορά του Νομού. Η κίνηση που καταγράφεται σε ετήσια βάση στο Νομό σημειώνει τις υψηλότερες τιμές από Απρίλιο ως Σεπτέμβριο, χωρίς όμως να αναδεικνύεται ιδιαίτερα κάποιος μήνας ως ο κατεξοχήν μήνας τουριστικής συγκέντρωσης.

Οπωσδήποτε, η υψηλότερη τουριστική συγκέντρωση σημειώνεται κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, κυρίως τον Ιούλιο και Αύγουστο.

β) Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων

Η μέση ετήσια πληρότητα των καταλυμάτων του Νομού Αργολίδας κυμαίνεται άνω του 43%, τιμή που σημειώθηκε το 1993, ως 53%, τιμή η οποία σημειώθηκε το 1998. Η μηνιαία κατανομή της πληρότητας σχετίζεται άμεσα με την μηνιαία κατανομή της τουριστικής κίνησης, συμπίπτοντας με την περίοδο που σημειώνονται οι μεγαλύτερες τιμές της. Η περίοδος με τις υψηλότερες τιμές ξεκινά τον Απρίλιο με πληρότητα που φθάνει στο 44%, κορυφώνεται τον Αύγουστο με 78%, για να μειωθεί στο 52% τον Σεπτέμβριο. Όλους τους υπόλοιπους μήνες, σημειώνονται αισθητά χαμηλότερες πληρότητες.

Στην ανάλυση που θα ακολουθήσει, γίνεται καταγραφή των περιοχών του Νομού στις οποίες σημειώνεται αξιόλογη τουριστική κίνηση.

11.2.1 Τουριστική ζήτηση και πληρότητα στις τουριστικές περιοχές του Νομού Αργολίδας

α) Αφιξεις-Διανυκτερεύσεις

Η διαχρονική εξέλιξη της τουριστικής κίνησης σε ξενοδοχειακά καταλύματα και camping στις τουριστικές περιοχές του Νομού Αργολίδας παρουσιάζεται στους Πίνακες 3.36 και 3.37.

Παρατηρώντας τους Πίνακες, διαπιστώνεται ότι η τουριστική κίνηση επικεντρώνεται σε τουριστικούς πόλους, οι οποίοι δε φαίνεται να μεταβάλλονται με την πάροδο των ετών. Οι περιοχές που συγκεντρώνουν τη μεγαλύτερη τουριστική κίνηση, με μικρές αυξομειώσεις κατά την περίοδο 1993-1999, διακρίνονται σε δύο ζώνες:

- Η πρώτη είναι του Ναυπλίου, το οποίο αυτονομείται ως τουριστικός πόλος, λόγω της ιδιαιτερότητας της τουριστικής του φυσιογνωμίας, όπως θα φανεί στα επόμενα κεφάλαια. Το Ναύπλιο, μαζί με την Τίρυνθα, το Δρέπανο, το Τολό και την Ασίνη συνιστούν τον έναν από τους δύο μεγάλους πόλους έλξης τουριστικής κίνησης του Νομού Αργολίδας. Η περιοχή συγκεντρώνει περισσότερο από το 50% της τουριστικής κίνησης του Νομού, το σημαντικότερο ποσοστό της οποίας είναι αλλοδαποί τουρίστες, με μικρή εξαίρεση το Ναύπλιο, όπου η σχέση διαφοροποιείται ελαφρά υπέρ των Ελλήνων, λόγω του τουρισμού του Σαββατοκύριακου από τις κοντινές πόλεις, όπως η Αθήνα.

- Η δεύτερη περιοχή είναι της Ερμιόνης και του Πορτοχελίου, που μαζί με τη Θερμησία και το Κρανίδι αποτελούν το δεύτερο μεγάλο τουριστικό πόλο του Νομού. Η περιοχή αυτή συγκεντρώνει ποσοστό που διαχρονικά κυμαίνεται περίπου στο 40% της συνολικής κίνησης που σημειώνεται στο Νομό. Το τουριστικό προφίλ της περιοχής, ως προς την προέλευση των τουριστών, ταυτίζεται με αυτό της προηγούμενης ζώνης, διαμορφώνεται δηλαδή κατά κύριο λόγο από αλλοδαπούς τουρίστες.

Εκτός από τις δύο ζώνες, η τουριστική κίνηση του Νομού διαχέεται και σε άλλες περιοχές, με κίνητρο κατά κύριο λόγο τον πολιτιστικό τουρισμό, καθώς ο Νομός διαθέτει πληθώρα πολιτιστικών πόρων. Εκτός από το Ναύπλιο και την Τίρυνθα, οι περιοχές της Επιδαύρου και των Μυκηνών με το ιστορικό –

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

πολιτιστικό υπόβαθρο που διαθέτουν, αποτελούν ίσως τους περισσότερο σημαντικούς και για το λόγο αυτό, διαδεδομένους, πολιτιστικούς πόρους του Νομού. Η διαμονή των τουριστών που επισκέπτονται τις περιοχές αυτές δεν γίνεται κατ' ανάγκη σε αυτές, οι οποίες εξάλλου διαθέτουν μικρό αριθμό κλινών, λόγος για τον οποίο η κίνηση που καταγράφεται στατιστικά δεν ανταποκρίνεται στην πολιτιστική και ιστορική εμβέλειά τους.

Η περιοχή του Άργους, παρόλο που αποτελεί ένα από τα αστικά κέντρα του Νομού, δε φαίνεται να προσελκύει μεγάλο τμήμα της τουριστικής κίνησης, ενώ η φυσιογνωμία της πόλης δεν φαίνεται να ανταποκρίνεται στο πρότυπο της περιοχής που μπορεί να προσελκύσει παραθεριστική κατοικία.

Οι υπόλοιπες περιοχές της Αργολίδας λειτουργούν κυρίως επικουρικά ως προς τα μεγάλα τουριστικά κέντρα του Νομού. Η περιοχή των Ιρίων, η οποία προσελκύει κάποιο μικρό ποσοστό τουριστικής κίνησης, φαίνεται να επισκιάζεται από την κίνηση στην περιοχή του Δρέπανου και της Ασίνης. Το Λυγουριό, στο οποίο συγκεντρώνεται μικρός αριθμός κλινών, φαίνεται ότι λειτουργεί περισσότερο ως πέρασμα προς την Επίδαυρο. Στα Δίδυμα, σημειώνεται μικρή σχετικά τουριστική κίνηση.

Η Κοιλιάδα έχει μια αμυδρή παρουσία κλινών, η οποία φαίνεται ότι φιλοξενεί μικρό τμήμα της τουριστικής κίνησης των γύρω περιοχών, καθώς στατιστικά δεν καταγράφεται κίνηση στην περιοχή αυτή καθαυτή. Τέλος, τα Λευκάκια και η Νέα Κίος λειτουργούν περισσότερο ως «δορυφόροι» του Ναυπλίου, συγκεντρώνοντας κάποιο μικρό ποσοστό της τουριστικής κίνησης. Αν και δε φαίνεται να αποτελούν αξιόλογους πόλους συγκέντρωσης παραθεριστικής κατοικίας, οι περιοχές αυτές είναι το μέσο εκτόνωσης της ενδοχώρας του Νομού προς το θαλάσσιο μέτωπο, κυρίως του Άργους αλλά και των υπόλοιπων περιοχών της βορειοδυτικής ενδοχώρας του Νομού.

Η αποτύπωση της τουριστικής ζήτησης στις τουριστικές περιοχές του Νομού Αργολίδας, όπως είναι φυσικό, καταδεικνύει μια σημαντική συγκέντρωση στις περιοχές όπου σημειώνεται ταυτόχρονα το σημαντικότερο τμήμα της τουριστικής προσφοράς, δηλαδή στο Ναύπλιο, στο Τολό, στην Ερμιόνη, στη Θερμησία και στο Πορτοχέλι, ενώ οι υπόλοιπες περιοχές

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

λειτουργούν ως «βοηθητικοί» τουριστικοί υποδοχείς ή ως πόλοι συγκέντρωσης μικρότερης ζήτησης.

β) Πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, η πληρότητα η οποία καταγράφεται σε μηνιαία βάση σχετίζεται άμεσα με την μηνιαία τουριστική κίνηση. Η περίοδος τουριστικής αιχμής για τις περισσότερες περιοχές του Νομού Αργολίδας διαρκεί από Απρίλιο ή Μάιο ως Σεπτέμβριο, σημειώνοντας τις υψηλότερες τιμές στο δίμηνο Ιουλίου- Αυγούστου.

Η υψηλότερη πληρότητα του Νομού σημειώνεται στην Ερμιόνη, η οποία για το 1999 έφθασε το 102%. Με αρκετή διαφορά ακολουθεί το Τολό (70%), το Πορτοχέλι (59%), το Δρέπανο και η Νέα Τίρυνθα (44%), το Ναύπλιο (42%), το Άργος (31%), η Θερμησία και οι Μυκήνες (27%) και τελευταίες η Παλαιά και η Νέα Επίδαυρος (20% και 14% αντίστοιχα).

12. ΖΩΝΗ Ι: ΑΣΙΝΗ, ΝΑΥΠΛΙΟ, ΤΙΡΥΝΘΑ.

- Δήμος Ασίνης (Επιλεγμένα Δημοτικά Διαμερίσματα: Ασίνη, Δρέπανο, Τολό)
- Δήμος Ναυπλιέων (Επιλεγμένα Δημοτικά Διαμερίσματα: Ναύπλιο, Λευκάκια)
- Δήμος Νέας Τίρυνθας (Επιλεγμένα Δημοτικά Διαμερίσματα: Νέα Τίρυνθα)

12.1 Τεκμηρίωση

12.1.1: Οριοθέτηση και Διοικητική Οργάνωση

Η Ζώνη Ι: Ασίνη, Ναύπλιο, Τίρυνθα καταλαμβάνει συνολική έκταση 205 τ.χλμ και οριοθετείται από τους Δήμους Ασίνης, Ναυπλιέων και Νέας Τίρυνθας. Συμπεριλαμβάνει συνολικά έξι Δημοτικά Διαμερίσματα: την Ασίνη, το Δρέπανο και το Τολό στο Δήμο Ασίνης, το Ναύπλιο και τα Λευκάκια στο Δήμο Ναυπλιέων και τη Νέα Τίρυνθα, στο Δήμο Νέας Τίρυνθας.

Ο Δήμος Ασίνης περιλαμβάνει πεδινές και παραθαλάσσιες περιοχές. Απέχει 10 χλμ. από το Ναύπλιο και 22 από το Άργος. Καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μέρος της Ζώνης, ποσοστό 66% της Ζώνης, δηλαδή έκταση 136 τ.χλμ. Αποτελείται από πέντε Δημοτικά Διαμερίσματα και η έδρα του είναι το Δρέπανο.

Ο Δήμος Ναυπλίου βρίσκεται στη χερσόνησο των βορειοανατολικών ακτών του Αργολικού κόλπου. Πρόκειται για πεδινή περιοχή. Αποτελείται από τρία Δημοτικά Διαμερίσματα και έχει ως έδρα του το Ναύπλιο. Καταλαμβάνει έκταση 26 τ.χλμ. Το Δημοτικό Διαμέρισμα της Νέας Τίρυνθας, έδρα του Δήμου Νέας Τίρυνθας, βρίσκεται στο πεδινό, εύφορο τμήμα του Δήμου. Ο Δήμος περιλαμβάνει ακόμα δύο Δημοτικά Διαμερίσματα και καταλαμβάνει έκταση 41 τ. Χλμ.

12.1.2: Γενικά Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά και Ιδιαιτερότητες.

α. Πληθυσμός-Ιδιαιτερότητες

Ο πληθυσμός των επιλεγμένων Δημοτικών Διαμερισμάτων, που συγκροτούν τη Ζώνη ανέρχεται σε 21.484 άτομα, αποτελώντας το 22% του πληθυσμού του Νομού Αργολίδας το 2001. Η πλειονότητα του πληθυσμού, ήτοι 64% του πληθυσμού της Ζώνης, συγκεντρώνεται στο Ναύπλιο, ενώ η Νέα Τίρυνθα, όπως και το Δρέπανο, συγκεντρώνουν από 9%, το Τολό, όπως και η Ασίνη από 7% και, τέλος, τα Λευκάκια, 4%.

Σύμφωνα με την επεξεργασία της Ομάδας Μελέτης, αναφορικά με τις συγκεντρώσεις ως προς τους Δήμους όπου ανήκουν τα επιλεγμένα Δημοτικά Διαμερίσματα, η Ασίνη συγκεντρώνει το 23% του πληθυσμού του Δήμου Ασίνης, το Τολό το 26% και το Δρέπανο το 31%,. Το Ναύπλιο συγκεντρώνει πληθυσμό που αντιστοιχεί στο 81% του πληθυσμού του Δήμου Ναυπλίου, ενώ τα Λευκάκια συγκεντρώνουν το 4,6% του πληθυσμού του Δήμου. Τέλος, η Κοινότητα Νέας Τίρυνθας συγκεντρώνει το 55% του πληθυσμού του Δήμου Νέας Τίρυνθας.

Η περιοχή δέχεται έντονες πιέσεις λόγω του τουρισμού τους καλοκαιρινούς μήνες, κατά τη διάρκεια των οποίων ο πληθυσμός της αυξάνεται κατά πολύ. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ομάδας Μελέτης, οι οποίες συμπίπτουν με τις εκτιμήσεις του ΤΕΙ Καλαμάτας, ο πληθυσμός αιχμής του Δήμου Ασίνης υπερδιπλασιάζεται.

β. Οικονομική φυσιогνωμία

Η οικονομική φυσιогνωμία στο σύνολο της Ζώνης Ι διαμορφώνεται από τον οικονομικό / παραγωγικό προσανατολισμό και χαρακτήρα των επιμέρους Δήμων που την αποτελούν. Ο παραγωγικός προσανατολισμός διαφέρει μεταξύ των Δήμων, με εξαίρεση τη δραστηριοποίηση με τον τουρισμό. Συγκεκριμένα, η οικονομία των Δήμων Ασίνης και Τίρυνθας βασίζεται κατά κύριο λόγο στον πρωτογενή τομέα, ενώ του Ναυπλίου στον τριτογενή τομέα και δη στον τουρισμό.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Η τουριστική δραστηριότητα παρουσιάζει έντονη εποχικότητα κατά την καλοκαιρινή περίοδο, στους Δήμους Ασίνης και Τίρυνθας, ενώ στο Δήμο Ναυπλίου η εποχικότητα της τουριστικής δραστηριότητας δεν είναι τόσο έντονη. Αντίστοιχα, έντονη εποχικότητα παρουσιάζουν όλες οι δραστηριότητες που συνδέονται με τον τουρισμό, όπως το λιανικό εμπόριο και οι υπόλοιπες υπηρεσίες. Ειδικότερα, η οικονομία του Δήμου Ασίνης, όπως προαναφέρθηκε, στηρίζεται κυρίως στον πρωτογενή τομέα και δευτερευόντως στο δευτερογενή και τριτογενή τομέα. Κυρίαρχη δραστηριότητα του πρωτογενή τομέα είναι η γεωργία, ενώ του δευτερογενή η επεξεργασία μαρμάρων και οικοδομικών υλικών, καθώς και η μεταποίηση αγροτικών προϊόντων.

Η δραστηριοποίηση με τον τουρισμό, παρόλο που είναι εποχική δραστηριότητα αποφέρει σημαντικά εισοδήματα στην περιοχή. Η οικονομία στο Δήμο Ναυπλιέων στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στον τουρισμό. Σε αυτό συνέβαλλε η συγκέντρωση μεγάλου αριθμού πολιτιστικών πόρων, που σε συνδυασμό με τους πολιτιστικούς πόρους της ευρύτερης περιοχής του Ν. Αργολίδας, συγκροτούν σημαντικότατο πόλο έλξης επισκεπτών. Στο πλαίσιο της τουριστικής δραστηριότητας, λειτουργούν παράλληλα επιχειρήσεις εξυπηρέτησης των τουριστών, όπως εστίασης, αναψυχής, οι οποίες αυξάνουν το οικονομικό προϊόν της περιοχής.

Η συμμετοχή της γεωργίας στην οικονομία της περιοχής έχει και αυτή μια κάποια βαρύτητα, καθώς στην περιοχή καλλιεργούνται πολλά αγροτικά προϊόντα, τα οποία διατίθενται στις αγορές της Αθήνας και της Κορίνθου. Η οικονομία του Δήμου Νέας Τίρυνθας βασίζεται κυρίως στη γεωργία και κτηνοτροφία. Η ύπαρξη σημαντικής αγροτικής παραγωγής συντέλεσε στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων σχετικές με την τυποποίηση και συσκευασία των αγροτικών προϊόντων. Η γειτνίαση με το Ναύπλιο λειτούργησε ανασταλτικά ως προς την ανάδειξη της περιοχής ως τουριστικού πόλου, παρά την ύπαρξη πολιτιστικών πόρων, με αποτέλεσμα η τουριστική δραστηριότητα στο Δήμο να είναι σχετικά περιορισμένη.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Τουρισμός

Ο τουρισμός αποτελεί σημαντική δραστηριότητα με εποχικό όμως, χαρακτήρα για τις περιοχές που απαρτίζουν το Δήμο Ασίνης. Η τουριστική δραστηριότητα είναι ανεπτυγμένη κατά μήκος της παραλιακής ζώνης, στην οποία ασκούνται έντονες πιέσεις. Στην περιοχή είναι έντονη και η παρουσία παραθεριστικής κατοικίας, η οποία συγκεντρώνεται κυρίως, στο Τολό και στο Δρέπανο.

Σε σχέση με τον τουρισμό αναπτύσσεται μια σειρά επιχειρήσεων που συνδέονται με την παροχή υπηρεσιών στους τουρίστες, οι οποίες λειτουργούν κυρίως εποχιακά για την εξυπηρέτηση της τουριστικής κίνησης τους καλοκαιρινούς μήνες μόνο. Το Ναύπλιο στηρίζει σημαντικό μέρος των οικονομικών δραστηριοτήτων του στον τουρισμό, όπως ήδη αναφέρθηκε, με λιγότερο όμως έντονο, το χαρακτήρα της εποχικότητας από τις άλλες περιοχές της Ζώνης Ι.

Η πολιτιστική φυσιογνωμία της περιοχής, η μικρή απόσταση από την Αθήνα αλλά και η ύπαρξη παραθεριστικής κατοικίας, συντείνουν στη μείωση της εποχικότητας της τουριστικής δραστηριότητας. Το Ναύπλιο αποτελεί ιδανική επιλογή για ημερήσιες επισκέψεις, αλλά ακόμη και για διασκέδαση. Αποτελεί δηλαδή τόπο εκτόνωσης της ευρύτερης περιοχής, ενώ η εμβέλεια του φθάνει ως την Αθήνα. Η Νέα Τίρυνθα έχει μάλλον επικουρικό χαρακτήρα ως προς την παροχή κλινών για τους επισκέπτες του Ναυπλίου, ενώ δεν έχει κατορθώσει να σταθεί ως αυτόνομος τουριστικός πόλος, παρά τους υπάρχοντες πόρους.

Γενικότερα, πρέπει να επισημανθεί ότι ολόκληρη η Ζώνη Ι αποτελεί περιοχή εκτόνωσης της ευρύτερης περιοχής, τόσο του Ν. Αργολίδας όσο και όμορων Νομών, ως τόπος ημερήσιας επίσκεψης για κολύμβηση ή περιήγηση και ως τόπος διασκέδασης. Το γεγονός αυτό επιτείνει τις πιέσεις, αν και αυτές δεν είναι δυνατό να καταγραφούν από τα στοιχεία που τηρούν ο ΕΟΤ και η ΕΣΥΕ.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

γ. Κοινωνικές - Τεχνικές Υποδομές

Η Ζώνη Ι χαρακτηρίζεται από έντονες διαφοροποιήσεις όσον αφορά στις υποδομές, καθώς μερικές περιοχές διαθέτουν επαρκείς κοινωνικές και τεχνικές υποδομές, ενώ άλλες όχι.

Συγκεκριμένα, στην περιοχή του Δήμου Ασίνης δεν υπάρχουν επαρκείς υποδομές υγείας. Οι κάτοικοι και οι επισκέπτες του Δήμου εξυπηρετούνται από το νοσοκομείο του Ναυπλίου. Όσον αφορά στις τεχνικές υποδομές, ο Δήμος Ασίνης καλύπτεται από δίκτυο ύδρευσης, ενώ για τη συλλογή των αστικών λυμάτων δεν υπάρχει δίκτυο και γίνεται σε βόθρους. Στο Τολό υπάρχει μονάδα βιολογικού καθαρισμού, η οποία εξυπηρετεί το Τολό, το Δρέπανο και την Ασίνη, δυναμικότητας 18.000 ατόμων. Η δυναμικότητα του βιολογικού καθαρισμού φαίνεται να καλύπτει οριακά τις υπάρχουσες ανάγκες κατά τους καλοκαιρινούς μήνες.

Το Γενικό Νοσοκομείο στην πόλη του Ναυπλίου καλύπτει επαρκώς τις ανάγκες ιατρικής περίθαλψης των κατοίκων και των επισκεπτών του Δήμου Ναυπλιέων, ενώ σε μικρή απόσταση υπάρχει και το Νομαρχιακό Νοσοκομείου στο Άργος.

Όλοι οι οικισμοί του Δήμου Ναυπλιέων καλύπτονται από το δίκτυο ύδρευσης. Η υδροληψία γίνεται από επιφανειακές πηγές στην περιοχή των Μύλων. Η επάρκεια σε πόσιμο νερό είναι ικανοποιητική ακόμη και τους καλοκαιρινούς μήνες. Στο Δήμο Ναυπλιέων λειτουργεί μονάδα επεξεργασίας λυμάτων, η οποία εξυπηρετεί επιπλέον την πόλη του Άργους και τους Δήμους Μιδέας και Νέας Κίου. Ο πληθυσμός που μπορεί να εξυπηρετηθεί από τη μονάδα επεξεργασίας λυμάτων του Ναυπλίου φθάνει τις 120.000. Παρόλο που ο Δ. Ναυπλιέων διαθέτει μονάδα βιολογικού καθαρισμού, δεν καλύπτεται όλος ο Δήμος από αποχετευτικό δίκτυο. Τέλος, όσον αφορά στον τομέα διάθεσης των απορριμμάτων σημειώνεται ανεπάρκεια, καθώς δεν υπάρχει χώρος υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων.

Η περιοχή της Νέας Τίρυνθας εξυπηρετείται από ένα ιατρείο περιορισμένων δυνατοτήτων, λόγος για τον οποίο οι κάτοικοι εξυπηρετούνται από τα Νοσοκομεία του Άργους και του Ναυπλίου.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Με δίκτυο ύδρευσης καλύπτεται όλος ο Δήμος Νέας Τίρυνθας. Ανεπάρκεια παρατηρείται όσον αφορά στην κάλυψη των αναγκών σε πόσιμο νερό, κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Επίσης, το δίκτυο αποχέτευσης χαρακτηρίζεται ελλιπές για τις ανάγκες του Δήμου ενώ δεν υπάρχει μονάδα βιολογικού καθαρισμού. Υπάρχει όμως, η προοπτική εξυπηρέτησης της περιοχής από το μονάδα βιολογικού καθαρισμού του Ναυπλίου. Η διάθεση απορριμμάτων γίνεται σε χώρους με απλή απόρριψη και όχι όπως υποδεικνύουν οι νέοι κανόνες υγιεινής.

12.1.3: Τουριστική ελκυστικότητα της περιοχής και πόλοι έλξης.

α. Πολιτιστικοί Πόροι

Η πρώτη Ζώνη του Ν. Αργολίδας, η οποία περιλαμβάνει τους Δήμους Ασίνης, Ναυπλιέων και Νέας Τίρυνθας, συγκεντρώνει μεγάλο πλούτο φυσικών και κυρίως πολιτιστικών πόρων. Από την επιλεγμένη Ζώνη ξεχωρίζει η πόλη του Ναυπλίου, η οποία αποτελεί προορισμό με διεθνή εμβέλεια. Η πόλη του Ναυπλίου συγκεντρώνει το σύνολο των θεσμοθετημένων περιοχών του Νομού ως Τοπία Ιδιαίτερου Φυσικού Κάλους και Διατηρητέων Μνημείων Φύσης.

Το Ναύπλιο αποτέλεσε την πρώτη πρωτεύουσα του ανεξάρτητου ελληνικού κράτους και κατόρθωσε να διατηρήσει τον παραδοσιακό αρχιτεκτονικό χαρακτήρα της σε μεγάλο βαθμό. Σε αυτό βοήθησε η θεσμοθέτηση της πόλης του Ναυπλίου ως Ιστορικού Τόπου από το Υπουργείο Πολιτισμού το 1962.

Σε όλους τους Δήμους της επιλεγμένης Ζώνης εντοπίζονται αρχαιολογικοί χώροι και συγκεκριμένα ο αρχαιολογικός χώρος της Ομηρικής πόλης της Ασίνης, η ακρόπολη «Καζάρμα» και η ακρόπολη «Τίρυνς». Στο Αρχαιολογικό Μουσείο του Ναυπλίου, το οποίο στεγάζεται σε διατηρητέο κτίριο, εκτίθενται πλήθος πολύ αξιολογών ευρημάτων από τους παραπάνω αρχαιολογικούς χώρους καθώς και από άλλους αρχαιολογικούς χώρους του Νομού. Επίσης, στο Ναύπλιο έχουν την έδρα τους το Πελοποννησιακό Λαογραφικό Ίδρυμα το οποίο έχει βραβευθεί ως το πιο ολοκληρωμένο της Ευρώπης και το Πολεμικό Μουσείο.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Από τα πιο ξεχωριστά μνημεία της επιλεγμένης Ζώνης είναι το κάστρο του Παλαμηδίου και το κάστρο στο Μπούρτζι. Δίχως να είναι τόσο γνωστό, παρουσιάζοντας όμως ενδιαφέρον, είναι και το κάστρο στο Βιβάρι του Δ. Ασίνης.

Τα μνημεία θρησκευτικού χαρακτήρα και ενδιαφέροντος της επιλεγμένης Ζώνης αφορούν κυρίως σε βυζαντινά και μεταβυζαντινά μοναστήρια και εκκλησίες, με αξιόλογα δείγματα θρησκευτικής τέχνης. Το Ναύπλιο είναι μια παραδοσιακά ζωντανή πολιτιστικά πόλη με πλήθος εκδηλώσεων καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Από τις πολιτιστικές εκδηλώσεις ξεχωρίζουν η «Μουσική Συνάντηση» του Σεπτεμβρίου, το Φεστιβάλ του Ναυπλίου το καλοκαίρι και το «Αναπλιώτικο» Καρναβάλι. Η εμβέλεια 01cftου Φεστιβάλ του Ναυπλίου φθάνει στα στο μητροπολιτικό κέντρο της χώρας, την Αθήνα. Ένα ακόμη θετικό στοιχείο είναι ότι το πρόγραμμά του απευθύνεται όχι μόνο στους Έλληνες επισκέπτες και στους αλλοδαπούς. Στο Ναύπλιο οι εκδηλώσεις συχνά πραγματοποιούνται σε χώρους, όπως το Μπούρτζι, οι οποίοι προσθέτουν ακόμη περισσότερη αίγλη στο γεγονός.

Στο Τολό διοργανώνεται τον Οκτώβριο η γιορτή της «Τράτας», ενώ σε ολόκληρη τη Ζώνη επιλογής γίνονται πανηγύρια, κατά τη διάρκεια θρησκευτικών γιορτών.

β. Φυσικοί Πόροι

Οι πόλοι έλξης του φυσικού περιβάλλοντος δεν περιορίζονται μόνο στις ακτές κολύμβησης αλλά υπάρχουν και οικότοποι με ιδιαίτερη περιβαλλοντική σημασία, οι οποίοι έχουν χαρακτηριστεί και ενταχθεί στα ανάλογα δίκτυα προστασίας.

Συγκεκριμένα, έχουν καταγραφεί 5 βιότοποι CORINE, 1 υγροβιότοπος και μια περιοχή Natura, συγκεκριμένα η περιοχή Ακροναυπλίας – Παλαμιδίου. Από τους οικότοπους αυτούς δεν είναι όλοι επισκέψιμοι ούτε και αξιοποιήσιμοι. Από την επιλεγμένη Ζώνη, ο Δ. Νέας Τίρυνθας έχει σχετικά μικρό μέτωπο προς τη θάλασσα, ενώ ο Δ. Ασίνης έχει ιδιαίτερα μεγάλη ακτογραμμή, από τις μεγαλύτερες του Ν. Αργολίδας. Σύμφωνα με τη μελέτη απογραφής των ακτών

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

του ΥΠΕΧΩΔΕ, η επιλεγμένη Ζώνη συγκεντρώνει 14 από τις 53 παραλίες του Ν. Αργολίδας, οι 9 από τις οποίες βρίσκονται στο Δ.

Η μέχρι τώρα ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή του Δ. Ασίνης στηρίχτηκε στην ύπαρξη του φυσικού πλούτου της θάλασσας και στη δυνατότητα κολύμβησης που προσφέρουν οι ακτές. Οι ακτές, κυρίως του Δ. Ασίνης, συγκεντρώνουν ημερήσιους εκδρομείς, τόσο από τους κατοίκους της ενδοχώρας του Νομού, όσο και από άλλα αστικά κέντρα, ιδίως το Σαββατοκύριακο.

γ. Ειδικές Τουριστικές Υποδομές

Το λιμάνι του Ναυπλίου προσφέρει, στα ιδιωτικά σκάφη αναψυχής, υπηρεσίες ελλιμενισμού, ανεφοδιασμού καυσίμων και νερού, ενώ του Τολού προσφέρει υπηρεσίες ελλιμενισμού. Η περιοχή μπορεί να γίνει σημείο εκκίνησης για τέτοιου είδους τουρισμό, καθώς συνδυάζει όμορφες επισκέψιμες ακτές και επιπλέον σε μικρή απόσταση βρίσκονται τα νησάκια του Αργολικού Κόλπου και τα νησιά του Αργοσαρωνικού.

12.1.4: Τουριστική δραστηριότητα της περιοχής.

α. Τουριστική Προσφορά

Η τουριστική προσφορά (κλίνες) των Δημοτικών Διαμερισμάτων που απαρτίζουν τη Ζώνη Ι του Νομού Αργολίδας, αποτελεί το 50% των συνολικών κλινών που σημειώνονται στο Νομό για το 2001. Η πλειονότητα των κλινών της Ζώνης αναφέρεται σε ξενοδοχειακές κλίνες, ενώ παράλληλα παρατηρείται μεγάλη συγκέντρωση ενοικιαζόμενων δωματίων, τα οποία αποτελούν το 77% του αντίστοιχου συνόλου του Νομού, ενώ οι ξενοδοχειακές κλίνες αποτελούν το 37% και τα camping το 60%, αντίστοιχα.

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση ξενοδοχειακών κλινών στη Ζώνη σημειώνεται στο Τολό (45%), ακολουθεί το Ναύπλιο (37%), ενώ με σημαντική διαφορά ακολουθούν η Τίρυνθα (7%), το Δρέπανο (10%) και τα Λευκάκια (1%). Η συγκέντρωση των ενοικιαζόμενων δωματίων ακολουθεί την κατανομή των

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ξενοδοχειακών κλινών. Το 69% συγκεντρώνεται στο Τολό, ενώ το Ναύπλιο ακολουθεί με σημαντική διαφορά, 12%, το Δρέπανο με 11% και η Ασίνη με 9%. Τα camping συγκεντρώνονται στο Ναύπλιο και στο Δρέπανο.

Η διαχρονική εξέλιξη της τουριστικής προσφοράς, όσον αφορά στις ξενοδοχειακές κλίνες, καταδεικνύει αύξηση των προσφερόμενων κλινών στη Ζώνη συνολικά. Η μεγαλύτερη αύξηση σημειώνεται στο Τολό, το οποίο από 36 μονάδες και 1423 κλίνες το 1990, φθάνει τις 45 μονάδες και 2102 κλίνες το 2001. Στο Ναύπλιο σημειώνεται επίσης σημαντική αύξηση, από 30 μονάδες και 1618 κλίνες που συγκεντρώνει η πόλη στις αρχές της δεκαετίας του '90, φθάνει στις 34 μονάδες και 1.719 κλίνες το 2001.

Η Τίρυνθα χαρακτηρίζεται από σταθερότητα, διατηρώντας, στην περίοδο 1990-2001, μία (1) μονάδα με 319 κλίνες. Στο Δρέπανο, ενώ μειώνεται ο αριθμός των μονάδων κατά μία, ο αριθμός των κλινών αυξάνεται, οπότε, το 2001 αριθμός μονάδων και κλινών ανέρχεται σε 5 και 469, αντίστοιχα. Τέλος, μικρή τουριστική προσφορά, 1 μονάδα με 44 κλίνες, σημειώνεται και στα Λευκάκια.

Η πλειονότητα των προσφερόμενων ξενοδοχειακών κλινών, όπως συμβαίνει και στο σύνολο της χώρας, είναι Γ' τάξης. Το Ναύπλιο, διαφοροποιείται αισθητά από το τουριστικό προφίλ της υπόλοιπης ζώνης, καθώς το 2001 καταγράφονται στην περιοχή 2 μονάδες πολυτελείας με 210 κλίνες και 5 μονάδες Α' τάξης με 234 κλίνες. Επιπλέον, παρατηρείται αύξηση των κλινών υψηλής τάξης σε σχέση με το 1990, με αποτέλεσμα να παρατηρείται διαχρονικά ποιοτική βελτίωση των καταλυμάτων, κατ' επέκταση και των παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι υπόλοιπες περιοχές και ιδίως το Τολό, όπως φαίνεται από την τάξη των ξενοδοχειακών μονάδων, δε φαίνεται να βελτιώνουν διαχρονικά την ποιότητα των τουριστικών υπηρεσιών τους, καθώς αυξάνονται οι μονάδες Γ' τάξης, από 28 μονάδες με 1.149 κλίνες το 1990 στις 34 μονάδες με 1.731 το 2001. Από το 1994 όμως, λειτουργεί στην περιοχή και μία ξενοδοχειακή μονάδα Α' τάξης με 37 κλίνες. Η Τίρυνθα την ποιότητα των προσφερόμενων κλινών του Ναυπλίου, καθώς η μοναδική ξενοδοχειακή μονάδα που διαθέτει είναι Α' τάξης. Το Δρέπανο ακολουθεί το τουριστικό

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

προφίλ του Τολού, όπου η πλειονότητα των μονάδων (4 μονάδες με 348 κλίνες) είναι Γ' τάξης. Τα Λευκάκια, τέλος, από το 1991 διαθέτουν μια μονάδα με 44 κλίνες, Γ' τάξης

Με κριτήριο την αναλογία κλινών ανά 1000 κατοίκους, το Τολό συγκεντρώνει τον υψηλότερο δείκτη ανάμεσα στα Δημοτικά Διαμερίσματα της Ζώνης, υπερéχοντας μακράν των δεικτών των υπολοίπων Δημοτικών Διαμερισμάτων. Ο δεύτερος υψηλότερος δείκτης σημειώνεται στο Δρέπανο, ενώ το Ναύπλιο, παρόλο που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο αριθμό κλινών, έχει το δεύτερο χαμηλότερο δείκτη, γεγονός που οφείλεται στην υψηλή πληθυσμιακή συγκέντρωση της πόλης

Η παραθεριστική κατοικία στη Ζώνη Ι δημιουργεί επιπλέον πιέσεις, που είναι ένα κρίσιμο θέμα για την περιοχή. Οι Δήμοι Ασίνης, Ναυπλίου και Τίρυνθας συγκροτούν τον έναν από τους δύο πόλους παραθεριστικής κατοικίας του Νομού Αργολίδας, συγκεντρώνοντας πάνω από το 20% των παραθεριστικών κατοικιών.

Τα επιλεγμένα Δημοτικά Διαμερίσματα ειδικότερα, συγκεντρώνουν την πλειονότητα των παραθεριστικών κατοικιών των Δήμων, με το Ναύπλιο, το Τολό και το Δρέπανο να δέχονται τις μεγαλύτερες φορτίσεις.

β. Τουριστική Ζήτηση (Αφίξεις-Διανυκτερεύσεις σε Ξενοδοχεία και Camping)

Η τουριστική ζήτηση στα επιλεγμένα Δημοτικά Διαμερίσματα της Ζώνης Ι, παρουσιάζει μικρές αυξομειώσεις στην επταετία 1993-1999. Το 1999, έτος για το οποίο η κίνηση του Νομού Αργολίδας σημειώνει σημαντική πτώση σε σχέση με το παρελθόν, η Ζώνη συγκεντρώνει το 75% των αφίξεων του Νομού και το 53% των διανυκτερεύσεων. Η πλειονότητα της τουριστικής κίνησης συγκεντρώνεται στο Ναύπλιο, ενώ η Τίρυνθα έρχεται δεύτερη σε τουριστική ζήτηση, ακολουθούμενη από το Τολό. Τελευταίο σε τουριστική ζήτηση έρχεται το Δρέπανο, ενώ με βάση τα διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, δεν καταγράφεται τουριστική κίνηση στην Ασίνη και στα Λευκάκια.

Όσον αφορά στην εθνικότητα-προέλευση των τουριστών, είναι στην πλειονότητά τους αλλοδαποί. Εξαιρεση σημειώνεται στην περίπτωση του

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Ναυπλίου, όπου η πλειονότητα των επισκεπτών είναι Έλληνες. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι οι διανυκτερεύσεις που σημειώνονται στα ενοικιαζόμενα δωμάτια της περιοχής, τα οποία αποτελούν σημαντικό τμήμα του συνολικού αριθμού κλινών, κλίνουν συντριπτικά υπέρ των Ελλήνων τουριστών, γεγονός που ενισχύει την παρουσία τους στην περιοχή.

Η πλειονότητα των αλλοδαπών επισκεπτών του Ναυπλίου προέρχεται από Ευρωπαϊκές Χώρες με κυριότερους εκπροσώπους τους Γάλλους, τους Γερμανούς, τους Ιταλούς και τους Ισπανούς. Οι Αμερικανοί επισκέπτες αποτελούν σημαντικό τμήμα της τουριστικής αγοράς των αλλοδαπών, υπολείπεται όμως αυτού των Ευρωπαίων, ενώ πολύ μικρό μερίδιο κατέχουν οι Ασιάτες επισκέπτες, με βασικότερους εκπροσώπους τους Ιάπωνες.

Η προέλευση των επισκεπτών είναι, με μικρές διαφορές, όμοια και στις υπόλοιπες περιοχές. Στο Τολό επίσης, κυριαρχούν οι Ευρωπαίοι επισκέπτες, με σημαντικότερους εκπροσώπους τους Ολλανδούς, τους Γερμανούς, τους Βέλγους, τους Άγγλους και τους Πολωνούς. Οι Αμερικανοί τουρίστες κατέχουν ένα μικρό μερίδιο του συνόλου των τουριστών. Το Δρέπανο, επισκέπτονται σχεδόν αποκλειστικά Ευρωπαίοι, στην πλειονότητά τους Γάλλοι και Γερμανοί.

Η Τίρυνθα διαφοροποιείται, καθώς οι αλλοδαποί επισκέπτες είναι κατά ίδιο ποσοστό περίπου, Ευρωπαίοι και Αμερικανοί. Ειδικότερα, οι Ευρωπαίοι τουρίστες είναι Γερμανοί, Ισπανοί, Γάλλοι και Ιταλοί.

Η μέση διάρκεια παραμονής στις περιοχές της Ζώνης Ι είναι σχετικά χαμηλή και κυμαίνεται από 1 ημέρα στο Ναύπλιο και την Τίρυνθα, 2 ημέρες στο Τολό και 3 ημέρες στο Δρέπανο, καταδεικνύοντας την περιοχή ως πόλο ολιγοήμερων διακοπών ή / και Σαββατοκύριακου.

Τέλος, όσον αφορά στη μηνιαία κατανομή της τουριστικής κίνησης, το Ναύπλιο και η Τίρυνθα αποτελούν τουριστικούς προορισμούς που προσελκύουν τουριστική κίνηση καθόλη τη διάρκεια του έτους. Η τουριστική περίοδος Μαΐου-Σεπτεμβρίου όμως, συγκεντρώνει περισσότερο από το 60% της τουριστικής κίνησης. Στο Δρέπανο και το Τολό η αντίστοιχη περίοδος συγκεντρώνει σχεδόν το 100% της τουριστικής κίνησης, καθώς οι περιοχές αυτές δεν προσελκύουν τουρισμό κατά τους χειμερινούς μήνες.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

γ. Πληρότητα Ξενοδοχειακών καταλυμάτων

Η υψηλότερη πληρότητα ξενοδοχειακών καταλυμάτων σημειώνεται στο Τολό, φθάνοντας το 70,3% για το 1999. Όπως προαναφέρθηκε, οι αλλοδαποί επισκέπτες υπερτερούν των ημεδαπών, γεγονός που αποτυπώνεται στο μέγεθος της πληρότητας, καθώς οι αλλοδαποί δημιουργούν το 51,9% της πληρότητας, ενώ οι ημεδαποί μόλις το 18,5%. Στο Δρέπανο η πληρότητα είναι σημαντικά χαμηλότερη, φθάνοντας στο 43,6%, 23,7% από τους αλλοδαπούς και 20% περίπου από τους ημεδαπούς επισκέπτες.

Στη Νέα Τίρυνθα η πληρότητα φθάνει το 44%, 25% από τους αλλοδαπούς και 19% από τους Έλληνες επισκέπτες. Ενώ στο Ναύπλιο σημειώνεται η χαμηλότερη πληρότητα, 42%, όπου το 17% είναι η πληρότητα που δημιουργούν οι αλλοδαποί και το 25% η πληρότητα που δημιουργούν οι Έλληνες επισκέπτες, αποτελώντας τη μοναδική εξαίρεση υπεροχής των Ελλήνων επισκεπτών έναντι των αλλοδαπών.

Η πληρότητα, όπως είναι προφανές, είναι συνάρτηση της εποχικότητας. Έτσι, στο Ναύπλιο, παρόλο που τουριστική κίνηση σημειώνεται καθόλη τη διάρκεια του έτους, οι υψηλότερες πληρότητες σημειώνονται από Μάρτιο (53%) ως και το Σεπτέμβριο (47%) με κορύφωση τον Αύγουστο (61%). Σε αντίθεση με το Ναύπλιο, το Τολό που παρουσιάζει τη μεγαλύτερη πληρότητα σε ετήσια βάση, σημειώνει τουριστική κίνηση από Απρίλιο ως Οκτώβριο, με πληρότητες 80% και 62% αντίστοιχα, ενώ τον Αύγουστο η πληρότητα φθάνει το 88%.

Η Τίρυνθα, εμφανίζει επίσης μια τουριστική κίνηση που διαρκεί όλο το έτος, με υψηλότερες πληρότητες την περίοδο Μαΐου (71%)-Οκτωβρίου (53%). Τέλος, το Δρέπανο φαίνεται να ακολουθεί το μοντέλο του Τολού, όπου η τουριστική κίνηση ξεκινά τον Απρίλιο, με πληρότητα 43%, κορυφώνεται τον Αύγουστο, με πληρότητα 81% και φθάνει ως τον Οκτώβριο, με πληρότητα 14%.

12.1.5 Ανάλυση-αξιολόγηση

Προσδιορισμός τυπολογίας της περιοχής

Από το συγκερασμό των κριτηρίων αξιολόγησης και της κατηγοριοποίησης της τυπολογίας των τουριστικών περιοχών η Ζώνη Ι, διαχωρίζεται σε δύο υποπεριοχές: α) του Ναυπλίου, το οποίο κατατάσσεται στους θύλακες ώριμης ανάπτυξης των αστικών περιοχών και β) του Τολού-Δρέπανου - Ασίνης, το οποίο κατατάσσεται στους θύλακες ώριμης τουριστικής ανάπτυξης των παραθαλάσσιων μη αστικών περιοχών τύπου Β.

Τα χαρακτηριστικά του τουριστικού προφίλ του Ναυπλίου, με βάση τα οποία έγινε η κατάταξη στο συγκεκριμένο τύπο περιοχής είναι τα εξής:

- ∅ Η μεγάλη ένταση της τουριστικής ανάπτυξης εντός του ιστού της πόλης,
- ∅ Η επάρκεια των εξυπηρετήσεων και των υποδομών,
- ∅ Η διάχυση της τουριστικής ζήτησης σε όλη τη διάρκεια του χρόνου και
- ∅ Η κυριαρχία των ξενοδοχειακών μονάδων στην τουριστική προσφορά.

Η δεύτερη υποπεριοχή, Τολό – Δρέπανο - Ασίνη, εντάχθηκε στην αντίστοιχη κατηγορία με βάση:

- ∅ Τον αμιγή παραθεριστικό τουρισμό με έντονη εποχικότητα και τη μεσαίου μεγέθους μέση διάρκεια παραμονής,
- ∅ Την κυριαρχία μικρών μονάδων οικογενειακού τύπου στην τουριστική προσφορά και τέλος
- ∅ Την κυριαρχία των Ελλήνων στη σύνθεση των τουριστών.

Χωροταξική ένταξη της περιοχής

Η πρώτη επιλεγμένη Ζώνη του Ν. Αργολίδας παρόλο που δεν εφάπτεται πλήρως με τους κύριους αναπτυξιακούς οδικούς άξονες της χώρας, συνδέεται ικανοποιητικά με το μητροπολιτικό κέντρο της χώρας και σε όρους χρονοαπόστασης είναι δυνατή και εύκολη η ημερήσια επίσκεψη.

Οικονομικές διασυνδέσεις και λειτουργίες έχει, κυρίως, με την πρωτεύουσα της χώρας, λόγω της μικρής σχετικά απόστασης. Η Ζώνη Ι εντάσσεται σε μια ευρύτερη περιοχή σημαντικότητας, διεθνούς εμβέλειας πολιτιστικών πόρων, οι οποίοι περιλαμβάνονται στα βασικά δίκτυα περιήγησης

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

και πολιτιστικού τουρισμού της χώρας. Η θέση της, στα ανατολικά όρια της Περιφέρειας Πελοποννήσου την απομονώνει σχετικά από την υπόλοιπη Περιφέρεια και κυρίως από τα υπόλοιπα αστικά κέντρα της. Οι διασυνδέσεις της με την Περιφέρεια είναι περιορισμένες, ενώ μέρος αυτών οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ύπαρξη στο Ναύπλιο, της έδρας του μοναδικού Εφετείου της Περιφέρειας.

Το Ναύπλιο είναι η πρωτεύουσα του Ν. Αργολίδας και αποτελεί αστικό κέντρο με νομαρχιακή εμβέλεια, καθώς διαθέτει τον απαραίτητο διοικητικό και κοινωνικό εξοπλισμό. Η επιρροή του εκτός των ορίων του Νομού, μπορεί να επεκταθεί μόνο στις γειτονικές περιοχές των όμορων Νομών. Η βαρύτητα του όμως, όσον αφορά στις οικονομικές δραστηριότητες του Νομού, είναι μειωμένη σε σχέση με το Άργος, που αποτελεί ισχυρότερο οικονομικό κέντρο. Οι οικονομικές δραστηριότητες του Ναυπλίου στρέφονται κυρίως γύρω από τον τουρισμό. Οι άλλοι δύο Δήμοι της επιλεγμένης Ζώνης Ι βρίσκονται κάτω από την άμεση επιρροή του Ναυπλίου. Το Ναύπλιο δεν ανήκει σε κάποιο από τα διεθνή δίκτυα συνεργασίας πόλεων αλλά έχει αναπτύξει σχέσεις με πόλεις του εξωτερικού μέσω μιας άλλης μορφής συνεργασίας των «αδελφοποιήσεων».

12.1.6 Περιορισμοί -δυνατότητες ανάπτυξης

Οι περιορισμοί – δυνατότητες ανάπτυξης θα εξεταστούν σε συνάρτηση με παράγοντες που σχετίζονται τόσο με τα φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής, όσο και με την παραγωγική δομή και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η τουριστική δραστηριότητα, ενώ παράλληλα λαμβάνεται υπόψη και ο κρίσιμος παράγοντας για την ανάπτυξη και τις εξυπηρετήσεις μιας περιοχής, δηλαδή οι κοινωνικές και τεχνικές υποδομές. Ειδικότερα, θα εξεταστούν:

- α) γεωγραφική θέση – προσπελασιμότητα
- β) ανθρώπινο δυναμικό
- γ) φυσικοί-πολιτιστικοί πόροι
- δ) υποδομές

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ε) προβλήματα του παραγωγικού κυκλώματος.

α) Γεωγραφική θέση-προσπελασιμότητα

Η γεωγραφική θέση της περιοχής δεν αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάπτυξη της, δεδομένης της μικρής χρονοαπόστασης από την Αθήνα, αλλά και της ύπαρξης ικανών οδικών συνδέσεων που διασφαλίζουν την εύκολη πρόσβαση. Αντίθετα, η γεωγραφική θέση της Ζώνης φαίνεται να λειτουργεί ως πλεονέκτημα για τη διασύνδεσή της με την πρωτεύουσα της χώρας.

β) Ανθρώπινο δυναμικό

Οι πληθυσμιακές εξελίξεις κατά την τελευταία δεκαετία διαγράφουν θετικές προοπτικές για τις περιοχές που συνιστούν τη Ζώνη Ι. Η μεγαλύτερη πληθυσμιακή αύξηση σημειώνεται στο Δήμο Ασίνης, δηλαδή στο Δρέπανο και στο Τολό, ενώ μικρότερες πληθυσμιακές αυξήσεις παρατηρούνται στο Δήμο Ναυπλίου και στο Δήμο Τίρυνθας.

Το πληθυσμιακό μέγεθος αποτελεί ένδειξη για την ύπαρξη ικανού εργατικού δυναμικού και δη παραγωγικών ηλικιών που μπορούν να στηρίξουν την αναπτυξιακή διαδικασία. Αν και τα διαθέσιμα, πρόσφατα, στατιστικά στοιχεία δεν παρέχουν πληροφόρηση για την κατανομή του πληθυσμού και του εργατικού δυναμικού στις ηλικιακές ομάδες στο χωρικό / διοικητικό επίπεδο του Δημοτικού Διαμερίσματος, εκτιμάται ότι η πληθυσμιακή αύξηση που παρατηρείται στις περιοχές της Ζώνης είναι ικανή για να στηρίξει την παραγωγική διαδικασία.

Οπωσδήποτε, εκτός από το εργατικό δυναμικό που υπάρχει στις περιοχές της Ζώνης Ι, τα κοντινά αστικά κέντρα όπως η Αθήνα, η Πάτρα, η Κόρινθος και το Άργος, κατά την περίοδο τουριστικής αιχμής διοχετεύουν εργατικό δυναμικό στις περιοχές της Ζώνης, το οποίο απασχολείται στις 4964 τουριστικές επιχειρήσεις.

Πέρα όμως από την ύπαρξη ικανού εργατικού δυναμικού, σημαντικό ρόλο για την τουριστική ανάπτυξη της περιοχής διαδραματίζει η παράδοση και εξειδίκευση στην παροχή τουριστικών υπηρεσιών που χαρακτηρίζει τις περιοχές του Ναυπλίου και του Τολού, η οποία διασφαλίζει την ύπαρξη

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

γνώσης και εμπειρίας και κατά συνέπεια συμβάλει στην παροχή τουριστικών υπηρεσιών υψηλότερου επιπέδου.

γ) Πολιτιστικοί –φυσικοί πόροι

Οι περιοχές που ανήκουν στη Ζώνη Ι του Νομού Αργολίδας χαρακτηρίζονται από πληθώρα φυσικών και κυρίως πολιτιστικών πόρων, είναι:

§ . Ο Νομός Αργολίδας χαρακτηρίζεται από την έντονη παρουσία πολιτιστικών πόρων, που αποτελούν το σημαντικότερο ίσως πόλο έλξης τουρισμού, αποτελώντας ισχυρό παράγοντα στήριξης της τουριστικής ανάπτυξης.

§ Όσον αφορά στο φυσικό περιβάλλον, η επάρκεια των υδάτινων πόρων φαίνεται να αποτελεί πρόβλημα λόγω της υπεράντλησης, κυρίως κατά την περίοδο τουριστικής αιχμής, η οποία μπορεί να δημιουργήσει μακροπρόθεσμα προβλήματα υποχώρησης του υδροφόρου ορίζοντα. Τέλος, το καθεστώς προστασίας που έχει οριστεί για διάφορες περιοχές της Ζώνης όπως οι περιοχές Natura, ενδεχομένως να αποτελέσει περιορισμό για την κλασική τουριστική ανάπτυξη, καθώς επίσης και οι περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές, όπως οι υγρότοποι Corine.

Όπως είναι προφανές, δεν έχουν όλες οι περιοχές της Ζώνης την ίδια βαρύτητα, καθώς άλλες υπερέρχουν από την άποψη του φυσικού και άλλες του πολιτιστικού περιβάλλοντος. Γεγονός όμως είναι, ότι ο συνδυασμός των δύο αυτών παραγόντων, φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, στη συγκεκριμένη ζώνη, την καθιστούν διακριτή ανάμεσα στις υπόλοιπες περιοχές τόσο του Νομού Αργολίδας όσο και της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Παράλληλα, της προσδίδουν υπερτοπική και διεθνή εμβέλεια, όπως φαίνεται από την κυριαρχία του αλλοδαπού τουρισμού, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες περιοχές της Περιφέρειας Πελοποννήσου, όπου κυριαρχεί το Ελληνικό στοιχείο.

δ) Κοινωνικές-Τεχνικές Υποδομές

Η ύπαρξη ικανών υποδομών αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ανάπτυξη μιας περιοχής. Η τουριστική δραστηριότητα και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από την ύπαρξη,

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

καταρχήν και από τη δυναμικότητα, στη συνέχεια, των κοινωνικών και τεχνικών υποδομών.

§ Όσον αφορά στις κοινωνικές υποδομές και ειδικότερα στις υποδομές υγείας, η περιοχή δε φαίνεται να αντιμετωπίζει πρόβλημα επάρκειας, καθώς ο πληθυσμός εξυπηρετείται από τα Νοσοκομεία του Ναυπλίου και του Άργους και από ένα δίκτυο τοπικών ιατρείων.

§ Όσον αφορά στις τεχνικές υποδομές, η περιοχή σε γενικές γραμμές δεν αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα κάλυψης των οικισμών με δίκτυα ύδρευσης και αποχέτευσης, εκτός κάποιων εξαιρέσεων στα δίκτυα αποχέτευσης, ενώ αντιμετωπίζονται ορισμένα προβλήματα υδροδότησης κατά την περίοδο της τουριστικής αιχμής. Παράλληλα, η ποιότητα των δικτύων είναι καλή, δίχως να παρατηρούνται προβλήματα διαρροών. Η περιοχή όμως αντιμετωπίζει προβλήματα λόγω της στενότητας των υδάτινων πόρων, τα οποία φαίνεται να αποτελούν σημαντικό περιορισμό για την τουριστική ανάπτυξη.

Το Τολό, το Δρέπανο και η Ασίνη αντιμετωπίζουν προβλήματα επάρκειας κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, ενώ, τόσο στις περιοχές αυτές όσο και στην Τίρυνθα, το νερό δεν είναι πάντα πόσιμο στη διάρκεια αυτής της περιόδου. Το Ναύπλιο είναι η μόνη περιοχή της Ζώνης που δεν αντιμετωπίζει προβλήματα επάρκειας υδάτινων πόρων, ενώ ταυτόχρονα υδροδοτεί περιοχές άλλων Δήμων όπως συμβαίνει με το Δήμο Ασίνης.

§ Παρά την σημαντική πληθυσμιακή αύξηση της καλοκαιρινής περιόδου που σημειώνεται στη Ζώνη Ι, σοβαρό πρόβλημα δε φαίνεται να υπάρχει ούτε στο αποχετευτικό δίκτυο. Η ύπαρξη των βιολογικών καθαρισμών διαδραματίζει πρωτεύοντα ρόλο στο θέμα της αποχέτευσης. Στην περιοχή υπάρχουν μονάδες επεξεργασίας λυμάτων: στο Τολό που καλύπτει οριακά τις ανάγκες του πληθυσμού αιχμής και στο Ναύπλιο, που καλύπτει τις ανάγκες τόσο του πραγματικού όσο και του πληθυσμού αιχμής.

ε) Προβλήματα παραγωγικών δραστηριοτήτων

Ο τουρισμός, όπως προαναφέρθηκε, αποτελεί κυρίαρχη οικονομική δραστηριότητα στις περιοχές της Ζώνης Ι, κυρίως στο Ναύπλιο αλλά και στο Τολό, στο Δρέπανο και την Ασίνη. Η εποχικότητα που χαρακτηρίζει την

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

τουριστική δραστηριότητα αποτελεί ένα από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι περιοχές του Δήμου Ασίνης, όπως εξάλλου και όλες οι περιοχές με ανάλογη παραγωγική δομή.

Παρά το γεγονός όμως της εποχικής λειτουργίας των τουριστικών καταλυμάτων αλλά και των επιχειρήσεων εστίασης και λιανικού εμπορίου, η τουριστική δραστηριότητα δημιουργεί σημαντικό εισόδημα στους κατοίκους της περιοχής, κυρίως στο Τολό. Το Ναύπλιο διαφοροποιείται από το παραγωγικό πρότυπο που ισχύει στο Τολό και στο Δρέπανο, καθώς εδώ ο τουρισμός αποτελεί μια από τις βασικές οικονομικές δραστηριότητες, χωρίς να υπάρχει έντονο το στοιχείο της εποχικότητας.

Μια δεύτερη αδυναμία της τουριστικής δραστηριότητας είναι το χαμηλό επίπεδο επιχειρηματικότητας. Η τουριστική δραστηριότητα είναι οργανωμένη στη βάση της οικογενειακής επιχείρησης, όπως διαφαίνεται από τη χαμηλή σχετικά μέση δυναμικότητα των ξενοδοχειακών μονάδων. Με εξαίρεση τις μονάδες πολυτελείας στο Ναύπλιο και την ξενοδοχειακή μονάδα της Τίρυνθας, οι οποίες έχουν σχετικά υψηλή δυναμικότητα, οι υπόλοιπες μονάδες στο Ναύπλιο και στις υπόλοιπες περιοχές της Ζώνης Ι έχουν μικρό αριθμό κλινών.

στ) Χρήσεις γης

Στη Ζώνη Ι η γεωργική γη αποτελεί τη βασική χρήση. Στο μεγαλύτερο μέρος αυτής έχουν κατασκευαστεί και λειτουργούν αρδευτικά δίκτυα. Οι περιοχές αυτές είναι δύο:

- § Περιοχή Ν. Κίου, Πυργέλλας, Λάλουκα, Αργολικού, Παναρίτη, Πουλλακίδας Μάνεση, Νέας Τίρυνθας, Αγ. Ανδρέα, Ναυπλίου, Δαλαμανάρα. Οι εκτάσεις που αρδεύονται στους παραπάνω ΟΤΑ ανέρχονται στα 26.000 στρέμματα
- § Περιοχή Ασίνης – Δρεπάνου αρδεύονται από συλλογικά δίκτυα περίπου 10.000 στρέμματα.

Οι παραπάνω δύο περιοχές παρουσίαζαν προβλήματα υφαλμύρωσης για την αντιμετώπιση των οποίων κατασκευάστηκε η αρδευτική διώρυγα Αναβάλου. Με την ολοκλήρωση των έργων του αρδευτικού συστήματος Αναβάλου προβλέπεται η επέκταση της δυνατότητας άρδευσης με συλλογικά δίκτυα του Αργολικού κάμπου μέχρι της υψομετρικής 100 μ.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Στη Ζώνη παρατηρείται ιδιαίτερη συγκέντρωση μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας καθώς λειτουργούν 11 μονάδες στο Τολό και στη Λιμνοθάλασσα Δρεπάνου εκμεταλλευόμενοι την εγγύτητα με την Αθήνα. Παρόλο που η Ζώνη παρουσιάζει αναπτυγμένη γεωργική δραστηριότητα, στις παραλιακές περιοχές της συγκεντρώνει σημαντικό αριθμό κλινών, η πλειονότητα των οποίων βρίσκεται σε ξενοδοχειακές μονάδες Β' και Γ' τάξης.

Υπάρχουν δε και οργανωμένα camping. Επίσης αναπτύσσεται με εντατικό ρυθμό η παραθεριστική, νόμιμη ή αυθαίρετη, κατοικία στην εκτός σχεδίου περιοχή, ενώ το φαινόμενο είναι πιο έντονο στο τμήμα Πλάκα Ασίνης – Δρέπανο. Σε όλη τη Ζώνη εμφανίζεται μικρή κατάτμηση των οικοπέδων της τάξης των 500 τ.μ./τεμάχιο. Σ' αυτή την Ζώνη έχει χαρακτηριστεί ως τουριστικά κορεσμένη περιοχή από τον ΕΟΤ, με βάση το ΦΕΚ 797/Β/1986 συν των άλλων και το Τολό.

12.1.7: Αξιολόγηση τουριστικών πόρων, τουριστικής ζήτησης και τουριστικού προϊόντος

Με βάση την ανάλυση που προηγήθηκε (βλ. Κεφάλαιο 4.1.1.1), θα γίνει μια προσπάθεια αξιολόγησης του τουριστικού προϊόντος η οποία θα εστιάζεται στην εξέταση:

- α) των φυσικών και πολιτιστικών πόρων
- β) στις ειδικές τουριστικές υποδομές
- γ) στην τουριστική ανωδομή (καταλύματα) και
- δ) στην τουριστική ζήτηση.

α) Πολιτιστικοί-φυσικοί πόροι

§ . Στη Ζώνη Ι συγκεντρώνεται σημαντικός αριθμός αξιόλογων πολιτιστικών πόρων με εξέχουσα θέση στην πολιτιστική κληρονομιά της χώρας, όπως η πόλη του Ναυπλίου, η ακτινοβολία της οποίας υπερβαίνει τα ελληνικά σύνορα.

Επιπλέον, η Ζώνη εντάσσεται σε μια ευρύτερη περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου όπου βρίσκονται οι σημαντικότεροι αρχαιολογικοί χώροι με διεθνή εμβέλεια. Οι πολιτιστικοί πόροι της συγκεκριμένης Ζώνης αναφέρονται σε πολλές περιόδους της ιστορίας της περιοχής, με αποτέλεσμα να

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

παρουσιάζουν πολλαπλό και σύνθετο ενδιαφέρον. Επίσης, η αυξημένη συγκέντρωσή τους στο χώρο, η ιστορική τους συνέχεια και ο ολοκληρωμένος τους χαρακτήρας τους προσδίδουν ακόμη μεγαλύτερη αίγλη. Η βαρύτητά τους στην πολιτιστική κληρονομιά της χώρας επιβεβαιώνεται και από την προσπάθεια της Πολιτείας να τους αναδείξει με έργα αποκατάστασης, συντήρησης και διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου, όπως ήδη γίνονται στην Ακρόπολη της Αρχαίας Τίρυνθας και πρόκειται να συνεχιστούν στο πλαίσιο του ΠΕΠ Πελοποννήσου 2000-2006.

§ Παράλληλα, οι κατάλληλες ακτές για κολύμβηση συνθέτουν ως επί το πλείστον το είδος των φυσικών πόρων της επιλεγμένης Ζώνης, στους οποίους άλλωστε έχει στηριχτεί μέχρι σήμερα κατά μεγάλο μέρος η ανάπτυξη του τουρισμού στην περιοχή. Οι ακτές κολύμβησης της περιοχής χαρακτηρίζονται, τόσο για την πολυμορφία όσο και για τη φυσική ομορφιά τους και επομένως μπορούν να καλύψουν τις κλασικές προτιμήσεις των επισκεπτών, για παραθαλάσσιο τουρισμό.

β) Ειδικές Τουριστικές Υποδομές

Οι ειδικές τουριστικές υποδομές της Ζώνης Ι αφορούν μόνο σε λιμενικές υποδομέςεξυπηρέτησης ιδιωτικών σκαφών αναψυχής. Όσον αφορά αυτό το είδος διακοπών, μπορούν να καλυφθούν ικανοποιητικά οι ανάγκες των τουριστών από τις συγκεκριμένες υποδομές. Γενικότερα όμως η Ζώνη Ι στερείται άλλων ειδικών τουριστικών υποδομών, οι οποίες θα συντελούσαν στον εμπλουτισμό του τουριστικού της προϊόντος.

γ) Τουριστική ανωδομή

Οι τουριστικές περιοχές που συνιστούν την Ζώνη Ι του Νομού Αργολίδας χαρακτηρίζονται από υψηλές συγκεντρώσεις κλινών, κυρίως στο Τολό και στο Δρέπανο, όπου σημειώνονται οι υψηλότερες τιμές του Δείκτη που εκφράζει την αναλογία κλινών ανά 1000 κατοίκους.

Γενικά η περιοχή χαρακτηρίζεται από υψηλή συγκέντρωση κλινών, συγκριτικά με τη συνολική προσφορά κλινών του Νομού, καθώς συγκεντρώνει το ήμισυ των τουριστικών κλινών του Νομού. Ως προς την ποιότητα του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος, με κριτήριο την κατηγορία / τάξη των ξενοδοχειακών καταλυμάτων, η περιοχή διαθέτει σχετικά υψηλό τουριστικό

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

προϊόν. Τα Δημοτικά Διαμερίσματα της Ζώνης διαθέτουν σχετικά υψηλό ποσοστό κλινών στις τάξεις αυτές, οι οποίες συγκεντρώνουν 1.279 από τις 4.653 ξενοδοχειακές κλίνες της περιοχής ή ποσοστό που ανέρχεται στο 27%.

Οι περισσότερες μονάδες και κλίνες υψηλής τάξης (πολυτελείας, Α' και Β') βρίσκονται στο Ναύπλιο. Παρά το γεγονός ότι, σε σχέση με τις αρχές της δεκαετίας του '90, έχει αυξηθεί ο αριθμός μονάδων και κλινών της Ζώνης, η αύξηση που παρατηρείται υποδηλώνει μικρή αναβάθμιση των ξενοδοχειακών μονάδων. Κατά συνέπεια, η περιοχή χαρακτηρίζεται από γηράσκουσα ξενοδοχειακή ανωδομή, γεγονός που αντανακλάται στην ποιότητα των υπηρεσιών, σε σχέση με τον αριθμό των προσφερόμενων κλινών.

δ) Τουριστική ζήτηση

Η Ζώνη Ι συγκεντρώνει το μεγαλύτερο τμήμα της ζήτησης που παρατηρείται στο Νομό Αργολίδας, κυρίως όσον αφορά στις αφίξεις. Γεγονός είναι ότι η πλειονότητα της τουριστικής ζήτησης παρατηρείται στο Ναύπλιο, ενώ οι υπόλοιπες περιοχές της Ζώνης Ι συγκεντρώνουν σημαντικά χαμηλότερη τουριστική ζήτηση. Αν και σε σχέση με τις αρχές της δεκαετίας του '90 η ζήτηση στη Ζώνη έχει μειωθεί, όπως εξάλλου και στο σύνολο του Νομού, αναμένεται ότι η ζήτηση θα ανακάμψει και θα επανέλθει στα επίπεδα του '90.

Όσον αφορά στην προέλευση των τουριστών, η τουριστική αγορά αποτελείται κυρίως από αλλοδαπούς τουρίστες, με εξαίρεση το Ναύπλιο όπου κυριαρχούν οι Έλληνες τουρίστες. Η παρουσία των αλλοδαπών τουριστών είναι έντονη και σε βάθος χρόνου. Με την κατάλληλη προβολή και προώθησή τους, οι περιοχές μπορούν να διατηρήσουν ή να αυξήσουν ακόμη περισσότερο το μερίδιό τους στην τουριστική αγορά.

Ως προς την πληρότητα που παρατηρείται στα ξενοδοχειακά καταλύματα, δεν φαίνεται να σημειώνει ιδιαίτερα υψηλές τιμές, ακόμα και τους κατεξοχήν τουριστικούς μήνες αιχμής, όπως ο Ιούλιος και ο Αύγουστος. Κατά συνέπεια, οι τουριστικές περιοχές της ζώνης δείχνουν να έχουν περιθώρια για αύξηση της τουριστικής κίνησης.

12.1.8 Επιλογές τουριστικής ανάπτυξης-Ανάλυση βασικού σεναρίου

- Όπως προκύπτει από την ανάλυση, η Ζώνη Ι αποτελεί για την Περιφέρεια ένα θύλακα Ώριμης Τουριστικής Ανάπτυξης. Διαθέτει παράδοση και σημαντικό αριθμό φυσικών και πολιτιστικών πόρων, χωρίς όμως μεγάλη ποικιλία. Το τουριστικό προϊόν της απευθύνεται κυρίως στον τουρισμό διακοπών καλοκαιριού, τον παραθερισμό και τον πολιτιστικό.

- Το ξενοδοχειακό της δυναμικό (Ξενοδοχεία και Ενοικιαζόμενα Δωμάτια) είναι πλούσιο αλλά σε αρκετά υψηλό ποσοστό υποβαθμισμένο και μεσαίων κατηγοριών, ενώ οι προσβάσεις στην περιοχή κρίνονται ικανοποιητικές και βελτιώνονται συνεχώς με μεγάλα έργα (Εθνική Οδός Κόρινθος-Τρίπολη).

- Η Ζώνη Ι προβάλλεται και έχει φήμη ως τουριστικός προορισμός, εδώ και αρκετές δεκαετίες, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο Εξωτερικό με κεντρικό άξονα τους πολιτιστικούς πόρους της.

- Οι προοπτικές – με ορίζοντα το 2015 – εκτιμάται ότι είναι θετικές και η περιοχή θα ανακτήσει το ρόλο της, παρουσιάζοντας αυξητική τάση στη ζήτηση με κύριους άξονες: τον αλλοδαπό τουρισμό περιηγητικού χαρακτήρα, τον αλλοδαπό και ημεδαπό τουρισμό διακοπών καλοκαιριού, τα ταξίδια μικρής διάρκειας, τον τουρισμό πολιτιστικού χαρακτήρα.

- Προκειμένου όμως να αξιοποιηθούν σε ικανοποιητικό και αναγκαίο βαθμό τασυγκριτικά πλεονεκτήματα της Ζώνης, απαιτούνται τα ακόλουθα:

(α) Έργα αναβάθμισης του υπαρκτού τουριστικού δυναμικού της Ζώνης και επέκτασής του σε νέους τύπους προσφερομένων προϊόντων,

(β) Έλεγχος επέκτασης των τουριστικών περιοχών της ζώνης,

(γ) Επαναπροσδιορισμός της Διαφημιστικής εικόνας της Ζώνης, ώστε να περιλάβει πόρους, υπηρεσίες και δραστηριότητες που θα μπορούσαν να προσελκύσουν δυναμικότερες ομάδες στόχους, τόσο από την Ελλάδα όσο και από το εξωτερικό (Τουρισμός Διακοπών, Ειδικός Τουρισμός).

- Τα στοιχεία / παράγοντες , οι οποίοι δύνανται να λειτουργήσουν θετικά στην ποιοτική και ποσοτική τουριστική ανάπτυξη της Περιφέρειας, αναφέρονται στα εξής:

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

- (α) στη βελτίωση των Οδικών Αξόνων στην Αττική,
- (β) στην κατασκευή και βελτίωση Οδικών Αξόνων στην Περιφέρεια,
- (γ) στη βελτίωση της Εθνικής Αθηνών-Κορίνθου-Πύργου,
- (δ) στις ζεύξεις Ρίου - Αντιρρίου και Ακταίου Πρέβεζας,
- (ε) στην κατασκευή της Εγνατίας Οδού,
- (στ) στην αύξηση της τουριστικής ζήτησης από τις Βαλκανικές και Ανατολικές χώρες.

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ο Σ

Η Αργολίδα είχε την τιμή επί μακρό χρονικό διάστημα να είναι ο αγαπημένος τουριστικός προορισμός Ελλήνων και ξένων επισκεπτών, όταν ο τουρισμός ήταν κατά βάση περιηγητικός, κυρίως στις τρεις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες.

Ήταν το διάστημα κατά το οποίο έγιναν και οι πρώτες μεγάλες ξενοδοχειακές υποδομές στην Αργολίδα, κυρίως στην Ερμιονίδα, η οποία έγινε κέντρο αναφοράς για ποιοτικές διακοπές ακόμα και όταν ο τουρισμός έλαβε χαρακτηριστικά μαζικότητας, στα μέσα της δεκαετίας του '70.

Οι λόγοι της τουριστικής ανάπτυξης της Αργολίδας, νωρίτερα από τους άλλους νομούς της χώρας είχαν να κάνουν με:

- Την ισχυρή, αρχαιολογική και πολιτιστική κληρονομιά
- Την ύπαρξη σημαντικών μνημείων της φύσης
- Την επαρκή και ποιοτική ξενοδοχειακή υποδομή
- Τις καλές κλιματολογικές συνθήκες
- Τις πολλαπλές επιλογές διαφορετικού τύπου τουριστικών προορισμών, σε συνδυασμό και με τους γειτνιάζοντες άλλους νομούς της Πελοποννήσου
- Την πλούσια ιστορική και πολιτιστική παράδοση (Φεστιβάλ Επιδαύρου)
- Τη γειτνίαση με τη μητροπολιτική περιοχή της πρωτεύουσας
- Τις δυνατότητες του πρωτογενή τομέα για παραγωγή υψηλής ποιότητας αγροτικών προϊόντων
- Στη μεγάλου μήκους ακτογραμμή του νομού.

Αποτέλεσμα αυτών των δεδομένων ήταν ο Νομός Αργολίδας να διαθέτει τη μεγαλύτερη ξενοδοχειακή υποδομή με 149 μονάδες (28,8% του συνόλου της Περιφέρειας) και 12.673 κλίνες (38% του συνόλου της Περιφέρειας), με μέση δυναμικότητα των ξενοδοχειακών μονάδων 85 κλίνες, ενώ σε επίπεδο Περιφέρειας και χώρας είναι 66 και 74 κλίνες αντίστοιχα

Ένα άλλο στοιχείο δείγμα της τουριστικής φυσιογνωμίας του Νομού Αργολίδας είναι το γεγονός ότι η μέση μονάδα πρώτης κατηγορίας στο Νομό Αργολίδας κατά το 2001 είναι δυναμικότητας 209 κλινών (έναντι 125 της

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Περιφέρειας Πελοποννήσου), ενώ για την τρίτης κατηγορίας μονάδα η δυναμικότητα είναι 51 κλίνες (έναντι 49 της Περιφέρειας Πελοποννήσου).

Από τα μέσα της δεκαετίας του '80 και μετά, είτε λόγω των αλλαγών που επήλθαν στις τάσεις του διεθνούς τουρισμού, είτε λόγω των μετέπειτα γεωπολιτικών εξελίξεων στη Βαλκανική, η Αργολίδα και γενικότερα η Περιφέρεια Πελοποννήσου έχανε πάντα κάποιο κομμάτι του κεκτημένου.

Πράγματι με την επικράτηση του μαζικού τουρισμού στην παγκόσμια τουριστική αγορά, η οποία προϋπέθετε γρήγορη άφιξη του τουρίστα – καταναλωτή στον τόπο προορισμού με πτήσεις charter, η Πελοπόννησος με τις μέτριες βασικές υποδομές της και την έλλειψη κεντρικού περιφερειακού αεροδρομίου στην Τρίπολη, απώλεσε σημαντικό έδαφος.

Στα θετικά σημεία του τουριστικού μέλλοντος του νομού Αργολίδος είναι μία μεγάλη προσπάθεια εκσυγχρονισμού των ξενοδοχειακών μονάδων από τους επιχειρηματίες, ενώ παρατηρήθηκαν μετά από πολλά χρόνια νέες τουριστικές επενδύσεις στην περιοχή του Ναυπλίου, του Τολού και της Ερμιόνης. Ειδικά για την τελευταία, μετά από αρκετά χρόνια παρακμής, παρατηρούνται επενδύσεις εκσυγχρονισμού των μεγάλης δυναμικότητας ξενοδοχειακών μονάδων, γεγονός, που σε συνδυασμό με τη λειτουργία του νέου εθνικού αεροδρομίου και την Αττική Οδό, έχει δημιουργήσει προϋποθέσεις αναστροφής της αρνητικής τάσης.

Στα αδύνατα σημεία του τομέα για το Νομό Αργολίδας θα πρέπει να προστεθεί και η μέτριας έντασης τουριστική προβολή του νομού στο εσωτερικό και το εξωτερικό, παρά τις καταβαλλόμενες προσπάθειες από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Αργολίδος, τις Ενώσεις Ξενοδόχων και τους ίδιους τους επιχειρηματίες.

Έτσι πρέπει να γίνει μία νέα προσπάθεια προβολής του Νομού Αργολίδος στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με διάφορους τρόπους όπως με δημιουργία ηλεκτρονικού site στο διαδίκτυο, καθώς και με διαφημιστικά banners (πλαίσια) σε ιστοσελίδες με μεγάλη επισκεψιμότητα, παραγωγή τηλεοπτικού και ραδιοφωνικού spot, δημιουργία νέου έντυπου υλικού (τουριστικός οδηγός, φυλλάδια, χάρτες κ.λ.π.) όπως

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

επίσης παραγωγή CD's που θα δίνονται επιλεκτικά σε τουριστικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Συμπερασματικά από τα παραπάνω διαπιστώνουμε ότι ο Νομός Αργολίδας είναι ένας από τους δημοφιλέστερους διεθνείς προορισμούς και θα συνεχίσει να είναι για ακόμα περισσότερους τουρίστες, ημεδαπούς και αλλοδαπούς.

**« Σιωπή αιώνες μετά από αιώνες σιωπής,
Αιώνες που στο πέρασμά τους
η γη σκεπάστηκε μ'ένα καταπράσινο μαλακό χαλί.
Μία μυστηριακή φυλή ξεπετιέται από τίποτα
και κατεβαίνει στη χώρα της Αργολίδας.
Είναι μυστηριακή, γιατί οι άνθρωποι
έχουν ξεχάσει το πρόσωπο των Θεών.
Οι Θεοί ξαναγουρίζουν,
με πλήρη εξάρτηση, ανθρωπόμορφοι
ξέρουν να καβαλικεύουν τ'άλογα,
να πιάνουν την ασπίδα, το κοντάρι,
να σκαλίζουν πολύτιμα στολίδια, να λιώσουν μέταλλα,
να χαράξουν ζωντανές εικόνες από τον πόλεμο και τον
έρωτα
πάνω στις γυαλιστερές λάμες των σπαθιών τους.
Οι Θεοί δρασκελίζουν τα ηλιόλουστα λιβάδια,
γιγάντιοι, άφοβοι
με βλέμμα ανατριχιαστικά αγνό και ανοιχτό.
Ένας κόσμος φωτός γεννιέται.
Ο άνθρωπος αντικρίζει τον άνθρωπο με καινούρια μάτια.
Νιώθει δέος,**

***μαγεμένος από την ίδια την αστραφτερή του εικόνα
που βλέπει παντού.***

***Κι έτσι συνεχίζει, καταπίνοντας τους αιώνες
σαν σταγόνες νερό σαν ποίημα... »***

Χένρυ Μίλλερ

«Ο Κολοσσός του Αμαρουσίου».

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

- 1) «**ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**» – Νίκος Γ. Ηγουμενάκης, Εκδόσεις "Interbooks" (Α' βραβείο ένωσης δημοσιογράφων και συγγραφέων Τουρισμού Ελλάδος).
- 2) «**ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΗΝ ΑΡΓΟΛΙΔΑ**» - Νομαρχιακή Επιτροπή Τουριστικής Προβολής Νομού Αργολίδος, β' έκδοση.
- 3) «**ΟΙ ΜΥΛΟΙ ΤΗΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ**» - Γιώργος Αντωνίου. Εκδόσεις: "ΙΚΟΝΑ" – Χριστόπουλος.
- 4) «**ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΡΓΟΥΣ – ΟΡΕΙΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ**» - Υπεύθυνη Έκδοσης: Γιούλα Σαλεσιώτη – Μποζιονέλου (Νομαρχιακή Σύμβουλος).
- 5) www.tourismstatistics.gr
- 6) www.eot.gr
- 7) www.argolida.gr
- 8) www.diakopes.gr
- 9) «**ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ**» - Ε.Ο.Τ.
- 10) «**TOURISM DEVELOPMENT**» - William C. Gartner, Εκδόσεις: Wiley.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΕΣ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΝΟΜΟΥΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ (ΣΧΗΜΑ, ΕΠΙΛΟΓΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ)	ΟΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΜΗΚΟΣ ΑΚΤΗΣ (Μέτρα)	ΜΕΣΟ ΒΑΘΟΣ ΝΕΡΩΝ (Μέτρα)	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΝΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ
1	Δ.ΑΡΓΟΥΣ	Χαγός	«Αλυμρός»	Ευθεία και χαλκώδης	Από θρόνο Γκένε έως Εράσινο Ποταμό	3.000	1,5μ	Πολύ καλή
2	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Τολό	«Ψιλή Άμμος	Ευθεία αμμόδης χαλκώδης	Από Πατερία έως Κολοβρύ	2.000	8μ	Άριστη
3	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Τολό	Παραλία Τολού	Ευθεία αμμόδης χαλκώδης	Από Πατερία έως Κολοβρύ	2.000	8μ	Άριστη
4	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Ασίνη	«Καστροί»	Πέταλο χαλκώδης	Από τα όρια του Τολού έως Αρχαία Ασίνη	50	3μ	Άριστη
5	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Δρέπανο	Πλάνα	Ευθεία χαλκώδης	Από Σπηλιά έως Κάμπηγκ Καστροί	3.500	15μ	Άριστη
6	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Δρέπανο	Βιθύρι	Ευθεία αμμόδης	Στενό λιμνοθάλασσας έως ξηνοδ. Άρτζεις	300	15μ	Άριστη
7	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Δρέπανο	«Κόκα»	Ημικύκλιο αμμόδης	Από ξηνοδ. Άρτζεις έως Κάμπηγκ Κορομπόλου	200	15μ	Άριστη
8	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Δρέπανο	«Κονδύλι»	Ημικύκλιο αμμόδης	Από Κάμπηγκ Κορομπόλου έως Φάρο	150	15μ	Άριστη
9	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Ιρία	Κονιά	Αμμόδης ευθεία	Από Φάρο έως Σκόλα	3.000	2μ	Άριστη
10	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Ιρία	«Στάλο»	Αμμόδης ευθεία	Από Κόνδια έως Παραλία Ιρίων	500	3μ	Άριστη
11	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Ιρία	Παραλία Τριων	Αμμόδης ευθεία	Από Σόλα έως Γενία	2.000	3μ	Άριστη
12	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Ιρία	«Γωνιά»	Αμμόδης ευθεία	Παραλία Ιρίων έως Όρμη Βουρλιάς	1.000	3μ	Άριστη
13	Δ.ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ	Π. Επίδαυρος	Βαγιάνα - Καλαμά	Ευθεία, χαλκώδης και βραχώδης	Από ξηνοδ. Ραία έως Φάρο	1.000	3μ	Άριστη
14	Δ.ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ	Π. Επίδαυρος	Νησί	Ευθεία, χαλκώδης και αμμόδης	Από Αμνιάκι έως Αρχαιολογικό Χώρο	200	6μ	Άριστη
15	Δ.ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ	Π. Επίδαυρος	Παραλία Π. Επιδόρου	Ευθεία αμμόδης και βραχώδης	Από Σπηλιά έως Παναγιή Παλάτι	5.000	3μ	Άριστη
16	Δ.ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ	Ν. Επίδαυρος	Παραλία Ν. Επιδόρου	Ημικύκλιο αμμόδης	Από Άγιο Νησάκι έως Αλιόταυ	2.000	20μ	Άριστη

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΝΕΟΥ ΔΗΝΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ (ΣΧΗΜΑ, ΕΙΔΙΚΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ)	ΟΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΜΗΚΟΣ ΑΚΤΗΣ (Μέτρα)	ΜΕΣΟ ΒΑΘΟΣ ΝΕΡΣΙΝ (Μέτρα)	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ
17	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Μήσιση	Ευθεία, αμμώδης - βραχώδης	Από Παλιό Μύλο Μήσιτου έως Ναυπηγεία Μαστρογιάννη	100	15μ	Χαριστη
18	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Κουβέρτα	Ευθεία, αμμώδης	Προφήτη Ηλία έως Μαιουρήτσι	4.000	2μ	Χαριστη
19	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Ευκαλύπτα	Ευθεία, αμμώδης	Από Βόλο Κινέττας έως Κάπαρα	1.500	2μ	Χαριστη
20	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Πετροθάλασσα	Ευθεία, αμμώδης και βραχώδης	Από πέμα Κρανιδίου έως Μπουράλοτο	4.000	5μ	Χαριστη
21	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Μπουράλοτο	Ευθεία, αμμώδης και βραχώδης	Από Πετροθάλασσα έως Μουζάκι	2.000	6μ	Χαριστη
22	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Θερίμσια	Ζέλι	Ημικύκλιο, αμμώδης	Από Κ. Κλαμπ έως Ίχθυοτροφείο Θερίμσιας	500	12μ	Χαριστη
23	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Δίδυμα	Σολάνη	Ημικύκλιο και χαλικιώδης	Από Θύνι(Βουνό) έως Κομίνη Τσέλου	700	3μ	Χαριστη
24	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Φούρνοι	Παραλία Φούρνων	Ευθεία, αμμώδης	Από Φράχθι έως Κάτσερα	2.000	5μ	Χαριστη
25	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κοιλάδα	«Δορούφι»	Ευθεία, αμμώδης, χαλικιώδης	Άγιος Σπυρίδων - Λεπίτσα		3μ	Χαριστη
26	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κοιλάδα	«Λεπίτσα»	Ημικύκλιο, αμμώδης	Από Δορούφι - Κοιν. Κόβα	500	4μ	Χαριστη
27	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κοιλάδα	«Άγιος Παντελεήμων»	Ευθεία, χαλικιώδης και αμμώδης	Από Ευαγγελίστρια - Άγιο Νικόλαο	800	3μ	Χαριστη
28	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κρανίδι	«Τζέμι» Φλάμπουρων	Πέταλα, χαλικιώδης	Από Ξενοδ. Γαλεξίας έως περιοχή Κουνούπι	300	5μ	Χαριστη
29	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κρανίδι	«Πετροθάλασσα» Φλάμπουρων	Ημικύκλιο, χαλικιώδης	Από Ξενοδ. Aquarius έως Φλάμπουρο	1.000	5μ	Χαριστη
30	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κρανίδι	Περιοχή Βερβερόντας	Ημικύκλιο, χαλικιώδης	Από Παναγίτσα έως Άγιο Νικόλαο	1.000	5μ	Χαριστη
31	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κρανίδι	«Λάκκας»	Ημικύκλιο αμμώδης	Από Δορούφι έως Θύνι(περιοχή)	1.000	4μ	Χαριστη
32	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Παναγίτσα Βερβερόντας	Ημικύκλιο, αμμώδης και πετρώδης	Από Κορακιά έως Βερβερόντα	300	6μ	Χαριστη

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΑΣ

Α/Α	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΑΝΗΚΕΙ Η ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ (ΣΧΗΜΑ, ΕΙΔΙΚΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ)	ΟΡΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΜΗΚΟΣ ΑΚΤΗΣ (Μέτρο)	ΜΕΣΟ ΒΑΘΟΣ ΠΕΡΙΩΝ (Μέτρο)	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ
33	Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Λιμνοθάλασσα Βερβερόντες	Ευθεία, αμμώδης	Από Παναγίτσα Βερβερόντε έως Βλαχογιάννη	500	5μ	Άριστη
34	Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Δημοτική Πλαζ Αγίου Ιωάννη	Ευθεία, αμμώδης	Από Εσθιατ Καβουράκι έως Πύργο της Έλλης	100	3μ	Καλή
35	Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Δημοτική Πλαζ θέση Αλικυών	Ευθεία, αμμώδης	Από Ξενοδ. Αλυών έως Αντλιές ESSO PAPPAS	50	3μ	Κακή
36	Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Χληνίτσα	Ημικύκλιο, αμμώδης	Από Ξενοδ. Χληνίτσα έως Αεροδρ. Πορτοχελίου	100	6μ	Άριστη
37	Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Κόστος	Ημικύκλιο, αμμώδης	Από CAP D' OR έως Ξενοδ. Lido	150	4μ	Άριστη
38	Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Άγιος Αιμιλιανός	Αμμοδής, πέτρινα	Από οδού Άγιος ΓΡΗΓΟΡΕΣ έως εκκλησία Αγίου Αιμιλιανού	200	6μ	Άριστη
39	Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Τζέμι	Ευθεία, αμμώδης	Από οδού Τσιρτακού έως Ξενοδ. Γαλαξίας	100	4μ	Άριστη
40	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Κιβέρι	«Λιμνοθάλασσα»	Κυκλική και αμμώδης	Από πηγές Αναβάλλου και 200μ δεξιά	200	10μ	Άριστη
41	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Κιβέρι	«Χωροθάλασσα»	Ευθεία και πετρώδης	Από Αναβάλλου και 200μ αριστερά 200μ	200	10μ	Άριστη
42	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Κιβέρι	«Σπηλιά»	Ευθεία και πετρώδης	Από Καρφερέλια-Μητόνια	100	6μ	Άριστη
43	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Κιβέρι	«Μητόνια»	Ευθεία και πετρώδης	Από Σπηλιά-Βρύση	100	6μ	Άριστη
44	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Κιβέρι	«Βρύση»	Ευθεία και πετρώδης	Από Μητόνια-κυριακ Παράλια Κιβερίου	100	5μ	Άριστη
45	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Κιβέρι	Παράλια Κιβερίου (Πολυούγγισση)	Ευθεία και χαλικώδης	Από Βρύση-Ποτάμι	300	6μ	Άριστη
46	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Κιβέρι	Παράλια χωρίς ειδική ονομασία	Ευθεία και χαλικώδης	Από Ποτάμι έως όρια οικισμού Μύλων	2.500	4μ	Άριστη
47	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Μύλοι	Ποτάμι (Πάντινος ή Λέων)	Ευθεία και αμμώδης	Από Ποτάμι έως όρια Κιβερίου	1.500	1,5μ	Άριστη
48	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Μύλοι	«Μυάνα»	Ευθεία και αμμώδης	Από Ποτάμι έως Κανούριο Λιμάνι	700	1,5μ	Άριστη
49	Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Μύλοι	«Κουτούζου»	Ευθεία και αμμώδης και χαλικώδης	Από Κανούριο Λιμάνι έως Παλιό Λιμάνι	700	1,5μ	Άριστη
50	Δ. ΝΑΥΤΥΛΙΟΥ	Νούσιω	Αρβανίτη (Ε.Ο.Τ)	Ημικύκλιο βραχώδης χαλικώδης	Μυτιτσα έως τα «Γυναικεία Μητόνια»	300	6μ	Άριστη

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΔΗΜΟΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ	ΕΤΟΣ ΚΗΡΥΞΗΣ	ΦΥΣΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΝΟΜ. ΔΙΑΤΑΞΗ Φ.Ε.Κ.
1.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Στο κέντρο της πόλης του Ναυπλίου του Νομού Αργολίδας	1977	Ο Πλάτανος του Ναυπλίου	Γέρικο, εντυπωσιακό πλατάνι που συνδέεται με τον ήρωα της επανάστασης του 1821 Οσόδωρο Κολοκοτρώνη	Λπ. 202306/35 84/77 ΦΦΚ 590/Β/77
2.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Στην πλατεία Πανηγυράς της πόλης του Ναυπλίου του Νομού Αργολίδας	1977	Η Ελιά του Μνημείου	Ελιά μεγάλης ηλικίας με αξιόλογη μορφολογικά και αισθητικά καθύψ και ιστορική αξία.	
3.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Στην Πλατεία Πέντε Λόδρφια της πόλης του Ναυπλίου του Νομού Αργολίδας	1977	Ο Φαίικας του Ναυπλίου	Φαίικας που φύτεψε ο Ιωάννης Καποδίστριας	
4.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Κοντά στο χωριό Κρυσονέρι, στο βουνό Αρτεμίσιο του Νομού Αργολίδας	1977	Οι Ιταμοί Κρυσονερίου Αργολίδας	Ομάδα 50 ατόμων ιταμού, υπολείμματα δάσους αφιερωμένου στη θεά Αρτεμη.	
5.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Κοντά στο χωριό Δημηϊνή του Νομού Αργολίδας	1977	Οι Ελιές της Δημηϊνής Αργολίδας	Ομάδα 8 ατόμων ελιάς με ιδιαίτερα ορθοκωνική αξία.	
6.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Στην πόλη του Ναυπλίου στη θέση «Ο Φίκος»	1980	Ο Φίκος του Ναυπλίου	Ένα άτομο φίκου ελαστικοφόρου (Ficus elastica), μοναδικό στην Ελλάδα σε μέγεθος και ηλικία.	

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΑΣ

Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΔΗΜΟΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ	ΕΤΟΣ ΚΗΡΥΞΗΣ	ΦΥΣΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΝΟΜ. ΔΙΑΤΑΞΗ Φ.Ε.Κ.
7.	Αρκαδίας	Βαλτετσίου	Στην αυλή της εκκλησίας του Αγ. Ιωάννη του Προδρόμου, της Κοινότητας Δόριζας, του Νομού Αρκαδίας	1980	Η Δρυς της Δόριζας Αρκαδίας	Αιωνόβια δρυς (<i>Quercus coccifera</i>), μοναδικό υπόλειμμα από σημαντικό δρυοδάσος που κήκε το 1826.	
8.	Αρκαδίας	Βόρειας Κυνουρίας	Στην κοινότητα Αγ. Πέτρου Κυνουρίας του Νομού Αρκαδίας, κοντά στην Ιερά Μονή Μαλεβής	1980	Το Δάσος των δενδρόκεδρων στην Κυνουρία Αρκαδίας	Συστάδα εκτάσεως 74ha αμιγούς δάσους <i>Juniperus drupacea</i> , μοναδικό για τη βοτανική και οικολογική του αξία.	
9.	Αρκαδίας	Δημητσάνας	Στο συνοικισμό Παλαιοχώρι της Κοινότητας Δημητσάνας του Νομού Αρκαδίας	1980	Ο Πλάτανος της Δημητσάνας Αρκαδίας	Εντυπωσιακό, γέρικο στομάχι, μεγάλων διαστάσεων που συνδέεται με σημαντικά ιστορικά γεγονότα της περιοχής.	Απ. 200995/79 50/80 ΦΕΚ 121/Δ/80
10.	Αρκαδίας	Τρίπολης	Στη θέση «Κάμπος», εντός της αυλής της εκκλησίας του Αγ. Γεωργίου, της Κοινότητας Περιθωρίου, του Νομού Αρκαδίας	1980	Η Δρυς του Περιθωρίου Αρκαδίας	Αιωνόβιο δέντρο δρυός πλατύφυλλου (<i>Quercus conferta</i>), μοναδικό για τη βοτανική και οικολογική του αξία, που συνδέεται με ιστορικά γεγονότα της περιοχής.	
11.	Μεσσηνίας	Αρφαρών	Στο κέντρο του Χωριού Αγ Φλώρος του Νομού Μεσσηνίας	1985	Ο πλάτανος Αγ. Φλώρου Μεσσηνίας	Ένα άτομο ιστορικού και αιωνόβιου πλάτανου (<i>Platanus orientalis</i>) με εντυπωσιακές διαστάσεις και σπουδαία αισθητική αξία που συνδέεται με σημαντικά ιστορικά γεγονότα της νεώτερης ιστορίας.	Απ. 180324/67 01/85 ΦΕΚ 589B/85

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΔΗΜΟΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ	ΕΤΟΣ ΚΗΡΥΞΗΣ	ΦΥΣΙΚΟ ΜΝΗΜΕΙΟ	ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΝΟΜ. ΔΙΑΤΑΞΗ Φ.Ε.Κ.
12.	Μεσσηνίας	Αυλώνα	Κοντά στο χωριό Σιδηρόκαστρο Τριφυλίας του Νομού Μεσσηνίας	1980	Ο Σφένδαμος του Σιδηροκάστρου Μεσσηνίας	Όμορφο γέρικο δέντρο σφενδάμου, κοντά σε μία ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα πηγή, μοναδικό στην περιοχή για τη βοτανική και αισθητική του αξία.	
13.	Μεσσηνίας	Καλαμάτας	Μέσα στην πόλη της Καλαμάτας του Νομού Μεσσηνίας	1980	Η Ελιά της Καλαμάτας	Αιωνόβια ελιά, αντιπροσωπευτική της ποικιλίας «Ελαίων Καλαμάτας».	
14.	Μεσσηνίας	Μεθώνης	Το κεντρικό τμήμα του νησιού Σαπιέντζα, στον κόλπο της Μεθώνης, του Νομού Μεσσηνίας	1986	Το δάσος αειφυλλων – πλατύφυλλων στο νησί Σαπιέντζα Μεσσηνίας	Δάσος αειφυλλων – πλατύφυλλων εκτάσεως 24ha το οποίο αποτελεί κατάλοιπο του τυπικού μεσογειακού δάσους σκληρόφυλλων αειθαλών πλατύφυλλων και παρουσιάζει μεγάλη επιστημονική αξία για τη μελέτη της ιστορίας και εξέλιξης της μεσογειακής βλάστησης.	

Πηγή: Χρ. Αραμπατζή – Καρρά & Συνεργάτες «Χωροταξικό Σχέδιο Περιφέρειας Πελοποννήσου»

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ**ΤΟΠΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΛΟΥΣ
ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**

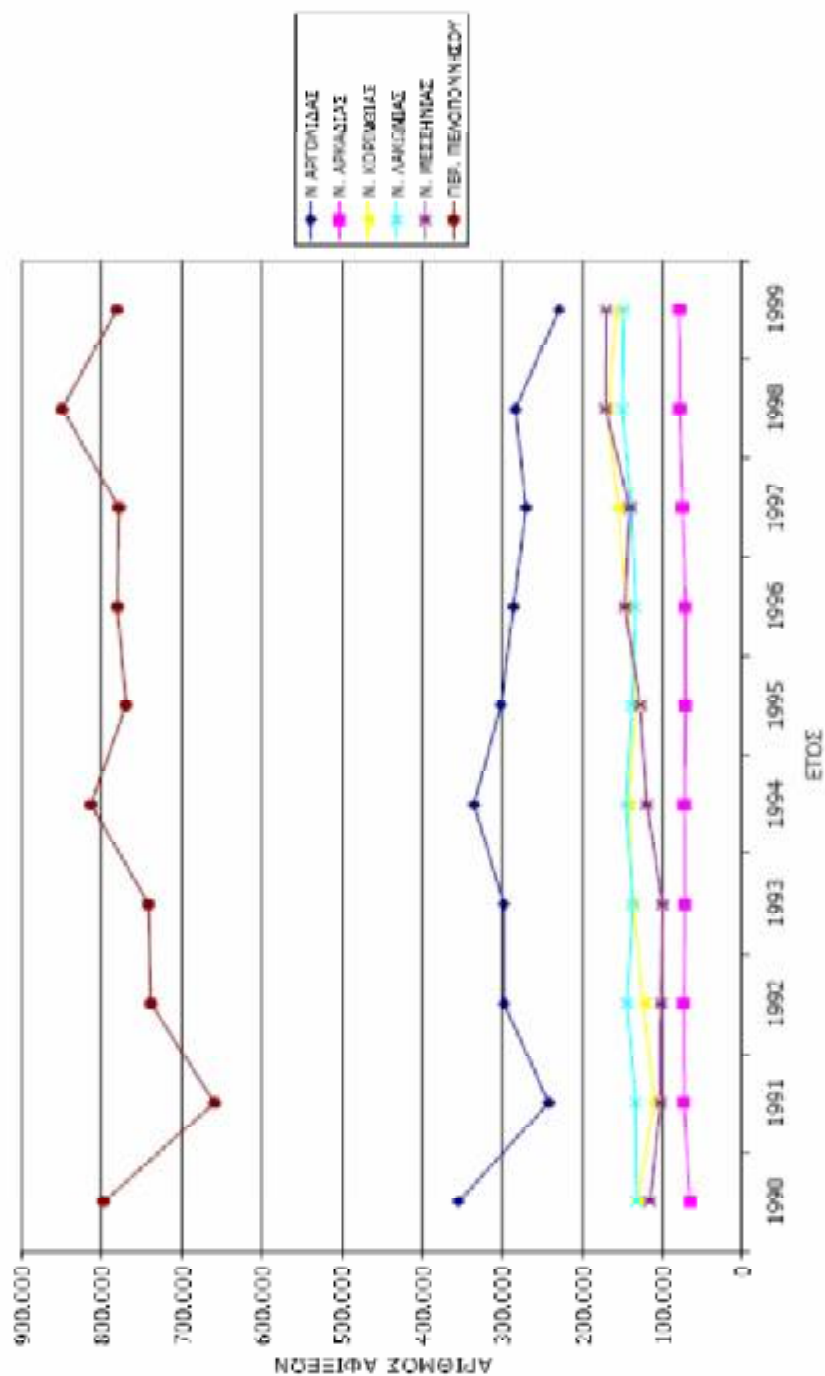
Α/Α	ΝΟΜΟΣ	ΔΗΜΟΣ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ	ΤΟΠΙΑ ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΚΑΛΟΥΣ	ΝΟΜ. ΔΙΑΤΑΞΗ Φ.Ε.Κ.
1.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Κοντά στο Ναύπλιο	Θέση «Κουτσούρια»	24843/71 ΦΕΚ 993/Β/71
2.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Κοντά στο Ναύπλιο	Έκταση από θέση «Λαγούμια» μέχρι το Ναό Ευαγγελίστριας	
3.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Κοντά στο Ναύπλιο	Περιοχή Ζυμβρακάκη	
4.	Αρκαδίας	Βόρειας Κυνουρίας	Το χωριό Καστανίτσα Κυνουρίας και η γύρω περιοχή	Καστανίτσα	10957/67 ΦΕΚ 352/Β/67
5.	Αρκαδίας	Μαντινείας	Ο λόφος «Στόχος», που βρίσκεται στην περιοχή του χωριού Νεσπάνη (Τσιπιάνα) Αρκαδίας	Λόφος «Στόχος»	Β1/Φ30/423 34/3 020 ΦΕΚ 1073/Β/67
6.	Κορινθίας	Λουτρακίου - Περαχώρας	Η περιοχή Ηραίου Περαχώρας	Ηραίο Περαχώρας	10774/62
7.	Κορινθίας	Λουτρακίου - Περαχώρας	Η περιοχή της Ισθμίας ορίζεται στα βόρεια από τη Διώρυγα του Ισθμού της Κορίνθου, στα νότια από το διερχόμενο Ιουστινιάνειο τείχος, στα ανατολικά από τις παρυφές του συνοικισμού των υπαλλήλων της διώρυγας και στη συνέχεια από το σύγχρονο οικισμό της Ισθμίας και στα δυτικά από την κάθετο με κατεύθυνση ΒΔ – ΝΑ στην εθνική οδό από Κόρινθο προς Διώρυγα	Περιοχή Ισθμίας	Α1/Φ04/426 85/17 43 ΦΕΚ 737/Β/80
8.	Λακωνίας	Γερόνθρων	Ολόκληρος ο λόφος με το Μεσαιωνικό Κάστρο Γερακίου	Λόφος Γερακίου	
9.	Λακωνίας	Γυθείου	Η πόλη του Γυθείου γιατί αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής	Γύθειο	Φ07/55293/ 4291 ΦΕΚ 734/Β/74
10.	Λακωνίας	Μονεμβασιάς	Ολόκληρη η χερσόνησος της Μονεμβασιάς	Μονεμβασιά	25309/242/ 71 ΦΕΚ 910/Β/71
11.	Λακωνίας	Μυστρά	Η περιοχή του Ταύγετου που ορίζεται στα βόρεια από τα βόρεια όρια της Κοινότητας Λογκάστρας και στα νότια από το ρέμα των Γοράνων και τα όρια της Σπαρτιάς	Περιοχή του Ταύγετου	Α1/Φ05/111 46/369 ΦΕΚ 279/Β/79

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΒΙΟΤΟΠΟΙ CORINE ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

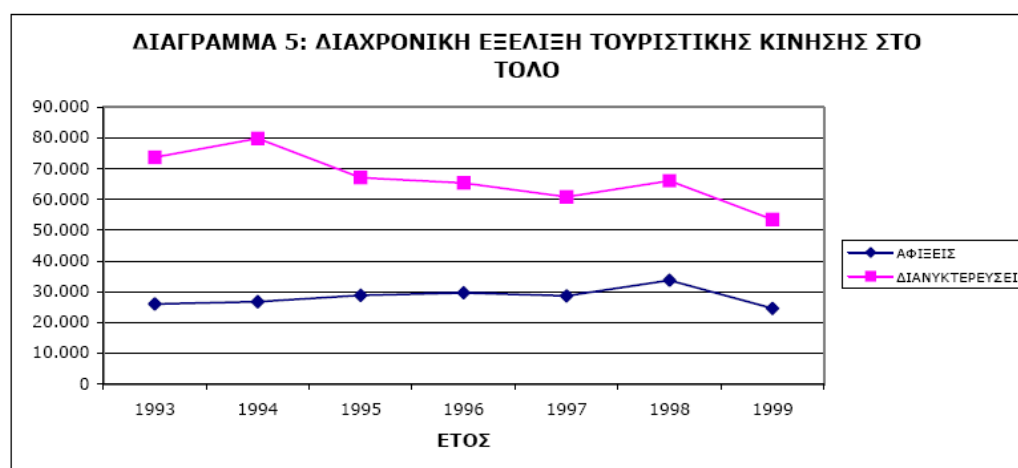
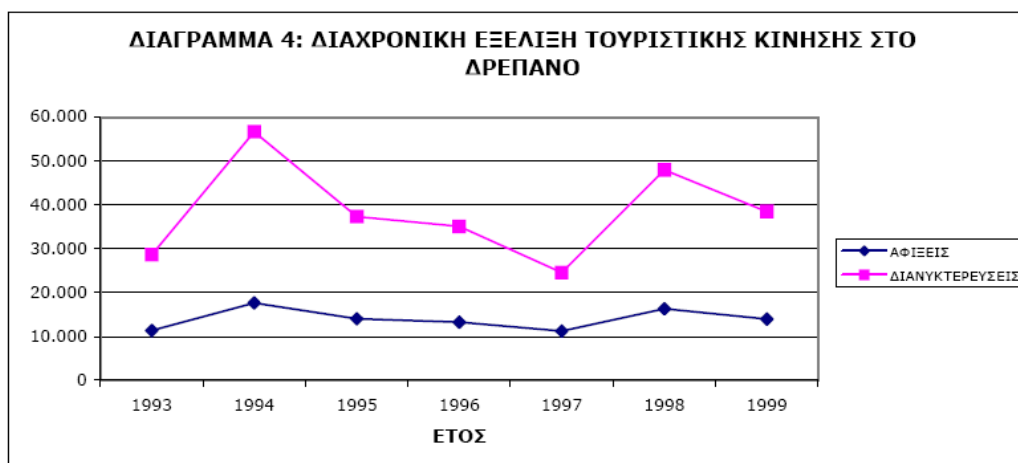
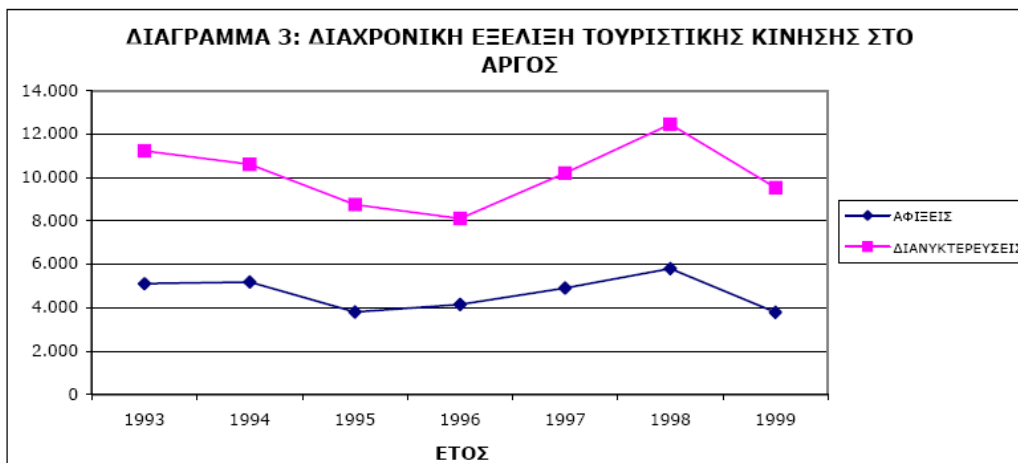
A/A	ΝΟΜΟΣ	ΔΗΜΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΕΚΤΑΣΗ (ha)
1.	Αργολίδας		Έλος χωριού Καντιά	160
2.	Αργολίδας	Ασίνης	Υγρότοποι Κόλπου Τολού	900
3.	Αργολίδας	Ασίνης	Λιμνοθάλασσα Δρεπάνου	300
4.	Αργολίδας	Ερμιόνης	Υγρότοποι Ερμιονίδας	500
5.	Αργολίδας	Ερμιόνης	Υγρότοπος Μετόχι Ερμιονίδας	200
6.	Αργολίδας	Ερμιόνης	Λιμνοθάλασσες Θερμησίας	150
7.	Αργολίδας	Ερμιόνης	Σπηλιά Φράχθι Ερμιονίδας	150
8.	Αργολίδας	Ναυπλίου	Ακροναυπλία και Παλαμήδι	300
9.	Αρκαδίας		Ποταμός Λάδωνας	400
10.	Αρκαδίας	Βόρειας Κυνουρίας	Μονή Μαλεβής	900
11.	Αρκαδίας	Βόρειας Κυνουρίας	Όρος Πάρνωνας	56000
12.	Αρκαδίας	Βόρειας Κυνουρίας	Εκβολή Μούστος / Άστρος	400
13.	Αρκαδίας	Βυτίνας	Κορυφές όρους Μαίναλο	9500
14.	Αρκαδίας	Δημητσάνας	Φαράγγι ποταμού Λούσιου	2500
15.	Αρκαδίας	Λεωνιδίου	Μονή Ελώνης και χαράδρα Λεωνιδίου	1500
16.	Αρκαδίας	Τρίπολης	Λίμνη Τάκα	1200
17.	Κορινθίας		Κορυφή Παρνιάς, Μαυροβούνι	420
18.	Κορινθίας		Όρος Ολίγυρτος	8200
19.	Κορινθίας		Κορυφές Όρους Ολίγυρτος	3300
20.	Κορινθίας		Δάσος Μογκοστού, Βάλτο - Σούλι	600
21.	Κορινθίας	Κορινθίων	Ακροκόρινθος	600
22.	Κορινθίας	Ξυλοκάστρου	Κορυφές όρους Κυλλήνη και χαράδρα Φλαμπουρίτσα	4500
23.	Κορινθίας	Στυμφαλίας	Όρος Ζήρεια (Κυλλήνη)	13500
24.	Κορινθίας	Στυμφαλίας	Λίμνη Στυμφαλία	2500
25.	Λακωνίας		Όρη Γιδοβούνι, Χιονοβούνι, Γαϊδουροβούνι, Κορακιά, Καλογεροβούνι, Κουλοχέρα και περιοχή Μονεμβάσιας	36000
26.	Λακωνίας		Κορυφές όρους Πάρνωνας	15500
27.	Λακωνίας		Ακρωτήριο Μαλέας	3000
28.	Λακωνίας		Λίμνη Στρογγύλη (Βιγκλάφια)	400
29.	Λακωνίας	Α. Μάνης και Οιτύλου	Νότια Μάνη, όρος Σαγγιάς και ακρωτήριο Ταίναρο	22300
30.	Λακωνίας	Α. Μάνης και Οιτύλου	Χερσόνησος Μάνης	30500

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΑΦΙΞΕΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

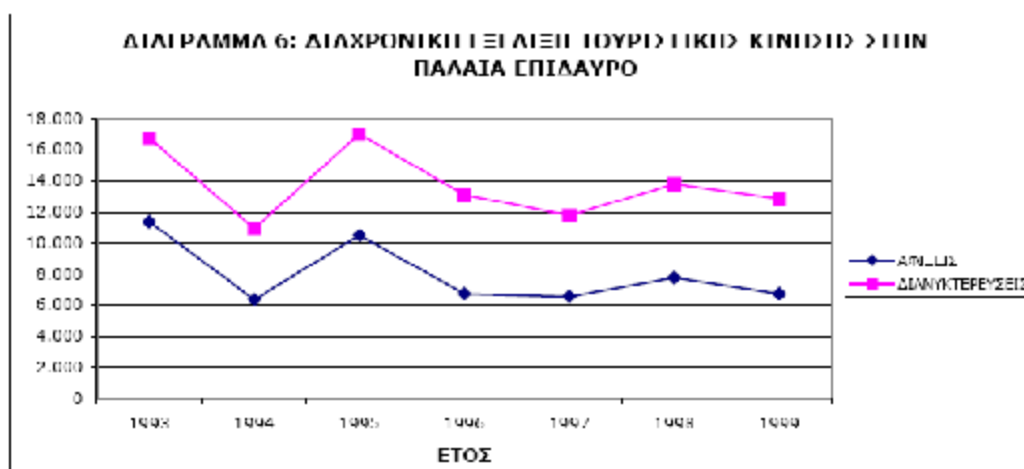

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΥΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

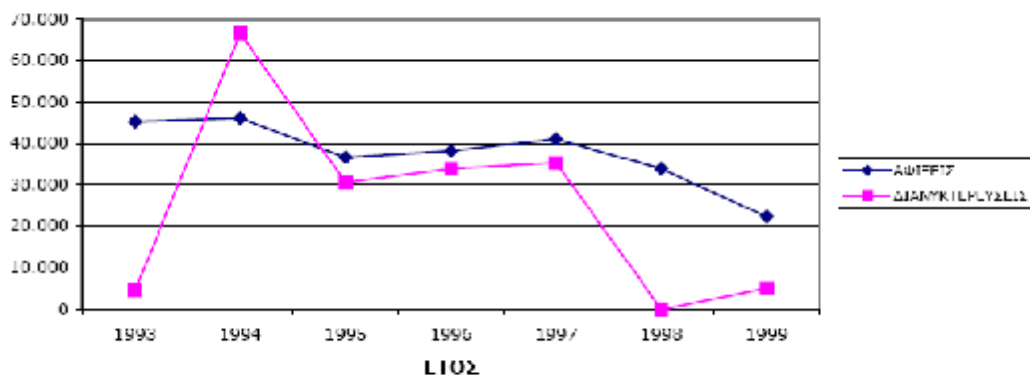

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

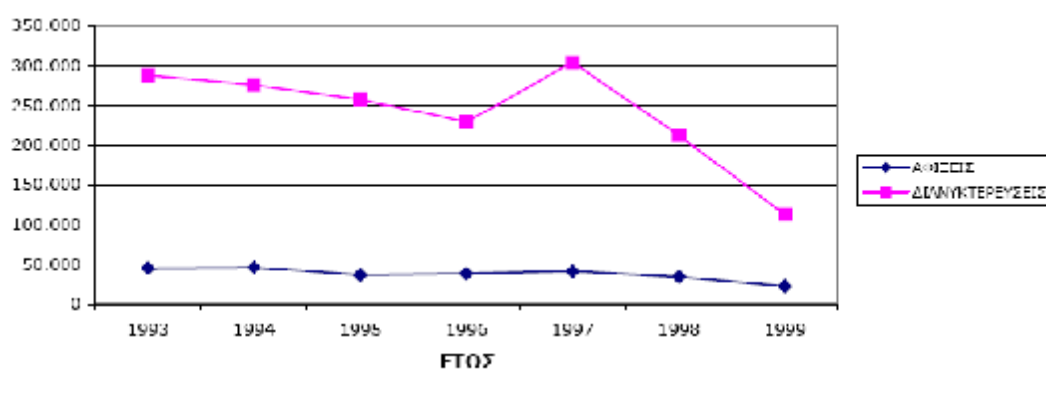

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

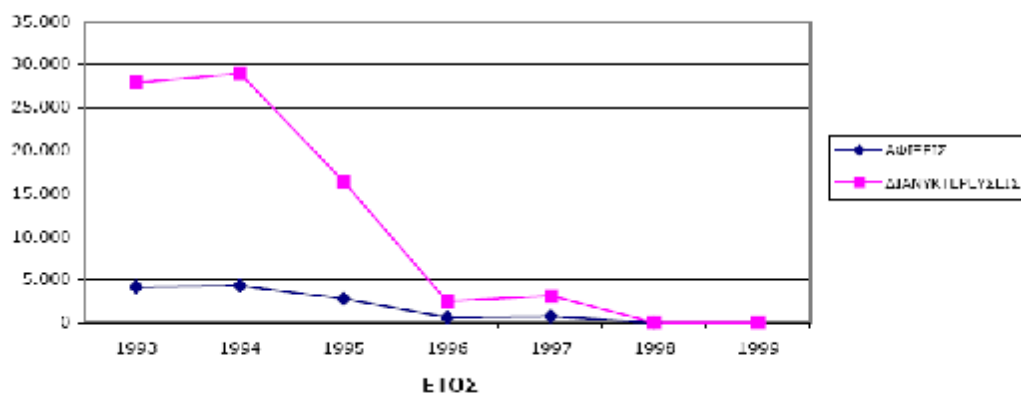
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΟ ΚΡΑΝΙΔΙ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΟ ΠΟΥΡΙΟΧΕΛΙ

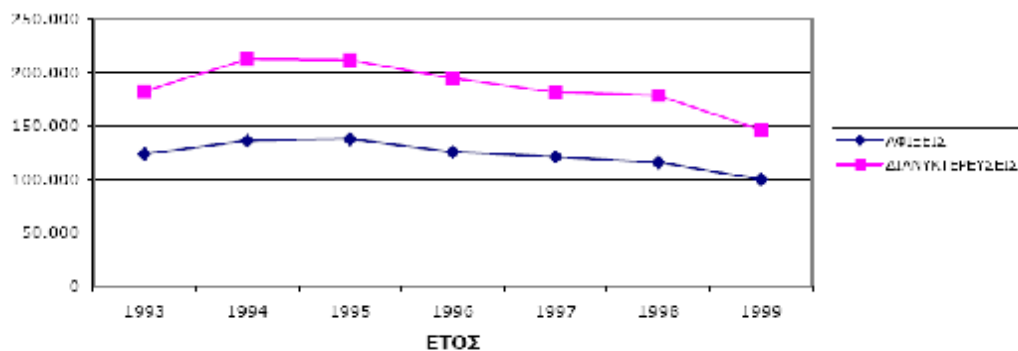

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΑ ΔΙΔΥΜΑ

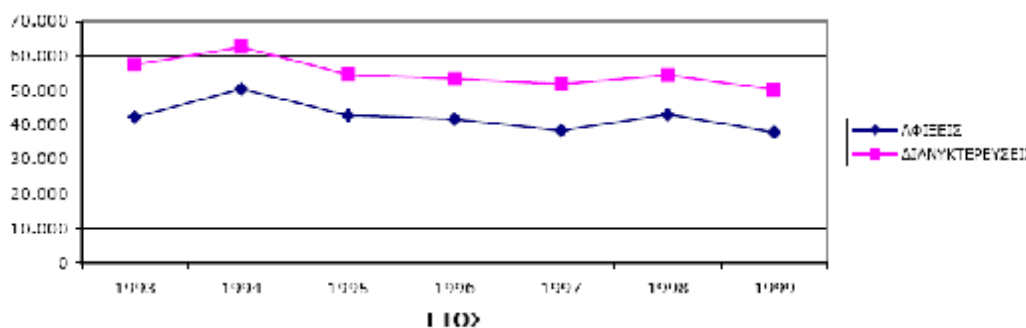

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΟ ΝΑΥΠΛΙΟ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΤΙΡΥΝΘΑ

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΑΣ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΑΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	1996												1997																			
	ΑΑ				ΤΑΞΗ				Ε				ΤΑΞΗ				ΑΑ				ΤΑΞΗ				Ε							
	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ				
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟ	1	102	7	2087	19	4840	67	3332	26	542	8	123	0	0	0	0	2	210	7	2087	19	4840	67	3332	26	542	9	151	0	0	0	0
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟΣ ΕΠΙΠΛ.	0	0	1	516	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	516	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟΣΜΠΛΙΑΚ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟΣ: ΕΠΙΠΛ. ΔΙΑΜ	0	0	4	123	2	46	4	236	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	123	2	46	5	256	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΠΑΝΙ ΚΑΛΟΥ	1	108	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΠΑΡΑΟΣΙΑΚΟ ΚΑΤΑΛΥΜΑ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΞΕΝΩΝΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΟΤΕΛ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΠΑΝΔΩΧΕΙΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	2	210	12	2726	21	4886	72	3596	26	542	8	123	0	0	0	0	2	210	12	2726	21	4886	73	3616	26	542	9	151	0	0	0	0

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	1998												1999																			
	ΑΑ				ΤΑΞΗ				Ε				ΤΑΞΗ				ΑΑ				ΤΑΞΗ				Ε							
	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ				
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟ	2	210	8	2427	18	4547	67	3285	25	533	8	136	0	0	0	0	2	210	8	2427	18	4547	68	3308	24	510	8	136	0	0	0	0
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟΣ ΕΠΙΠΛ.	0	0	1	516	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	516	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟΣΜΠΛΙΑΚ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟΣ: ΕΠΙΠΛ. ΔΙΑΜ	0	0	4	123	2	46	5	256	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	171	2	46	5	256	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΠΑΝΙ ΚΑΛΟΥ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΠΑΡΑΟΣΙΑΚΟ ΚΑΤΑΛΥΜΑ	0	0	1	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΞΕΝΩΝΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΟΤΕΛ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΠΑΝΔΩΧΕΙΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	2	210	14	3088	20	4593	73	3589	25	533	8	136	0	0	0	0	2	210	15	3136	20	4593	74	3592	24	510	8	136	0	0	0	0

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	2000												2001																			
	ΑΑ				ΤΑΞΗ				Ε				ΤΑΞΗ				ΑΑ				ΤΑΞΗ				Ε							
	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ	ΜΟΝ	ΚΑ				
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟ	2	210	8	2427	18	4547	68	3308	24	508	8	136	0	0	0	0	2	210	8	2427	18	4547	72	3749	24	508	8	136	0	0	0	0
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟΣ ΕΠΙΠΛ.	0	0	1	516	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	516	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟΣΜΠΛΙΑΚ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΕΞΟΔΩΧΕΙΟΣ: ΕΠΙΠΛ. ΔΙΑΜ	0	0	4	159	2	46	5	256	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	159	2	46	5	256	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΠΑΝΙ ΚΑΛΟΥ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΠΑΡΑΟΣΙΑΚΟ ΚΑΤΑΛΥΜΑ	0	0	1	22	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	36	1	20	1	35	0	0	0	0	0	0	0	0
ΞΕΝΩΝΑΣ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΜΟΤΕΛ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΠΑΝΔΩΧΕΙΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	2	210	14	3124	20	4593	74	3592	24	508	8	136	0	0	0	0	2	210	15	3138	21	4613	79	4088	24	508	8	136	0	0	0	0

Πηγή: ΕΟΤ
Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΜΕΝΑ ΔΩΜΑΤΙΑ ΝΟΜΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ 2001*

ΝΕΟΣ ΔΗΜΟΣ	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΟΙΚΙΣΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ	ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ
Δ. ΑΡΓΟΥΣ	Δ. Άργους	ΑΡΓΟΣ	15	0,3%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Ασίνης	ΑΣΙΝΗ	264	6,0%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Ασίνης	ΚΑΝΤΙΑ ΑΣΙΝΗΣ	10	0,2%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Ασίνης	ΠΑΝΑΓΙΑ ΑΣΙΝΗΣ	7	0,2%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Ασίνης	ΠΛΑΚΑ ΑΣΙΝΗΣ	15	0,3%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Δρεπάνου	ΒΙΒΑΡΙ	91	2,1%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Δρεπάνου	ΔΡΕΠΑΝΟ	140	3,2%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Δρεπάνου	ΚΑΛΛΙΘΕΑ ΔΡΕΠΑΝΟΥ	28	0,6%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Δρεπάνου	ΠΛΑΚΑ ΔΡΕΠΑΝΟΥ	105	2,4%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Ιρίων	ΙΡΙΑ	109	2,5%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Ιρίων	ΚΑΝΤΙΑ ΙΡΙΩΝ	106	2,4%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Ιρίων	ΠΑΡΑΛΙΑ ΙΡΙΩΝ	78	1,8%
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	Κ. Τολού	ΤΟΛΟ	2.345	53,3%
Δ. ΑΣΚΛΗΠΙΕΙΟΥ	Δ. Αρχαίας Επιδάουρου	ΛΥΓΟΥΡΙΟ	18	0,4%
Δ. ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ	Δ. Αρχαίας Επιδάουρου	ΠΑΛΑΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ	145	3,3%
Δ. ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Δ. Ερμιόνης	ΕΡΜΙΟΝΗ	148	3,4%
Δ. ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Δ. Ερμιόνης	ΘΕΡΜΗΣΙΑ	12	0,3%
Δ. ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Δ. Ερμιόνης	ΚΟΣΤΑ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ	34	0,8%
Δ. ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Δ. Ερμιόνης	ΚΟΥΒΕΡΤΑ	14	0,3%
Δ. ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Δ. Ερμιόνης	ΠΗΓΑΔΙΑ ΘΕΡΜΗΣΙΑΣ	30	0,7%
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Δ. Κρανιδίου	ΒΙΓΚΛΑ ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	8	0,2%
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Δ. Κρανιδίου	ΚΑΛΛΙΘΕΑ	12	0,3%
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Δ. Κρανιδίου	ΚΟΙΛΑΔΑ	34	0,8%
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Δ. Κρανιδίου	ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ	22	0,5%
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κ. Πορτοχελίου	ΝΤΡΑΣΙΖΑ ΠΟΡΤΟ ΧΕΛ	20	0,5%
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κ. Πορτοχελίου	ΠΟΡΤΟΧΕΛΙ	115	2,6%
Δ. ΛΕΡΝΑΣ	Κ. Μύλων	ΜΥΛΟΙ ΑΡΓΟΥΣ	9	0,2%
Δ. ΜΥΚΗΝΑΙΩΝ	Κ. Μυκηνών	ΜΥΚΗΝΕΣ	53	1,2%
Δ. ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ	Δ. Ναυπλιέων	ΑΡΙΑ	8	0,2%
Δ. ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ	Δ. Ναυπλιέων	ΚΟΥΤΣΟΥΡΑΚΙ	20	0,5%
Δ. ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ	Δ. Ναυπλιέων	ΝΑΥΠΛΙΟ	374	8,5%
Δ. ΝΕΑΣ ΚΙΟΥ	Κ. Νέας Κίου	ΝΕΑ ΚΙΟΣ	8	0,2%
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ			4.397	100%

Πηγή: ΕΟΤ

Επεξεργασία : Ομάδα Μελέτης

*Ο αριθμός ενοικιαζόμενων δωματίων βασίζεται σε στοιχεία του ΕΟΤ του 1997 και σε εκτιμήσεις της Ομάδας Μελέτης

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΑΦΙΞΕΙΣ - ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΣΕΙΣ ΝΟΜΟΥ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ 1990-1999

ΛΟΝΙΚΟΤΗΤΑ	1995		1996		1997		1998		1999	
	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΙΣ	ΑΦΙΞΕΙΣ	ΔΙΑΝΥΚΤΕΙΣ
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	301.304	793.203	285.270	750.223	270.450	679.656	283.174	767.681	228.608	576.370
ΕΛΛΑΔΑ	130.760	357.000	125.259	258.918	125.440	346.313	125.431	294.340	114.157	209.513
ΑΛΩΣΟΠΟΛΙ	1.01544	575.423	100.111	486.305	145.010	433.343	157.743	514.341	114.541	316.257
ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΟΝΕΜ ΚΑΤΟΙΚΟΙ	412	926	111	161	211	403	156	341	2.181	542
ΞΕΝΟΙ	170.102	524.497	160.397	486.140	144.799	432.940	157.588	512.097	112.361	311.205
ΕΥΝΟΙΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	125.204	446.991	120.599	441.044	105.790	376.036	118.164	459.224	92.572	272.909
ΑΓΓΛΙΑ	11.760	60.723	11.064	59.294	9.240	50.251	8.527	27.344	7.323	23.897
ΑΥΣΤΡΙΑ	1.300	5.805	1.205	5.656	1.484	5.719	2.026	8.010	625	1.669
ΒΡΑΥΤΟ ΔΟΥΒΛΙΝΟΜΟΝΟ	4.560	9.396	3.381	7.251	3.090	7.159	4.171	7.950	4.354	9.445
ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	155	710	150	399	228	3.072	230	345	61	306
ΓΑΛΛΙΑ	26.967	145.541	26.732	161.400	29.817	124.854	32.000	151.501	26.200	147.406
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	33.305	107.609	28.713	77.473	23.318	53.544	24.680	46.858	18.019	36.932
ΧΩΡΕΣ ΠΕΡΙΩΝ ΕΥΡΩΚΩΝΙΑΣ	104	504	303	803	397	833	805	1.314	47	545
ΔΑΝΙΑ	718	1.888	161	1.051	319	933	302	875	398	822
ΕΣΤΟΝΙΑ	2.347	8.250	1.257	5.325	1.430	1.650	1.110	2.281	816	1.684
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	266	1.090	187	525	171	320	247	402	101	210
ΙΤΑΛΙΑ	5.547	6.408	5.563	6.825	7.054	7.916	7.755	8.415	5.924	6.370
ΙΤΑΛΙΑ	15.866	61.111	16.587	77.228	16.782	88.107	17.288	101.919	1.021	16.240
ΛΟΘΡΩΝΙΑ	468	1.470	617	1.581	295	1.820	1.166	2.095	597	1.650
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	3.102	6.918	1.843	8.211	1.839	8.214	6.522	10.571	6.660	10.690
ΟΥΓΓΑΡΙΑ	227	642	168	1.270	120	217	148	355	93	228
ΠΟΛΩΝΙΑ	167	639	1.236	2.469	1.229	3.702	2.716	7.131	1.632	4.275
ΡΟΥΜΑΝΙΑ	539	855	74	50	102	102	177	165	73	115
ΡΟΥΣΙΑ	455	639	549	821	444	820	480	1.050	276	748
ΧΩΡΕΣ ΠΕΡΙΩΝ ΕΣΣΣ	424	960	678	3.613	669	4.462	3.694	69.601	395	1.409
ΣΟΥΕΔΙΑ	1.504	4.264	1.172	2.722	860	2.048	666	1.760	1.491	2.930
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΣΕΚΙΑΣ	2.421	5.682	3.251	9.464	1.317	2.533	1.220	1.766	1.410	3.013
ΕΛΔΟΝΙΑ	0	0	10	24	39	47	341	894	71	62
ΦΙΛΙΠΠΙΝΟΙ	362	1.199	310	1.782	133	299	181	352	128	267
ΛΟΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΕΥΡΩΠΗΣ	2.120	10.425	1.568	7.735	1.350	1.084	682	1.663	251	1.283
ΕΥΝΟΙΟ ΧΩΡΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	38.484	51.615	33.335	47.393	33.862	45.296	33.390	41.957	24.751	30.988
ΗΠΑ	21.690	46.222	23.575	41.892	30.025	40.300	30.238	41.321	22.425	28.291
ΚΑΝΑΔΑΣ	3.086	2.838	1.158	2.002	1.992	2.772	1.786	2.419	1.201	1.195
ΒΡΑΖΙΛΙΑ	275	379	91	139	1.312	1.381	240	256	20	32
ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ	65	92	38	68	108	110	55	80	21	46
ΜΕΞΙΚΟ	13	14	21	62	18	39	16	26	21	45
ΛΟΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	354	569	167	342	317	484	229	352	30	56
ΕΥΝΟΙΟ ΧΩΡΩΝ ΑΣΙΑΣ	4.122	8.565	3.304	5.536	4.000	5.086	5.183	7.548	5.292	6.161
ΙΑΠΑΝΑ	711	1.406	667	1.433	1.577	5.421	1.589	2.748	1.184	1.457
ΙΑΠΩΝΙΑ	1.770	2.200	1.793	2.214	1.453	1.673	2.750	3.196	3.397	3.039
ΕΥΡΩ-ΑΦΡΙΚΗ	35	171	19	21	42	186	22	44	13	41
ΕΥΡΩΠΗ	1.242	1.975	626	1.036	655	1.190	613	1.008	570	842
ΑΦΡΙΚΗ	0	0	2	2	21	33	1	1	3	14
ΕΥΡΩΠΗ	0	0	0	0	0	0	0	0	22	22
ΗΒΟΜ. ΑΡΑΒΙΚΑ ΗΜΕΡΑΤΑ	2	2	0	0	0	0	2	2	2	2
ΙΝΔΙΑ	26	62	22	65	51	87	27	40	16	18
ΛΟΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΣΙΑΣ	327	712	173	765	202	511	199	500	89	201
ΕΥΝΟΙΟ ΧΩΡΩΝ ΑΦΡΙΚΗΣ	140	508	123	472	203	618	118	366	65	275
ΑΡΓΕΝΤΙΑ	3	6	5	5	2	2	15	20	10	60
ΒΛΑΡΟΣ	74	165	38	290	52	191	55	126	14	47
ΑΙΓΥΠΤΟΣ-ΣΟΥΔΑΝ	36	111	20	70	30	150	12	25	7	10
ΛΟΡΙΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΦΡΙΚΗΣ	36	226	59	49	106	272	36	186	34	130
ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ-Ν.ΖΙΛΑΝΔΙΑ	2.173	18.788	1.036	1.729	1.106	1.914	734	1.002	711	1.012
ΠΑΠΟΥΑ ΝΕΟΓΥΝΗ	15,8		15,1		16,0		17,7		18,9	
ΠΑΠΟΥΑ ΝΕΟΓΥΝΗ	31,5		23,5		28,1		35,7		28,1	
ΙΝΔΟΝΗΣΙΑ	46,7		44,6		44,0		53,4		47,4	

Πηγή: ΕΣΥΕ
Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΝΕΟΣ ΔΗΜΟΣ	Δ. ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΛΙΝΩΝ										
		1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001		
Δ. ΑΡΓΟΥΣ	ΑΡΓΟΣ	188	195	195	195	195	195	195	195	195	193	193
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	ΔΡΕΠΑΝΟ	419	419	469	469	469	469	469	469	469	469	469
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	ΙΡΙΑ		22	22	81	81	81	81	109	109	109	109
Δ. ΑΣΙΝΗΣ	ΤΟΛΟ	1.509	1.558	1.598	1.598	1.626	1.626	1.626	1.626	1.626	1.626	2.102
Δ. ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΥ	ΛΥΓΟΥΡΙΟ	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64
Δ. ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ	ΝΕΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43	43
Δ. ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ	ΠΑΛΑΙΑ ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ	562	562	581	581	601	601	604	604	604	604	604
Δ. ΕΡΜΙΟΝΗΣ	ΕΡΜΙΟΝΗ	1.621	1.621	1.621	1.621	1.621	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596	1.596
Δ. ΕΡΜΙΟΝΗΣ	ΘΕΡΜΗΣΙΑ	1.022	1.022	1.038	1.038	1.038	1.038	1.038	1.038	1.038	1.038	1.038
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	ΚΡΑΝΙΔΙ	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67	67
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	ΔΙΔΥΜΟΙ	776	776	776	776	776	776	776	776	776	776	776
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	ΚΟΙΛΑΔΑ	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Δ. ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	ΠΟΡΤΟΧΕΛΙ	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400
Δ. ΜΥΚΗΝΑΙΩΝ	ΜΥΚΗΝΕΣ	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82	82
Δ. ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ	ΝΑΥΠΛΙΟ	1.626	1.634	1.650	1.665	1.665	1.677	1.697	1.697	1.685	1.685	1.719
Δ. ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ	ΛΕΥΚΑΚΙΑ	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
Δ. ΝΕΑΣ ΤΙΡΥΝΘΑΣ	ΝΕΑ ΤΙΡΥΝΘΑ	319	319	319	319	319	319	319	319	319	319	319
Δ. ΝΕΑΣ ΚΙΟΥ	ΝΕΑ ΚΙΟΣ	66	52	52	52	52	52	52	52	52	52	52
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ		11.796	11.868	12.009	12.083	12.131	12.129	12.177	12.163	12.177	12.163	12.673

Πηγή: ΕΣΥΕ

Επεξεργασία: Ομάδα Μελέτης

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ -ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΑΚΤΩΝ ΣΤΙΣ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΖΩΝΕΣ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ ΖΩΝΗ Ι

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ.	ΣΧΗΜΑ, ΕΙΔΙΚΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΙΚΡΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΜΙΚΡΟΣ ΑΚΤΗΣ (Μέτρα)	ΜΕΣΟ ΒΑΘΟΣ ΝΕΡΩΝ	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ
1	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Ασίνη	«Καστράκι»	Πέταλο χαλικώδης	Από τα όρια του Τολού έως Αρχαία Ασίνη	50	3	Άριστη
2	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Δρέπανο	Πλάκα	Ευθεία χαλικώδης	Από Σπηλιά έως Κάμπινγκ Καστράκι	3.500	15	Άριστη
3	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Δρέπανο	Βιβάρι	Ευθεία αμμώδης	Στενό λιμνοθάλασσας έως Ξενοδ. Αρτεμής	300	15	Άριστη
4	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Δρέπανο	«Λεύκα»	Ημικόκλιο αμμώδης	Από Ξενοδ. Αρτεμής έως Κάμπινγκ Κοσμάπουλου	200	15	Άριστη
5	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Δρέπανο	«Κονδύλι»	Ημικόκλιο αμμώδης	Από Κάμπινγκ Κοσμάπουλου έως Φάρο	150	15	Άριστη
6	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Τολό	«Ψιλή Άμμος	Ευθεία αμμώδης χαλικώδης	Από Πλατεία έως Κολοβρόχι	2.000	8	Άριστη
7	Δ.ΑΣΙΝΗΣ	Τολό	Παραλία Τολού	Ευθεία αμμώδης χαλικώδης	Από Πλατεία έως Κολοβρόχι	2.000	8	Άριστη
8	Δ.ΝΑΥΠΛΙΟΥ	Ναύπλιο	Αρβανίτια (Ε.Ο.Τ)	Ημικόκλιο βραχώδης χαλικώδης	Μυτίτσα έως τα «Γυναίκεια Μπάνια»	300	6	Άριστη
9	Δ.ΝΑΥΠΛΙΟΥ	Ναύπλιο	Ναυτικός Όμιλος	Ημικόκλιο βραχώδης	Από το Φάρο έως τις Μπανιέρες	150	6	Πολύ καλή
10	Δ.ΝΑΥΠΛΙΟΥ	Ναύπλιο	Καραβώνα	Ημικόκλιο αμμώδης	Όλος ο φυσικός όρμος	2.000	3	Άριστη

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ

ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ ΖΩΝΗ ΙΙ

A/A	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΣΧΗΜΑ, ΕΙΔΙΚΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	ΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΜΗΚΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ	ΜΗΚΟΣ ΑΚΤΗΣ (Μέτρα)	ΜΕΣΟ ΒΑΘΟΣ ΝΕΡΩΝ	ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΚΟΛΥΜΒΗΣΗΣ
1	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Μπίστη	Ευθεία, αμμώδης - βραχώδης	Από Παλιό Μύλο Μπίστου έως Ναυπηγεία Μαστρογιάννη	100	15	Άριστη
2	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Κουβέρτα	Ευθεία, αμμώδης	Προφήτη Ηλία έως Μαυρονήσι	4.000	2	Άριστη
3	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Ευκαλύπτα	Ευθεία, αμμώδης	Από Βαλτο Κινέπτας έως Κάραρι	1.500	2	Άριστη
4	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Πετροβάλασσα	Ευθεία, αμμώδης και βραχώδης	Από πέμα Κρανιδίου έως Μπουρλότο	4.000	5	Άριστη
5	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Ερμιόνη	Μπουρλότο	Ευθεία, αμμώδης και βραχώδης	Από Πετροβάλασσα έως Μουζάκι	2.000	6	Άριστη
6	Δ.ΕΡΜΙΟΝΗΣ	Θερμήςια	Ζέλι	Ημικύκλιο, αμμώδης	Από Κ. Κλαμπ έως Ιχθυοστραφείο Θερμήςιας	500	12	Άριστη
7	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Δίδυμο	Σολάντι	Ημικύκλιο και χαλικιώδης	Από Θύνι(Βουνό) έως Καμίνι Τσέλου	700	3	Άριστη
8	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κρανίδι	«Τζέμι» Φλάμπουρων	Πέταλο, χαλικιώδης	Από Ξενοδ. Γαλαξίας έως περιοχή Κουναύλι	300	5	Άριστη
9	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κρανίδι	«Πετροβάλασσα » Φλάμπουρων	Ημικύκλιο, χαλικιώδης	Από Ξενοδ. Aquarius έως Φλάμπουρο	1.000	5	Άριστη
10	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κρανίδι	Περιοχή Βερβερόντας	Ημικύκλιο, χαλικιώδης	Από Παναγίτσα έως Άγιο Νικόλαο	1.000	5	Άριστη
11	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Κρανίδι	«Λακκες»	Ημικύκλιο αμμώδης	Από Δορούφι έως Θύνι(περιοχή)	1.000	4	Άριστη
12	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Παναγίτσα Βερβερόντας	Ημικύκλιο, αμμώδης και πετρώδης	Από Κορακιά έως Βερβερόντα	300	6	Άριστη
13	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Λιμνοβάλασσα Βερβερόντας	Ευθεία, αμμώδης	Από Παναγίτσα Βερβερόντα έως Βλαχονιάνη	500	5	Άριστη
14	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Δημοτική Πλαζ Αγίου Ιωάννη	Ευθεία, αμμώδης	Από Εσθιατ Καβουράκι έως Πύργο της Ελλάς	100	3	Καλή
15	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Δημοτική Πλαζ Θέση Αλκυών	Ευθεία, αμμώδης	Από Ξενοδ. Αλυών έως Αντλίες ESSO PAPPAS	50	3	Κακή
16	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Χηνίτσα	Ημικύκλιο, αμμώδης	Από Ξενοδ. Χηνίτσα έως Αεροδρ. Πορτοχελίου	100	6	Άριστη
17	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Κόστα	Ημικύκλιο, αμμώδης	Από CAP D'OR έως Ξενοδ. Lido	150	4	Άριστη
18	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Άγιος Αιμιλιανός	Αμμώδης, πέταλο	Από Ίδιεκ. Άννας GRUNER έως εκκλησία Αγίου Αιμιλιανού	200	6	Άριστη
19	Δ.ΚΡΑΝΙΔΙΟΥ	Πόρτο Χέλι	Τζέμι	Ευθεία, αμμώδης	Από Ίδιεκ. Τσιρταίκου έως Ξενοδ. Γαλαξίας	100	4	Άριστη